

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Odsjek za lingvistiku

Katedra za poredbenu lingvistiku

OPIS GOVORA GORNJE KONJŠČINE

DIPLOMSKI RAD

Mentor:

dr. sc. Mate Kapović, doc.

Studentica:

Vedrana Gudek

Zagreb, 31. siječnja 2013.

Predgovor

Diplomski rad mogla bih nazvati krunom svojega studiranja. Rad je poseban zbog toga što se u njemu bavim kajkavskim narječjem, koje je nedovoljno istražena jedinica hrvatskoga jezika, a osobito stoga što opisujem govor o kojem dosada gotovo uopće nije bilo zabilježenih podataka. To je jezik moje svakodnevice, jezik koji nisam naučila iz školskih udžbenika, nego iz govora roditelja, susjeda i prijatelja s kojima komuniciram čitav život. To je kojkaavsko blago moj materinji jezik i ovime mu posvećujem malo pažnje.

Već od prve godine studiranja, kad sam bila informantica svojega mentora, razmišljala sam o tome da pokušam opisati govor mjesta u kojem živim. Kako sam izvorni govornik, nisam trebala skupljati informante, već sam navodila primjere onako kako ih ja izgovaram. Za svaki sam slučaj to ipak provjeravala s bakom Dragicom, koja je rođena 1940. u Krapina Selu (dakle također na području Konjšćine), a od 1960. živi u Gornjoj Konjšćini. Njezin je govor arhaičniji i čuva neke starije oblike i naglaske koje smo mi mlađi govornici promijenili. Naravno, moram napomenuti da je prilikom ispitivanja baka mislila da se šalim i da mi to *sìgurne nje za škuòlu. Jě, jě, bābica, tuò mi je fějst vāžne i muòraš mi pumòčl.*, rekoh joj tada.

Na pisanje me potaknula i bivša profesorica hrvatskoga jezika Zlata Bedeković-Ded, koja mi je savjetovala da opisujem isključivo govor svojega sela jer je to najpouzdanije. Prof. dr. sc. Bulcsú László pažljivo me slušao kad bih govorila „onako kako govorim doma“ i predložio je da se to zabilježi i istraži. Zahvalna sam mu na tome, kao i na svim drugim savjetima i razmišljanjima koje je podijelio sa mnom. Da nije bilo mojega mentora - dr. sc. Mate Kapovića, rada ne bi bilo, stoga velika zahvala (jer je pažljivo čitao rad i upozorio me na sve omaške, pogreške i nedostatke u njemu te me upućivao objašnjenjima) ide njemu.

Zahvaljujem, dakako, i svojoj obitelji, koja je uvijek i u svemu uz mene – mami i baki, koje su mi pomogle u prikupljanju primjera i njihovu izgovaranju, te bratu, koji uvijek rješava „tehničke stvari“. Hvala i Benjaminu te svim kolegama i prijateljima na podršci, a osobito mojim „vragovima“ - Mariju i Tini, bez kojih mi studentsko razdoblje ne bi bilo tako zanimljivo.

*Māma i pukūòjní tāta navjēk su mi guvurīli da se nē smem srāmiti
guvuriti unāk kāk su mę òni nāfčiļi. Nigdar nēm puzābila tę rjēci i
vęšela sam kōj sam ję puslūnula.*

Ud srca.

SAŽETAK

Rad se temelji na razmjerno opširnome sinkronijskome opisu govora Gornje Konjščine, središnjozagorskoga kajkavskoga dijalekta, koji čuva tri stara naglaska, a smjenbeno je dosta arhaičan. Radi objašnjenja nekih pojava uzete su u obzir i dijakronijske značajke/promjene, a posvjedočeni primjeri gdje se uspoređuju s primjerima navedenim u opisima sličnih ili bliskih govora.

Ukratko je objašnjena zemljopisno-povijesna slika mjesta Konjščine, govori se o kajkavskome narječju općenito te o dosadašnjem proučavanju njegovih dijalekata, a potom se prikazuju fonološke i morfološke značajke govora zaseoka Gornja Konjščina, s posebnim osvrtom na akcentuaciju, odnosno na naglasne paradigme imenicâ, pridjevâ i glagolâ. Svaki se dobar opis nekog dijalekta temelji na brojnim primjerima, pa je stoga i autorica ovoga rada, kao izvorni govornik, nastojala zabilježiti što više posvjedočenih oblika. Dodane su i bilješke vezane uz sintaksu i leksik (onimiju, tvorbu) te ogledni tekstovi.

Svi su zabilježeni primjeri provjereni u starijih i mlađih govornika.

UVOD

Kajkavsko narječje i njegovo proučavanje

Kajkavska skupina dijalekata jedno je od triju narječja hrvatskoga jezika, koje se, kao i čakavsko i štokavsko, dijeli na više dijalekata, poddijalekata i govora, a postoje, dakako, i prijelazni i miješani govori, čakavsko-kajkavski i štokavsko-kajkavski. Naziv je dobilo po upitnoj zamjenici „kaj“, koja ima desetak svojih govornih varijanata, čiji se oblik katkad čak ne može ni prepoznati.¹

Kajkavski dijalekti rasprostranjeni su u sjeverozapadnoj Hrvatskoj i u Gorskom kotaru, a kajkavska je dijaspora, kako navodi Mijo Lončarić, u Mađarskoj, Srbiji, Rumunjskoj, Sloveniji, Slovačkoj te, u novije vrijeme, u SAD-u.² Zbog mnogih zajedničkih osobina sa slovenskim jezikom u prošlosti je bilo rašireno vjerovanje da kajkavski govori pripadaju slovenskomu jeziku.³ Jagić je kajkavsko narječje smatrao prijelaznim idiomom, što i jest točno.⁴ Smatra se da je prvu znanstvenu klasifikaciju kajkavštine iznio Stjepan Ivšić 1936. u djelu *Jezik Hrvata kajkavaca*, a kriterij mu je bila akcentuacija. U njega se kajkavsko narječje shvaća kao posebna jedinica u okviru hrvatskosrpskoga jezika, adekvatna ostalim trima⁵, a najvažnija je spoznaja o osnovnoj kajkavskoj akcentuaciji, prema kojoj je Ivšić podijelio kajkavštinu na četiri dijalekta – dva konzervativna (sa zagorsko-međimurskom i donjosutlanskom i žumberačkom grupom) i dva revolucionarna (turopoljsko-posavska i križevačko-podravski grupa govora).⁶ Govore Gorskoga kotara Ivšić nije uvrstio u svoju klasifikaciju. Nakon njega je Pavle Ivić otkrio jednu akcenatsku skupinu u međimurskim i prekomurskim govorima, u kojoj su ukinute sve prozodijske opreke osim mjesta naglasaka.⁷ Mijo Lončarić podijelio je kajkavsko narječje na petnaest tzv. poddijalekata – plješivičkoprigrorski, samoborski, gornjosutlanski, središnjozagorski, varaždinsko-ludbreški, međimurski, podravski, sjevernomoslavački, glogovničko-bilogorski, gornjolonjski, donjolonjski, turopoljski, vukomeričko-pokupski, donjosutlanski i goranski dijalekti.⁸

Sve je više literature vezane za kajkavsko narječje, no ono je još uvijek vrlo slabo istraženo, kako kaže Mijo Lončarić u svojoj monografiji. Neki su autori naime opisivali pojedine kajkavske govore, i to uglavnom s fonološkoga i morfološkoga aspekta. Golem

¹ „Jedna je od posebnosti kajkavštine i u tome što je njezini govornici ne govore uvijek jednako. Dok će izvorni kajkavac svojega autohtonog sumještana pitati, recimo, *ka/ko/koa/koj/ke/kae/kuaj/kuoj... dela ili diela*, prema drugima će upotrijebiti zamjenički lik kaj, kako bi ponajčešće rekao i neki njegov drugi ugovornik. (...) U nekim će se situacijama čuti čak i pitanje *kaj* netko *radi*, nerijetko u onih koji, makar i podsvjesno, svoj govor smatraju 'grdim' i hoće pošto-poto govoriti 'lijepo', ali im tako govor postaje donekle karikiran pa izazivaju i podsmijeh i katkad zajedljivu primjedbu da govore 'po gospodski' ili 'po štacunski'.“ (Hrg 2006: 109)

² Usp. Lončarić 2006: 396.

³ Usp. Brozović & Ivić 1988: 91. Tako je Dobrovsky, primjerice, smatrao da su kajkavština i slovenština jedan jezik, a Jernej Kopitar bio je sličnoga mišljenja. Lukjanenko i Belić pretpostavili su trovrstu (štokavsko-čakavsko-slovensku) osnovicu kajkavštine, baziranu na različitom razvoju starih *t' i *d'. Usp. Lončarić 1996: 5. i Brozović & Ivić 1988: 91.

⁴ Usp. sve Lončarić 1996: 3–5.

⁵ Usp. Ivšić 1996: 87. (iz pogovora Mije Lončarića; citirano prema Brozović 1963)

⁶ Usp. Ivšić 1996: 72.; Lončarić 1996: 8.

⁷ Usp. Lončarić 1996: 82.

⁸ Usp. ibid: 146.

posao još uvijek čeka ambiciozne znanstvenike, istraživače i nastavnike koji predaju hrvatski jezik u školama, a zanemaruju proučavanje njegovih govora. Trebalo bi s više obzira i preciznosti poslušati Ivšićev savjet, koji se može navesti za kraj ovih uvodnih napomena: „Ako su Hrvati kajkavci prije sto godina svoj dijalekat, koji su odavno razvili i do književnog jezika, žrtvovali zaradi našega književnog jedinstva, onda je, ako je itko, Jugoslavenska akademija dužna da za nauku što potpunije prikaže taj dijalekat.“⁹

Zagorsko mjesto Konjščina

Konjščina, mjesto neobična naziva „u srcu Hrvatskoga zagorja“, prostire se na 45 km². Općina Konjščina zemljopisno je smještena s obje strane rijeke Krapine, točnije „u zaleđu južnih ogranaka gore Ivančice s reljefom u kojem prevladavaju plodni nizinski prostori uz naplavine vodotoka Batine, Selnice, Milnice i Krapinčice“¹⁰. Graniči s općinama Budinščina, Hrašćina, Sv. Ivan Zelina, Zlatar Bistrica, Marija Bistrica i s Gradom Zlatarom. Područje je pretežito ravničarsko, no u Gornjoj Konjščini, Jertovcu i Sušobregu ima i brežuljaka. Nešto više od 4000 mještana živi u 16 naselja u sklopu općine, a ona su sljedeća: Bočadir (*Bučadijer*)¹¹, Bočaki (*Bučaki*), Brlekovo (*Břlekuvę*), Donja Batina (*Duõłńa Bätina*), Donja Konjščina (*Duõłńa Kuõńščina*), Galovec (*Galõvęc*), Gornja Konjščina (*Guõrńa Kuõńščina*)¹², Jelovec (*Jęluõvęc*), Jertovec (*Jęrtuvęc*), Klimen (*Kļimęn*), Konjščina (*Kuõńščina*), Kosovečko (*Kusuvjęčkę*), Krapina Selo (*Krăpina Sęļa*), Pešceno (*Pjęščęnę*), Sušobreg (*Šušubrjęg*) i Turnišće (*Türmiščę*)¹³. Riječ je uglavnom o raštrkanim selima i zaseocima, jedino je Konjščina kao „središte“ urbaniziraniji dio mjesta – i s obzirom na položaj (prometnice, stambene zgrade, željeznička postaja, trgovine, dječji vrtić, osnovna i srednja škola, dom zdravlja) i s obzirom na stanovništvo. Na području Konjščine postoje osnovna i srednja škola. OŠ Konjščina osnovana je 1840. pod nazivom „Narodna učiona Konjščinska“. Između '70-ih i '90-ih god. škola je nosila ime po Ivici Gluhaku¹⁴, a početkom '90-ih mijenja ga u današnji oblik. Nekada je imala područne škole u Jertovcu (*v Jęrtufcu*), Gornjoj Konjščini (*v Guõrńę Kuõńščinę*), Bedenici (*v Będjęnecę*), Prepolnom (*f Pjřępulnęm*) i u Husincu (*(f) Husıncu*), a danas djeluje još samo PŠ Jertovec. Ime srednje škole nije se mijenjalo kroz povijest, a u njoj se obrazuju učenici tro- i četverogodišnjih zanimanja.

Ime Konjščina prvi se put spominje 1334., i to kao župa. Postoje dva tumačenja njezina imena: a) po grofovima Konjskima, b) po polju za ispašu konja, prema čemu su i

⁹ V. Ivšić 1996: 9.

¹⁰ V. Pavišić, I., u: *Hrvatsko zagorje* 2006: 7. „Samo općinsko središte nalazi se uz državnu cestu D-24, odnosno uz raskrižje cestovnih pravaca Novi Marof – Zabok sa županijskom cestom prema Sv. Ivanu Zelini te uz željezničku prugu Zagreb – Varaždin.“ Curiš, S., u: *ibid*: 5.

¹¹ U zagradama navodim nazive onako kako ih upotrebljavaju izvorni govornici.

¹² Prema podacima iz 2001. u Gornjoj Konjščini živi 149 ljudi.

¹³ Nazivi za stanovnike nekih od navedenih naselja/zaselaka: *Bätinci*, *Kuõńščanci*, *Galufčani*, *Jęluõfčani*, *Jęrtufčani*, *Kļimenci*, *Šušubręščani*; ostali ovako: *z Bučadijera*, *z Bučakuf*, *z Břlekuvuga*, *z Guõrńę Kuõńščinę*, *s Kusuvjęčkuga*, *s Krăpina Sęļa*, *s Türmišča*.

¹⁴ *Ivica Gluhák* bio je član partizanskoga odreda.

grofovi Konjski dobili prezime. Prvo je tumačenje uobičajeno u literaturi¹⁵, a uporište ima tek u neznatnim povijesnim dokumentima. Stariji naziv za Konjščinu bio je Selnica. Kaštel se *Selnica* (današnji renovirani *Stari grad*) prvi put spominje svojim „krsnim listom“ u ispravi kojom kralj Matija Korvin 1477. dopušta Kristoforu i Ivanu Konjskom da podignu utvrdu u Selnici, današnjoj Konjščini. U literaturi se nadalje spominje da je obitelj Konjski podrijetlom iz okolice Rovišća u blizini Bjelovara, iz sela koje se danas zove Domanjkuš (lat. *Dominicus*).¹⁶ Naziv Selnica postupno je nestao tijekom 17. st. i koristio se još samo kao sinonim za kaštel Konjščinu. Obitelj je izumrla vjerojatno u drugoj pol. 17. st. Postoji *de facto* i teorija (Blaž Bartol, usmeno) prema kojoj Konjščina nije dobila ime po Konjskima, već su oni nazvani po mjestu u kojem su obitali. Radi se o usmenoj predaji i nagađanju, ali dobro bi bilo istražiti taj problem.¹⁷

Najčešća su konjščinska (*kuđošćanska*) prezimena ova: Brlek (*Biļek – Biļeki*), Crneković (*Crņekuvič – Crņekuviči*), Curiš (*Curīš – Curīši*), Psarić (*Psārič – Psāriči*), Kereša (*Keŗēša – Keŗēši*), Gorički (*Gurički*), Kosovec (*Kusōvec – Kusōvcil-fci*), Frčko (*Frčke – Frčki*), Jantolek (*Jāntuļek – Jāntuļeki*), Hanžek (*Hāńžek – Hāńžeki*), Lugarić (*Lūgarič – Lūgariči*), Gudek (*Göüdek – Göüdeki*), Šavorić (*Šavōrič – Šavuriči*), Jakopović (*Jākupuvič – Jākupuviči*), Starinec (*Starīņec – Starīnci*), Svrtan (*Svŗtan – Svŗtani*), Gluhak (*Gluhāk – Gluhāki*), Kavur (*Kāvur – Kāvuri*), Mačković (*Mačkōič – Mačkuiči*), Vragotuk (*Vragōtuk – Vragōtuki*), Kralj (*Krāl – Krāļi*), Hurčak (*Hūrčak – Hūrčaki*), Kucljak (*Kučlāk – Kuclāki*), Priščan (*Priščan – Priščāni*) i Zorc (*Zōrc – Zōrci*). Stanovništvo u središtu općine nije isključivo konjščinsko (ima puno doseljenika) pa se i njihov govor pomalo razlikuje od onih koji žive na periferiji. U selima se i zaseocima ljudi još uvijek bave poljoprivrednim poslovima, no isključivo za vlastite potrebe. Sela se također sve više ispražnjavaju (zbog zaposlenja i školovanja u gradovima i sl.).

Konjščinski govor i govornici

Govor je Konjščine prema Ivšičevoj klasifikaciji (po zemljopisnome prostiranju) smješten u prvu grupu konzervativnih dijalekata, koja „obuhvata zapadni dio, a međa joj je na istoku crta: Đelekovec na Dravi – zapadno od Koprivnice – potok Krapina kod Budinščine – zapadno od Sv. Ivana Zeline – selo Ostrna na jugoistoku od Dugog sela – Sesvete – Šestine – Zagreb – sjeverno od Vrapča – Podsused – Sava do Strmca sjeverno od Sv. Nedelje (kod

¹⁵ Usp. Budak 1994.; Adamček 1967.; Szabo 1939.

¹⁶ Plemići, koji su držali posjed u ovom kraju, od druge pol 14. st. nosili su pridjevak de Konzka, pa ih po tome znamo kao Konjski. Kasnije su (u 16. i 17. st.) dodavali i pridjevak Domonkos (*de Konzka et Szent Domonkos*).

¹⁷ Zahvaljujem župniku Bartolu na razgovoru. Župu je, po njegovim riječima, najvjerojatnije osnovao A. Kažotić 1334.g. Godine 1545. oko kaštela se vodila bitka s Turcima, a to je vrijeme kad čudotvorni kip Majke Božje prenose iz kapele sv. Vida na Vinskom Vrh u Mariju Bisticu, da ne padne u ruke Turcima. Uglavnom, po njegovu mišljenju grofovi Konjski napola su izmišljena instanca, a tvrdi i da je utvrda postojala puno prije njih, i to kao vojna utvrda za odašiljanje signala, odnosno za komunikaciju između „onih gore“ i „onih dolje“ (Ivančica – Medvednica). „Da Konjske nije spomenuo Šenoa, možda se za njih ne bi ni znalo“, kaže župnik.

Samobora) – Sv. Nedelja – zapadno od Zdenčine – Karlovac“.¹⁸ Riječ je o zagorsko-međimurskom govoru. Prema Lončarićevoj je pak podjeli konjščinski govor jedan od središnjozagorskih poddijalekata.

Taj govor dosad nitko nije opisivao u potpunosti. Zlata Bedeković, autoričina profesorica hrvatskoga jezika iz osnovne škole, skupila je 1950.g. 120 riječi na području Konjščine te precizno izradila dijalektološke bilješke (pisane olovkom) koje se odnose na naglasne tipove, ogled govora i mali rječnik. Ona je rabila znakove ~, " i ^ , što odgovara osnovi stare kajkavske (hrvatske) akcentuacije s tri akcenta. Alojz Jembrih komentirao je i pohvalio njezin uradak¹⁹, a navodi i kako je Zlata Bedeković (rođena u Konjščini, a od druge je godine živjela u Zagrebu i Slavonskome Brodu; sada živi u Konjščini) svoj „dijalektološki izlet“ napravila za života prof. Stjepana Ivšića pa pretpostavlja da je možda bila njegova studentica.²⁰ Mate Kapović, mentor autorice ovoga rada, pisao je o konjščinskoj akcentuaciji u svome članku²¹, pri čemu je ona bila informantica.

Sasvim je sigurno da ima sve manje izvornih govornika konjščinskoga KOJkavskoga govora. Oni uglavnom žive na selu, a mlađih je govornika sve manje. Samo općinsko središte „prikupilo“ je govornike s puno okolnih mjesta pa se i njihov govor prilično izmiješao, no takva je situacija i očekivana. Tu se već ulazi u sociolingvističku problematiku, koja nije predmet ovoga rada, međutim na nju se odnosi sljedeća (fusnotirana) opaska Stjepana Ivšića: „(...) No treba reći, da se danas razvila i kajkavska *govorna kovin*, kojom se kajkavci služe, kad se nađu izvan svoga kruga i govoreći s drugima, čuvajući se, koliko god mogu, osobito onih osobina, zbog kojih im se drugi rugaju.“²² Na sljedećim je stranicama prikazan govor govornika koji žive u Gornjoj Konjščini.²³ On se nije asimilirao, primjerice, sa susjednim hraščinskim govorom (a razlikuju se najviše u akcentuaciji, npr. *naprāvila je, tâncati, kupîna* – G. Konjščina, *nâpravila je, tâncati, kûpina* – Hraščina²⁴), a jasno čuva i razlike od (susjednih) zelinskoga i loborskoga govora. Tako je, primjerice, u opisu loborske kajkavštine zabilježeno *žēnā* i *mlīēķē*²⁵, dok se u (Gornjoj) Konjščini kaže *žēna* i *mlīēķe* (dakle, nema kratkosilaznoga " na zadnjem slogu). U zelinskome se govoru može čuti *zōšiti*, *zōzvati* i *sinōkošā*²⁶, dok je u konjščinskome (starije) *zušiti*, *zuzvati* i *seņeķuōša*.

¹⁸ V. Ivšić 1996: 72.

¹⁹ U: Hrvatsko zagorje, XII, br. 1–2, Krapina, 2006.

²⁰ Nažalost, do podatka o tome jesu li te bilješke objavljene kao članak/ rad nisam došla, ali Jembrih je u svojem članku priložio preslik njezina malog rječnika. U predgovoru on ovako citira Ivšića: „U izvješću od 14. studenoga 1950. Ivšić zapisuje: 'Za svoj trud od JAZU nagrađena je (Zlata Bedeković, A.J.) (...); u radu je pored nekih fonetskih osobina iznijela akcenatski sistem u glagola, dala je jedan govorni ogled i zabilježila oko 120 riječi. Bilješke mogu poslužiti za orijentaciju.“ (Jembrih 2006: 83)

²¹ V. Kapović 2011a.

²² V. Ivšić 1996: 43.

²³ Tako govore i stanovnici većine zaselaka. Izuzetak je, dakako, samo središte te sela Jertovec (govor se miješa sa zelinskim govorima), Peščeno (ima značajki karakterističnih za hraščinski govor) i Sušobreg (blisko govoru Marije Bistrice).

²⁴ Govor Hraščine spada u Ivšićevu mlađu revolucionarnu grupu govora. (usp. Ivšić 1996: 70–71)

²⁵ V. Zečević 1993.

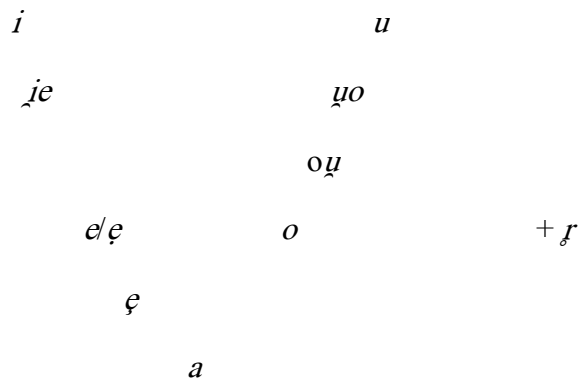
²⁶ Usp. Kalinski & Šojat 1973: 24.

Konjščinski dijalekt ima sustav od tri naglaska, a vrlo se rijetko može čuti prednaglasna duljina (i to isključivo u najstarijih govornika!). Detaljnije će se to vidjeti na primjerima na stranicama koje slijede. Osim prozodijskoga sustava i fonoloških značajki govora u opis su uključene i najvažnije činjenice vezane za morfologiju i sintaksu te leksik. Riječ je o prikazu koji je u osnovi sinkronijski, ali se gdjegdje daju dijakronijska tumačenja (kada je to potrebno) i uspoređuje se s drugim govorima.

GLASOVI (iliti bilješke iz fonologije)

Samoglasnici

Samoglasnički sustav konjščinskoga govora sadrži, osim pet osnovnih vokala /a, e, i, o, u/, i tipično kajkavsko otvoreno e (/e/) te diftonge /je, ou, uo/. Na početku mogu stajati /a, e, i, o/, u finalnome su položaju svi osim /o/ i /r/, dok u sredini riječi mogu stajati svi vokali.²⁷ Zatvorenoga vokala /o/ od *q i *l (koji se pojavljuje, primjerice, u susjednima zelinskom i loborskom govoru) nema jer je dao diftong ou. U vokalskome trokutu to se može ovako prikazati:

Glas/fonem *i* izgovara se isto kao *i* u novoštokavskome (koji je uzet kao podloga za standardni jezik). Nastao je od *i (*život, piti*) i *y (*riža, sin, dim*), što je općehrvatski proces.²⁸ Taj samoglasnik ostaje nepromijenjen i kad je naglašen (*lipa* „lipa“, *bik* – G. *bika, vīņe, pīšati*) i kad nije (*živlěňe, kŭpiti* „kúpiti“, *kriěpiti* „krijepiti“). Kao *i* u bednjanskome²⁹, pred suglasnikom *r* samoglasnik *i* često (kad je u naglašenu slogu) prelazi u diftong *je*, npr. *vudjêr* „pomoćni pribor kod košenja“³⁰, *papijêr* „papir“, *krampjêr* „krumpir“, *kusjêr* „kosir“, *teñjêr* „tanjur“, a osobito u riječima stranoga podrijetla, kao što su *fijêrma* „firma“, *uficjêr* „časnik“, *kultivjêrati, teļefunjêrati*, 3.1.mn. *manipuljêraju, špancijêrati se* „špancirati se, šetati se“; ali *ļeptīr* – n. *ļeptīri, pastīr* – n. *pastīri*. Glas *i* vidimo u primjerima *tirāti* „tjerati“³¹, *sim* „ovamo“, *sigde* „svugdje“ (ali *senėkuōša* „sjenokoša“).

Samoglasnik *a* može biti dug i kratak, naglašen i nenaglašen (*kāmen, māli, rībati*). Kratko /a/ nastaje od pokraćenoga *a (*dlān, grā* „grah“, *grēda, lupāta* „lopata“, *brāt, māti, sila, ļājati, zvāti, šāka, slāma, jāma, kāmen, rāme*), a dugo /a:/, osim od *a (*glāđen* „gladan“, *purān* – n. *purāni, pukāzati* „pokazati“, *stāri, dāviti, glāva, blāge* „blago; životinje u staji“, I. *z lupātu* „lopatom“), redovno od dugoga *ā³² (*dān* – G. *dānā*³³, *tāst, lāš* „laž“, *šāf* „šav“), od jata u

²⁷ Usp. *i* u govoru Gornje Stubice istu situaciju. Jakoby 1974: 42.

²⁸ Usp. Brozović & Ivić 1988: 94.

²⁹ Usp. Jedvaj 1956: 285. To je zapravo širi proces; *i* u štokavskim govorima ima *-ir > -ijer* (npr. *kosijer* umj. *kosir*), a slična se pojava javlja i u ukrajinskim dijalektima. (M. Kapović, usmeno)

³⁰ Radi se o nekoj posudici u kojoj se drži *vōda*, a kosci ju nose oko pāsa prilikom košnje *trāvę*; služi za namakanje *brūsa*, kojim se brusi/oštri *kōsa*.

³¹ Vjerojatno stari iterativ *tirati.

³² Među svim je ovim primjerima duženje tipa *būōk* (vidi dolje više o tome), jedino je u *šāf* to sekundaran naglasak (kao što je *i* u nekim drugim kajkavskim govorima i u književnom sln.).

primjeru *nâdre* „njedra“ i u jednome primjeru od **ę* (*jăčmęn/* u mlađih govornika *jęčmęn*). Neovisno o tome je li naglašen ili nije, te o tome kakva mu je okolina, samoglasnik se *a* jednako izgovara (s obzirom na stupanj otvorenosti). Glas *a* umjesto *o* (tzv. „akanje“) u prednaglasnome se slogu javlja u riječima *pandjêlek* „ponedjeljak“ i *klabûk* „klobuk“ (psl. *klobukъ).³⁴ Prema štokavskom *u* pojavljuje se *a* u riječi *krampiêr* „krumpir“. U zadnjem je zatvorenom slogu na mjestu štokavskoga *a* glas *ę* u *ăjvęr* „ajvar“.

Samoglasnik *u* također se izgovara „obično“.³⁵ Primjeri: *mûha* – g. *mûh*, *hûdi* „strog, ljut, srdit“, *sûhi*, *vûhe* „uho“, *jûtre* „jutro“, *sûkati*, *cûreți* „padati, curjeti“, *kûhati*). Kratko se izgovara /*u*/ koje je podrijetlom od:

- pokraćenoga **u* (*krû* - G. *krûha*, *kurûza* „kukuruz“, *kuruziščę* „kukuruzište“, *vûra* „ura, sat“)

- pokraćenoga **q* – može biti kratko, npr. *zubăčę*, *žučăńęk* „žutanjak“, i. *zubmî* „zubima“, *gölp*, *öbluk* „prozor“, *kökuş* „kokoš“, *sökul*; usp. i 2.l.jd.imp. *böydi!*, npr. *böydi döber!* „budi dobar!“, ali *nę budi!*, npr. *nę budi zlöčęs!*; i dugo (odnosno, tada je na tome mjestu diftong *ou*), npr. *zôup* „zub“, *žôuti*, n. *zôubi*, N. *pôut*

- **ĵ* - u nenaglašenome kratkom slogu (*jăbuka* – g. *jăbuk*, 1.l.jd. *mučîm*, 1.l.mn. *mučîme*, 3.l.mn. *mučĵu* – od glagola *môučati* „šutjeti“)

Samoglasnik *u* nalazimo u 3.l.mn. prezenta (*îdeju*, *pêreju* „peru“, *kupûjeju* „kupuju“, za razliku od *perôu*, *kunôu* „kunu“, *zuvôu* „zovu“, koji su se sačuvali uglavnom u starijih govornika) i u deklinaciji imenica ženskoga roda (I. *s pûcu* „s djevojkom“, *s tuôbu* „s tobom“). Dugo se *u* nalazi u ovim primjerima: *čûvati*, *pûščati* „puštati“, *ĵûdi* „ljudi“, *rûška* „kruška“, *kûjna* „kuhinja“, *vûjęc* „ujak“, *vûsnica* „usnica“ itd. U govoru postoji „ukanje“, tj. prijelaz *o > u* (*kusîti utâvu* „kositi otavu“, 1.l.jd. *kusîm*, 3.l.mn. *kusĵu*, I. *z utâvu* „(s) otavom“, ali *ötavič* „treći otkos trave“, *kôsa* „oruđe“, *jăgudę*, *pusprăvîti* „pospremiti“, *udguvurîti* „odgovoriti“, ali *udguvöril ję*, *udguvörila ję*, *dvurîščę* „dvorište“, *kökut* „kokot, pijetao“, *kökuş*, *kukudăkati* „kokodakati“, *ultâr* „oltar“; G. *duôbruga čuvęka* „dobroga čovjeka“, D. *duôbrumu* „dobromu“ itd.) – to se događa kad je taj vokal u nenaglašenom položaju/slogu, i u gotovo svim primjerima radi se o prednaglasnome slogu, vidi i gore slično s „akanjem“. Samoglasnik *u*, jasno, ostaje nepromijenjen u riječima stranoga podrijetla: *bîškup* „biskup“, *ružmarîn* (ali *ruôža*, n. *ruôžę*), *lûtrija*. U inicijalnome položaju, gdje se u štokavskome zamjenjuje samoglasnikom *u*, ostaje suglasnik *v* (*vbîti*, *vmurîti* „umoriti, ubiti“, *vluvîti* – ali *vlövil*, *vmöril*, *vmĵęti*, *vgasîti*, *vręči* „ureknuti“ - *vrękel ję*) ili se obezvučuje u *f* (*flĵgnuti* „slomiti“, *fsę(h)nuti* „usahnuti“ – *fsęhel ję*, *flupîti sę* „utopiti se“ - *flöpil sę ję*), a

³³ Drugo je *dęnęs* i *dęnęşîi* – to je od kratkoga **ă*.

³⁴ To je „akanje“ sporadična promjena, nije potpuno pravilna, vidi se tek u navedena dva primjera (možda je još koji, no autorica nije naišla na njih). U svakom slučaju, riječ je o prednaglasnome slogu, što je također povezano s „ukanjem“ (vidi dolje), odnosno promjenom **o > u*, npr. *pukăzati* „pokazati“, *dubîti* „dobiti“ itd. U govoru nema zamjene *a > o* iza nepčanika, kao što je npr. u bednjanskome (bednj. *klăčöti*, *bejötî sa* – konj. *klčęti*, *bujăti sę* „klečati; bojati se“).

³⁵ Za razliku od, primjerice, bednjanskoga *y*.

gdjegdje i nestaje (*nöyk* „unuk“, *nöuka* „unuka“). Od staroga *vь imamo /v/ ili /f/, ovisno o okolini (L. v *âutu*, A. f *škyôlu*).

Samoglasnik *o* uglavnom se pojavljuje u kratkim i naglašenim slogovima, no sinkronijski se različito smjenjuje; navodimo nekoliko primjera: *kökuš*, *öke* „oko“, *zglöp* „zglob“ (od *o); *köj* „što“, *pömet* „pamet“, *spömeten* „pametan“ (od *a); *nöga*, *čövek*, *köļec* „kolac“, *kötēl*, *öfca* „ovca“, *bezöbrazen*, *örej* „orah“, *ösa*, *ötuf* „otrov“³⁶, *stöļec*, *stöl*, *siröta*, *rösa* - *purusiti* „porositi“³⁷, *rözga/rözga*, *götuf* „gotov“ – ali *zguööviti*, *öcēt*, *öča* „otac“, *mözēl* „čir“, *spudöben* „sličan“ – ali *spuduöba*, *prispuööviti* „prisličiti“; *öbruk* „obrok“, *öšter* - *nauštriti*; *nöš* „nož“ – G. *nözä*, *köļe* „kolo“ – n. *köla*, ali *kyöla* „kola, voz“.

Dijakronijski se to može ovako objasniti. Neproduženo psl. *o pod naglaskom se ne mijenja (kao u primjerima tipa *kökuš*). Sekundarno³⁸ naglašeno *o*, kao u primjerima poput *rösa*, *öcēt*, *örej*, također ostaje *o*, nediftongirano. U prednaglasnome i zanaglasnome zatvorenome slogu³⁹ *o* daje *u* (npr. *götuf*, *pukāzati*) – to je kasna promjena, nakon retrakcije tipa *rösa*). Staro produženo otvoreno *ō (od psl. *o) daje *uo* (npr. *kola > *kyöla*; *zuoöp* „zob“, *nuös* „nos“, *nuöč* „noć“ itd.). Staro zatvoreno naglašeno *o* (od *q i *l) daje *ou* (bez obzira na dužinu sloga), a izvan naglaska *u*. Kad se stari kratak samoglasnik (fonetski otvoren) *o* produži prilikom retrakcije naglaska, ne mijenja se (npr. *kösa*, *zöra*, *smöla*, *rösa*), za razliku od staroga dugoga *ō. Tu se čuva njihova razlika.⁴⁰

U *kuonjščanskom* govoru se *o*, *u* i *uo* mogu sinkronijski smjenjivati u primjerima kao:

zuoöp „zob“ ~ *puzobäti* „pozobati“

duöbra „dobra“ ~ *döber* „dobar“

tuöplj „topao, topli“ ~ *töpēl*, *tupļina* „toplina“

zguööviti „dovršiti“ ~ *götuf* „gotov“, *gutöve* „gotovo“

guöst „gost“, *iti v guösti* „ići na svadbu“ ~ *pugustiti* „pogostiti“, *z gustmī* „(sa) svadbom“

pluoöt „plot“, L. *na pluoötu* ~ G. *kre plöta* „pokraj plota“

suöl „sol“ ~ *pusuöiti* „posoliti“

gruözdje „grožđe“ ~ *gröst* „grozd“

g. *uös* „osâ“ ~ N. *ösa* (*ösa* – kanovački produljeno *o u *ösa* < *osâ; g. *uös* < *ös)

³⁶ U *ötufi* *götuf* nema kanovačkoga duženja. Razlika između (kanovačkoga) dugoga *o* (u *čövek*, *köļec*, *kötēl*, *örej*) i kratkoga *o* (neproduženoga) u *ötufi* *götuf* može se povezati s tipom *götof* (s retrakcijom) ali *čövek* (bez retrakcije) u nekim drugim govorima. (Mate Kapović, usmeno) Valja primomenuti kako je ova retrakcija bez duženja u ovome govoru djelovala samo u ograničenom manjem broju primjera, dok je duljenje redovito. Vidi još i dolje objašnjenje. Usp. to s primjerima *jēden/jēden*, *dēnes/dēnes*.

³⁷ Primjeri tipa *rösa* – *purusiti* pokazuju da je „ukanje“ mlađa promjena od retrakcije *roša* > *rösa*.

³⁸ Kanovačko duljenje.

³⁹ Sudeći po primjerima tipa *mäle* „malo“, gdje nema „ukanja“.

⁴⁰ O tome će biti više riječi među bilješkama o akcentuaciji.

g. *n̄ôk* „nògū“ ~ N. *nôga*, i. z *nugãmi* „(s) nogama“

duôm „dom“ ~ *dumuvîna* „domovina“

n̄ôs „nos“ ~ *nusnica* „nosnica“

muôst „most“ ~ *kre_môsta* „pokraj mosta“

kuôst „kost“ ~ *kôsti*

vuôla „volja“, *zaduvuôliti* „zadovoljiti“ ~ *zaduvöļen* „zadovoljan“

prispuduôbiti „prisličiti“ ~ *spudöbēn* „sličan“

Umjesto štokavskoga prezentskog nastavka *-mo* u l.l.mn. dolazi *-mę*, od staroga ie. *-me(s) (ili analogno 2.l.mn. na *-tę*): *ïdęmę - ïdętę, djęlamę, bęřęmę, pišęmę*. Samoglasnik *o* u konjščinskome govoru, kao i u mnogim središnjozagorskim govorima, sudjeluje u neutralizacijama, koje Lončarić objašnjava kao smanjenje broja vokalskih jedinica u nekom položaju u riječi, posebno u nenaglašenom slogu.⁴¹

„Specifičan srednji put između turopoljsko-pokupskoga i plješivičkoga područja nalazimo u sjevernim centralnim govorima, gdje je došlo do prijelaza *o* u *ę* (prije od jata i poluglasa), i to u nekim nenaglašenim nastavcima i nekim funkcionalnim leksemima (...).“⁴²

Vokal *ę* umjesto *o* (staro **o*) nalazimo u imenice *põtęk* „potok“⁴³, u imenicâ i pridjevâ srednjega roda NAV⁴⁴, npr. *mâlę sęļę* „malo selo“, *mļiķę, sîtę* „sito“, *řęšętę* „rešet“; *kuritę* „korito“; u prilogâ kao što su *tęšķę, ļęfkę* (i *ļãfkę*) „lako“, *põunę* „puno“, *mâlę* „malo“; u I. imenicâ i pridjevâ muškoga i srednjeg roda – *mâlęm sęļęm, z mļiķęm, sîtęm, s kuritęm*. Te su promjene morfološki uvjetovane. Za razliku od nekih govora, primjerice zelinskoga⁴⁵, u kojima je evidentna fonološka uvjetovanost pa ne dolazi do prijelaza iza labijala i velara - *b, v, k, h, g*⁴⁶, u konjščinskome govoru nema iznimke kad je u pitanju navedena promjena (*drięvę* „drvo, stablo“, pridjev *dõugę* „dugačko“ & prilog *dõugę* „dugo“, *klõupķę* „klupko“, *õķę, vûhę, nębę*).

Samoglasnik *e* ovdje se bilježi kao zatvoreno *ę*, dok je od njega različito *ę*, koje se izgovara otvoreno, između *a* i *e*, kao njem. *ä*. Fonološka je opreka između njih očuvana.

Samoglasnik se *ę* izgovara samo malo zatvorenije od štokavskoga *e* (katkad se razlika i ne primjećuje) – dakle, može se izgovoriti i bez zatvorenosti fakultativno, ali je uvijek u opreci prema otvorenom *ę*. Pojavljuje se u riječima s **ě* (*ļętę* „ljet“; godina“, *mręža, uręji* „orasi“,

⁴¹ Usp. Lončarić 1996: 79.

⁴² V. ibid: 79.

⁴³ Ovdje valja primijetiti razliku prema *gõtuf*. Osim toga, ni kod jedne retrakcije nema „ukanja“ na prvome slogu (što će reći da su retrakcije starije od „ukanja“), ali je različit rezultat neutralizacije u novome zanaglasnom slogu.

⁴⁴ Oznakama N, G, D, A, V, L. i I. bilježe se padeži u jednini, a za množinu su n, g, d, a, v, l. i i.

⁴⁵ Usp. Kalinski & Šojat 1973: 23.; Lončarić 1996: 80.

⁴⁶ Npr. *drięvo, dõgo, klõpko, õko, vûho, nębo* (Kalinski & Šojat 1973: 22–23)

vīdēti, *mēstę*, *neđęļa* „nedjelja“ – ali to valja usporediti s oblicima *līęta*, npr. *trī līęta* „tri godine“ I. z *mrięžu* „(s) mrežom“, z *urīęji* „(s) orasima“, *na mīęsta* „na mjestima“, *neđięlnī* „nedjeljni“ – to znači da je *ę* odraz pokraćenog jata (i kratkoga poluglasa, vidi dolje), a *ię* dugoga (npr. *rięka* „rijeka“ i produženoga (npr. *līęta*)) i s neproduženim/nenaglašenim *ə (*lākęt* „lakat“, *ōęņ* „oganj“, *pęs* „pas“, *stękļę* „staklo“, *stęza* „staza“⁴⁷, *pālęc* „palac“, *vīęņęc* „vijenac“). Zatvoreno *ę* nalazimo i u ovim primjerima – *pōmęt* „pamet“, *pęsnīca* „stisnuta, zatvorena šaka“, *męšęc*, *dęšęt*, *jāstrep* „jastreb“, *zājęc*, *męsnāti*, 3.l.mn. *gļędīju* „gledaju“, *jęziki* „jezici“, *svętięšņi* „svečani“ – u kojima je otvoreno *ę* prešlo u zatvoreno *ę* (neutralizacija *ę* u *ę* u nenaglašenome slogu), vidi dolje objašnjenje. U diftongu *ię/ię* vokal se *ę* također tako izgovara. Kao što je već navedeno, do promjene je samoglasnika *o* > *ę* došlo u sljedećim i njima sličnim (morfološki uvjetovanim) primjerima:

→ u otvorenoj ultimi (kratkij, nenaglašenoj) u imenicâ i pridjevâ srednjega roda (*vūhę*, *dnę* „dno“), u nekim prilozima (u svima koji u štokavskome završavaju na -o, npr. *rāņę* „rano“, *kęsņę* „kasno“) i čestici (*ākę* „ako“) – promjena je potpuno pravilna

→ u prilozima *dęļę* „dolje“, *snęčka* „sinoć“; u čestici *gęt*, npr. *kōj gęt* „što god“ – promjena je sporadična⁴⁸ (premda je ovdje riječ o naglašenome slogu, za razliku od prethodnih i sljedećih primjera); također i GPR *nęsil*, *nęsila* „nosio, nosila“

→ u I. imenicâ i pridjevâ muškoga i srednjega roda (*z dęčkęm* „s dečkom“, *z māčkęm* „s mačkom“, *zōubęm* „(sa) zubom“) te u d. tih imenica (*svātęm* „svatovima“, *hītiti zīņę gölubęm* „golubovima baciti zrnje“); također i u NA. pōtęk (i D. *putęku*, ali L. *f putųōku*).⁴⁹

Fonem je dakle /ę/ kontinuantna praslavenskoga *ę i *ə, dok je /ę/ podrijetlom od *e i *ę.

Samoglasnik se *ę* izgovara otvoreno i dolazi u kratkim i dugim slogovima, naglašenima i nenaglašenima. Nastaje od *e (*dęšęt*, *męt* „med“, *pęrę* „pero“, *jęmput/jęņ pōut*, *męja* – ali *męjāš* – staro je *e zatvoreno kad je u nenaglašenu (unutrašnjem) slogu⁵⁰; *šęst*, *sęđmi*, *šęsti*, *zęļę*, *jęla* „jela (stablo)“; *žęna*, *čęļę*, *będra* „batak“, *jęđęn/jęđęn* „jedan“; s produženim slogom n. *imęna*, *ramęna*, *temęna*, *vřęmęna*) i *ę (*imę* „ime“, *rāmę* „rame“, *žęti* - *žętva*, *męsę* „meso“, *ręspęļę* „raspelo, križ“, *sęsti* „sjesti“ - *sęļ* „sjeo“ - *sęla* „sjela“⁵¹, *zępsti* – 3.l.jd. *zębę*, *žęja* „žed“ - *žęjęn* „žedan“; zatim u *pęt*, *klęti* - *klęl* - *klęla*, *zęti* - *zęl* - *zęla*; *pręja*, *gręda*, *gļędęti*⁵², *ręt* „red“, *jęžęk*, *svętęk* „svetak“, *pętęk* „petak“⁵³, *prijęti* „primiti“, *zļęcati sę* „preplašiti se“, *tręsti* „tresti“, *vęzati*, *jętra* (pl. *tantum*), *ręp*, *dętęļa* „djetelina“, *jęčmęņ/jáčmęņ*, *vřięmę*, *sęmę* „sjeme“, *tęļę* „tele“; a. *mōužę* „muževe“, a. *urāčę* „orače“ itd.). U loborskome je govoru *e* u

⁴⁷ U *stęza* je naglašenost sekundarna.

⁴⁸ Za razliku od loborskoga *ędi* i *gęrę* (usp. Zečević 1993), u konjščinskome se govoru kaže *ōdi!* (2.l.imp.) i *gōrę* (prilog).

⁴⁹ Usp. to sa sličnim primjerima u gornjostubičkome: *dęļę*, *tęrdę*, *vōusķę*, *gļibuke*, *jęņę*, *lętęs*, *ščuvęķęm*, *zōubęm*. Jakoby 1974: 129.

⁵⁰ U nenaglašenome slogu (prednaglasnom i zanaglasnom) događa se promjena *ę* > *ę*, uz iznimku zadnjih otvorenih slogova, vidi gore primjere.

⁵¹ Prema prezentu *sęđo (a ne prema infinitivu *sęsti).

⁵² Suglasnik l u ovome slučaju, odnosno ispred otvorenog e od starog *ę, nije umekšan.

⁵³ Razlikuje se *pętęk* „petak, dan u tjednu“ & *pętāk* „bačva od pet vjedara“.

sēstrā otvoreno (to je izvorno prednaglasno otvoreno *e*), dok je u konjščinskome zatvoreno (*sēstra*)⁵⁴. Stari **e* i **ę* (odnosno njihovi odrazi) u govoru su Konjščine, kao i u većini kajkavskih govora, izjednačeni.

Iz povijesne perspektive gledano, to ukratko izgleda ovako: stari **ě* i **ə* (< **ь* , **ь*) odrazili su se u govoru kao nenaglašeno *e* (npr. *kęsniti*, *cęniti*) i naglašeno *e* (kratko)/*ǰē* (dugo) (*děšč*, *męriti*, *prǰętiti*, *lǰēpe*).

DIFTONZI

U govoru se razlikuju diftonzi *ǰe/ǰe*, *ou* i *uo*.

Diftonga *eǰ*, koji se u loborskome govoru razvio od zatvorenoga **e*, nema, već je na tome mjestu (zatvoreno) *e* ili *ǰe*, npr. *dęska* „daska“, *pękęl* „pakao“, *męgla*, *pręsǰi* „pasji“, *snęha*, *stęza*.⁵⁵

Diftong *uo* pojavljuje se na mjestu kajkavskoga dugoga otvorenoga **ō* (*zųōp* „zob“, *gųōst*, *grųōzdǰę*, *kuōla*, ali ne u g. *lōncuf* „lonaca“, g. *pōsluf* „poslova“, *ōbluk* „prozor“, *ōci*, N. *ōča*⁵⁶). Taj je diftong uvijek dug i naglašen.

Diftong *ou* stoji na mjestu **ǰ* (*žųut*, *žųuti*, *žųuč*, pridjev *dųuk/dųugi*, *sųuza* „suza“, *stųup* „stup“, *gųutal ǰę* „gutao je“ – kad je naglašen; ali *jǰbuka*, *gutǰti* „gutati“ - nenaglašen; 3.l.mn. *kųuneǰu*, ali *kunųu*; *vųuk*, ali *vųčica*; *pųunę* „puno“, *pųunica* „punica“; *mųučati* „šutjeti“ – 3.l.mn. *mučǰju*, *dužnǰk*; *pųun* i *pųuni*⁵⁷, *bųuha* „buha“ i g. *bųuh*; *vųuna* „vuna“; *pųuš* „puž“, *stųup* „stup“; *kubǰs* „kobasica“, n. *kubǰsi*.) i **q* (*kųut* „kut“, *mųuš* „muž“; ali *ǰti v zǰmuš* „udavati se“; *pųut* „put“ – g. *pųuta*, ali *putųvati* „putovati“; *gųuba* „guba“, *mųuka* „muka“, *tųuča* „tuča, građ“, *pųup* „pupak“, *sųudęc*, *kųuk*, *pusųuda* „posuda“, *pusųuditi* „posuditi“, ali *pusųjęne* „posuđeno“, *želųudęc* „želudac“, *gųusenica* „gusjenica“, *mųuški*, *rųubača* „rubaća, košulja“ – I. *z rųubaču*; *ukrųugęl* „okrugao“, *prųut* „prut, štap“, *rųubęc* „rubac“, *rųuka*, *rųučni*, ali I. *z rukųu*, i. *z rukǰmi*, *blųudęti* „bludjeti; lutati“, 3.l.mn. *blųudǰju*, *gųlub* „golub“, *klųupkę* „klupko“, *kųudeǰa* „kudjelja“, *kųupati sę* „kupati se“, *lųučiti*, *udlųučiti* „odlučiti“, *mųuder* „mudar“, *mudrųvati*, *sųuset* „susjed“, *mǰnuti* „proći“, *mųučiti sę*, *mųutiti*, *pųuknuti* „puknuti“ – *pųukel ǰę*, *kupǰna*, *sųuk* „komad drveta“, *sųuditi* – 1.l.jd. *sųudim*, *subųta*, *dusęgnuti* „doseći“; ali *lųkati* – 1.l.jd. *lųčem* „viriti“, *lųpiti* „komušati kukuruz“; *mudǰti* – 3.l.jd. *mudǰ mę*

⁵⁴ To je neka izolirana promjena, usp. s drugim primjerima – *žęna*, *čęla*, *ǰęla* itd.

⁵⁵ Slogovi su naknadno produženi, a valja obratiti pozornost i na mjesto naglaske (u *pręsǰi* nailazimo na analoški neocirkumfleks, a u *dęska*, *męgla*, *snęha* i *stęza* – novi neoakut), o čemu će biti više riječi kasnije. Usp. u loborskoj kajkavštini: *dęiskǰa*, *męǰglǰa*, *pękęl*, *pęsǰi*, *snęhǰa*, *stęzǰa*. (Zečević 1993)

⁵⁶ *Lōncuf* i *pōsluf* vjerojatno je analogija prema ostalim oblicima (*lōnęc*, *pōsęl*; G. *lōnca*, *pōsla*; n. *lōnci*, *pōslǰi*). Usp. u loborskome: *luōncof*, *puōslof*, *uōbluk*, *uōci*, *ōųtęc*. (prema Zečević 1993)

⁵⁷ Za razliku od bednjanskoga *pųn* – *pųuni*; *bųuhǰ*, g. *bųh*; *pųž*, *stųp*, *žųut*, *žųti*; *jųbuko*, *klebosico*. Razlika je između ta dva govora u odrazima u tome što se u bednjanskome *ou* ne javlja u slogovima s uzlaznim naglaskom. (Jedvaj 1956: 289)

„usporava me“), i to u naglašenome slogu, kao što je vidljivo na primjerima.⁵⁸ U nenaglašenome ga slogu zamjenjuje samoglasnik *u*. Ovisno, dakle, o dužini i naglašenosti sloga, diftong se *ou* sinkronijski smjenjuje s glasom *u*. Može se navesti nekoliko primjera u kojima je to vidljivo:

žōuti „žuti“, *pužōuteti* „požutjeti“ ~ *žučāñek* „žutanjak“

dōuk „dûg“ ~ *zadužiti se*

gōūtal, *gōūtala* (GPR) „gutao, gutala“ ~ *pregutāti* „progutati“

kōuneju, 3.1.mn. (mlađe) ~ *kunōu*, isto (starije)

pusōūda „posuda“ ~ *pusudjê* „posuđe“

N. *rōuka* „ruka“ ~ i. *z rukāmi* „(s) rukama“

pusōūditi „posuditi“ ~ *pusujêne* „posuđeno“

mōuš „muž“ ~ *muškāreç* „muškarac“

zōup „zub“, *zōublati* „zubljati“ ~ *zubāçê* „grablje“, *zubâr*

vōuk „vuk“ – *vučica*

Što se tiče diftonga *je*, on se javlja samo u dugome naglašenome slogu (*riješiti*, *bijeli*; *snijek*, *cvjet*). Sinkronijski se smjenjuje sa zatvorenim *e* (ono dolazi ako je slog kratak, tj. nenaglašen) pa se može povući paralela među ovim vokalima: *je* ~ *e*, *uo* ~ *o*, *ou* ~ *u*. Valja napomenuti i da postoji *e* koje se sinkronijski smjenjuje s *â/ă* u različitim leksemima (vidi dolje). Razlike se najbolje mogu uočiti u ovim primjerima:

lijêpe „lijepo“ ~ *ļepōta* „ļjepota“

mlijêke, *mlijêčni* ~ *mļekāra* „mljekara“

sijêne „sijeno“ ~ *senīņe* „ostatak od sijena“

ciêstar „cestar“ ~ *çêsta*

čriêšna „trešnja“ ~ *črēšņevēç* „vrsta graha“

udriêzan „odrezan“, *prerjêzana* „prerezana“ ~ *udrēzati*, *prerēzati*

brijêk „brdo, brijeg“ ~ *prek brēga* „preko brijega“

g. *urjêjuf* „orahâ“, i. *z urjêji* „(s) orasima“ ~ N. *ōrēj* „orah“, n. *urēji* „orasi“

⁵⁸ U loborskome govoru diftong *ou* nastao je i od **o*, no takvih primjera nema u konjščinskome govoru, npr. *dōvēc*, *kōtēc*, *lōnēc*, *nōga*, *ōbet* „objed“, *ōçet*, *ōgeñ*, *pōsēl*, *pōtēk* (s kanovačkim duljenjem). Usp. u Loboru: *dōūvēc*, *kōūtēc*, itd. (Zečević 1993). Dakle, loborski diftonzi imaju različito podrijetlo od konjščinskih.

bič(j)žal ję „trčao je, bježao“, *pubiêgęl ję* „pobjegao je“, *bič(j)žati* „bježati, trčati“ ~ *pubęči* „pobjeći“, *bęjži!* – 2.l.imp.

bičli „bijel“ ~ *bełina* „bjelina“, *bełã(j)ńęk* „bjelanjak“

bičęden „bijedan“ ~ *będneši* „bjedniji“

Distribucija samoglasnika, kao što V. Zečević navodi i za govor Lobora, u konjščinskome govoru ovisi o prozodijskim uvjetima u kojima se oni ostvaruju i o njihovu položaju u riječi/slogu.⁵⁹ Relevantno je obilježje za razlikovanje samoglasnika u kratkim i dugim slogovima kvantiteta.

Dijakronijsko objašnjenje za to vidi dolje.

ODRAZI *ə (ь, ъ), *q, *e, *ě, *ǫ

Poluvokal *ə dao je samoglasnik ę u kratkim, a diftong ję u dugim slogovima (*pięseęk* „pijesak“, *sęn* „san“, *sęnãti* „sanjati“, *deńiti sę* „daniti se, svitati“, ali *dãn*; *męgla*⁶⁰ – G. *męgłę*, *pęs*, *rãžęń* „ražanj“, *kũpeę* „kupac“, komp. *męńši* „manji“, *jęęden* „jedan“, *kõneę* „konac“, *snęha* – G. *snęhę*, *stękļę* „staklo“, *dęska* – A. *dęsku*, *natęšęę* „natašte“⁶¹, *pęķęl* „pakao“, ali *pã(j)ń* „panj“), samoglasnik *a* (*vãņę* „vani“, *vãń* „van“, *zvãna* „izvana“, *tãst*, *lãš* „laž“, *lagãti*, *čãst*), samoglasnik *u* na mjestu uz prijedloge *vъ *sъ (već spomenute). Nestao je u riječima *kmica* (< *tъmica), *niędar* „nikad“ (< *nikъdaže), *šęęra* (< *vъčęra).

Stari nazalni glas *ę odrazio se izvorno kao otvoreno ę, ali se onda dogodila neutralizacija kojom su (dosta kasno – nakon retrakcije tipa *rõsa*) prednaglasni i zanaglasni (osim u zadnjem otvorenom slogu) otvoreni ę-ovi prešli u zatvorene.⁶² Otvorenost se staroga nazala čuva pod naglaskom/duljinom (čak i u sekundarnim primjerima tipa *žęna*, vidi gore više primjera) i u otvorenim zanaglasnim slogovima (tipa *imę*), dok se on inače stapa s ę (ali to je dosta mlada pojava).

Stari nazalni (nosni) glas *q dao je *ou* u naglašenim, a *u* u nenaglašenim slogovima, vidi gore primjere.

„U najvećem dijelu kajkavštine starohrvatski se jat izjednačio s poluglasom, a njihova zajednička kontinuantna ima posebnu fonološku vrijednost, posebna je vokalska jedinica u većini kajkavskih govora.“⁶³

⁵⁹ Usp. Zečević 1993: 447.

⁶⁰ S kanovačkim duljenjem.

⁶¹ Usp. s bednj. *notięšã* (Jedvaj 1956: 287).

⁶² M. Kapović, usmeno.

⁶³ V. Lončarić & Zečević 2005: 87., u: *Kajkaviana & Alia*. „Fonetsko-fonološka vrijednost (zajedničke) kontinuantne jata i poluglasa u pojedinom govoru ovisi o strukturi svakoga pojedinoga vokalizma, tj. o nekoliko čimbenika, koji su u hijerarhijskom odnosu. To su: 1. kvantiteta s oprekom duęo ~ kratko, 2. naglašenost s oprekom naglašęno ~ nenaglašęno, 3. neprozodijski čimbenici – fonemski kontekst. (ibid, str. 87)

U konjščinskome se govoru, po odrazima, jat izjednačio s poluglasom (premda ne potpuno, sudeći po odrazima u *dán, část, šáf* „šav“), odnosno *ě je dao nenaglašeno *ę*, a naglašeno *ę* (kratko) ili *iĕ* (dugo).⁶⁴ Primjeri su ovi: *snĭĕg*⁶⁵ „snijeg“, *riĕč* „riječ“, *tiĕle* „tijelo“, *gnĭĕzde* „gnijezdo“, *sviĕt, sviĕtski* „svjetski“, *vĕra, Vĕra* „Vjera“, *mĕra, mĕriti, mĭĕrila je* „mjerila je“, *mĕste* „mjesto“ – l. *na mĭĕsta* „na mjestima“, *neĕĕĭa* – g. *neĕĭeĭ, puvĕdati* „reći, ispričati“ – *puvĭĕdati* „govoriti, pripovijedati“, *vĕĕeti* „znati“ – *nĭje vĭĕdla* „nije znala“, *briĕk, žliĕp* „žlijeb“, *grĕti* „grijati“ – *grĕl se jeĭ griĕla se je, sĕjati* „sijati“, *smeĭati se* „smijati se“, *mĕhūr* „mjehur“, *seĭira* „sjekira“, *sĕme* „sjeme“, *stĭĕna* „stijena“, *triĕska* – *natrešĕiti* „napraviti trijeske“, *priĕtiti* „prijetiti“, *imĕti* „imati“, *seĕĕti* „sjediti“, *striĕĭati* „strijeljati“ – *streĭiti* „ustrijeliti“, *pĕna* „pjena“ – *pĕniti se* „pjeniti se“ – 3.l.jd. *piĕni se, siĕne* „sijeno“, *ĭĕte* „ljetno, godina“ – *dviĕ liĕta* „dvije godine“, *kliĕt* „klijet“, *zamĕriti* „zamjeriti“ – *zamiĕrjati* „zamjerati“, *dĕĕĕc*. Izuzetak je imenica *vĕvĕrica* (slično u bednj. *vāverico*) te infinitiv *sĕsti* „sjesti“, 1.l.jd. *sĕdĕm* (ali *seĕĕti* „sjediti“, 1.l.jd. *seĕĕm*), što je pravilno prema *seĕo iz prezenta.

Slogotvorno *r* od *r ima sva prozodijska obilježja kao samoglasnici (naglasak, intonaciju i kvantitetu)⁶⁶ – može biti dugo (*čĕni, mĭki, vmiĭ* „umro“, *kĕf* „krv“, *čĕf* „crv“, *kĕt, pĕvi*), kratko (*pĕst, hĕža, sĕĕe*), naglašeno i nenaglašeno (*čĕĕeni* „crveni“, *kĕpati, ĕĕĕti* „četvrti“, *ziĕe, srĕbrni* i *sreĕbrĕni* „srebrni“ u starijih govornika; *drvĕni* „drveni“). Glas je *r* slogotvoran i u riječi *dĕve*, n. *dĕva* „drvo za ogrjev, cjepanice“, dok se, analogno bednjanskom, *drĭĕve*, mn. *drĭĕvĕ* kaže za živo drveće u šumi. Za crkvu se kaže *ĕĕĕkva*, a pridjev je *crkvĕni*.

Slogotvorno *ĭ odrazilo se kao *ou* u dugim i kratkim naglašenim slogovima, a u nenaglašenima kao *u*, kao što je već reĕeno, vidi gore primjere.

Opća je kajkavska pojava umetanje proteze *v-* ispred inicijalnoga *u* (i kontinuanata *o i *) te *h-* ispred slogotvornoga *r*⁶⁷, i njome je zahvaĕen govor koji se ovdje opisuje.

→ proteza *v-* : *vĕra, vudriĕti* „udariti“, *vĕuĕel* „uzao“, *vĕhe*, vuĕiti se, *vĕuski* „uski“, *vĕš, Vĕzem* „Uskrs“, *vĕsnica, vĕĭica* „ulica“, *vuĕiteĭ, vĕjna* „ujna“ (katkad se ne radi nužno o poĕetnome *u*, npr. hijatsko *-v-* pojavljuje se u rijeĕi *nĕvuk*, ali u *pĕuk* i *pĕuĕina* ga nema⁶⁸)

→ protetiĕko *h-* : *hĕš* „raŕ“, *hĕža/hĕža, hĕdati* „grickati“, *hrzĕti* – 3.l.jd. *hĕŕe, hĕbet, hrĕvĕti* „hrĕavjeti“, *hĕkati*.

Pojave protetskoga *j-* ispred *a* i *o*, koju Lonĕariĕ naziva i prejutacijom, a koja se pojavljuje u ĕurĕevaĕkome govoru⁶⁹, u konjšĕinskome govoru nema. Kaŕe se stoga *ĕĕa, ĕĕeĭ, apuĕĕka* i

⁶⁴ Drugim rijeĕima – *iĕ* je od dugoga *jata*, tj. od staroga kajkavskoga dugoga zatvorenoga *ĕ*, a *ę* je od pokraĕenoga *jata*, tj. od kajkavskoga kratkoga zatvorenoga *ę*.

⁶⁵ Katkad je *n* palatalizirano – *snĭĕg*. O tome viŕe kasnije.

⁶⁶ Sliĕno je u ĕurĕevaĕkom, zelinskom i loborskom govoru (usp. Maresiĕ & Miholek 2011; Zeĕeviĕ 1993; Kalinski & Ŗojat 1973). Usp. i s primjerima u gornjostubiĕkom, Jakoby 1974: 46 – 47.

⁶⁷ Usp. Lonĕariĕ 1996: 81.

⁶⁸ Za razliku od zelinskoga *pĕvok, pavĕĕina*. *Pĕuk* (neoĕekivano – zbog kraĕine i nedostatka *-v-*) je vjerojatno analogijom prema *pĕuĕina*. U kajkavskome i inaĕe ima dosta primjera bez oĕekivanoga neocirkumfleksa (a osobito u govoru koji se ovdje opisuje; neocirkumfleks se samo pojavljuje, kad se govori o takvim primjerima, u rijeĕi *jĕstĕp*), a *-v-* je moglo nestati i fonetski.

öke, a jedine su iznimke hipokoristik *jăpica* „govornik u svadbama, osoba koja nazdravlja“ te imena *Jăna* (Ana) i *Jędrăš* (Andrija) u starijih govornika.

Prijedlog *vъ i prefiks *vъ- dao je u kajkavštini općenito v(u)(-) ⁷⁰, a tako je i u konjščinskome. Osim v(u) odraz prijedloga može biti i f- (npr. *vũ tem* „u tome“, *f plůči* „u plućima“, (vu) *vũhi* „u ušima“, v *glăvę* „u glavi“, v *nõga* „u nogama“), a može i nestati ili se stopiti s početnim suglasnikom riječi ispred koje stoji (npr. *fizi* „u kući“, *iti fižu* „ići u kuću“; *upăsti vųodu* „pasti u vodu“, L. *võde* „u vodi“; (v) *jũtre* „ujutro“, *vęčer* „navečer“; *iti Varăžlin* „ići u Varaždin“, L. *Varăžlinu* „u Varaždinu“). Prijedlog *vъ- često nema odraza i u ovim primjerima: *dõvęc* „udovac“, *duvica* „udovica“, *zęti* „uzeti“, *nũtre* „unutra“, *săki* „svaki“, *tõrk* „utorak“.

U prijedlogu *sъ- izgubio se poluglas (tako je općenito u kajkavskome; usporedi s primjerima iz govora Zeline ⁷¹), a suglasnik se /s/ izgovara ovisno o prirodi glasa koji slijedi – s-/z-/š-/ž/, npr. *z učmî* „(s) očima“, *z mustăci* „(s) brkovima“, *s krvjôu* „(s) krvlju“, *š čăvļem* „(sa) čavlom“, *ž nįem* „s njim“, *ž nõu* „s njom“. Spirant se s gubi ispred spiranata (*škuôlu* „(sa) školom“, *zętem* „(sa) zetom“, *žũļem* „(sa) žuljem“, *sâm suôbu* „sam sa sobom“, *zęļem* „(sa) zeljem“; *Štięfem* „sa Štefom/ Stjepanom“, *Žęļkem* „sa Željkom“, *Štięficu* „sa Šteficom“), a katkad se na mjestu poluglasa pojavljuje samoglasnik o (odnosno u nastalo „ukanjem“), npr. *zusiiti* „sašiti“, *zuzvăti* „sazvati“, *zuznăti* „saznati“, *zubrăti* „sabрати, izabrati“, *zų sįem* „sa svime“, *zų sęmi* „sa svima“).

Navesti valja još neke tipične pojave u vokalizmu govora Gornje Konjščine:

→ ubacivanje suglasnika j ispred sibilanata u naglašenom slogu ⁷²: *kũjsa* „kuja“, *čũjti* „čuti“, *vųôjs* „voz“, *vųziti* „voziti“ – 3.l.mn. *võziju* „voze“, *bięjžati* „bježati, trčati“ – 2.l.imp. *bęjži!* „bježi!“

→ kontrakcija/stezanje samoglasnikâ: *mă măti* „moja mati“, G. *mę măterę* „moje matere“, A. *môu sęstru* „moju sestru“, G. *tvę băbice* „tvoje bakice“; G. *krę svę sųsęde* „pokraj svoje susjede“, I. *z môu strinu* „s mojom strinom“, I. *ž nįvi pęsi* „s njihovim psima“, G. *tvęga brăta* „tvojeg brata“, D. *svęmu ôcu* „svojem ocu“; 1.l.jd. *nęm*, 2.l.jd. *nęš*, 3.l.jd. *nę*, 1.l.mn. *nęmę*, 2.l.mn. *nęte*, 3.l.mn. *nęju* „ne budem, ne budeš (...)“; *guspă* „gospoda“ – I. *z guspôu* „s gospođom“, *gõspun* „gospodin“ – I. *z guspõnem* „s gospodinom“; 1.l.jd. *pęm*, 2.l.jd. *pęš* (...) „ići ću, poći ću; poći ćeš; ôte! „hodite!“

→ zamjena a > ę u prefiksu pra- (*prędet* „pradjed“, ali *prănõuk* „praunuk“, *prăbăbica* – s već spomenutim prednaglasnim dužinama koje su inače vrlo rijetke u govoru koji se opisuje ⁷³)

⁶⁹ U *japatęka, jõko i jõgeń*. Maresić & Miholek 2011: 19.

⁷⁰ Usp. Lončarić 1996: 69.

⁷¹ Usp. Kalinski & Šojat 1973: 24.

⁷² Usp. slično u zelinskome. Kalinski & Šojat 1973: 24.

⁷³ Premda se tu ne očekuje dužina; vjerojatno se radi o ekspresivnoj upotrebi.

Suglasnici

Suglasnički sustav govora Gornje Konjščine čine sljedeći glasovi:

-sonanti: *m, n, ŋ, r, l, ʎ, v, j*

-šumnici: okluzivi *p, t, k, b, d, g*; afrikate *c, č, ʃ*; frikativi *f, s, š, x (h), z, ʒ*

Raspodjelu suglasnika i suglasničkih skupova, kao i u mnogim drugim govorima, karakterizira neutralizacija nekih fonema te pojednostavljivanje ili zamjenjivanje suglasničkih skupova. Ukratko će nadalje biti rečeno o nekim tipičnim obilježjima konsonantizma govora koji se opisuje.

Tipičnu je kajkavska pojava ukidanje opreke po zvučnosti na kraju riječi, odnosno obezvučivanje zvučnih suglasnika⁷⁵ i njome je, dakako, zahvaćen i govor koji se ovdje opisuje (primjeri: 2.l.jd.imp. *jěč!* „jedi!“, *põvēč!* „reci!“; *mõuš* „muž“, *grp* „grb“, *jāstreḡ* „jastreb“, *grōst* „grozd“, *mēt* „med“, *paradājs* „rajčica“, *mīras* „miraz“, *děšč* „dažd, kiša“, *laš* „laž“, *grōp* „grob“).

Suglasnici *č, ć, ʒ* i *ʒ* u većini štokavskih govora (i u hrvatskome standardnome jeziku) predstavljaju dva para koji se tvore na istome mjestu i razlikuju se samo svojstvom zvučnosti. U ovome govoru, kao i u većini kajkavskih govora, nema razlike između *č* i *ć* te *ʒ* i *ž* (njihova artikulacija nije tako izrazita kao u štokavaca; izgovaraju se „mekše“ nego štokavski *č* i *ž*). Ti su „srednji“ glasovi bilježeni ovdje znakovima *č* (*dvurīščę* „dvorište“, *tīček* „ptičica“, *māček* „mačak“, *nečāk* „nećak“, *nečākīna*, *nuoč* „noć“, *svjēča* „svijeća“) i *ž* (*žāk* „đak, učenik“ – n. *žāki*, *ružāk* „rođak“, *žōn* „đon“, *žip* „džip“, *šaljivžija* „šaljivac, osoba koja se šali“).

Među afrikate (*c, č, ʃ*) mogao bi se ubrojiti i fonem */ʃ/*, koji nije tipično obilježje konjščinskoga govora jer ga ne izgovaraju svi govornici, međutim u starijih se govornika često čuje. Riječ je o nepalatalnoj afrikati, zvučnome parnjaku bezvučne nepalatalne afrikate *c*, odnosno o nepalatalnom parnjaku zvučne palatalne afrikate *č*.⁷⁶ Nju susrećemo, osim u *sandhiju* na mjestu završnoga *c* ispred zvučnog suglasnika (npr. *strīc bi* > [strižbi]) i kao položajnu varijantu (alofon) fonema */z/* ispred */g/*. Primjeri su ovi: *drūzgati* „gnječiti“, *mūzga* „mlaka, blato“, *bižzga* (i *bižzęk*) „bazga“. Sve se više, međutim, u takvim položajima govori *z*, osobito u mlađih govornika (*bižzęk* „bazga“ – G. *běžga*, *mūzga*, *drūzgati*, *rōzga*), a *ž* se uopće ne javlja u riječi *mōzak*⁷⁷ – G. *mōzga* (za razliku od nekih zelinskih govora⁷⁸), što pokazuje činjenicu da *ž* nije fonem integriran u taj sustav.

Suglasnik *h* (*x*) ima vrlo nestabilan položaj u hrvatskim dijalektima. U ovome je radu bilježen grafemom *h*. Izgovor mu je velaran. Taj se glas ostvaruje u svim položajima, iako ima nekih iznimaka kad se on gubi, koje će biti navedene. Ispred slogotvornoga *r* pojavljuje se

⁷⁵ „Sonant */v/* i zvučni šumnici ne mogu se ostvariti ispred bezvučnih šumnika i na kraju riječi, jer se neutralizira opreka između zvučnih i bezvučnih fonema te se umjesto njih ostvaruju bezvučni šumnici, a umjesto sonanta */v/* bezvučni šumnik */f/* (...).“ (Zečević 1993: 449)

⁷⁶ Usp. Lončarić 1996: 91.

⁷⁷ Također i s neoakutom *mōzak*.

⁷⁸ Usp. Kalinski & Šojat 1973: 24–25.

redovito kao protetski glas (na početku riječi), npr. *hřža, zahržati, hrzati, hřš* „raž“, *hřvati se, hřbet, hřček, hržavi, hřcati, hřkati*. Nikad se ne pojavljuje na mjestu *v, kao, primjerice, u loborskoj kajkavštini (Zečević 1993), pa se kaže *fkāniti* „prevariti“, *vmīti se* „umiti se“, *vmřjēti* „umrijeti“ – *vmřl je, řti v guōsti* „ići u svadbu“, *nařiti se* „naučiti“.

Na početku riječi čuva se u ovim primjerima: *hměl* „hmelj“, *hāhar* „nestašan čovjek“, *heļdīna* (npr. *heļdīna kāša*), *hřža* „kuća“, *hřvacki* (utjecaj standarda), *hadrāti* „mazati“; *hřtiti* „baciti“ i *huditi* „hodati“ (ali u starijih govornika obično se *h* ne čuje u tim dvama primjerima pa je *řtiti* i *uditi*), *hāpiti se* „uhvatiti se“ (npr. *hāpiti se pōsla*), *hāsni* „raditi nešto korisno“, *hāuba, huōblič* „hoblič, naprava za hoblanje, tj. obradu drveta“, *huōblati, hřklati* „heklati“, *huōpsati* „skakutati“, *hāřtuvati* „zaustaviti“, *hāřcati* „ložiti“ (uglavnom posuđenice) itd.

U inicijalnome položaju, točnije, u početnim skupovima *hr- i *hl-, *h* je ispalo u ovim primjerima: *lāčę* „hlače“, *lāt* „hlad“ (uz „latica“ i „vlat“), *laditi* „hladiti“, *rāst* „hrast“, *rōušć* „hrušt“, *rāniti* „hraniti“, *rūstati* „zubima usitnjavati, drobiti“, *ręn* „hren“, *ramūstavęc* „hrskavica“, *ramūnika* „harmonika“ (s metatezom likvide), *ļęp* „hljeb“, *lāđetina* „hladetina“; prezentski oblici glagola *šřti* „htjeti“ – *ōčęm/ōču, ōčęš, ōčę, ōčęmę, ōčęte, ōčęju*. Nema ga ni u *rūška* „kruška“ (i *rūškvica* „kruškovića“, *rūškvęc* „kruškovac“ – „napitci od krušaka“), prema starijem *hruška.⁷⁹

U sredini se riječi *h* pojavljuje u ovim primjerima: *māhunę, vūhę, bōuha* „buha“, *dūha* „miris“, *jūha, mūha, māčęha, plōha, snęha, stręha* – G. *stręhę* – I. *put stręhōu* „pod strehom“; *glūhi, sūhi* – G. *glūhuga, sūhuga; tihę, čřęhati* „čehati“, *čųōhati (se)* „češkati (se)“, *dīhati, jāhati, kīhati, kūhati* – 3.1.jd. *kūha* – GPT *kūhanę, māhati, pęhāti* „ometati“, *pūhati, vuhāti* „njuškati“ – 3.1.jd. *vōuhal je, zřęhati* „zijeovati“ – *zřęhala je, ahā! pūhnuti, spřhati* (ali *spřnuti* „sprhnuti, sletjeti“ bez *h*), *pōuhati* „pohati“, *štīhati, štihāča; ut strāha* „od straha“; G. *grāha, prāha, smjęha, krūha, ōčuha*; I. *put pāzuhęm* „pod pazuhom“ & i. *put pāzui*; G. *pōuha* „puha“, *dūha* „duha“, *gřęha* „grijeha“; L. *na vřhu*, n. *zāpuhi* „zapusi“.

U medijalnome položaju nema ga u nekoliko primjera: *grāurica* „grahorica“; u skupovima *-hl- (*-hl-), *-hr-, *-hñ-: *kālica* „kahlica“, *vřhę* „vrhnje“, *zaļiknuti se* „zahliknuti se“, *šmājlati se* „umiljavati se“, *uręnāča* „orehnjača, kolač s orasima“.

Na kraju se riječi (sloga) *h* ne javlja u ovim oblicima: *grā* „grah“, *strā* „strah“ – npr. *strā mę je* „bojim se“; *krū* „kruh“, *gřję* „grijeh“; l. *na rōuka* „na rukama“, *u sļiva* „o šljivama“, *u bāba* „o babama, ženama“, *u žęna* „o ženama“; g. *nęma tję stāri ļudi* „nema tih starih ljudi“; l. *v drugi hřža* „u drugim kućama“. Ta pojava, kao i u nekim drugim kajkavskim govorima, vrijedi općenito u lokativu množine.

U drugim se oblicima na kraju čuje, npr. *zāpuh, pōuh* „puh“, *pastūh, nepuslūh* „neposluh“, *lapūh* „list neke biljke“, *smjęh* (ali postoji izraz *smję ga je přjęl* „počeo se smijati“, gdje se *h* ne čuje), *mjęh, Kęřęmpūh, ōčuh, dūh, šplęh* „lim, pleh“, *tępih, šāh, špřih, přōpuh*; g. *bōuh, mūh* „buhā, muhā“.

⁷⁹ Već je u psl. postojalo *kruša/*gruša (takvo dvojstvo ima i u litavskome), a *h*- se javlja i u sln. i Sčak. (Mate Kapović, usmeno)

Na mjestu glasa *h* nalazimo *j* u oblicima imenice *ôrej* „orah“ (N. *ôrej*, G. *urēja*, D. *urēju*, I. *z urëjem*; n. *urëji*, g. *urjêjuf*, i. *z urjêji*) te u umanjenicama *krjêjek* „mali kruh“ i *grâjek* „mali grah“⁸⁰, a u nekim posuđenicama i tuđicama na njegovu je mjestu *v* ili *f* (*mârva* „govedo“, *šif* „posao, šihta“, *šâft* „šaht; smeće“, *bûflin* „buhtla“, *diftati* „učvršćivati, npr. čvrsto zatvoriti“, *riftâti* „sređivati“, *plâfta* „plahta“).⁸¹

Prijelaz *h > f*⁸² vidimo u ovim oblicima: *lâfkê/ lëfkê* „lako“, *žmëfkê jê* „teško je“ - prilozii, *mëfkê* „mekano“, *lâfka/ lëfka jê*, *žmëfka jê*, *žoufke* „gorko“, *prfke* „prhko“ – pridjevi; glagol *drftâti* „drhtati“. Obrnuti se proces (dakle *f(v) > h*) ne javlja.

U govoru se opaža i promjena *h > š* u skupu */ht/* u ovim oblicima: *štëti* „htjeti“, GPR *štël* „htio“, *štjêla* „htjela“, *štëļe* „htjelo“, *štëļi* „htjeli“. Skup se */hv/* zamjenjuje suglasnikom *f*, npr. *fâla* „hvala“, *puôfala* „pohvala“, *pufâliti* „pohvaliti“, *fâliti* „hvaliti“, *fât* „hvat“ – npr. *pêt fâti* „pet hvata“. Te promjene nema u glagolu *vâtiti* „uhvatiti“ – *vâtila ga jê* „uhvatila ga je“, gdje *h* ispada.

Stara se suglasnička skupina */čr/* čuva, npr. *črf* „crv“, *črljêni* „crveni“, *črijêp* „crijep“, *črijêve* „trbuh; crijevo“ – n. *črijêva* „crijeva“, *črni* „crni“, *pučrñeti* „pocrnjeti“, *črijêšna* „trešnja“ & izvedenica *črëšñevêc* itd.

Suglasnik *v* ponaša kao zvučni šumnik.⁸³ Ispred zvučnih suglasnika prelazi u svoj „bezvučni parnjak“ *f* (dakle asimilacijom po zvučnosti), a to se događa i na kraju riječi (primjeri: *ôvan* – ali *ôfca* „ovca“, *ôfčica* „ovčica“; *krôf* „krov“ – G. *krôva*; *trguôvêc* „trgovac, prodavač“ – G. *trguôfca*; g. *jezikuf* „jezikâ“, *jezikuva jûha* „jezikova juha“; *zljêfka* „vrsta kolača“, *břf* „brv“ – G. *prêk břvi*; *křf* „krv“ - *křvni*, *ôbrvi* „obrve“ – g. *uôbrf*; *žerâfka* „ostatak od izgorjenog drva“; *ļubaf* „ljubav“ – G. *ļubavi*).

Suglasnik *v*, kao što je već rečeno, pojavljuje se na početku riječi ispred u kao protetski glas. U ovome govoru suglasnik *v* nerijetko i ispada (u inicijalnome i medijalnome položaju) te se tako pojednostavnjuju skupine */svr/*, */vdl/*, */vl/*, */vs/*, */vt/*, */tvr/*, npr. *srâka* „svraka“, *sřbêt*⁸⁴ „svrbjeti“ – 3.l.jd. *srbî*, s enklitikom: *srbî mê*, *dôvêc* „udovac“, *duvîca* „udovica“, *lât* „vlat“, *lâsi* „vlasi, kosa“, *sî* „svi“, *sâki* „svaki“, *prëšļiči sê* „presvući se“, *slâčiti sê* „svlačiti se“, *tôrka* „utorak“, *třdi* „tvrđi“ – *utřdêti* „otvrđnuti“ (ali *pôtvrda*, *putvřditi* „potvrditi“); *čëřtiti* „četvrti“, *čëřtêk* „četvrtak“, *trduôca* „tvrdoća“ (ali *Vlâdêk*, *vlâdati*, *vladâr*, *vlâčiti*, *brëškva*).⁸⁵ Suglasnik

⁸⁰ Glas *j* vjerojatno nastaje prvo u zijevu.

⁸¹ Lončarić za tu pojavu, koja je u nekim govorima zahvatila više riječi i oblika, daje ovo objašnjenje: „Prijelaz *x > v(j)* tumači se fonetskim, artikulacijskim i akustičkim, ali i sustavnim razlozima. Fonetski su razlozi neizrazita, slaba artikulacija i perceptivnost. Zato *x* otpada; redovito je tako na kraju riječi, a između vokala umeće se *v* u štokavskim govorima, odnosno *v i j* u kajkavskim, da bi se izbjegao zijev (...).“ (Lončarić 1996: 91)

⁸² U skupu **-xk-* (**laxko < *lagko < *lagъko*). (ibid: 95)

⁸³ Izgovara se frikativno, stoga mu je *f* bezvučni parnjak.

⁸⁴ Navedeni je infinitiv jedan od rijetkih primjera (*sřbêtî*, *kūrîti* „paliti, ložiti“, *kūpîti* „kupiti“) u kojima se može čuti prednaglasna dužina u starijih ljudi. Mlađi govornici nikad ne kažu to s prednaglasnom dužinom, već ovako: *sřbêti*, *kūrîti* i *kūpîti* – s retrakcijom.

⁸⁵ Pomalo je čudno što suglasnik *v* ispada u prezimenu Mačković (u govoru): *Mačkôič* – *Mačkuiči*. S ostalim se prezimenima (na području općine) koja završavaju na *-vić* to ne događa, npr. *Bedeković* (*Bëdëkuvîč* – *Bëdëkuvîči*) i *Crneković* (*Crnëkuvîč* – *Crnëkuvîči*). To se možda može objasniti činjenicom što *Mačkuiči* žive u

se v čuva u skupini *stv*, npr. *stvuriti* „stvoriti“, *pötumstvę* „potomstvo“, *kümstvę*, *stvüör* „stvor“.

U govoru Gornje Konjščine nije provedena depalatalizacija – prijelaz $l > l$ i $n > n$ – pa se kaže *nedęļa* „nedjelja“, *ključ* „ključ“, *lüt*, *mül*, *köšuļa*, *pöļę* „polje“, *köukoļ* „kukolj“; *Bädňak*, *kńiga*, *čęšńak*, *Štjęfaņę* „Stjepanovo“; *lūdi*, *lūbaļ*, *žūļ*, *črjęšńa*, *vīšńa*, *ņuošńa* „nošnja“, *kuošńa* „košnja“ (uz *kuošā*); *ž. ņjēm* „s njim“, *ž. ņōu* „s njom“; *ōpa(j)ńki* – N. *ōpaņęk*; *ōgeņ* – G. *ōgńa*, *zēmļa*, *duōļni* „donji“, *vęļača*; *prijāteļ*, *vučiteļ*, *vučiteļica*, *peļāti* „voziti“⁸⁶. U nekim se oblicima može čuti da je došlo do umetanja sekundarnoga glasa *j* ispred *ń* (najčešće samo stariji tako govore), npr. *kō(j)ń* „konj“ – n. *kō(j)ńi*; *pā(j)ń* „panj“, *strā(j)ński* „strani; gosti“, *vā(j)ńkuš* „jastuk“, *ā(j)ńžęļ* „anđeo“, *vrgā(j)ń* „vrganj“ – n. *vrgā(j)ńi*, *lā(j)ński* „lanjski“, *cīga(j)ński* „ciganski“, *jęšę(j)ński* „jesenski“, *gā(j)ńk* „hodnik“, *cā(j)ńki* „dronjci“; 3.1.jd. *žę(j)ńę* „žanje“; *kōsta(j)ń* „kesten“ – n. *kustā(j)ńi*, *kurę(j)ńę* „korijenje“; *ńęjńi* „njezini“; ta se pojava uočava i u nekim drugim položajima, recimo ispred *t* (*zūjti* „izuti“, *ubūjti* „obuti“; međutim ne u *mōtika*) ili ispred *s/z/ž* (*bājs* „bas“, *fęjst* „jako, brzo“, *kūjsa* „kuja“, *čūjti* „čuti“, *vuōjs* „voz“, *vujziti* „voziti“ – 3.1.mn. *vōjziju* „voze“, *bjęžzati* „bježati, trčati“ – 2.1.imp. *bęjži!*)⁸⁷.

„Za odnos *l, n* : *ļ, ņ* : *lj, nļ* važna je u kajk. narječju prilično raširena pojava da se *l* i *n* ispred *i* (rjeđe *e*, *e*) umekšavaju (l'ipa, n'igdo: nitko), pa dolazi do složenih odnosa između tih glasova, koji predstavljaju samo umekšane foneme *l* i *n*, i mekih fonema *ļ, ņ*.“⁸⁸

Tom je pojavom zahvaćen i govor koji se ovdje opisuje, međutim *l* se umekšava stalno (naravno, samo u tome položaju i, dakako, u govornikâ koji ga „umekšavaju“; mlađi govornici uglavnom, vjerojatno zbog utjecaja standarda, nemaju umekšan izgovor), dok se sa suglasnikom *n* to rijetko događa (*pe(j)ńiti sę* „pjeniti se“ – 3.1.jd. *pię(j)ńi sę*; ali *ženiti sę*, *zameniti* „zamijeniti“, *kōņęc* „konac“, *lōņęc* „lonac“, *mladjēņęc* „mladoženja“, *mļiņęc* „mlinac“, *zdęņęc* „bunar“, *vjēņęc* „vijenac“). Primjeri: 1.1.jd.prez. *žęļim* „želim“ – s enklitikom *žęļim tī*; *męļin* „mlin“, *māļi* „mali“, prilog *māļę* „malo“; L. *f škuōļę* „u školi“; 3.1.mn.perf. *fūčkalī su* „fućkali su“, *ōraļi su* „orali su“, *pękļi su* „pekli su“, *štrūkļi* „vrsta kolača“, *gļīsta*, *pāļęc* „palac“, *liēni* „lijeni“, *ļęptūr*, *čęļę* „čelo“, *ļīpa*, *ļīst*, *liępi* „lijepi“, *dębęļi* „debeli“, *ļęte*; 3.1.mn.perf. *klęļi su* „psovali su“.⁸⁹

Umekšava se i *l* u ovim riječima (zbog suglasničkih skupina): *pięgļa* „pegla, glačalo“ i *pięgļati* „glačati“, *rīgļa* „poklopac za lonac“, *rā(j)ńgļa* „lonac“, *huōbļati* „obrađivati drvo“,

zaselku koji se nalazi blizu hrašćinskoga govornoga područja. Na području Hrašćine postoje naime slično tvorena prezimena - Čukoić i Kurtoić – pa je možda došlo do analogije (tako pretpostavlja autorica). Fonetski će to pak biti (M. Kapović, usmeno) zbog naglašenoga sloga; intervokalno *v* u hrvatskom jeziku općenito ispada (u gradskim govorima), ali isto samo uglavnom iza naglašenog sloga, npr. *baiti se* < *baviti se* i sl.

⁸⁶ Usp. još i sličnu situaciju u posuđenici *frōštukeļ* „doručak“ (premda tu nije u pitanju staro *ļ*) te sekundarno *ļ* ispred prednjega vokala u imenici *slīva* „šljiva“ (a to nema izravne veze sa štok. sekundarnim *ļ*).

⁸⁷ Usp. slično u Gornjoj Stubici: *spajņę*, *trejti*, *zajdnę*, *nojsiti*, *vujziti*, *žęjński*, *strajński*. Jakoby 1974: 136 – 137.

⁸⁸ Brozović & Ivić 1988: 95.

⁸⁹ U radu se jednako bilježe i meki i umekšani fonemi – *ļ* i *ń* – jer se isto izgovaraju.

hãltuvati „zaustaviti“, *hjeklãti* „heklati“ (uglavom posuđenice – germanizmi).⁹⁰ U govoru nema umekšavanja kod dentala *t*, *d* (npr. *ũdica*, *mudĩti* „usporavati“, *mũutiti* „mutiti; čuvati bebu“, *sadĩti*, *škuõditi* „štetiti“, *rudĩti se* „roditi se“).

Glas se *l* čuva na kraju sloga (GPR⁹¹ *dãl* „dao“, *pĩl* „pio“, *zẽl* „uzeo“, *išẽl/išẽl* „išao“; G. *stõlca*), čak i u skupu *rl* (GPR *žfl* „žderao“, *rẽzdrfl* „razderao“, *tfl* „tro“, *vmfl* „umro“, *põdrfl* „poderao“, *zãprfl* „zatvorio“⁹²).

Skupovi su *pj*, *bj*, *vj*, *stj*, *zdj*, *tj*, *dj* različito odraženi. Skupovi *bj*, *pj*, *mj* i *vj* u starijih govornika ostaju uglavnom nepromijenjeni, dok se u mlađih pojavljuje i epentetsko *l* (*gruõbjẽl/gruõblẽ*⁹³, *snuõpjẽl/snuõplẽ*, *gĩmjẽl/gĩmlẽ*, *zdrãvjẽl/zdrãvlẽ*, *šĩbjẽl/šĩblẽ*, I. *krvjõul/krvjõul*, *dĩvjil/dĩvlĩ*; ali *l* je beziznimno u ovim oblicima: 3.1.jd. *zĩblẽ*, *kãplẽ*, *zõblẽ*⁹⁴; *divlãk*, *žãblĩ* „žablji“).

Praslavenski **t* daje *č* (*sviẽča* „svijeća“, *nečãk* „nećak“), *šč* je kontinuanta skupinã **st* i **sk* (*zamãščen* – odr. *zamaščẽni* „zamašćen“, *pũščen* „pušten“, *gũščẽl/kũščẽr*, *dvurĩščẽ* „dvorište“, *klijẽšča* „kliješta“, *kĩščẽn* „kršten“; 1.1.jd.prez. *iščẽm* (od *iskãti* „tražiti“)⁹⁵, stari **d* odrazio se pak različito – kao *j* ili *ž* (*grãžã* „građa“⁹⁶, *ugrãjẽn* „ograđen“, *brõja* „bređa“, *rõžẽn* „rođen“, *žẽja* „žed“ – *užẽjati* „ožednjeti“, *prẽja*, *hĩžã*, *mejãš*, *navãjati*, *sãjẽ* „čađa“, *žãk* „đak“, *krãžã* „krađa“, *svãja* „svađa“ – GPT *pusvãjẽni* „posvađani“, *pusãjẽni* „posaðeni“), a to se događa i sa **zd* i **zg* (*ruõžžẽ* - zb.im. od *rõzga*; *mõžžẽni* „moždani“, ali *mõždani ùdar* – iz standardnoga), no (*z*)*dj* ostaje nepromijenjen u *gruõzdzẽ* „grožde“, *mladjẽ* „mladice; mladi nasad“. Kao i u bednjanskome⁹⁷, prijedlog „među“ glasi *mẽd* (*mẽd_nãmi* „među nama“, *mẽt_sũõbu* „među sobom“, *mẽd_nĩmi* „među njima“). Sekundarni skup (*s*)*tj* ostaje nepromijenjen, primjerice: *lĩstjẽ* „lišće“, *rãstjẽ* „hrašće“, I. *s_kustjõul* „(s) košću“, *jãkustjũ* „jakošću“, *mãstjõul* „mašću“, *smẽtjẽ* „smeće“. Do metateze palatala nije došlo u složenim glagolima (prefiks + *ĩti* „ići“), npr. *duõjti* „doći“ – 1.1.jd.prez. *duõjdẽm*, *nãjti* „naći“ – *nãjdẽm*, *prẽjti* „prijeći; otići“ – *prẽjdẽm*, *vũjti* „pobjeći“ – *vũjdẽm*, *zãjti* „zaći; upasti u što“ – *zãjdẽm*. Do umetanja *j* dolazi u rednome broju *trẽjti* „treći“.

Razvoj skupa *tj* od praslavenskoga palatalnog **f* (*rʹ*) veže kajkavsko narječje sa slovenskim jezikom⁹⁸, a tom su pojavom zahvaćeni sljedeći oblici: 1.1.jd. *õrjẽm* (ali *urãti* „orati“, kao što se i očekuje; psl. **orati* – **orjõ*), *stvãrjati* „stvarati“ – 3.1.mn.prez. *stvãrjãju*, *škarjẽ* „škare“ (ali *zõra*, *mõrẽ*), *večẽrjã* „večera“, *večẽrjati* „večerati“.⁹⁹ U mnogim je dakle

⁹⁰ Samoglasnik je *l* umekšan i ispred *u* u *plũča* „pluća“, no to vjerojatno nije sekundarno jer su u praslavenskome već postojale varijante **plutʹa* i **plutʹa* (od ie. prijevornih inačica **plow-* i **plew-*). Usp. i knjiž. sln. *pljuča*. (Mate Kapović, usmeno)

⁹¹ Glagolski pridjev radni.

⁹² Od glagola (inf.) *žrĩjẽti*, *rezdrĩjẽti*, *trĩjẽti*, *vmrĩjẽti*, *pudrĩjẽti*, *zaprĩjẽti*.

⁹³ U gornjostubičkome je *grõbjẽ*. Vidi u Jakoby 1974: 136.

⁹⁴ Od *zĩbati*, *kãpãti*, *zũbãti* „zobati“.

⁹⁵ Usp. slično u gornjostubičkom: *iščẽm*, *krščẽn*, *dvurĩščẽ*, *niščẽ*, *neščẽ* itd. Jakoby 1974: 134.

⁹⁶ Naglasak *ˆ* u *grãžã* je neočekivan (umjesto neoakuta).

⁹⁷ Jedvaj 1956: 293.

⁹⁸ Usp. Brozović & Ivić 1988: 95.

⁹⁹ Za Gornju Stubicu zabilježeno je slično – *zorjã*, *orjẽ*, *škarjẽ*. Jakoby, ibid, 133.

primjerima *r' izjednačeno s r (*stvören*, N. *pisâr* – G. *pisâra*; N. *rîbar* – G. *rîbara*; N. *guspudâr* „gospodar“ – G. *guspudâra*; *naguvören* „nagovoren“).

Sada će biti navedene još neke karakteristične pojave u vezi sa suglasničkim sustavom govora koji se opisuje:

→ umjesto skupa /*tn*/ dolazi /*km*/ u imenici *kmîca* „mrak, tama“, a također u njezinim izvedenicama – *kmîčiti se* (o vremenu), *skmîčiļe se jē* „nebo se zatamnijelo, prije kiše“, *kmîčņe jē* „zatamnijeno je“, *skmîčiļe mi se pṛed učiļa* „smračilo i se pred očima; padoh u nesvijest“

→ *vč-* daje *šč-* u *ščēra* „jučer“ (za razliku od, recimo, *načīti se* „naučiti“), a *fk-* < *šk-* nalazimo u glagolu *fkupīti* „uškopiti“ te u GPT *fkōpļen* „uškopljen“, odr. *fkupļēni*

→ suglasnik *d* ispada u skupovima /*dn*/ (*jēna* „jedna“, npr. *jēņe diēte* „jedno dijete“; *jēņe* „oko, jedno“, npr. *jēņe dēsēt ļūdi* „desetak ljudi“; g. *tjēnuf* „tjedana“; *tjēni* „tjedni“; 1.l.jd.prez. *upāņem* „padnem“, 3.l.mn.prez. *upāņeju* „padnu“; *zājīni* „zadnji“ – ali ne u ovim oblicima: *glādna jē*, sriēdnī „srednji“, *mīrdnuti* – GPR *mīrdnula*), /*žd*/ i /*ždr*/ (*žriēti* „žderati“ – GPR *pōžrl* „požderao“, *žrēbēļ/ždrēbē* „ždrijebe“, *užrēbīti se* „oždrijebiti se“; *žriēp* „ždrijeb“; *žrēbīca* „ždrebica“) – oblici sa skupinama *žd* i *ždr* bez *d* su, dakako, arhaični (u štokavskome je *d* sekundarno)

→ suglasnik *g* ispada ispred *d* na početku riječi (priloga i zamjenica), npr. *dā* „kad“, *dē* „gdje“ (< *kъdē), *duō* „gdo, tko“ (< *kъto); u medijalnome se položaju to ne događa, npr. *nēgdē* „negdje“

→ rotacizam (*ž* > *r*) – 1.l.jd.prez. *mōrēm* „mogu“, 3.l.mn. *mōrēju*, *vrē* „već“ (< *uže), npr. *Vrē bu dōšē!* „Već/ uskoro će doći.“; *nīgdar* „nikad“ (< *nigdeže), *nēgdar* „nekad“ (ali *nīgdē* „nigdje“)

→ ispadanje suglasnika *h* u skupu /*hč*/ u inicijalnome položaju – N. *čī* „kći“, A. *čē*

→ ispadanje suglasnika *p* u inicijalnome položaju u skupovima /*pč*/, /*pš*/, /*pt*/, npr. *čēla* „pčela“, *čēļīnak* „pčelinjak“, *čēļec* „roj pčela“; *šēniņa* „pšenica“ – *šēnični* „pšenični“; *tīč* „ptica“ – *tīček* „ptičica“

→ skupine zubnih suglasnika /*tl*/ i /*dl*/ često se disimiliraju u *kl* i *gl*¹⁰⁰, npr. *gliētve* „dlijeto“, *gliḃuki* „dubok“ (od *dъlb- ili *glōbōkъ), npr. *gliḃuki zdēņec*, *glāka* „dlaka“; *mēkla* „metla“ (< *metъla), *nākļe* „na tlu, dolje“ (promjena *tl > kl), *upāsti nākēl* „pasti na tlo“, *pōkļe* „poslije, potom“; *kīkļa* „suknja“ (njem. der Kittel) – ali npr. *dlān*, *tlāčiti*, *vitļe* „vitlo“, *svētļe* „svjetlo“, pridjev *sviētļe* „svijetlo“, *svētļust* „svjetlost“

→ asimilacija suglasnika u osnovi riječi (u različitim slogovima) *strīči* „strići, šišati“, *šršun* „stršljan“

¹⁰⁰ Usp. istu pojavu u okolnim govorima – loborskome (Zečević 1993: 450) i zelinskome (Kalinski & Šojat 1973: 25), te u govoru Bednje (Jedvaj 1956: 291).

→ gubljenje glasa *j* u pridjevima *kukūōši* „kokošji“, npr. *kukūōša jūha*; *vrāži* „vražji“, npr. *Ōdi vrāžu māter!*; *buōži* „božji“, npr. *buōži dār*, *čuvjēči* „čovječji“

→ *k* umjesto *g* nalazimo (ali samo u starijih govornika) u *kūščer* „gušter“; češće ipak *gūščer* (radi se možda o psl. varijantama *g-/k-)

→ promjena *v > /* u pridjevu *črljēni* (< *čьrvěнь) „crven“ i glagolu od njega izvedenom *črljēneti se* „crvenjeti se“; u pridjevu „crvljiv“ nema epentetskoga *l* - *črvīvi*

→ promjena *g > v/f* u medijalnome položaju u oblicima imenice *nōvet* „nokat“ – G. *nōfta* – g. *nuōftuf*, te u izvedenom glagolu *zanuōftati se* „imati zanoktice, ozepti“, npr. *zanuōftaļe mi se_je* „ozebla sam“¹⁰¹

→ promjena *d > l* u *Varāžlin*

→ sibilizacija se ne provodi u nominativu i akuzativu množine imenica muškoga roda, npr. n. *nōuki* „unuci“, *vrāgi* „vrazi, vragovi“, *bōgi* „bogovi“, *dūhi* „duhovi“, *mjēhi* „mjehovi“, *māčki* „mačci“, *ōblaki* „oblaci“, *ljēšņaki* „lješnjaci“, *grjēhi* „grijesi“, *ružāki* „rođaci“, *seļāki* „seljaci“, kao ni u dativu i lokativu jednine imenicâ ženskoga roda te u nekim drugim padežima (o čemu će biti više riječi malo kasnije) – npr. L. *jābuke*, *rūške*, *rōuke*, i. z. *ōblaki*, *seļāki*

→ disimilacija u glagolu *sōumļati* „sumnjati“, 3.l.jd. *sōumļa*; *dīmļak* „dimnjak“; također u imenici *stīropol* (može se primijetiti kako u tome primjeru, što je rijetkost, nema „ukanja“; riječ je o mladoj posuđenici)

→ promjena *h > k* u finalnome položaju u imenici *sirumāk* „siromah“, analogno tome i n. *sirumāki*

→ suglasnik *č* stoji umjesto (štok.) *c* u imperativu glagolâ na *-či* (analogijom prema prezentu): 2.l.jd.imp. *rēči!* „reci!“, *sičēči!* „sijeci!“, *pēči!* „peci“, *vļičēči!* „vuci“; također i u 2.l.mn.: *rēčēte!*, *sičēčēte!*, *pēčēte!*, *vļičēčēte!* (stariji: *(pu)sēčēte!* „(po)sijecite!“, *(s)pēčēte!* „(is)pecite!“ – s prednaglasnim duljinama)

→ dodavanje suglasnika *s* u inicijalnome položaju u *strōšek* „trošak“

→ mogućnosti #CCr: *sprjēten*, *stīgati*, *strāmpļe* „čarape“, *štrik* „uže“, *zdrāf*, *skrjēnuti*, *skriti*, *škrīna*, *zgrīsti*, *smīdēti* i sl.; #CCl: *splēsti*, *sklāsti* itd.; medijalno /CtC/ – *kīštra* „ladica“, /CpC/ – *putpriēti*, /CsC/ – *šesņjsti*, /CdC/ – *puzdrāviti*¹⁰²

→ promjena *n > ņ* (umekšavanje) iza *g*¹⁰³, npr. *gūyōj* „gnoj“ – *gūjiti* „gnojiti“, *gūjēzde* „gnijezdo“ – *gūjēzditi se*, *gūļi*, *gūsōba*; ali nema umekšavanja u sredini glagola *vugnāti* „pospremiti perad u kokošinjac i zatvoriti“ i *vūgnuti se* „maknuti se“

¹⁰¹ Promjena je vjerojatno išla *nogьt- > noxьt- > noft-. U nominativu i akuzativu jednine *nōvet* od *nofet je vjerojatno analoški.

¹⁰² Usp. vrlo slične primjere u opisu govora G. Stubice. Jakoby 1974: 53.

→ suglasnik *š* pojavljuje se u posuđenicama, npr. *kaštiguvati* „kazniti“, *špuôtati* „vikati na koga“, *študjêrati* „razmišljati“, *štîmati se* „praviti se važan“, *štîmati* „biti u redu“, *štacûn* „dućan“, *Jêzuš* „Isus“ (ali samo u uzvicima, npr. *Jêzuš Kristus!*, inače je *Īsus*), *šnâjderica* „krojačica“, *Štjêf* „Stjepan“ - *Štjêk*

→ suglasnik *f* nalazi se uglavnom u posuđenicama (*fîërma* „firma, poduzeće“, *fizika*, *Štjêf*, *frôštukel* „doručak“) ili je bezvučni parnjak zvučnomu *v* (npr. *krâva* – *krâfski*)

¹⁰³ U starijih govornika.

AKCENTUACIJA

Akcentuacija, odnosno prozodijski sustav, jedan je od najvažnijih čimbenika kojim se međusobno razlikuju narječja, dijalekti i govori (čak i oni koji su vrlo bliski što se tiče geografskoga prostiranja). Svaki bi dijalektološki opis stoga trebao sadržavati i detaljan prikaz (i objašnjenje) značajnih prozodijskih obilježja pojedinoga govora, a ovdje će to biti učinjeno za govor Gornje Konjščine. Naglasak se mijenja u paradigmi iste riječi pa na to treba obratiti pozornost među bilješkama iz morfologije, gdje će biti dopunjeno tumačenje pojavâ koje ovdje nisu potpuno objašnjene.

Govor Gornje Konjščine ima tronaglasni sustav s prozodemima ˘ (kratkosilazni), ˜ (neoakut) i ˆ (dugosilazni). Zanaglasnih dužina¹⁰⁴, dakako, kao što vrijedi za kajkavsko narječje uopće, nema. Prednaglasne su se dužine uglavnom izgubile, odnosno na njihovu se mjestu nalazi retrakcijom pomaknuti (preneseni) naglasak. Tek u nekoliko primjera one se još mogu čuti u spontanu govoru¹⁰⁵ starijih ljudi, npr. *kūrīti* „ložiti, paliti“, *kūpīti* „kúpiti“ – 2.1.mn. *kūpēte!* (inače se kaže *kūrīti, kūpīti, kūpēte!*).

Prozodem ˘ , ovdje nazivan standardnim nazivom „kratkosilazni“, izgovara se u (Gornjoj) Konjščini gotovo uvijek kratko i odsječeno, premda ne kao u štokavskome.¹⁰⁶ Dakle, on se približava tzv. „kanonskom“ izgovoru, ali katkad se izgovara ipak nešto „tromije“ (malo duže od štokavskoga), primjerice u 2.1.jd.imp. *Džī! Ōdi!*

Prozodem je ˆ („dugosilazni“) silazan, ali ne tako dug kao što je u štokavskome. Stoga je obično na diftongu *ou* mala razlika¹⁰⁷ između ˆ i ˘ (u ostalim je uvjetima inače opreka ˘ : ˆ stabilna).

Prozodem ˜ („neoakut“) izgovara se kao dug i ravan (blago uzlazan) ton.

Jedna riječ može imati jedan naglasak, a izuzetak su od toga superlativi, npr. *nājvĕkšī* „najveći“, *nājpamētnjēši* „najpametniji“, *nājgōrši* „najgori“, neki prilozi ili pokoji ekspresivni oblik. Naglašene nisu jedino klitike, međutim u nekim se primjerima s proklitikama vidi ostatak staroga preskakanja naglaska (koje je u kajkavskome u načelu nestalo), primjerice u izrazima *īti v zāmuš* „udavati se, ići k mužu/za muža“, *ōdvēčer* „u predvečerje, navečer“, *nāčelom* „cjelovito“ te *nāvēke* i *ūvēke* „na vijeke, u vijeke“¹⁰⁸. Preskakanje se javlja i kod

¹⁰⁴ Termini: duljina = dužina; duženje = duljenje.

¹⁰⁵ To se doista može čuti samo u sponatanu (i brzu) govoru jer, kad se od ispitanika zatraži da ponovi koji od navedenih oblika, npr. *kūrīti*, tada to zvuči kao *kūrīti*. Treba spomenuti i da se prednaglasne dužine, što je ekspresivno, mogu vidjeti i u nekim psokama, npr. *Jēbāl ti cūček māter!* ili *Jēbāļe tē hiļadu vraguō!* ili *Jāši ga vrāk!*, naravno, opet samo kod starijih.

¹⁰⁶ Usp. Kapović 2012.

¹⁰⁷ Na to se, očigledno, može primijeniti Jedvajevo objašnjenje kako se na diftongu silazni naglasak izgovara kao da silina s prvog dijela (˘) prelazi na drugi, koji slabije dolazi do izražaja. (usp. Jedvaj 1956: 283). Pažljivim se slušanjem razlika između ˆ i ˘ na dvoglasu može osjetiti.

¹⁰⁸ Tim se izrazima obično odzdravlja na pozdrav *Faļēmīsus (i Mārija)! Napominjem da se inače u značenju „uvijek“ upotrebljava *fūrt* ili *navjēk*.*

zamjenicâ (npr. *dö_menę* „do mene“, *čëž_ńęga* „kroz njega“, *zä_ńęga* „za njega“, *ö_menę* „o meni“, *prëd_ńęga* „pred njega“, *krëj_menę* „pokraj mene“, *krëj_ńęga* „kraj njega“¹⁰⁹), što je vjerojatno poopćeno iz primjera poput *dö_tębę*, u kojima je takvo stanje očekivano.¹¹⁰

Govor koji se opisuje je tonski (s razlikovnim naglaskom, kvantitetom i intonacijom), sa starijom tonskom oprekom između $\hat{\ } i \sim$, a naglasak je, odnosno njegovo mjesto, dakako, slobodan (on nije vezan za točno određeno mjesto/slog u riječi). Izgovorno je (fonetski) dosta arhaičan i spada u Ivšićevu stariju konzervativnu grupu govora¹¹¹, odnosno u stariju kajkavsku podgrupu („s čuvanjem razvijenog metatonijskog $\hat{\ }$; tip posêkel – posêkli“), u pojas bez oksitoneze (primjeri *žęna*¹¹², *ļetĩ*, *sũša*). Ovdje se navodi varijacija Ivšićeva teksta (prema osnovnom tekstu, usp. Ivšić 1996: 79):

*Mĩ nę sjęjamę šęničę; prĩ(j)ę smę ju sęjaļĩ. Krũ z bjęļę šęničnę męļę
nĩ(j)ę za tęžaka, kĩ tęške djęla – õrję i kusĩ. Mĩ sę rānimę kāk smę sę
rāniļĩ – žgānci, zęļęm, z rĩępu; męsa māļę ięmę.*

O kvantiteti je i naglasku ovisna kvaliteta vokala, kao što je vidljivo iz primjera navedenih ranije (npr. u imenici *pęrut* „krilo (ptičje)“ samoglasnik je *e*, koji je naglašen, otvoren, dok je u umanjenici *pęřõučica* „krilce“ on nenaglašen i time zatvoreniiji). Da prozodijska obilježja (naglašenost – nenaglašenost, duljina – kraćina, uzlaznost – silaznost) imaju razlikovnu funkciju, vidi se po sljedećih nekoliko primjera:

2.1.jd.imp. *bęjži!* „bježi!“ ~ 3.1.jd.prez. *bęjži* (→ mjesto naglaska, kvantiteta)

n. *kõkuši* „kokoši“ ~ g. *kukuõši* (→ silina, tonsko kretanje, kvantiteta)

G. *vũha* „uha“ ~ n. *vũha* (→ kvantiteta, intonacija)

inf. *pęći* „peći“ ~ 2.1.jd.imp. *pęći!*

rāniti „ozlijediti“ ~ *rāniti* „hraniti“ (→ kvantiteta, intonacija)

krāvu (A) ~ *krāvu* (I)

brāt „brat“ ~ supin *brāt* „brati“

pĩtati „upitati“ ~ *pĩtati* „hraniti“

n. *lāsi* „kosa“ ~ l. *lāsi*

n. *zõubi* „zubi“ ~ l. *zõubi*

¹⁰⁹ Za razliku od „običajnih“ primjera poput *prëd_ńĩmi* „pred njima“, *prëd_vāmi* „pred vama“, *zä_ńĩmi* „za njima“, *u_nāmi* „o nama“, *pri_nāmi* „kod nas, u nas“, *zä_nāmi* „za nama“ (u ovim se primjerima preskakanje ni ne očekuje).

¹¹⁰ Usp. Kapović 2012: 26.

¹¹¹ Ivić ističe da se od (triju) Ivšićevih grupa govora baš ta prva potvrđuje kao strukturalno najarhaičnija, s najbogatijim prozodijskim sustavom. (usp. Ivić 1986)

¹¹² To uglavnom odgovara Ivšićevu tipu I5, osim što se u govoru Gornje Konjščine dogodila promjena *žęnā* > *žęna* > *žęna*, tj. kanovačko duljenje. To je različito. (usp. Ivšić 1996: 70)

prilog *lĭēpe* „lijepo“~ pridjev sr.r. *lĭēpe*

Svi silabemi (dakle, samoglasnici + *r*) mogu biti naglašeni i nenaglašeni, dugi i kratki. Izuzetak su diftonzi *uo* i *ĭe*, koji nikad nemaju kratak naglasak (pojavljuju se uvijek u dugim naglašenim slogovima).

Osnovna je kajkavska akcentuacija (OKA), koju je prvi opisao Ivšić, dakle, prilično dobro očuvana u govoru Gornje Konjščine. On je izgubio kratki naglasak na posljednjem slogu (odnosno u govoru se ne čuva oksitoneza), npr. **nogä* > (*nōgä*) > *nōga*, **ženä* > (*žĕna*) > *žĕna*, **trāvā* > *trāva*, **glāvā* > *glāva*; isto tako i u ovim primjerima: *čĕļe* „čelo“, *grĕda* „greda“, *jĕzĕk* „jezik“, *rōuka*, *trōuba* „truba“, *žĭvot*, *vĭnĕ* itd. Promjena $\tilde > \hat$ događa se (pravilno) u zadnjem ili jedinom slogu (npr. **teñĭĕr* > *teñĭĕr* „tanjur“, **težāk* > *težāk* „radnik“; tako i *kutāč* „kotač“, *purān* „puran“, *fazān* „fazan“, *kuvāč* „kovač“; g. *glāf* „glavā“; 3.l.jd.prez. *letĭ* > *ļetĭ* „leti“; *gurĭ* „gori“, *premenĭ*; 1.l.jd.prez. *bejžĭm* „bježim, trčim“, *trpĭm* „trpim“, *gļĕdĭm* „gledam“), no kad su navedeni glagolski oblici s enklitikom ili kad naglašen slog nije zadnji u riječi, opet imamo \tilde naglasak, npr. 3.l.mn. *bejžĭju* „bježe“, *trpĭju* „trpe“; 2.l.mn. *premenĭte* „promijenite“; 1.l.mn. *ļetĭmĕ* „letimo“, *gurĭmĕ* „gorimo“; *ļetĭsĕ* „leti se“; *trpĭšmĕ* „trpiš me“ itd. Unakrsne promjene $\tilde > \hat$ i $\hat > \tilde$, naravno, nema jer ona nije karakteristična za zagorsko-međimurske govore. Stoga se čuvaju stariji naglasci u primjerima *mĕse* „meso“, *pusĭĕkeļ* „posjekao“, *sūša*, *mlātĭm* (a sačuvani su i stariji *lupāta* „lopata“ i *jāguda* „jagoda“ jer do premetanja naglasak u *lopāta* > *lōpata* i *jāgoda* > *jagōda* nije došlo¹¹³). Također, slično kao u *lupāta* i *jāguda*, se naglasak nije pomaknuo s prvoga (početnoga) sloga na drugi (u *jābuka*, i. *z jābukamĭ*, *dĕtĕļa* „djetelina“, G. *māterĕ*, i. *māteramĭ*, G. *imĕna*; *sĭrutka*, G. *nāšuga* „našega“, 1.l.mn.prez. *ĭdĕmĕ* „idemo“, *bōudĕmĕ* „budemo“, *ōĕĕmĕ* „hoćemo“), a ni s drugoga sloga na prvi (prethodni), npr. *šĕnica* „pšenica“, *ļĕsĭca* „lisica“, i. *ļĕsĭcamĭ*; *teļĭca*, *kuprĭva* „kopriva“, G. *kuprĭve*, l. *f kuprĭva*, i. *kuprĭvamĭ*; *kupājĭna* „posuda za hranjenje životinja“, G. *dĕtĕta* „djeteta“, G. *teļĕta* „teleta“; *gurĕti* „gorjeti“, *nešĭti* „nositi“, *smĕjāti sĕ* „smijati se“.¹¹⁴ U paradigmi imenicā *kuprĭva*, *māti*, *ļĕsĭca* i *jābuka*, primjerice, može se uočiti kako se naglasak mijenja u I. (*s kuprĭvu*, *z māterju*, *z ļĕsĭcu*, *z jābuku*) i g. (*kuprĭf*, *māter*, *ļĕsĭc*, *jābuk*).

U govoru je zastupljeno povlačenje naglasak, tj. retrakcija (pomak prema početku riječi), primjerice povlačenjem naglasak na dužinu dobiva se \tilde u *rōuka* (*rūkā* > *rōuka*).¹¹⁵ Povlačenje je djelomično, odn. nepotpuno, jer se povlače naglasci samo sa zadnjega sloga; pri pomicanju na prethodni slog često se dobiva uzlazni naglasak, neoakut. Uz povlačenje naglasak na prethodni slog nerijetko dolazi do već spomenutoga kanovačkoga (odn. oksitonskoga i retrakcijskoga) duljenja, gdje je **ženä* > *žĕna* (umjesto očekivanoga *žena*), **nogä* > *nōga* (tako je i u *kōsa* < **kosä*, *zōra* < **zorä*, *smōla* < **smolä*, *sĕļe* < **selö*, *pĕre* < **perö*; *kōza*, *vōda*, *rōda*, *sōva*, *gōra*, *mĕkla*, *čĕļe* „čelo“, *jĕzĕk* „jezik“, *kōteč* „kokošinjac“, *mōučati* „šutjeti“, *pōsel* „posao“, *pōtek* „potok“, *sĕstra* (sa sporadičnom promjenom u zatvoreno *ĕ*, za razliku od ostalih navedenih primjera), *ōbras* „obraz“, *rĕbrĕ* „rebro“, *mōzeļ* „prišt“, *čōvĕk*

¹¹³ Riječ je o Ivšićevoj tzv. metatoniji.

¹¹⁴ Usp. to s obrnutom pojavom u obližnjemu zelinskom govoru (Kalinski & Šojat 1973: 26–28).

¹¹⁵ Za razliku od toga, G. *nōge* od **nogĕ* postao je analogijom prema akuzativu jednine i drugim padežima; u tom slučaju ne radi se o retrakciji.

„čovjek“, *dēņes* „danas“, G. *dēžža* „dažda, kiše“, I. *z očem; srēbrę* „srebro“, *sřibļę* „stablo“; GPR sr.r. *rāsļę* „raslo“ itd.). U govoru ima i povlačenja kao " u primjerima *ōtruf* i *gōtuf* (a upitni su i primjeri *čōvęk/čōvęk*, *dēņes/dēņes* i G. *dēžža/dēžža* jer je u nekih govornika tu samo tromi " naglasak, a ne neoakut)¹¹⁶. U primjeru *trāva* neoakut se i očekuje jer se " naglasak povukao na slog sa starom prednaglasnom duljinom (< *trāvā); to se dogodilo i u ovim primjerima: *djēte* „dijete“, *krīcati* „vikati“, *vīņę* „vino“, *glēdeți* „gledati“, *svjēča* „svijeća“; G. *kuvāča; pripuvjēdati* „pričati, govoriti“, *zgrāzati sę, pīsati, žīveti, mōūtiti, sōūđiti* „suditi“, *mlātiti, brāda, zīma, dīrati, grēda, mļjēķę, puščati* „puštati“, *vāpņę* „vapno“; G. *mrtvīka* „mrtvaca“, G. *seļāka*; n. *mustāči* „brkovi“, n. *guspudāri* „gospodari“; 2.l.jd.imp. *pīšļ*, 1.l.mn.prez. *jēmę* „jedemo“, *svīņa* „svinja“, *sōūšet* „susjed“, *ciēņa* „cijena“, *zvjēzda* „zvijezda“, *vrābęc* „vrabac“ itd. U tim je primjerima odraz " (npr. *rōkā > rōuka) izjednačen sa starim neoakutom (npr. *sūša*).

Prozodem " nalazimo na mjestu psl. staroga akuta (* "), npr. u *krāva* (< *kōrva), *blāte* „blato“, *slāma, vrāna, māsļę* „maslo“, *vęra* „vjera“, *klōupķę* „klupko“, *jāma, ļļa, rāna, žāba, pēņa* „pjena“, *sļina* „slina“, *srāka* „svraka“, *čāša, gļiva, grūda, ļęsa* „ograda“, *kīta, męra* „mjera“, *mūha, vlāga, žīla, gōūba* „guba“, *rępa, cęsta, knīga* „knjiga“, *mōūka* „muka“, *nīva* „njiva, oranica“, *plēva* „pljeva“, *rība, šļuka, vīdra, blazīna, pāučina, gurīcę* „vinograd“, *kupīna* „kupina“, *kukuvāča* „kukavica“, *iluvāča* „ilovača, vrsta zemlje“, *kubila* „kobila“, *neđęļa* „nedjelja“, *nevēsta* „nevjesta“; *māk* – G. *māka, rāk* – G. *rāka, mrās* „mraz“ – G. *mrāza, dīm* – G. *dīma, kļin* „klin“ – G. *kļina, sīr* – G. *sīra, grā* „grah“ – G. *grāha, ļļęp* „hljeb“ – G. *ļęba, vēter, męšęc* „mjeseć“, *brāt, čās, rēn* „hren“, *dēt* „djed“, *plūk* „plug“ – G. *plūga, svāt* – G. *svāta, žļica*, pridj. *męšęcni* „mjesećni“, *spōmęten* „pametani“, *spāti* „spavati“, *prāti, zvāti* (i od njih izvedeni *zaspāti, uprāti* „oprati“, *zuzvāti* „sazvati“); *budīti sę* „buditi se“, *čęđiti* „cijediti“, *deļiti* „dijeliti“, *ļępiti* „lijepiti“, *sadīti* „saditi“, *vluvīti* „uloviti“, *burīti sę* „boriti se“, *seķira, rāme*.¹¹⁷ On stoji i na mjestu psl. kratkoga cirkumfleksa (* "), npr. u *ōķę* (< *ōko), *slōve* (< *slōvo), *pōļę* (< *pōl'e), *kōkuš, męste* „mjesto“, *ōblak, dęšet* „deset“, *dęvet* „devet“, *gōlup* „golub“, *ōbruč, kōlut, kōrak, kōřen* „korijen“, *pōjas, tękut, zāpuvet* „zapovijed“, *pęcivę* „pecivo“, *mļęzivę* „mljezivo“, *mręža, pęsma* „pjesma“, *vręča, jābuka*; G. *bōga, ud bōga* „od boga“ (bez preskakanja); *kōļę* „kolo“. Psl. je kratki neoakut (* `) također, ali samo u nekim pozicijama, dao " naglasak, npr. *snōp* (< *snōpъ), *pōp, kō(j)ń* „konj“.

Prozodem ~ odgovara praslavenskom dugom neoakutu (* ~), npr. *sūša, krāļ* (< *krāļ* < *kōrlъ), *plēča* „leđa“, a stoji i na mjestu staroga kratkoga neoakuta ispred dugoga otvorenoga zadnjega sloga¹¹⁸ (npr. *zēļę* „kupus“, n. *sēļa* „sela“, l. i i. *kōńi*, određ. pridjev *mūōkri* „mokri“, *žę(j)nski* „ženski“), što je inače posebnost kajkavskih govora u odnosu na slovenski jezik te

¹¹⁶ Govor Gornje Konjšćine pretrpio je retrakciju dočelnoga " , ali može se uočiti razlika između uobičajene kanovačke retrakcije tipa *žęna, oteč* i rjeđe (starije) retrakcije kao " – usp. *gōtuf, dēņes/dēņes, jęđęn/jęđęn, čōvęk/čōvęk*, G. *dēžža/dēžža*. Redovno se takav pomak (poopćen i na druge oblike) javlja, čini se, u pridjevima tipa *šīruk, bōgat* itd. (vidi dolje). Takve se slične dvije vrste retrakcije vide još i u drugim kajkavskim govorima. (Mate Kapović, usmeno)

¹¹⁷ Usp. to s, primjerice, *ōbet* (*obēdā), gdje je vokal produljen prilikom kanovačkoga duljenja.

¹¹⁸ Usp. Kapović 2013.

na štokavske i čakavske govore (u kojima je * ` > ").¹¹⁹ Taj prozodem nalazi se i u nekim stegnutim oblicima (npr. *něččěš, stāti* „stajati“) i na slogovima sa na staru prednaglasnu dužinu pomaknutim naglaskom.

Prozodem $\hat{}$ odgovara psl. dugom cirkumfleksu (* $\hat{}$)¹²⁰, npr. *grât* (< *gôrđь), *zlâte* (< *zôlto), *mêse, tĭĕĭe* „tijelo“; i neocirkumfleksu (* $\hat{}$)¹²¹, što je izoglosa koja povezuje kajkavski i slovenski (i neke čakavske govore). Stari dugi cirkumfleksi nalazimo i u ovim primjerima: *blâge* „blago; stoka“, *dâr* – A. *na dâr* (bez preskakanja); *sîn* – n. *sîni* „sinovi“; *prâse* „prase“, *vĭĕk* „vijek“, *bôubeĭn* „bubanj“, *glâs, klâs* – n. *klâsi* „klasovi“, *vrâk* „vrag“ – n. *vrâgi, vrât, brûs* – n. *brûsi, sĭĕne* „sijeno“, *Tĭĕluve* „Tijelovo“, *kûm* – n. *kûmi* „kumovi“, *vûhe* „uho“, *drĭĕve* „drvo“, *dôužen* „dužan“; A. *rôuku* „ruku“, n. *zôubi* „zubi“ itd. Primjeri u kojima je neocirkumfleks: l.l.jd.prez. *vĭdim, mĭšĭim, pâtim, zgĭnem, čŭĭem, dĭĕlam* (inf. *vĭĕti, mĭšĭiti, pâtiti, zgĭnuti* „nestati“, *čŭĭti* „čuti“, *dĕlati* „raditi“); g. *krâf* (N. *krâva*), g. *bâp* (N. *bâba*), g. *slâbi(h)* (N. *slâp* „slab“, *slâba, slâbe*), g. *ĭp* (N. *ĭpa*), g. *urĭĕjuĭ* „orahâ“ – i. *z urĭĕji; želôudec* „želudac“, *pusôuda* „posuda“, *pandĭĕĭek* „ponedjeljak“, GPR ž.r. *ĭĕtĭĕla* „letjela“, *upâla* „pala“ itd. Razlika između odraza dugoga cirkumfleksa i neocirkumfleksa može se vidjeti tek po primjeru G. *prâseta* (< *pôrsete), *žrĕbeta* „ždrebeta“ i *vrĕmena* te, s druge strane, l.l.mn. *vĭdime* (< *vĭdĭmo) – kod neocirkumfleksa nema kraćenja u višeslozicama.¹²²

Neocirkumfleksi nalazimo u velikom broju kategorija:

- u g. imenicâ n. p. *a* – g. *vrân* „vranâ“, *bâp* „babâ“, *krâf* „kravâ“, *ĭp* „lipâ“, *jâm* „jamâ“, *grâp* „grabâ“, *rân* „ranâ“, *žâp* „žabâ“, *čâš* „čašâ“, *glĭf* „gljivâ“, *kĭt* „kitâ“, *mĭĕr* „mjerâ“, *vĭĕr* „vjerâ“, *žĭl* „žilâ“, *mûh* „muhâ“, *knĭk* „knjigâ“, *rĭp* „ribâ“, *vrĭĕč* „vrečâ“, *lupât* „lopatâ“, *seĭkĭr* „sjekirâ“, *kuprĭf* „koprivâ“, *nedĭĕĭ* „nedjeljâ“, *kupĭn* „kupinâ“, *gurĭc* „goricâ, vinograda“; g. *jezĭkuf* „jezikâ“, *jâgut* „jagodâ“, *jâbuk* „jabukâ“, *šĭbic* „šibicâ“ (ali g. *lâstavic* „lastavicâ“ – iako se očekuje neocirkumfleksi, tu se nalazi neoakut) itd.

- u jd. ž. roda i mn. sr. roda *l*-part. (GPR) i u nekim (trosložnim) imenicama na *-a*: GPR ž.r. *tkâla, skrĭla* „sakrila“, *srâla, trpĭĕla* „trpjela“, *gurĭĕla* „gorjela“, *krâla, ĭĕla* „jela“; *kušâra* „košara“ itd.

- kompenzatorni neocirkumfleksi¹²³: *rûška* (< *krûšĭka), *vĭšĭna* „višnja“, *črĭĕšĭna* „trešnja“, *mâĭcka, svâdba, zĭĭe* „zrnje“, *bugâctve* „bogatstvo“, pridj. *šĕnĭĭni* „pšeniĭni“, *ĭsĭĭĭi* „lisiĭji“; *guôrĭni* „gornji“, *sriĕĭĭni* „srednji“; G. *pâlca* (n. *pâlci*; analogijom onda i N. i A. *pâlĕc* „palac“), G. *pandĭĕĭka* (i N. *pandĭĕĭek* „ponedjeljak“), n. *zâjci* „zeĕevi“ (analogno tome i N. *zâjĕc*);

¹¹⁹ Od slovenskih se govora to vidi u Prlekiji & Prekmurju (sjeveroistoĭni govori), a u većini slovenskih govora ne vidi se ništa zbog kasnijih duženja u neposljednem slogu. Vidi više u Kapović 2013.

¹²⁰ On je imao silazan izgovor i mogao je stajati samo na apsolutno prvom dugom slogu. (ibid)

¹²¹ Neocirkumfleksi (sekundarni cirkumfleksi) se u zapadnim i južnim slavenskim jezicima javlja u g. n. p. *a* (s akutom u osnovi, koji se inaĕe ne mijenja), dakle umjesto staroga akuta. Ima dugu silaznu intonaciju, a nastajao je, osim u već navedenu uvjetu, i stezanjem slogova (pri ĕemu je naglasak bio na prvom od stegnutih slogova. (usp. Kapović 2012). Neocirkumfleksi Ivšić (a nakon njega i Brozović, Iviĕ i Lonĕariĕ) naziva „metatonijjskim akcentom“ i na temelju njega on razlikuje kajkavsku akcentuaciju od štokavske i ĕakavske. (usp. Ivšić 1996: 49–78)

¹²² Usp. Kapović 2012: 125.

¹²³ *-Cĕ/ĕC-

2.1.jd. *znâš*; *sôunce* „sunce“, *stâreți* „starjeti“, *dîmjak* „dimnjak“, *viêrnik* „vjernik“, *pukujôjnik* „pokojnik“ itd; slične su i mlađe posuđenice, u kojima nije bilo poluglasa, *škârje* „škare“, *kûjâna* „kuhinja“

• u određenim tvorbenim i morfološkim pozicijama:

-pred starom duljinom u nekim leksemima: *tîčar* „ptičar“, *krâvar*, *jâstrej* „jastreb“, *mîlnar* „mlinar“, *ciêstar* „cestar“, *ribnâk* „ribnjak“, *lâčnâk* „hlačnjak, opasač“, *guvêdina* „govedina“; pridj. *bâbin* (ali ne u *vîtes* „vitez“, *gâvran*, *pâuk*, *mêšec* „mjesec“, *pênes* „penec, novac“, *jâblan*, *pômêt* „pamet“, *lâbut* „labud“ – gdje se očekuje; vjerojatno su analogijom drugi naglasci)

-pred sekundarnom duljinom nastalom od stezanja: I. *zmênu* „sa mnom“, *s tuôbu* „s tobom“, *suôbu* „sa sobom“; i. *z urjêji* „(s) orasima“, *z nuôfti* „(s) noktima“; I. *krâvu* „kravom“, *lupâtu* „lopatom“, *žâbu* „žabom“, *jâgudu* „jagodom“, *kurûzu* „kukuruzom“, *sekiru* „sjekirom“, *šenîcu* „pšenicom“; odr.pridj. *mîli* „mili“, *stâri*, *mâli* „mali“, *prâvi*, *râni*, *čîsti*, *bugâti* „bogati“, *pôuni* „puni“, *slâbi*, *dôugi* „dugi“; redni br. *prvi* itd.

-u sljedećim i sličnim glagolskim oblicima: 1.1.jd.prez. *riêžem* „režem“, *mîšlim*, *kûham*, *třgam*, *střpļem* „tresem“, *djêlam* „radim“, *sêdnem* „sjednem“, *lêgnem*; 2.1.jd.prez. *gîneš*, *stâneš*, *čûješ*, *kupûješ*, *mâžeš*, *čîstiš*, *vîdiš*, *vâraš*; GPT m.r. *puzdrâvļen* „pozdravljen“, *ustâvļen* „ostavljen“, *prețôuçen* „pretučen“, *zamâzan* „prljav“, *zbrîsan*, *zriêzan* „izrezan“, *zmôuçen* „izmučen“; GPR ž.r. *pâzila*, *vîdla*, *brîsala*, *dîg(nu)la*; m.r. *grîžel* „(u)grizao“, *zdîgeļ* „dignuo“ itd.

Neoakut:

• na mjestu stare prednaglasne dužine (retrakcija): *vîne* „vino“ (ispred kratkoga naglašenog zadnjeg sloga), *trâva* (ispred pokraćenog naglašenog zadnjeg sloga), 2.1.mn.prez. *trêšetę*¹²⁴ (ispred kratkoga naglašenoga unutrašnjeg sloga); *jêžek* „jezik“ (u propenultimi višesložnih oksitona), G. *dûšę* (ispred dugog neoakuta); ostali primjeri: *djête* „dijete“, *gljêtvę* „dlijeto“, *gnjêzde* „gnijezdo“, *krîļę* „krilo“, *ļice* „lice“, *udjêļę* „odijelo“, *rešpêļę* „raspelo“, *rûde* „rudo“, *trûpļę* „truplo“, *mîte* „mito“; pridjevi *bjêļę* „bijelo“, *črņę* „crno“, *žôute* „žuto“; G. *krâļa* (N. *krâļ*), G. *kôuta* (N. *kôut* „kut“), G. *sôuda* (N. *sôut* „sud“), G. *smjêha* (N. *smjê* „smijeh“), G. *klabûka* (N. *klabûk* „klobuk“); *pîsme* „pismo“, *kîzņę* „krzno“, *plâtņę* „platno“; *trêsti*, *vļiêči* „vući“, *zêpsti*, *grêda*, *pêta*, *fâla* „hvala“, *zviêzda*, *râskuš* „raskoš“, *svêduk* „svjedok“, *zâkun* „zakon“; posv.pridj. *kuvâčuf* „kovačev“, *seļâkuf* „seljakov“ itd.

• kao naglasak pomaknut na kraćinu: *brâzda*, *brâda*, *glâva*; *râsti*, 2.1.jd. *râsteš*, *tôuçi* „tući“, 2.1.jd. *tôuçeš*, 3.1.jd. *tôuçę* (usp. izmjenu otvoreno/zatvoreno e ovdje usput; otvoreno je samo u 3.1.jd., gdje je slog otvoren) itd.

• na mjestu duljine na penultimi u dvo- i trosložicama: *živîna* „živad“, *težîna*, *mladîna* „perad“

¹²⁴ U paradigmi glagola *trêsti* množina je ujednačena prema jednini: 1. *trêšem*, 2. *trêšeš*, 3. *trêšę*; 1. *trêšemę*, 2. *trêšetę*, 3. *trêseju*, stariji oblik *trêsôu*.

- u primjerima tipa *pišesak* „pijesak“ (< *pěsьkъ): *pětek* „petak“, *žęjen* „žedan“, *bięden* „bijedan“, *smięšęn* „smiješan“, *trięžen* „triježan“, *vrięden* „vrijedan“, *jārem* „jaram“
- psl. dugi neoakut čuva se u svim položajima, npr. *pōutnik* „putnik“, *pōutnica* „putnica“, (u primjerice, *pōut* „put“, *dužnik* i *junāk* došlo je do promjene $\sim > \hat{}$); n. *vīna* itd.
- odraz kratkoga neoakuta kao \sim naglasak (u uobičajenim kajkavskim pozicijama): *zęļę*, *gruōblę* „grobļe“ (vrsta kompenzatornoga duljenja); *stuōlnāk* „stolnjak“; n. *sęļa*, *rębra*, *rešęta*, *imęna*, *čudęsa*, *vremęna*, *ramęna*, *jājca*; g. *lōncuf* „lonaca“, *kōncuf* „konaca“, *purānuf* „puranā“, *tęļicuf*, odr.pridj. *nuōvi* „novi“, *duōbri* „dobri“, *širuōki* „široki“, *zęļęni* „zeleni“, *buōž(j)i* „božji“, *guōrki* „gorki“, *črļęni* „crveni“; redni br. *tręjti* „treći“, *šęsti*, *sędmi*, *uōsmi* „osmi“; l. i i. *rębri*, *sęļi*, *tęļiči*, *kuō(j)ni* „konjima“ (i n. *kō(j)ni*); *będra* „batak“, *jętra*, *kuōla* „kola“, *pęrcę*, *sęlcę*, uglavnom, psl. kratki neoakut dulji se u poziciji kad iza njega slijedi zadnji otvoreni dugi slog te ispred unutrašnjega poluglasa

Ostala obilježja i pojave¹²⁵ vezane uz akcentuaciju govora Gornje Konjščine:

→ tzv. Ivšićeva retrakcija¹²⁶ $\sim > \hat{}$, npr. *zābava* (< *zābāva), *zāručnik*, *sōuseđa* „susjeda“, *puōtręba* „potreba“, *nāgrada*, *nākaza*, *rāzļika*, *rāstava*, *prįjava*, *prįlika*, *pręgrada*, *prįęvara* „prijevera“, *zākřpa*, *zāřala* „zahvala“ (analogijom i *puōřala* „pohvala“¹²⁷), *pręhlada*, *puōdluga* „podloga“, *prįseđa*, *klętva* „kletva; psovka“, *rōgoņa*, *nōsoņa*; L. v *zākunu* „u zakonu“, v *grādu*, na *plyōtu* „na plotu“¹²⁸; GPR ž.r. *mlātila*, *pįsala*, odr.pridj. *mlādi* itd.

→ posebnost kajkavskih govora – naglasak $\hat{}$ u *vūōļa* „volja“, *kuōša* „kosidba“, *męļa* „brašno“ i *kuōža* „koža“ (štok/čak. „ , sln. ’); slični su i primjeri (ali druge vrste jer je u sln. također $\hat{}$, npr. sln. *slōga*, *svōra*, *otāva* itd.) *sluōga* „sloga“, *svuōra* „drvena osovina na kolima“, *utāva* „otava“¹²⁹, *punōūda* „ponuda“, *pusōūda* „posuda“, *pukuōra* „pokora“, *sprāva*; naglasak je povučen u primjerima *ōbrana*, *ōgrada*, *ōprava*, *ōsuba*, *ōsnuva* „osnova“, *pōplava*, *pōtkuva* „potkova“, *pōtvrda*, *puōdluga* „podloga“, *puōřala* „pohvala“, *puōtpura* „potpora“, *puōtręba* „potreba“¹³⁰

→ dugi naglasci nastali zbog kompenzatornoga duljenja (prilikom ispadanja slabih poluglasa u riječima s čeonim naglaskom), npr. *buōk* „bog“, *kuōst* „kost“, *plyōt* „plot“, *pęč* „peć“, *nuōs* (< *nōsъ) „nos“, *buōs* „bos“, *muōč* „moć“, *kōuk* „kuk“ (ali ne u N. *kōš*, *prāk* „prag“)

¹²⁵ Sve prema Kapović 2012.

¹²⁶ Radi se o lokalnoj promjeni koja se događa nakon unošenja sekundarne prednaglasne dužine pred neocirkumfleks.

¹²⁷ Mate Kapović, usmeno. Usp. i štok. razliku *pōhvala* prema *zāhvala* (uz *zāhvala*); *po-* je izvorno kratko.

¹²⁸ *Na plyōtu* – analogija prema dugim osnovama.

¹²⁹ Slična je i imenica *svāja* „svađa“, u kojoj se, međutim, pojavljuje stari akut (usp. štok. *svāđa*), a tako je i u sln. (dakle, to nije isti tip kao *vūōļa*).

¹³⁰ Ovdje se navode slični primjeri s dugim prefiksom: *nābava*, *nāgrada*, *nājezda*, *nākana*, *nākaza*, *nāmeđa* „namjera“, *nāplata*, *nāprava*, *nāslada*, *navāda*, *nāvala*, *pręgrada*, *pręhlada*, *prįkaza*, *prįprava*, *prįseđa*, *prįsila*, *rāsprava*, *rāstava*, *rāzļika*, *zābava*, *zādača*, *zādruđa*, *zāřala*, *zākřpa*, *zāřiha*, *zāmuda*, *zārada*, *zāraza*, *zāsluga*, *zāstava*, *zāvala*.

→ kompenzatorno duljenje (zbog nestanka slabog jera u prvome slogu; *s̄to, *d̄va) u primjerima *st̄o* „sto“, *dv̄a* „dva“, A. *č̄er* „kćer“; slično je i s GPR sr.r. *zv̄ale* „zvalo“, *pr̄ale* „pralo“ – u njima dugi vokali ostaju dugi (< *z̄v̄alo)

→ kajkavsko duljenje u primjerima prijedložnih sveza kod prijedlogâ koji su završavali poluglasom i imali čeonu naglasak – *v̄ zem̄lu* (< *v̄ zem̄l̄o) „u zemlju“ – A. *z̄em̄lu*, *v̄ v̄odu* (< *v̄ v̄od̄o) „u vodu“ – A. *v̄odu*, *v̄ več̄er* (< *v̄ več̄er̄) „uvečer“ – A. *v̄ več̄er*, *v̄ oči* „u oči“ (npr. *gl̄eđeti v̄ oči* „gledati u oči“) – A. *oči*

→ sekundarno pojavljivanje cirkumfleksa u ovim primjerima: (*v̄*)*j̄ut̄re* „ujutro“ (N. *j̄ut̄re*), *f̄izi* „u kući“ (N. *hiža*); psl.oblik: *v̄ j̄ut̄ro, *v̄ x̄ȳzi – stare osnove n. p. *a* sa starim akutom; to se može tumačiti analogijom prema primjerima s *̄ u prvome slogu sveze prijedloga i imenice; postoji sličan izraz – *z̄ d̄uōma* „od doma“, npr. *pr̄j̄ti z̄ d̄uōma* „otići od kuće“

→ pojava neocirkumfleksa od * ` u n. p. *a*, npr. L. *na jez̄iku* „na jeziku“, *l̄ put̄oku* „u potoku“; l. i i. *jez̄iki*, *put̄oki* (N. *j̄žek*, *p̄tek*)

→ pomak neocirkumfleksa na kračinu: *m̄otika*, *r̄ubača* „rubaca, košulja“, *k̄udeļa* „kudjelja“; GPR *z̄aklala*, *r̄azmela* „razumjela“, *m̄knula* „maknula“, *s̄lila* „selila“

→ čuvanje starog (mjesta) naglasaka u I. *z̄ ruk̄u* „(s) rukom“, *z̄ glav̄u* „(s) glavom“ (s tim da je $\tilde{> \hat{>}$; *rukū, *glavū); mlađi su oblici *z̄ r̄oku*, *z̄ gl̄vu*

→ naglasak $\hat{>}$ umjesto $\tilde{>}$ na starome mjestu: *n̄be* „nebo“, *ž̄ohar* „žohar“ (G. *ž̄ohara*), *dv̄oje* „dvoje“, *tr̄oje* „troje“ (ali *p̄tere*, *š̄tere*; stariji oblici: *p̄turuōje*, *š̄sturuōje* – vrlo rijetko); *ub̄at* „obad“ (ali G. *ub̄ada* – to je sekundarna n. p. B)¹³¹, *kul̄ovr̄et* „kolovrat“ (G. *kul̄ovr̄eta*)¹³², *m̄h̄ur* „mjehur“ (G. *m̄h̄ura*) itd.

→ skraćivanje: *l̄aket* (< *ōlk̄t̄) „lakat“ – G. *l̄akta*, m.r. *gl̄asen* (< *gōls̄n̄) „glasan“ – ž.r. *gl̄asna* – sr. *gl̄asne*, *m̄uške* (< *m̄ž̄sko) „muško“, A. *d̄ecu* „djecu“, *s̄r̄ce*, *ml̄adost*, GPR m.r. *pl̄atil* „platio“

→ kompenzatorno duljenje¹³³ kod sufikasa *-bje i *-bstvo: *mladj̄e*, *pusudj̄e* (uz uobičajenije *pusōuda*), *smetj̄e* „smeće“, *uruzj̄e* „oružje“, *proklestv̄uō!* „prokletstvo“ (obično u izrazima u značenju „kvragu!“ i sl.); ovdje se može navesti i imenica sa sličnim svojstvima, ali koja nema nijedan od tih sufikasa – *guduvnuō* „imendan“ (to je poimeničeni pridjev na -ni)¹³⁴; u nekim drugim primjerima naglasak nije na zadnjem slogu (očekivano ili ne) pa se ne može vidjeti duženje, npr. *prijat̄el̄stve* „prijateljstvo“, *stvur̄e(j)̄ne* „stvorenje“, *dr̄ustve* „društvo“, *sn̄opl̄e* „snoplje“, *k̄umstve* „kumstvo“, zbirna im. *kuōšč̄e* „kosti“, *l̄ist̄je* „lišće“, *cv̄jet̄je* „cvijeće“, *zdr̄avl̄e* „zdravlje“, *tr̄ojstve* „trojstvo“, *tk̄a(j)̄ne* „tkanje“, *buḡactve* „bogatstvo“ (ali *sirum̄aštve* „siromaštvo“)

¹³¹ *obād - *obādā – to nije progresivni pomak cirkumfleksa, nego sekundarna B paradigma (n. p. B):

¹³² To je posuđenica, vjerojatno je došla iz smjera Njemačka – Slovenija – Hrv. zagorje, odatle i taj „slovenski“ naglasak. (Mate Kapović, usmeno)

¹³³ Riječ je o duženju u zadnjem slogu, prilikom ispadanja slabog poluglasa.

¹³⁴ Ova je imenica stavljena u isti tip samo po sinkronijskoj deklinaciji, usp. i sličnu imenicu *miruvnuō* „pomirnica“. To dijakronijski nema veze s prethodno navedenim primjerima.

→ odraz psl. kratkoga neoakuta kao " naglasak: *snöp, pöp*; GPR m.r. *nēsəl* „nesao“, *rēkəl* „rekao“; *svēker* „svekar“, *öšter* „oštar“, *čēšəl* „češalj“, *döber* „dobar“, *sēdem* „sedam“; 2.l.jd.prez. *möřš* „možeš“, *töneš*, *nēsış* „nosiš“, *kölješ* „kolješ“, *mějješ* „melješ“, *zěmeš* „uzmeš“, *räzmješ* „razumiješ“; komp. *bölje* „bolje“, *bölši* „bolji“, komp. *görje* „gore“, *görši* „gori“ itd.

OBLICI (iliti bilješke iz morfologije)

Kajkavsko narječje, kako kaže Lončarić, u morfologiji ima ove karakteristike: gubitak dvojine, smanjenje broja deklinacija, gubitak vokativa, samo jedan futur s pomoćnim glagolom biti, komparativni sufiks *-(e)š-*, gubitak nesloženih preteritalnih vremena te čuvanje supina i upotreba posebnih oblika za dativ, lokativ i instrumental množine nekih imenica.¹³⁵ Na sljedećim će stranicama u kratkim crtama biti prikazan morfološki sustav govora Gornje Konjščine te će se navedena obilježja, uz još neka nespomenuta, najbolje moći vidjeti na primjerima.

Promjenjive riječi

IMENICE

U deklinaciji je svih imenica izgubljena dvojina kao gramatička kategorija. Uz brojeve *dvâ/dvjê, trî i četîri* stoje imenice u nominativu množine, npr.:

- m.rod: N. *dvâ dĕčki*, G. *dvĕi(h) dĕckuf/dĕckuôf*, D. *dvĕm dĕckĕm*, A. *dvâ dĕčkĕ*, L. *pri dvĕmi dĕčki*, I. *z dvĕmi dĕčki*
- ž.rod: N. *dvjê bābĕ*, G. *dvĕi(h) bāp*, D. *dvĕm bābam*, A. *dvjê bābĕ*, L. *o dvĕmi bābami* ili *o dvĕj bāba*, I. *z dvĕmi bābami*
- sr.rod.: N. *dvâ tĕĕla*, G. *dvĕi(h) tĕĕluf*, D. *dvĕm tĕĕĕm*, A. *dvâ tĕĕla*, L. *na dvĕmi tĕĕĕi*, I. *z dvĕmi tĕĕĕi*

Vokativ je kao poseban padež nestao, a u njegovoj se službi pojavljuje nominativni oblik (npr. *Bögek! Püca! Ânica! Vrâk jĕn! Čōvĕk!* – mlađi upotrebljavaju sve češće oblik *Čōvĕĕ!* – utjecaj standarda, itd.). U ekspresivnoj se međutim uporabi mogu pojaviti posebni oblici za vokativ¹³⁶, no do te pojave dolazi uglavnom samo kod starijih govornika, npr. *strĕno!*, *tĕto!*, *vŭjĕno!*, *Štĕfo!* // *Štĕfö!*, *Drăgo!* // *Drăgö!* (radi se o imenicama ženskoga roda koje označavaju rodbinske odnose te o ženskim imenima; imenice muškoga roda nemaju poseban vokativni lik, npr. *kŭm!*, *kŭmič!*, *brăt!*, *brăco!*, hip. *băto!*; vokativ od *măma* i *tăta* također nema poseban lik, ali češće se od *măma!* i *tăta!* upotrebljava *mămĕk!*, *tătĕk!*). Do takvoga oslovljavanja/dozivanja dolazi kad se nekome obraćamo s posebnom naklonošću i poštovanjem, eventualno i kad nekome govorimo s ljutnjom/negotovanjem, npr. *Drăgo, a kŭj sam ti jâ guvōril, sămĕ mĕ nĕși štĕĕla puslŭšati!* „Draga, to sam ti ja govorio, samo me nisi htjela slušati“ itd. Lokativ i instrumental, dakako, uvijek dolaze s prijedlozima (npr. *f kmĕĕ* „u mraku“; *z nŭžĕm* „(s) nožem“, *z beĕikĕĕm* „biciklom“). Druga je palatalizacija, odnosno sibilizacija, napuštena u deklinaciji pa se velari *k*, *g* i *h* ne mijenjaju u *c*, *z*, *s* (npr. n. *vrăgi*

¹³⁵ Usp. Lončarić 1996: 97.

¹³⁶ Usp. Maresić 1995.

„vrazi“, *vôuki* „vuci“; L. *pri snêhe* „kod snahe“, *na nôge* „na nozi“). U genitivu množine nema nastavka/nastavak je nulti morfem (npr. g. *bâp* „babâ“, *penês* „novaca“, *ljet* „ljetâ, godinâ“, *krâf* „kravâ“, *knîk* „knjigâ“ itd.). Slijede podatci vezani za deklinaciju imenicâ muškoga roda:

- za g. imenicâ muškoga roda karakterističan je nastavak *-uf* – g. *nôžuf* „noževa“, *môužuf* „muževa“, *urîêjuf* „orahâ“, *papîêruf* „papirâ“, *lîstuf* „listova“, *tîčekuf* „ptičicâ“, *stôlcuf* „stolicâ“, *tûlcuf* „tulaca“, *têlcuf* „telaca“ itd. Primjeri bez (toga) nastavka jesu supl. g. *ljudi* te g. *penês* „novaca“ i *meşîêc/meşîêci* „mjeseci“ (uz g. *mêşecuf*).
- imenice muškoga roda u množini nemaju sufiks *-ov/-ev-* (pod utjecajem *u*-osnovâ), odnosno imaju samo kratku množinu (stariji oblik, bliži praslavenskom), npr. n. *bîki* „bikovi“, *môuži* „muževi“, *bôgi* „bogovi“, *glâsi* „glasovi“, *grâdi* „gradovi“, *pôpi* „popovi“, *sîni* „sinovi“, *gôlubi* „golubovi“, *biçi* „bičevi“, *striçi* „stričevi“, *grôbi* „grobovi“, *dâri* „darovi“, *râki* „rakovi“ itd.
- u paradigmama imenicâ razlika između starih „tvrdih“ osnova (*o*-osnovâ) i *jo*-osnovâ („mekih“) nije se očuvala u prijeglasu, stoga se nastavci u g. *-uf* i u I. *-em* pridružuju i imenicama čija osnova završava na palatal i onima čija završava nepalatalnim suglasnikom (npr. I. *z vôukem* „(s) vukom“, *s kô(j)něm* „(s) konjem“; g. *vôukuf* „vukovâ“, *kô(j)núf* „konjâ“); u I. muškoga i srednjega roda došlo je dakle do izjednačivanja nastavka palatalnih i nepalatalnih osnova prema palatalnima (neutralizacija opreke između kratkih samoglasnika *o* i *ê*)
- sinkretizam A. i G. u imenicâ koje znače što živo i u onih koje znače neživo nije potpun – obično do toga dolazi samo prilikom tepanja ili u razgovoru s djecom i sl.; npr. *zêmi si kapûta!* „uzmi kaput!“, *dêj mi stôlca!* „dodaj mi stolicu!“ (bez prijedloga A = G), također *nêšem stôļec & nêšem stôlca* „nosim stolac“, *si vîđel cûga?* „jesi li vidio vlak?“, *pêm na drûguga* „içi ću na drugi“ (misli se, recimo, na vlak i sl.), *čê nêmaš beçikljin, zêmi¹³⁷ si mêga/mujôga/môjuga* „ako nemaš bicikl, uzmi moj“, ali *vîdim ôbluk* „vidim prozor“; *sêdni si na stôļec* „sjedni na stolicu!“, *tâta je dêl vîņe v lægef* „otac je stavio vino u bačvu“ (s prijedlogom A = N); ovdje se može spomenuti i fraza *îti v zâmuš* „udavati se“, u kojoj se vidi ostatak staroga A. imenicâ za živo bez nastavka (što je tipično za kajkavski)
- trag nekadašnje *i*-deklinacije u imenicâ muškoga roda čuva se u g. s nastavkom *-i*, npr. *ljudi* „ljudi“, *meşîêci* „mjeseci“ (uz sve češće *mêşecuf*)
- nastavak je za a. svih imenica muškoga roda *-ê*, bez obzira na to pripadaju li palatalnim (a. *kô(j)ně, pâ(j)ně* „panjeve“) ili nepalatalnim osnovama (a. *vôukê* „vukove“, *râkê* „rakove“); u izrazu *îti v guôsti* „içi u svadbu“ vidimo ostatak starog nastavka za a. *i*-osnovâ, poput *kôsti, nôçi* itd.

¹³⁷ Primijetiti se može dvostrukost *zêmi!* & *zêmi!*

- u l. imenicâ muškoga roda stari je nastavak *-e* zamijenjen instrumentalnim *-i*; postoji i stariji (okamenjen) nastavak, koji je naglašen, u izrazu *v zubīja*¹³⁸ „u zubima“ (uz češće *v zōubi*, što je pravilno od *zubi(x))
- uz uobičajen nastavak *-i* u i. se u nekih imenica muškoga roda nalazi i završetak *-mi* (iz *i*- i *u*-osnovâ) - npr. *z ľudmī* „s ljudima“, *z zubmī* „zubima“, *z lasmī* „(s) kosom, vlasima“, *gustmī* „(sa) svadbom, dosl. gostima“
- kada se govori o imenicama m. roda, može se spomenuti i činjenica da kod etnikâ nema sufiksa *-in* u N, npr. *Cīgan*, *Ličan*, *Zāgřepčan/Zagřepčanec*, *Varažīñec*, *Būgar*, *Krāpinec* itd.¹³⁹

Imenice srednjega roda:

- imenice se srednjega roda mogu podijeliti na jednakosložne (npr. *sīte* „sito“, *dvurišče* „dvorište“, *driēve* „drvo“, *strnišče* „strnište“) i nejednakosložne (npr. *tēle* – G. *tēlēta*, *imē* – G. *imēna*, *čūde* – n. *čudēsa*, *nēbe* – n. *nēbēsa*, *dīēte* – G. *deťeta*, *vriēme* – G. *vřēmēna*), koje su ostatak starih konsonantskih (*s*-, *n*- i *t*-) osnova te neke od njih zadržavaju infiks u pojedinim padežima
- nastavak *-o* u N. imenicâ srednjega roda prelazi u *-e*, a u g. je često umetanje sekundarnog vokala *e*, npr. *jājec* „jajâ“, *rēber* „rebara“, *vriđer* „vjedara“ (inače u g. nema nastavka, npr. *mīest* „mjestâ“, *sēl* „selâ“, *vūh* „ušiju“, *přs* „prsiju“, *driēff dřf* „drvâ“)
- nominativ, akuzativ i vokativ, i u jednini i u množini, imaju iste oblike
- u d. imenicâ sr. roda, uz *-em* (*tijēlem* „tijelima“), pojavljuje se nastavak *-am* iz deklinacije *ā*-osnovâ (npr. d. *kuļiēnam* „koljenima“, *liētam* „ljetima, godinama“, *jājcam* „jajima“, *rēbram* „rebrima“, *vūham* „ušima“ itd.)
- u i. je imenicâ sr. roda uobičajen nastavak *-i*, npr. *sēli* „(sa) selima“, *rēbri* „(s) rebrima“ itd.

Imenice ženskoga roda:

- D. i L. imenicâ ženskoga roda imaju stari završetak nepalatalnih osnova *-e* (eventualno i *-i*, npr. *fīzi* „u kući“ – to je okamenjeni lokativ, odnosno prilog), npr. *dūše*, *žēne*, *ribe*, *lipe*, (*f*) *kuōže* „koži“, (*na*) *rōuke* „ruci“, bez obzira na razliku između palatalnih i nepalatalnih osnova
- u G. nepalatalnih osnova poopćen je nastavak *-e* iz starih *ja*-osnova (palatalnih)
- nastavak je u I. imenicâ ž. roda (*ā*-, *i*- i suglasničkih osnova) *-u/-ou/-ju/-jou* (nastao kontrakcijom od *-ojq/-ejq), npr. *s kustjōu* „(s) košću“, *z mâteřju* „s materom“, *žēnōu*/mlađe *žēnu* „(sa) ženom“, *z dūšu* „(s) dušom“, *z bābu* „(s) babom“, *s pāšu* „(s) pašom“, *z muōtiku* „(s) motikom“; nastavak je *-u/-ju* nenaglašen, a *-ou/-jou* naglašen

¹³⁸ Ovaj je nastavak, *-ija*, neobičan; to je analoško *-a(h)* prema *ā*-osnovama koje se dodaje na *zubi*- (vidi objašnjenje i dolje kod *učija*). (Mate Kapović, usmeno)

¹³⁹ Usp. sličnu situaciju i u govoru Bednje (Jedvaj 1956: 296).

- u g. nema nastavka ili je nastavak *-i* (pogotovo u imenicâ sa suglasničkim skupom), npr. *nuôk* „nògû“, *rôuk* „rùkû“, *piêšem/pêsmi* „pjesama“, *dešjêk* (s umetnutim sekundarnim vokalom *ê*)/mlađe *dêski* „dasaka“, *mârki* „maraka“, *bânki* „banaka“, *kâzni*, *luôpti* „lopti“, *bûkvi* „bukava“, *ciêrkvi* „crkava“, *zviêzdi* „zvijezdâ“
- u l. je nestalo krajnje *-h* (*-xʒ) iz praslavenskog pa je nastavak *-a* (npr. *f ciêrkva* „u crkvama“, *pri bāba* „kod babâ“, *na dūša* „na dušama“, *vu vōda* „u vodama“)
- d. i i. čuvaju stare nastavke *-am* i *-ami* (npr. d. *bābam*, *dūšam*; i. *žēnāmi*, *s pāšami*, *z nugāmi* „(s) nogama“, *z rukāmi*, *zubāčami* „(sa) zubačama“)
- imenice na suglasnik ž. roda (npr. *kîf* „krv“, *mâst*, *kuôst* „kost“) imaju ove nastavke: D. i L. *-i* (npr. *v nôči*, *f pēči*), I. *-jou* (naglašen); g. *-i*, d. *-em/-am* (*-am* iz *ā*-osnovâ), l. *-i/-ija* (npr. *na kustija* „na kostima“), i. *-(j)ami*
- izjednačeni su oblici N. i V. u jednini te n, a. i v. u množini
- rijetko dolazi do analogije pa se u l. pojavljuje *-ami*, nastavak iz i., npr. *u bābami* „o babama“ (uz uobičajeno *u bāba*)

Deklinacija je *ʒv*-osnovâ ženskoga roda nestala te su neke imenice prešle u *ā*-osnove (*sveķīva*, *ciêrkva* – G. *sveķīvę*, *ciêrkvę*, I. *sveķīvu*, *s ciêrkvu*), a neke u *i*-osnove (*kîf*, *lūbaf* – G. *kîvi*, *lūbavi*, I. *krv(I)jôu*, *lūbav(I)ju*). Stare *n*-osnove pretrpjele su utjecaj *o*-osnovâ i postale *o*-osnovama (npr. m. rod: *kāmen*, *jêčmen*, *plāmen*, *kōren* – G. *kāmena*, *jêčmēna*, *plāmena*, *kōrena*; I. *s kāmēnem*, *z jêčmēnem*, *s plāmenem*, *s kōrenem*; sr. rod: *imę*, *vijemę*, *sēmę*, *tēmę* „tjeme“ – G. *imēna*, *vrēmēna*, *sēmēna*, *tēmēna*). *S*-osnove postale su *o*-osnovama (npr. *slōvę*, *nēbę* – G. *slōva*, *nēba*). Stare osnove na *-nt* srednjega roda (npr. *tēļę*, *djēte* „dijete“) imaju nastavak *-ę* u NAV. (< *-ę* < **-ēn* < **-ent*), a u GDLI. sklanjaju se po *o*-osnovama. *I*-osnove muškoga roda postale su *o*-osnovama (*guôst* „gost“, *tât*, *pōut* „put“). Imenice *i*-osnovâ ženskog roda *māti* i *čļčêr* priklonile su se *ā*- (*māti*) odnosno *i*-osnovama (*čļčêr*); u N. se češće upotrebljava akuzativni oblik *čêr* (*mâ čêr* „moja kći“); u A. i I. imenice *māti* nastavci su preuzeti iz *i*-deklinacije (A. *māter*, I. *z māterju*); u l. postoji više inačica, što će se vidjeti u paradigmi.

Ovdje se navode neke imenice koje imaju samo jedninu i neke koje postoje samo u množini, a kasnije će biti spomenuto po kojem se modelu dekliniraju: *singularia tantum* – *mliêķę* „mlijeko“, *suôl* „sol“, *mâst*, *jêčmen*, *šēnīca*, *zuôp* „zob“, *lūbaf*, *piêšęk* „pijesak“, *līstję* „lišće“, *pêrję*, *živīna* „živad“, *mladīna* „perad“, *žęļęzę* „željezo“, *driêvļę* „drveće“, *mēšę* „meso“ itd.; *pluralia tantum*: *jêtra*, *plūča* „pluća“, *přsa/přsi*, *jāsļę*, *vrāta*, *nājža* „tavan“, *plēča* „leđa“, *vīļę*, *gāčę*, *lāčę* „hlače“, *škārję* „škare“, *nuvīņę* „novine“, *učāļę/učāļi* „naočale“, *zubāče* itd.

Sve se imenice klasificiraju u tri vrste – *o*-osnove (m. i sr. rod), *ā*-osnove (ž.rod) i *i*-osnove (ž.rod). Za svaki će od navedenih tipova biti prikazano po nekoliko primjera (iz

naglasnih paradigama A, B i C¹⁴⁰) i na njima objašnjene naglasne promjene koje su se dogodile u paradigmi. Ukratko, za naglasne paradigme imenicâ vrijede sljedeća obilježja:

→ **n. p. A** – ima nepromjenjiv¹⁴¹ naglasak na osnovi, osim u padežima s neocirkumfleksom (ˆ u L, g, l. i i. o-osnovâ m. roda, npr. *brät* ~ *bräta*, *vëter* ~ *vëtra* ~ L. *na vjëttru*, g, l. i i. u o-osnovama sr. roda, npr. *jütre* ~ *jütra* ~ g. *jûtruf*; I. i g. u ā-osnovama, npr. *bäba* ~ *bäbë* ~ g. *bâp*); u i-osnovâ i u ā-osnovâ postoji podtip u kojem se naglasak ne mijenja u paradigmi, bilo da je ˆ, ˆ ili ˆ, npr. *gõuska* ~ *gõuske*, *smrt* ~ *smrti* (to može biti n. p. **A**!); slično je i u *nëbe* ~ *nëba* ~ *na nëbu*, postoje još neki podtipovi, što će detaljnije biti objašnjeno na primjerima

→ **n. p. B** – a) kratki obrazac **B** – npr. *pöp* ~ *pōpa*, naglasak je na osnovi, i to ˆ naglasak u N. o-osnovâ m. roda, a u kosim je padežima neoakut; tek se u ponekom primjeru vidi zaosnovni naglasak, npr. g. *vrhüôf*; b) dugi **B**: obrazac – npr. *krâf* ~ *krâfa*, neoakut je na osnovi riječi (u N. je ˆ jer neoakuta nema na jedinome ili zadnjem slogu); u o-osnovama sr. roda ujednačen je ˆ u svim padežima na osnovi, npr. *vîne* ~ *vîna*; u ā-osnovama neoakut na osnovi, osim u g., gdje je ˆ (zaosnovni se čuva gdje gdje u I. i i., npr. *ženôu*), *žëna* ~ *žëne*

→ **n. p. C** – a) kratki **C** – npr. *myöst* ~ *mösta* ~ L. *na myöstu*; b) dugi **C**: - npr. *grât* ~ *grâda* ~ L. *v grâdu*, naglasak je promjenjiv u L, l. i i.; u sr. rodu ˆ naglasak u svim padežima na osnovi ili se također mijenja, npr. *vûhe* ~ *vûha* ~ n. *vûha*; ā-osnove: promjenjiv *vōda* ~ *vōde* ~ I. *z vudôu*, i-osnove: promjenjiv *kyöst* ~ *kösti* ~ L. *kyösti* ~ I. *s kustjôu* ~ g. *kyöstî*; postoje promjene u pojedinim padežima.

O-osnove muškoga roda

n. p. A¹⁴¹

podtip **A₁**

jd.

mn.

N. i V. *mräs*, *vëter*

n. i v. *mräzi*, *vëtri*

G. *mräza*, *vëtra*

g. *mrâzuf*, *vjëttruf*

D. *mräzu*, *vëtru*

d. *mräzem*, *vëtrez*

A. *mräs*, *vëter*

a. *mräze*, *vëtre*

¹⁴⁰ N. p. *a*, *b* i *c* – dijakronijske, praslavenske; n. p. A, B i C – sinkronijske; n. p. A, B i C potječu od praslavenskih paradigama, ali se od njih razlikuju svojim obilježjima i riječima koje u njih ulaze. (usp. Kapović 2012)

¹⁴¹ U n. p. *a* riječi imaju stalan akut na korijenu u svim oblicima u praslavenskom – na prvom ili na kojem unutarnjem slogu. (ibid)

L. na mrâzu, vjêtru

l. na mrâzi, vjêtri

I. z mrâžem, vjêtrem

i. z mrâzi, vjêtri

Isto se tako (kao *mräs* „mraz“ i *vjêter* „vjetar“) dekliniraju i ove imenice: *bät*, *bič*, *cäjt* „vrijeme, čas“, *cük* „vlak“, *čäs*, *čävęļ* „čavao“, *čęšęļ* „češalj“, *čik* „opušak“, *čir*, *čöšęk* „ugao“, *dım*, *dlän*, *dräč* „korov“, *fędęř* „opruga“, *flänc* „sadnica povrća“, *gä(j)ńk* „hodnik“, *gät* „gad“, *gęmišt*, *glęžęń* „gležanj“, *göųmp* „gumb, dugme“, *grä* (G. *gräha*), *grč*, *grünt* „imanje“, *jük* „jug“, *käšęļ* „kašalj“, *kļın* „klin“, *kräj*, *krič* „krik, vika“, *krü* (G. *krüha*), *küp*, *lägef* „bačva“, *läjt* „bačva“, *läket* „lakat“, *län*, *länc* „lanac“, *ļęp* „hljeb“, *löučęn* „dio trsa u obliku luka“, *lüft* „zrak“, *lük*, *mäk*, *miš*, *növęř* „nokat“, *pänk* „radni stol“, *pänt* „zglobnica na vratima“, *pläč*, *plük* „plug“, *präk* „prag“, *přst*, *püşęļ* „svežanj“, *räj*, *räk*, *ränc* „naramenica“, *rät*, *sır*, *slök* „slog“, (*s*)*tröšęk* „trošak“, *svędęř* „svrdlo“, *šift* „posao“, *škäř* „vrsta posude“, *šköřęń* „čizma“, *špięęļ* „ogledalo“, *štöųnf* „čarapa“, *tjędęn* „tjedan“, *trš*, *vöųęļ* „ugao“, *vřt*, *žmäh* „tek“ itd.

U ovome tipu pojavljuje se neocirkumfleks u L, g, l. i i. Tumači se da se „u kajkavskom cirkumfleks (odnosno analoška duljina nastavka *-u) izvorno javljao samo kod imenica koje znače neživo. To se poklapa s onim što znamo za kajk. nastavak -u u n. p. C, a to je da se ondje izvorno samo kod imenica za neživo javlja dočetni naglasak, tj. metatonija na dugom slogu kao posljedica toga (D. *grädu*, L. *grädu*, ali DL. *sınu*)“.¹⁴² Očito je, sudeći po primjerima, da se *räk* i *miš* ne ponašaju akcenatski kao imenice koje znače živo jer imaju neocirkumfleks u L.

podtip A₂

jd.

mn.

N. *brät*, *nöük*

n. *bräti*, *nöuki*

G. *bräta*, *nöuka*

g. *brätuf*, *nöukuf*

D. *brätu*, *nöuku*

d. *brätęm*, *nöukęm*

A. *bräta*, *nöuka*

a. *bräteę*, *nöukeę*

L. *pri brätu*, *nöuku*

l. *pri bräti*, *nöuki*

I. *z brätęm*, *nöukęm*

i. *z bräti*, *nöuki*

U tome tipu, kao i u štok. i čak., u g. se javlja neocirkumfleks, a inače je ” naglasak stalan na korijenu. Ovo su sve riječi za živo, a, kao što je gore spomenuto, *miš* i *räk* ponašaju se kao

¹⁴² Usp. Kapović 2010: 59.

imenice za neživo te su ostali u A₁¹⁴³. Tako se dekliniraju i *dumištrant* „ministrant“, *kmět*, *põuh* „puh“, *svät*, *tič*, *trüt* i *zět*. Imenica *dět* „djed“ prešla je u n. p. B pa se deklinira kao *pöp*.

U sljedećoj paradigmi imenicama *o*-osnovâ *jězək* „jezik“ i *mědvęt* „medvjed“ mijenja se naglasak (i njegovo mjesto i kvantiteta) u kosim padežima. To je morfološki podtip n. p. A (A₁ – *jězək* kao *mräs*, A₂ – *mědvęt* kao *brät*); radi se o višesložnim imenicama pa se naglasak u N. povlači.

jd.	mn.
N. <i>jězək</i> , <i>mědvęt</i>	n. <i>jeziki</i> , <i>mědvědi</i>
G. <i>jezika</i> , <i>mědvěda</i>	g. <i>jezikuf</i> , <i>mědvěduf</i> <i>mědvjěduf</i>
D. <i>jeziku</i> , <i>mědvědu</i>	d. <i>jezikem</i> , <i>mědvědem</i>
A. <i>jězək</i> , <i>mědvěda</i>	a. <i>jezikę</i> , <i>mědvěde</i>
L. <i>na jeziku</i> , <i>pri mědvědu</i>	l. <i>na jeziki</i> , <i>pri mědvědi</i>
I. <i>z jezikem</i> , <i>z mědvědem</i>	i. <i>z jeziki</i> , <i>z mědvědi</i>

Poput imenice *mědvęt* sklanja se i *gõspun* „gospodin“ (G. *guspõna*) te *jěļen* „jelen“. To su sve imenice koje označavaju živo.¹⁴⁴

Kao *jězək* dekliniraju se i ove imenice: *Bõžič*, *jěčmen* (izvorno *n*-osnova) „ječam“, *kõsta(j)ń* „kesten“, *õbęt* „objed“ (L. *pri ubjědu*), *õbluk* „prozor“ (G. *ublõyka*, L. *na ublõyku*), *õbras* „obraz“, *õreĵ* „orah“ (G. *urĵja*, L. *na urĵĵu*, n. *urĵĵi*, i. *z urĵĵi*), *pěhar* (G. *pěhãra*), *põplun*, *põtek* „potok“ (L. *fputuõku*), *rěmen* „remen“ itd.

Specifična je deklinacija višesložne imenice *čõvęk* (kao *jězək*; ponaša se kao (gramatički) neživa imenica), mn. *čuvěki*/supl. *ļudi* (*ļudi* – *i*-deklinacija¹⁴⁵):

jd.	mn.
N. <i>čõvęk</i>	n. <i>ļudi</i> , <i>čuvěki</i> , npr. <i>trī čuvěki</i> , <i>věni ļudi</i>
G. <i>čuvěka</i>	g. <i>ļudi</i> , <i>čuvjěkuf</i> , npr. <i>truõĵe ļudi</i> , <i>dvěi(h) čuvjěkuf</i>
D. <i>čuvěku</i>	d. <i>ļudēm</i> , <i>čuvěkēm</i>
A. <i>čuvěka</i>	a. <i>ļudi</i> , npr. <i>ĩti męd ļudi</i> „ići među ljude“, <i>čuvěķę</i>
L. <i>pri čuvjěku</i>	l. <i>pri ļudi</i> , <i>pri čuvjěki</i> /mlađe <i>čuvěki</i>

¹⁴³ Ovdje je očito došlo do pojave da je neocirkumfleks zbog nedostatka u L. nestao i u l. i i. mn. (Mate Kapović, usmeno)

¹⁴⁴ Kod imenicâ za živo nema neocirkumfleksa u L. pa izostanak neocirkumfleksa tu povlači i njegovo ukidanje u l. i i. mn. (M. Kapović, usmeno)

¹⁴⁵ Svi su nastavci u množinskim oblicima iz *i*-osnovâ (osim n., koji je prema obliku ž. roda *i*-osn., tj. prema *o*-osnovama).

Slijede paradigme imenicâ s nepromjenjivim kratkim (˘) i dugim (ˆ) naglaskom u svim padežima (tip s ˘ naglaskom nazvat ćemo **A₃**, a ovaj s ˆ naglaskom podtip **A:**¹⁴⁶):

podtip **A₃**

jd.

mn.

N. *cüjzĕk, mĕĭlin*

n. *cüjzĕki, mĕĭlini*

G. *cüjzĕka, mĕĭlina*

g. *cüjzĕkuf, mĕĭlinuf*

D. *cüjzĕku, mĕĭlinu*

d. *cüjzĕkem, mĕĭlinem*

A. *cüjzĕka, mĕĭlin*

a. *cüjzĕke, mĕĭline*

L. *na cüjzĕku, v mĕĭlinu*

l. *na cüjzĕki, v mĕĭlini*

I. *s cüjzĕkem, z mĕĭlinem*

i. *s cüjzĕki, z mĕĭlini*

Kao *cüjzĕk* „konjić“ i *mĕĭlin* „mlin“ dekliniraju se i ove imenice: *äfinger* „vješalica za odjeću“, *bäjbuk* „zatvor“, *bäjer* „bara“, *balavänder* „nezreo, nestašan dječak“, *bälavĕc* „maloljetnik“, *bänzĕk* „vrsta pile“, *barilĕĕk* „bačvica“, *becikĭlin* „bicikl“, *bedäĕĕc* „glupan“, *bezöbražniak* „bezobraznik“, *blĕsavĕc* „glupan“, *börek* „borić“, *brätĭĕĕ*, *brĕšĕĕc* „brjezić“, *büflin* (i *büflĭnek*) „buhtla“, *bünt* „svežanj“ (npr. *bünt penĕs*), *cĕĕĕk* „mala sisa; kvačica“, *cĕķer* „torba s ručkama; košarica“, *cĕndravĕc* „plačljivko“, *cĭferšĭus* „patentni zatvarač“, *cigarĕtĭlin* „cigareta“, *cĭpel* (i *cĭpeĭĕk*) „cipela“, *cmĭzdravĕc* „plačljivac“, *cöfĕk* „dio kape u obliku kuglice“, *cükur* „šećer“, *cümeĕĕk* „zadnji komad čega“, *cvĕĕĕk* „cvjetić“, *cvĭķeri* (pl. *tantum*) „naočale“, *ĕĕmer* „otrov“, *ĕüĕĕk* „pilić“, *dĕĕĕc* „dječak“, *dĕĕĕk* „djedica“, *dĭnar*, *drözĕĕk* „pijanac“, *drvöĕĕp* „mjesto u dvorištu gdje se cijepaju drva“, *žümbus* „nered“, *fäjerĕajk* „upaljač“, *fäšĭniĕk* „fašnik“, *fĕĭĕr* „greška, nedostatak“, *fĕrtun* „pregača“, *fiĭšter* „mudrijaš“, *fröštukeĭ* „doručak“, *göĭup* „golub“, *gövur* „govor“, *grĭntavĕc* „slabašan, nerazvijen čovjek“, *grözĕĕk* „mali grozd“, *güšĕĕr* (*küšĕĕr*) „gušter“, *händravĕc* „neuredan čovjek“, *jĕĕĕk* „jezić“, *kämĕn*, *kapüĕĕc* „kaputić“, *käsĭlin* „ormarić“, *ķĕĭner* „konobar“, *ķĭflĭn* „kifla“, *ķläjbus* „tesarska olovka“, *köĕĕn* „stabljika od povrća“, *kökut* „kokot, pijetao“, *körĕn* „korijen“, *kräflĭn* „krafna“, *krägĭlin* „kragna“, *krämpus* „vrag“, *krĭglĭn* „krigla“, *kumäĕĕc* „komadić“, *kümeĕk*, *kürteĕk* „onaj koji je kratak“, *läbut* „labud“, *läjgĭlin* „ladica, pretinac“, *ĭstĕk* „listić“, *ĭšter* „svjetiljka“, *mäher* „znalac, stručnjak“, *mäsĭlin* „mašna, vrpca“, *mĭĕĕk* „mačić“, *müjĕĕk* „tele“, *öblak*, *ögĭĕc* „vatrica“, *päjĕĕk* „svinja“, *papĕreĕk* „papirić“, *pästureĕk* „posinak“ (G. *pästurka*), *päuk*, *pĕķar*, *pĕķmeš*, *pĕpĕl* „pepeo“, *pĕšĕk* „psić“, *pĭĕĕk* „pile“, *plämĕn*, *pöjas*, *pökluĕĕc* „poklopac“, *prötĭlin/prötven* „tepsija“, *prĭšten*, *prĭšun* „peršin“, *püreĕk* „mali puran; češer“, *riĭbizĭlin* „ribizl“, *riĭgĭlin* „zasun na vratima“, *sĕštriĕĕ* „bratić, tetin sin“, *sĕvĕr* „sjever“, *siĕĕk* „sinčić“, *snöĕĕk* „snopić“, *sökul* „sokol“, *söpun* „sapun“, *spömeĕĕk* „razgovor“, *stözĕr* „dugačak komad drva u plastu sijena“, *škrĕĕĕĭlin* „papirnata vrećica“, *šmĭķavĕc* „maloljetnik,

¹⁴⁶ N. p. A:, n. p. B: itd. – naglasne paradigme dugoga korijena.

balavac“, *šöstar* „postolar“, *špöret* „štednjak“, *štämprĭin* „uska čašica za rakiju“, *štökrĭin* „stolac bez naslona“, *švĭc* „znoj“, *tĕčĕk* „tetak“, *tĕlĕmbus* „neznalica“, *tĭšĭar* „stolar“, *vĕčĕr* (G. *vĕčĕra*), *viĭnak*, *vösak*, *vučĭteĭ* „učitelj“; i neka imena, npr. *Fräncĕk*, *Īvek*, *Jöžĕk*, *Jürek*, *Mätĕk*, *Mirĕk* itd.

Naglasnom paradigmom A/C (A ili C) mogle bi se smatrati imenice *pĕneš* „novac“ (češće se pojavljuje samo množinski oblik penezi) i *mĕšĕc* „mjesec – a) nebesko tijelo, b) kalendarski, 30 dana“ – to su višesložne imenice s pomičnim naglaskom. Slijede njihove paradigme:

n. p. A/C

jd.	mn.
N. <i>pĕneš</i>	n. <i>pĕnezi</i>
G. <i>pĕneza</i>	g. <i>pĕnezuŭ</i> / <i>penĕš</i> ¹⁴⁷
D. <i>pĕnezu</i>	d. <i>pĕnežem</i> / <i>penĕžem</i>
A. <i>pĕneš</i>	a. <i>pĕnežĕ</i>
L. <i>na pĕnezu</i>	l. <i>pri pĕnezi</i> / <i>penĕzi</i>
I. <i>s pĕnežem</i>	i. <i>s pĕnezi</i> / <i>penĕzi</i>

jd.	mn. ¹⁴⁸
N. <i>mĕšĕc</i>	n. <i>mĕšĕci</i>
G. <i>mĕšĕca</i>	g. <i>mĕšĕcuŭ</i> , <i>mešĭĕc</i> / <i>mešĭĕci</i>
D. <i>mĕšĕcu</i>	d. <i>mĕšĕčem</i> , <i>mešĭĕčem</i>
A. <i>mĕšĕc</i>	a. <i>mĕšĕčĕ</i>
L. <i>na mĕšĕcu</i> / <i>v mĕšĕcu</i>	l. <i>na mĕšĕci</i> , <i>v mešĭĕci</i>
I. <i>z mĕšĕčem</i>	i. <i>z mĕšĕci</i> , <i>mešĭĕci</i>

¹⁴⁷ Što se tiče distribucije ovih varijanata po generacijama, stariji govornici gotovo uvijek kažu *penĕš*, *s penĕzi* itd., dok su u mlađih češći oblici s naglaskom. Genitivni je oblik *penĕš*, međutim, češći od oblika *pĕnezuŭ* kod svih govornika.

¹⁴⁸ U kosim se padežima množine mogu razlikovati *mĕšĕc* kao „nebesko tijelo“ i *mĕšĕc* kao „vrijeme od 30 dana“. Oblici s diftongom i naglaskom na njemu odnose se na kalendarski mjesec, dakle kaže se *dĭĕtĕ je štäre šĕdem mešĭĕc* ili *mešĭĕci* „djetetu je 7 mjeseci“, *v žimski mešĭĕci si pöune spĭme* „u zimskim mjesecima svi puno spavamo“ i sl. Sve se češće, međutim, u mlađih govornika (u starijih rijetko) upotrebljavaju i u tome značenju oblici *mĕšĕcuŭ*, *mĕšĕčem* itd. U jednini se značenje ne razlikuje i u svim je oblicima naglasak na prvome slogu osnove.

podtip A:

jd.	mn.
N. <i>vûjȅc, pâļȅc</i>	n. <i>vûjci, pâłci</i>
G. <i>vûjca, pâłca</i>	g. <i>vûjcuŕ, pâłcuŕ</i>
D. <i>vûjcu, pâłcu</i>	d. <i>vûjcȅm, pâłcȅm</i>
A. <i>vûjca, pâļȅc</i>	a. <i>vûjȅȅ, pâłȅȅ</i>
L. <i>pri vûjcu, na pâłcu</i>	l. <i>pri vûjci, na pâłci</i>
I. <i>z vûjcȅm, s pâłcȅm</i>	i. <i>z vûjci, s pâłci</i>

Kao *vûjȅc* „ujak“ i *pâļȅc* „palac“ sklanjaju se i ove imenice: *bôubęń* „bubanj“, *bôubřȅk* „bubreg“, *bôuncȅk* „dio šunke“, *brâȅȅk* „bratac“, *buôgȅc* „jadnik, siromah“, *buôkȅȅc/buôkȅȅk* „jadničak“, *ȅjȅgar* „kazaljka“, *cigļȅk* „ciglica“, *ĉȅšļȅk* „češljic“, *ĉřf* „crv“, *ĉrtâļȅc* „nož od pluga“, *deĉašjȅłňak* „dječarac“, *djȅłanȅc* „vino nastalo dodavanjem vode“, *fašjȅranȅc* „komad mljevenog mesa“, *fřšak* „čahura, metak“, *gemřšȅk*, *gôubȅc*, *gôumbȅk* „dugme“, *gruôbar* „grobar“, *hâhar* „lupež“, *jâstreȅp* „jastreb“, *jât* „jad“, *jâzvȅc* „jazavac“, *jȅbežļivȅc* „pohotan muškarac“, *kļinȅc* „mali klin“, *kļun*, *knjȅđļini* „valjušci“, *krtuvinȅc* „krtičnjak“, *kuluôvrȅt* „kolovrat“, *kûm*, *kuôĉak* „mali kokošinjac“, *kuôļin* „ugljen“, *kuôs* „kos“, *kûpȅȅc/kûpȅȅk* „hrpica“, *kûrňak* „kokošinjac“, *kusâļin* „ono na čemu se koše repa i sl.“, *kûšļȅc* „pusa“, *lâĉňak* „hlačnjak, remen“, *lâjbȅk* „prsluk“, *lânȅȅk* „lančić“, *lažļivȅc* „lažljivac“, *lûȅȅk* „mali luk“, *luôrbȅk* „lovorov list“, *mřšȅk* „mišić“, *mladjȅnȅc* „mladoženja“, *mļinar*, *muôđļin* „kalup“, *pandjȅļȅk* „ponedjeljak“, *pâšňak*, *přšȅanȅc* „pile“, *plaĉļivȅc* „plačljivko“, *prôut* „prut, šiba“, *pûtar* „osoba koja nosi pute – posude za nošenje grožđa u berbi“, *râfaňȅk* „dimnjak“, *řȅđâļin/řȅđâļȅc* „štap kojim se redi, tj. pravi maslac“, *rřbnȅk*, *sřfvňak* „šljivik“, *rřnȅȅc* „naušnica“, *skrâjȅc* „okrajak“, *strûk*, *svadļivȅc* „svadljivac“, *škuôlnik* „nastavnik“, *šlavûnar* „mala kola“, *tânȅc* „ples“, *tât*, *tôumpļȅk* „tupavko“, *trguôvȅc* „trgovac“, *tûtļȅk* „zaostao čovjek“, *ublôuȅȅk* „prozorčić“, *zâjȅȅk* „zečić“, *zâjȅc* „zec“, *žȅłôudȅc* „želudac“, *žuôhar* „žohar“ itd.

Imenice *kuôs*, *kûm*, *ĉřfi* i *tât* prešle su iz stare n. p. C: u ovu paradigmu (dakle n. p. A:) jer su u L. imale isti naglasak kao u ostalim padežima (za razliku od neživoga npr. L. *v grâdu*), usp. i gore s *brât* i sličnim imenicama. To je onda dovelo i do ukinuća pomičnoga naglaska u množini. Po toj n. p. A: sklanjaju se i imenice *bân*, *fjôt* „izvanbračni sin“, *jȅš* „jež“, *křt*, *lâf* „lav“, *môuš* „muž“, *sîn* (N. *sîn*, G. *sîna*, D. *sînu*, A. *sîna*, L. *pri sînu*, I. *sînȅm*; n. *sîni*, g. *sînuŕ*, d. *sînȅm*, a. *sînȅ*, l. *pri sîni*, i. *sîni*), *tâst*, *vôuk* „vuk“ itd. – sve označavaju živo i to su imenice koje su prešle iz starije n. p. C: u n. p. A:¹⁴⁹

¹⁴⁹ M. Kapović, usmeno.

n. p. B

podtip **B**₁ (*stöl*) i podtip **B**₂ (*pöp*)

jd.

N. *pöp, stöl*

G. *pöpa, stöla*

D. *pöpu, stuölu*

A. *pöpa, stöl*

L. *pri pöpu, na stuölu*

I. *s pöpem, stölem*

mn.

n. *pöpi, stöli*

g. *pöpuf, stuölu*

d. *pöpem, stölem*

a. *pöpę, stölę*

l. *pri pöpi, na stuöli*

i. *s pöpi, stuöli*

Kao *pöp* dekliniraju se i ove imenice: *dět* „djed“, *klöp* „krpelj“, *kö(j)ń* „konj“, *pēs* „pas“, *röp* „rob“, *slön, söm, svēdok* „svjedok“ (G. *svēdōka*), *svēķer* „svekar“, *völ* itd. Takve su imenice nazvane B₂ tipom jer su izgubile neke odlike izvorne kajkavštine, primjerice diftongizaciju¹⁵⁰ (kao što je u g. *stuölu*, L. *v gruöbu* itd.), a i sve označavaju živo, što je također razlikovno obilježje u ovome govoru (vidi gore). Ovdje, dakle, također nema nekih obilježja u L. jer je tako kod imenicâ koje označavaju živo (usp. gore s imenicama *brät, kuôs* itd.), a onda ih nema ni u množini analogijom, odnosno poopćavanjem.

Poput imenice *stöl* sklanjaju se i ove imenice: *beštęk* „pribor za jelo“, *böp* „bob“, *bör, bröj, cęc* „sisa“, *cöf* „dio kape“, *čęp, dęšč* „dažd“, *dręk* „izmet“, *dręš* „stroj za pročišćavanje ovršena žita“, *dröt* „žica“, *flęk* „mrlja“, *glök* „glog“, *gröp* „grob“, *gröst* „grozd“, *köl* „kolac“, *koš, kröf* „krov“, *kröp* „vruća voda“, *möšt* „mlado vino“, *nöš* „nož“, *pöst, pöt* „pod“, *ręšt* „zatvor“, *röj, rök, röup* „rub“, *snöp, ströp, špęk* „slanina“, *töp, törk* „utorak“, *třk* „trg“, *vřh* (ali g. *vřhuf & vrhuöf*), *zglöp* „zglob“, *znöj, žęp* „džep“ itd. Potrebno se pripomenuti kako se diftongizacija događa samo kod *o > uo*, a drugdje u ostalim navedenim primjerima ne (npr. L. *beštęku, čępu, žępu, ręstur*, ali *druötu, gruöbu, puödu, znuöju* itd.).¹⁵¹

podtip **B**:

jd.

N. *pöuš, pöuti*

G. *pöuža, pöuta*

mn.

n. *pöuži, pöuti*

g. *pöužuf, pöutuf*

¹⁵⁰ Diftongizaciju kao trag starijega kajkavskoga naglaska (L. *stölu prema D. *stolü npr.); M. Kapović, usmeno.

¹⁵¹ Zapravo samo kod *o postoji mogućnost da se razlikuje staro *ö od novoga retrakcijskoga ö. Kod drugih glasova to je isto jer nije bilo diftongizacije. (M. Kapović, usmeno)

D. *pôužu, pôutu*

d. *pôužem, pôuțem*

A. *pôuža, pôuț*

a. *pôuže, pôuțe*

L. *na pôužu, pôutu*

l. *na pôuži, pôuti*

I. *s pôužem, pôuțem*

i. *s pôuži, pôuti*

Kao *pôuš* „puž“ dekliniraju se ove imenice (označavaju živo): *baruôn* „barun“, *beđâk*, *bețežnîk* „bolesnik“, *bîk*, *čuvâr*, *dečâk* „dječak“, *divlâk* „divljak“, *drubâk* „debeljko“, *dubrijân* „zločko, netko nestašan“, *dumâr* „domar“, *dužnik*, *žâk* „učenik“, *fakîn* „vragolan“, *gladûš* „netko vječito gladan“, *guduvnîk* „slavljenik“, *gusâk* „gusak, mužjak guske“, *guspudâr* „gospodar“, *igrâč*, *imeñnâk*, *jebâč*, *kapelân*, *krâl*, *kravâr*, *kupâč* „kopač“, *kurvjêš* „ženskar“, *kuvâč* „kovač“, *lugâr* „šumar“, *lunčâr* „lončar“, *mejâš* „susjed na zemlji“, *meșâr*, *mužikâš* „glazbenik“, *nečâk* „nećak“, *pajdâš* „prijatelj“, *pastîr*, *pastûh*, *peļîn*, *pisâr*, *purân*, *racâk* „patak“, *sejâč* „sijač“, *seļâk*, *sirumâk* „siromah“, *skupijâš* „škrtac“, *smetlâr*, *stražâr*, *strîc*, *svâk* „šogor“, *šurjâk*, *težâk* „radnik“, *urâč* „orač“, *veșeļâk*, *vučjâk*, *vujnîk* „vojnîk“, *zidâr*, *žnâč* „žetelac“ itd.

Kao *pôut* „put“ sklanjaju se i ove imenice (označavaju neživo): *balkuôn* „balkon“, *barjaktâr* „stjegonoša“, *brajdâš* „trs za brajde“, *brisâč*, *čekîn* „zlatnik“, *čudâk*, *čvuôr* „čvor“, *deมิžvuôn* „opletena boca“, *deșetâk* „bačva od 10 vjedara“, *diĵel* „dio“, *dučân* „dućan“, *duplâk* „nešto u dvostrukoj veličini“, *dvuôr* „dvor“, *žôn*, *feferuôn* „feferon“, *fiškâl* „odvjetnik“, *gâj*, *griĵe* „grijeh“, *gfm*, *gû(j)n* „pokrivač“, *hmêl*, *imenîk*, *jâl* „zavist“, *jaldumâš* „piće nakon obavljena posla“, *kamîn*, *kanâl*, *kapût*, *klabûk* „klobuk“, *kļepâč* „ono čime se brusi kosa“, *kļuč*, *kouț* „kut“, *krampiĵer* „krumpir“, *kriĵeš* „krijes“, *krîš* „križ“, *kulâč* „kolač“, *kuļendâr* „kalendar“, *kumât* „komad“, *kuruznîk* „spremište kukuruza“, *kutâč* „kotač“, *kvâr*, *lapûh* „list“, *ļeptîr*, *ļevâk* „ljevak“, *ļevûr* „lavor“, *liĵek* „lijek“, *liņĵer* „ravnalno“, *lupâr* „vrsta kolača“, *lupîč* „stroj koji komuša, lupi kukuruz“, *međeñnâk*, *mehûr* „mjehur“, *mûļ*, *mustâč* „brk“, *pâ(j)n* „panj“, *pakiĵet* „paket“, *pepeļnîk* „pepeonik“, *pețâk* „bačva od 5 vjedara“, *plafuôn* „strop“, *plavîš* „slabija rakija“, *pubirâč* „skupljač“, *pustružnîk* „kruh“, *pužirâk* „grkljan“, *racûn*, *râst* „hrast“, *rêp*, *režâč*, *ručnîk*, *rudnîk* „vrsta šljive“, *ružâk* „rođak“, *rukâf* „rukav“, *señîk* „sjenik“, *smetnîk* „smetlište“, *smiĵe* „smijeh“, *souđ* „sudište“, *stoup* „stup“, *sukâč* „sukalo“, *škrļâk* „šešir“, *štacûn* „dućan“, *tfn*, *trnâc* „voćnjak“, *ubât* „obad“, *ukviĵer* „okvir“, *ultâr* „oltar“, *vrgâ(j)n* „vrganj“, *vrmâr* „ormar“, *zanât*, *žîr*, *žûļ* itd.

Iz primjerâ je vidljivo da nema oksitoneze. Imenice s kratkim korijenom u N. imaju " naglasak, a u ostalim padežima neoakut (A = N. ako je u pitanju neživo; u A. je neoakut ako se imenicom označava živo). Slično se događa i s imenicama koje u N. imaju ^ naglasak, tj. dugi korijen. Stara se dužina vidi kod nekih vokala po diftongu.

U svim je navedenim primjerima u L. poopćen neoakut na korijenu – riječ je o analogiji prema dugim osnovama n. p. C, gdje se on i očekuje.¹⁵² Neoakut se može objasniti kao rezultat Ivšičeve retrakcije nakon unošenja duljine ispred cirkumfleksa.¹⁵³

Slično kao *põp* dekliniraju se i ove imenice (u većini kojih je kanovački neoakut) *jãřec* „jarac“, *jěđec* „osoba koja (puno) jede“, *kõřec* „kosac“, *mãčëk* „mačak“, *õčã/õřec* „otac“, *õřel* „magarac“, *õvan*, *řliěpëc* „slijepac“, *stãřec* „starac“, *sõřšet* „susjed“, *svěřec* „svetac“, *vrãbëc* „vrabac“ itd.

jd.

mn.

N. *õčã (õřec), kõtël*

n. *õci, kõtļi*

G. *õca, kõtla*

g. *õcuf, kõtľuf*

D. *õcu, kõtlu*

d. *õcem, kõtľem*

A. *õca, kõtël*

a. *õce, kõtļe*

L. *pri õcu, f kõtlu*

l. *pri õci, f kõtļi*

I. *z õcem, s kõtľem*

i. *z õci, s kõtļi*

Kao *kõtël* „kotao“ dekliniraju se i ove imenice: *bělã(j)ńëk* „bjelanjak“, *bũřpan* „šimšir“, *cã(j)ńëk* „krpa“, *ciěńak* „napoj“, *cũčëk* pej. „pas“, *čëřëc* „pčelac“, *čëřřëk* „četvrtak“, *čũřpajs* „varivo“, *dõvëc* „udovac“, *driěńëk* „drijenak“, *dumuruõđec* „domaći čovjek“, *dutepěńëc* „pridošlica“, *fũřëk* „cjepanica, komad drva“, *gãvran*, *grãbëř* „grab“, *grãřëk* „grašak“, *hãkël* „kuka“, *jãřëk* „jarak“, *jãřëm* „jaram“, *kãbël*, *kãpiř* „nadastrti ulaz u podrum“, *kladivëc* „čekić“, *klã(j)ńëc* „klanac“, *kněčëk* „panj“, *kõńëc* „konac“, *kõtëc* „kokošinjac“, *krãľuš* „ogrlica“, *krivëc* „krivac“, *krĩžëc* „mali križ“, *krmjěžëř* „sluz iz očiju“, *kũkëc* „kukac“, *kumãřëc* „komarac“, *kũpëc* „kupac“, *ľiěřńak* „lješnjak“, *lõńëc* „lonac“, *lõudëc* „dio jarma“, *mãmlas* „budala“, *mľĩńëc* (obično samo u mn. *mľĩnci*), *mõžël* „čir, prišt“, *mũľëc* „budala“, *nãpuj* „napoj, tekuća hrana za živad“, *nãsad* „posadene voćke“, *õčët* „ocat“, *õgeń* „oganj“, *pëkël* „pakao“, *pëřëk* „petak“, *piěřëk* „pijesak“, *pĩnkľëc* „zavežljaj“, *põřel* „posao“, *põtplat*, *pučëřëk* „početak“, *rãčëk* „patak“, *ramũstavëc* „hrskavica“, *rãžëń* „ražanj“, *řĩbëř* „ribež“, *řĩřëk* „slama od raži“, *rõubëc* „rubac, marama“, *řũčël* „ono što ostane kad se otkine zrnje s klipa kukuruza“, *řëńuf* „sajam“, *řľëpič* „mala zmija“, *sõudëc* „sudac“, *stõľëc* „stolica“, *stuõľńak* „stolnjak“, *svëřëk* „praznik“, *řëřãjzľĩn* „žarač“, *řĩpëk* „šipak“, *řtãgeľ* „spremište sijena“, *trũõnuř* „tron, prijestolje“, *tũľëc* „tulac“, *vã(j)ńkuř* „jastuk“, *vũgarek* „krastavac“, *zãkun* „zakon“, *zdëńëc* „zdenac, bunar“, *žgãńëc* (češće samo u mn. *žgãnci*), *žĩřëk* „žito“, *žučã(j)ńëk* „žutanjak“, *žũgëc* „gusak“ itd.

¹⁵² To se zapravo vidi samo kod tipa *stõľ*, gdje riječ o starom *stõľũ > *stõľu* (s dužinom kao u n. p. A ili n. p. C), s razvojem kao u *sělã > *sëla*. Kratki se neoakut duži i u ovoj poziciji, dakle. Kod duge n. p. B: ne može se vidjeti je li to staro *pũžu ili *pũžũ. (Mate Kapović, usmeno)

¹⁵³ Usp. Kapović 2012.

n. p. C

jd.

N. *bṽôk, nṽôs*

G. *bögga, nösä*

D. *bögu, nösü*

A. *bögga, nṽôs*

L. *pri bögu, v nṽösu*

I. *z bögem, z nösëm*

mn.

n. *bögi, nösü*

g. *böguf, nösuf*

d. *bögëm, nösëm*

a. *bögë, nösë*

l. *pri bögi, v nṽösi*

i. *z bögi, z nṽösi*

podtip C:

jd.

N. *grât*

G. *grâda*

D. *grâdu*

A. *grât*

L. *v grâdu*

I. *z grâdem*

mn.

n. *grâdi*

g. *grâduf* (starije *graduôf*)

d. *grâdem*

a. *grâde*

l. *v grâdi*

i. *z grâdi*

U L. kod dugih osnova uzima se kao izvorni naglasak neoakut na korijenu za neživo (*grâdu*), te cirkumfleks kao u ostalim padežima za živo (*sînu*). Općekajkavski L. *grâdu* (< *grâdû) postalo je Ivšićevom retrakcijom.¹⁵⁴ Stari je g. imenice *grât – graduôf* (prema *grâd), no frekventniji je mlađi oblik *grâduf*, nastao analogijom prema n. p. B (usp. također g. *vrâgufl vraguôf*)^{155, 156}. Oblici u l. i i. također su nastali analogijom prema n. p. B. Oblik dativa množine analogijom je prema instrumentalu jednine. U l. mn. nema neoakuta na nastavku (ni u starijih govornika), već je naglasak na korijenu kao u n. p. B.¹⁵⁷

Kao *nṽôs* „nos“ dekliniraju se ove imenice: *briëk* „brijeg“ (G. *brëga*; u g. je od oblika *brëguf* češći stariji oblik *brëguôf*), *duôm* „dom“, *druôp* „drob“, *gñuôj* „gnoj“, *gruôm* „grom“, *guôt*

¹⁵⁴ Točnije, analoški je poopćen naglasak i kod kratkih osnova kao *nṽösu*. (M. Kapović, usmeno)

¹⁵⁵ I u Bednji postoji jednaka dvostrukost – *grôdev* i *grodýev*, a u opisu se navode i neki drugi slični primjeri, v. Jedvaj 1956: 298.

¹⁵⁶ Zapravo je to poopćenjem naglaska iz drugih padeža u n. p. C. (Mate Kapović, usmeno)

¹⁵⁷ To se može usporediti sa starijim oblicima u bednjanskoj, npr. *bregie*, *grodie* pored *brëge*, *grôde* itd. (v. Jedvaj 1956: 295)

„god“, *hyôt* „hod“, *lêt* „led“, *lîês* „lijes“ (G. *lësa*), *lʷôf* „lov“ (G. *löva*), *lʷôj* „loj“, *lʷôm* „lom“, *mêt* „med“ (sg. *tantum*), *muôst* „most“, *plyôt* „plot“ (G. *plöta*), *rêt* „red“, *ryôk* „rog“, *ryôt* „rodbina“, *snîjêk* „snijeg“ (G. *snëga*), *vuôjs* „voz“ (G. *vöjza*), *žlîêp* „žlijeb“ (G. *žlëba*)¹⁵⁸ itd.

Kao *grât* „grad“ dekliniraju se i ove imenice: *bîês* „bijes; nevolja, vrag“, *brûs*, *bût*, *cvîjêt* „cvijet“, *čriêp* „crijep“, *dâr*, *duôm* „dom“ (G. *prêjti zdʷôma* „otiči od kuće“), *fûš* „rad na crno“, *glâs*, *glât* „glad“, *gôyt* „grlo“, *klâs*, *klîp*, *kôyk* „kuk“, *kvâs*, *lâs* „laz – dio brdske kosine & krčevina, tlo nastalo krčenjem šume“, *lâs* „vlas“ (ali a. ima nastavak *i*-deklinacije jer je to stara *i*-osnova, npr. *îmam dôugê lâsi* „imam dugu kosu“), *lât* „hlad“, *lîst*, *lûk* „lûk“, *mîr*, *mrâk*, *pîr*, *prâh*, *prôyt* „prut“, *riês* „rez“, *rôušč* „hrušt“, *sât* „sad, voće“, *slâk*, *sôk*, *sôyk* „cjepanica, komad drva“, *srâm*, *sîp*, *stân*, *strâ* (G. *strâha*), *svîjêt* „svijet“, *šâf* „šav“, *šûm*, *šʷôs* „šos, suknja“, *šûs* „šus, pren. pijano stanje, npr. *bîti f šûsu* = napiti se“, *trâk* „trag“, *vjêk* „vijek“, *vrâk* „vrag“, *vrât*, *zît* „zid“, *znâk*, *zrâk*, *zôyp* „zub“, *zvûk*, *žâr* itd.

Nešto je drukčija paradigma imenice *dân* zato što u paradigmi kombinira značajke naglasnih paradigama B: i C:, stoga bi se mogla nazvati podtipom **C:-B:**

jd.	mn. ¹⁵⁹
N. <i>dân</i>	n. <i>dâni</i>
G. <i>dâna</i>	g. <i>dânuf</i>
D. <i>dânu</i>	d. <i>dânem</i>
A. <i>dân</i>	a. <i>dânę</i>
L. <i>pu dânu</i>	l. <i>v dâni</i>
I. <i>z dânem</i>	i. <i>z dâni</i>

Tako se deklinira i *drôyk* „drug, šiba, štap“.

I imenica *guôst* „gost“ (inače stara *i*-osnova) ima specifičnu sklonidbu zbog nekih ostataka iz deklinacije kojoj je prije pripadala. Deklinira se kao i *sîn* u jednini i množini, ali u množini postoje i drukčiji oblici (kao u *lûdi*):

mn.

n. *gôsti* „svadba“

g. *guôsti*, npr. *sêčam sę nêjní(h) guôsti* „sjećam se njezina vjenčanja“

¹⁵⁸ Imenice *briêk*, *lîês* i *žlîêp* prelaze iz n. p. C: u n. p. C. Usp. to s bednjanskim, gdje *brêg* ide u dugu C paradigmu (Jedvaj 1956: 297), te s *briek* u govoru Gregurovca Veterničkoga, gdje je to tip s duljinom u N. i A, akutom u L, g, l. i i. te s kraćinom u ostalim padežima (Jembrih & Lončarić 1982–83: 30).

¹⁵⁹ Oblici su množine u B: zacijelo zbog učestalosti upotrebe ove imenice u g. i l. pa se neoakut poopćio, slično kao što je u štok. sekundarno *mjeséci* umjesto *mješēci* (analogijom prema g. *mjesécī*, dli. *mjesécima*). (M. Kapović, usmeno)

d. *gustēm*

a. *gōsti, guōsti*; npr. *īdem v guōsti* „idem u svadbu“; *puglēj gōsti!* „pogledaj svadbu!“¹⁶⁰

l. v *gustē*; npr. *ščēra sam bīla v gustē* „jučer bijah u svadbi“

i. z *gustmī*

O-osnove srednjega roda¹⁶¹

n. p. A

jd.

mn.

N. *zīņē*¹⁶², *dvurišče, blāte*¹⁶³

n. *dvurišča, jūtra*¹⁶⁴

G. *zīna, dvurišča, blāta*

g. *dvuriščuf, dvurišč, jūtruf*

D. *zīnu, dvurišču, blātu*

d. *dvuriščam, jūtram*

A. *zīņe, dvurišče, blāte*

a. *dvurišča, jūtra*

L. v *zīnu, na dvurišču, v blātu*

l. *na dvurišča, v jūtra*

I. *zīņem, z dvuriščem, z blātem*

i. z *dvurišči, z jūtri*

Neocirkumfleks se pojavljuje u genitivu, lokativu i instrumentalu množine. Tako se dekliniraju i sljedeće imenice: *bičāļe* „štap na kojem je ovješena bič“, *blāte* „blato“, *ceđiļe* „cjediljka“, *čēsāļe* „četka“, *držāļe* „držalo“, *durīļe* „nakaza, strašilo“, *grīļe* „grlo“, *hrtišče* „hrbat, kraljeznica“, *jāte* „jato“, *jēļe* „jelo“ (npr. L. v *jēlu i pīlu*), *jēzere* „jezero“, *jūtre* „jutro“, *kļecāļe* „klecalo“, *klōupke* „klupko“, *kurīte* „korito“, *ļičēke* „malo lice“ (ali nema neocirkumfleksa), *māsļe* „maslo“, *mēstē* „mjesto“, *mļēzive*, *ōluve* „olovo“, *pīļe* „piće“, *pōļe* „polje“, *sāļe* „salo“, *sīrumāštve* „siromaštvo“, *sīrče*, *strnišče* „strnište“, *svētļe* „svjetlo“, *šīļe* „šilo“, *ublaciļe* „odjeća“, *vītļe* „vitlo“, *vřēļe* „vrelo“, *vřīņe* „vrhnje“, *vūļetjē* „proljeće“, *zēļišče* „kupusište“, *zrcāļe* „ogledalo“, *zvōņe* „zvono“, *žēļēze* „željezo“ itd.¹⁶⁵

¹⁶⁰ Oblik *guōsti* dolazi jedino s prijedlogom, inače je *gōsti*.

¹⁶¹ Oblici se od oblikâ m. roda razlikuju uglavnom samo u N, A. i V, odnosno n, a. i v.

¹⁶² U množini se upotrebljava zbirni oblik – *zīņe*.

¹⁶³ *Sg. tantum*.

¹⁶⁴ Najstariji govornici kažu *jūtra*, *kļecāla*, *kurīta*, *zrcāla*.

¹⁶⁵ Po toj bi paradigmi išla i imenica *mladīnčē* (G. *mladīnčēta*) „pernata životinja“, samo što je u N. uzet neoakut prema zbirnoj imenici *mladīna*, tako se može pretpostaviti.

n. p. B**jd.****mn.****N.** *čęļę, vīņę, řęspęļę***n.** *čęļa, vīņa, řęspęļa***G.** *čęļa, vīņa, řęspęļa***g.** *čęļ//čęļuf, vīn/vīnuf, řęspęļ/řęspęļuf***D.** *čęļu, vīņu, řęspęļu***d.** *čęļem, vīņem, řęspęļem***A.** *čęļę, vīņę, řęspęļę***a.** *čęļa, vīņa, řęspęļa***L.** *na čęļu, vīņu, na řęspęļu***l.** *na čęļi, vīni, na řęspęļi***I.** *š čęļem, z vīņem, z řęspęļem***i.** *š čęļi, z vīni, z řęspęļi*

Ovo je tip s ujednačenim neoakutom u svim padežima. Genitivni oblici u množini bez nastavka sve se rjeđe upotrebljavaju. Kao *čęļę* „čelo“, *vīņę* „vino“ i *řęspęļę* „raspelo“ dekliniraju se i ove imenice: *bętvę* (g. *bętvuf* & *bętjęf*), *brā(j)ņę* „berba“, *drūštve* „društvo“, *dřve* „drvo“, *gliętvę* „dlijeto“, *gņięzde* „gnijezdo“, *gřm(l)ję*, *gruōb(l)ję* „groblje“, *gruōzdję* „grožđe“, *įęę* „jaram“, *jājce* „jaje“ (g. *jājcuř* & *jājęc*), *jętra* „jetra“ (pl. *tantum*), *kamięņę* „kamenje“, *kļięšča* „klijesta“ (pl. *tantum*), *kriļę* „krilo“, *križa* „kičma“ (pl. *tantum*), *křzne* „krzno“, *kųōļę* „kolci“ (zbirna, sg. *tantum*), *ļiće* „lice“, *ļiřtję* „lišće“ (sg. *tantum*), *mīte* „mito“, *mļiķę* „mlijeko“, *nājža* „tavan“ (pl. *tantum*; od *na* + *hižę*), *ōkņę* „prozor“, *pęre* „pero“, *pęřję* „perje“ (sg. *tantum*), *pīsmę* „pismo“, *plātņę* „platno“, *plęča* „leđa“, *plūča* „pluća“, *rębrę* „rebro“ (g. *ręber* & *rębruf*), *rešęte* „rešetno“, *rūde* „rudo“, *sęļę* „selo“, *srębrę* „srebro“, *stā(j)ņę* „zgrada u dvorištu, obično za živad ili za strojeve“, *stękļę* „staklo“, *trięščę* „iverje“, *tņņę* „trnje“ (sg. *tantum*), *trūpļę* „truplo“, *udjęļę* „odijelo“, *vāpnę* „vapno“, *veřęļę* „veselje“, *vrāta* (pl. *tantum*), *vrętęņę* „vreteno“ itd.

n. p. A:**jd.****mn.**¹⁶⁶**N.** *tjęļę, nębe***n.** *tjęļa/rijetko tēļęsa, nęba/nębęsa***G.** *tjęļa, nęba***g.** *tjęļuf/tēļęs, nęp/nębuř nębęs***D.** *tjęļu, nębu***d.** *tjęļam/tēļęsam, nębam/nębęsam***A.** *tjęļę, nębe***a.** *tjęļal/tēļęsa, nęba/nębęsa***L.** *na tjęļu, na nębu***l.** *na tjęļi/tēļęsi, na nębi/nębęsi***I.** *s tjęļem, z nębem***i.** *s tjęļi/tēļęsi, z nębi/nębęsi*

¹⁶⁶ Ove se imenice doista rijetko upotrebljavaju u množini.

Ovo je naglasni tip imenicâ u kojem je poopćen ^ naglasak u svim padežima (i on se ne mijenja). U množini se javlja i duži oblik sa suglasnikom i neoakutom (osim u g., gdje je neocirkumfleks), no to vrijedi samo za te dvije navedene imenice – *telësa* & *nebësa*. Tako se (kao *tiële* „tijelo“ i *nebe* „nebo“, stare *s*-osnove) dekliniraju i ove imenice (većinom zbirne, sve *sg. tantum*): *blage* „stoka“, *bugactve* „bogatstvo“, *carstve*, *detecë* „djetešce“, *gmajine* „pašnjak“, *križane* „raskrižje“, *kuruzine*, *mese* „meso“, *more*¹⁶⁷, *prase* (G. *prasete*), *sience* „hladovina“, *sijene* „sijeno“, *sunce* „sunce“, *sib(l)je*, *sikarje*, *tieste* „tijesto“, *tfsje*, *zdrav(l)je*, *zlata* „zlato“, *zrine* „zrnje“ itd.

Slijedi paradigma imenicâ iz stare *n*-sklonidbe. *Rame* spada u n. p. **A** (u mn. je uvijek *-ëna*, sinkronijski nema druge mogućnosti), a *vrieme* u n. p. **C** (jer ima smjenu dužine u N. i G., usp. s *buk* – *boga*).

jd.	mn.
N. <i>vrieme</i> , <i>rame</i>	n. <i>vremëna</i> , <i>ramëna</i>
G. <i>vremëna</i> , <i>ramëna</i>	g. <i>vremën</i> , <i>ramën</i>
D. <i>vremënu</i> , <i>ramënu</i>	d. <i>vremënam</i> , <i>imënam</i>
A. <i>vrieme</i> , <i>rame</i>	a. <i>vremëna</i> , <i>ramëna</i>
L. <i>vremënu</i> , <i>na ramënu</i>	l. <i>vremëni</i> , <i>na ramëni</i>
I. <i>z vremënem</i> , <i>z ramënem</i>	i. <i>z vremëni</i> , <i>z ramëni</i>

U množini je zadržan duži oblik, naslijeđen iz stare deklinacije, i naglasak je na prvome slogu iza osnove, neoakut (naglasak je u množini ujednačen). U g. je neocirkumfleks. Oblici u jednini imaju ^ naglasak na prvome slogu osnove. Tako se sklanjaju i sljedeće imenice: *ime*, *seme* „sjeme“ (umjesto množine često se upotrebljava zbirni oblik *semë(j)ne* „sjemenje“), *tjeme* „tjeme“, *vime*. Tako se sklanja i imenica *zrebe* (G. *zrebeta*) – ta je imenica prešla u n. p. **A** (nominativ ima kraćinu prema kosim padežima; očekivao bi se ^)¹⁶⁸, a suglasnik *t* u kosim padežima ostatak je *t*-sklonidbe, po kojoj se ta imenica prije mijenjala. Ta imenica nema množinski oblik, nego se upotrebljava deminutiv *zrebeki* „ždrijebici“.

Specifična je deklinacija imenicâ *oke* „oko“ i *vuhe* „uho“. U množini imenice *oke* pojavljuje se (stari) dvojinski oblik *oci*, dok za *vuhe* to ne vrijedi jer se oblikom *vusi* označava množina od *uš* „uš“.

jd.	mn.
N. <i>oke</i> , <i>vuhe</i>	n. <i>oci</i> ¹⁶⁹ , <i>vuha</i>

¹⁶⁷ Očito je da je ovo posuđenica iz standarda, sudeći po vokalizmu i nedostatku *-j*.

¹⁶⁸ M. Kapović, usmeno.

¹⁶⁹ Imenica *oke* u množini se sklanja kao imenice *i*-osnovâ ž. roda. Postoji i oblik (dvojinski) koji dolazi uz brojeve *dvâ*, *tri* i *četiri* – oka, npr. u izrazu *spëkel si je dvâ oka* „ispekao je dva jaja na oko“. Taj se oblik sklanja

G. <i>öka, vûha</i>	g. <i>učĳj, vûh</i>
D. <i>öku, vûhu</i>	d. <i>učĳjam, vûham</i>
A. <i>öke, vûhe</i>	a. <i>öci, vûha</i>
L. <i>v öku, (vu) vûhu</i>	l. <i>v učĳja¹⁷⁰, vûhi</i>
I. <i>z ökem, z vûhem</i>	i. <i>z učmĳ učĳja¹⁷¹, z vûhi</i>

Kao *öke* sklanjaju se u jednini i *čüde* „čudo“, *köle* „kolo“ i *slöve* „slovo“ (imenice iz nekadašnje *s*-promjene). One se u množini mijenjaju ovako:

mn.

n. *slöva, čüda/čudęsa, köla*

g. *slüöf, čüduf/čudęs, köluf*

d. *slövam, čüdam/čudęsam, kölam*

a. *slöva, čüda/čudęsa, köla*

l. *na slüövi, čüda/čudęsa, f köla/köli*

i. *slüövi, š čüdi/čudęsi, s köli*

Kao *vûhe* dekliniraju se i *črijevę* „trbuh; crijevo“ i *drijevę* „drvo“.

Slijedi paradigma imenicâ, starih *t*-osnovâ, *dĳęte* „dijete“ i *tęle* „tele“. One se u jednini jednako sklanjaju; u kosim padežima " naglasak imaju na drugome slogu osnove (na predsufiksalsnome slogu). U množini imenice *dĳęte* upotrebljava se zbirni oblik *dęca*, koji se mijenja kao imenica *ā*-deklinacije u jednini. Imenica *tęlići*, koja označava množinu od *tęle*, mijenja se kao *o*-osnova m. roda.

jd.

mn.

N. *tęle, dĳęte*

n. *tęlići, dęca*

G. *tęlęta, dętęta*

g. *tęlićuf, dęce*

D. *tęlętu, dętętu*

d. *tęlićem, dęce*

A. *tęle, dĳęte*

a. *tęliće, dęcu*

ovako: n. *öka*, g. *ökuf*, d. *ökam*, a. *öka/öke*, l. *ökami*, i. z *ökami*. Pojavljuju se, kao što je vidljivo, nastavci deklinacije *ā*-osnovâ.

¹⁷⁰ Nastavak *-ĳa*: u sr.rodu (konkretno, u ovome primjeru) uzet je nast. *-am* u d.mn. iz *ā*-osnovâ, pa onda i (fakultativno) *-a* (koje se dodaje na staro *-i*) i u l.mn. To je onda iz sr. roda preneseno i u *o*-osnove m. roda. Vidi gore.

¹⁷¹ Usp. izraze *bĳi pęd učmĳ* „biti u mislima“ & *imęti tųö pęd učĳja* „imati to pred očima“.

L. *na tēļētu, pri dētētu* l. *na tēļiči, pri dēce*

I. *s tēļētem, z dētētem* i. *s tēļiči, z dēcōu*

U promjeni imenicâ *ļēte* „ljeto, godina“ i *kuļēne* „koljeno“ mijenja se i kvantiteta u množini (osnova se duži). Kao *ļēte* deklinira se i *sīte* „sito“.

jd.

mn.

N. *ļēte, kuļēne*

n. *ļiēta, kuļiēna*¹⁷²

G. *ļēta, kuļēna*

g. *ļiēt, kuļiēnufi kuļiēn*

D. *ļētu, kuļēnu*

d. *ļiētam, kuļiēnam*

A. *ļēte, kuļēne*

a. *ļiēta, kuļiēna*

L. *v ļētu, na kuļēnu*

l. *v ļiēta, na kuļiēna*

I. *z ļētem, s kuļēnem*

i. *z ļiētami, s kuļiēni*

Ā-osnove

n. p. A

jd.

mn.

N. *bāba, krāva*

n. *bābē, krāvē*

G. *bābē, krāvē*

g. *bāp, krāf*

D. *bābē, krāvē*

d. *bābam, krāvam*

A. *bābu, krāvu*

a. *bābē, krāvē*

L. *pri bābē, pri krāvē*

l. *pri bāba, pri krāva*

I. *z bābu, s krāvu*

i. *z bābami, s krāvami*

U svim je padežima na osnovi riječi pravilan " naglasak (od staroga akuta), a u I. i g. javlja se neocirkumfleks. Tako se sklanjaju i ove imenice: *bājna* „posuda za mast“, *bedāča* „glupača“, *blazīna* „perina“, *bōca* (i *bōcica*) „batak od peradi“, *bōuha* „buha“, *brēnza* „kočnica“, *brēskva, brītva, brīnica, būča* „tikva“, *budāla, būkva, cāpa* (i *cāpica*) „šapa“, *čēdūļa* (i *čēdūļica*) „cjedulja“, *čēpika* „cijepljena vočka“, *čēsta, ciganiča* „ciganka“, *cīma* „lišće od

¹⁷² Oblik s neoakutom u množini u *kuļiēna* je sekundaran, očekuje se ^ naglasak. Usp. međutim i u bednjanskome neobičan oblik N. *keļēne* i n. *kýelēno* (Jedvaj 1956: 299).

povrća“, *crkutina* „strvina“, *crta*, *cü(j)na* „krpa, iznošena odjeća“, *cüjza* (i *cüjzica*) „kobila“, *cükurica* „stočna repa“, *cvičidrëta* „plačljivko“, *čapla*, *čäša*, *čëjuga* pej. „čelo“, *čëta*, *čiga* „kolotur“, *čöüba* pej. „usnica“, *čüčica* „mala kokoš“, *čütura* „pljoska“, *dëkla* „djevojka“, *dëteļa* „djetelina“, *dëvenica* „krvavica“, *dina*, *döüžica* „daska na bačvi“, *dräga*, *dröpta* (i *druptina*) „mrvica, sitnica“, *družina* „društvo“, *düda* & *düdica*, *düha* „miris“, *düna*, *duvica* „udovica“, *fäbrica* „tvornica“, *fälinga* „mana, nedostatak“, *famijija* „obitelj“, *fära* „župa“, *figa*, *firunga* „zavjesa“, *fläša* „boca“, *fjöjsa* „kurva“, *gäčë* „gaće“ (*pl. tantum*), *gläka* „dlaka“, *gliva*, *gluguväča* „glogova šiba“, *gnida*, *göüba* „guba“, *gräba*, *griva*, *grüda*, *griza*, *guluvräta* „kokoš golog vrata“, *guricë* „vinograd“ (*pl. tantum*), *halabüka* „galama“, *häļa* „haljina“, *häjina*, *hiža* „kuća“ (ali L. *fizi* „u kući“ s neocirkumfleksom), *höļa* „boca“, *höpica* „majmunica“, *hrga* „kvruga“, *iluväča* „ilovača, vrsta tla“, *imeñäča* „imenjakinja“, *istina*, *jäbuka*, *jäguda* „jagoda“, *jäma*, *jäslë* (*pl. tantum*), *käča* „zmija“, *käpara* „predujam, polog“, *käpļa*, *käša*, *këfä* & *këfica* „četka“, *kita* „pletenica“, *kitica* „mala kita; stručak cvijeća“, *kläda*, *kļica* „klica“, *kļuka* „kuka“, *kļukuväča* „štap sa savinutom drškom“, *kmica* „mrak“, *kniga*, *köšuļa*, *krmina* „karmine“ (*sg. tantum*), *křpa*, *kubila* „kobila“, *kubiļica* „skakavac“, *kuhäča*, *küjsa* „kuja“, *kukuväča* „kukavica“, *kulutëčina* „kolotečina“, *kümica*, *kupä(j)na* „posuda za ishranu živadi“, *kupërta* „prekrivač za krevet“, *küpica* „čaša“, *kupina*, *kupriva* „kopriva“, *kurüza* „kukuruz“, *kuščica* „koštica“, *kväka*, *lädica*, *läčë* „hlače“ (*pl. tantum*), *läsica*, *ļedvenica* „hladna prostorija“, *ļëša* „ograda“, *ļëšica* „lisica“, *ļëskuväča* „lijeskova šiba“, *ļipa* „lipa“, *löpta*, *lüčica* „luk koji se sadi“, *lupäta* „lopata“, *lupina* „ljuske od jajeta“, *ļübica*, *ļüska*, *mäčëha*, *mäma*, *mëra* „mjera“, *mëša* „misa“, *mläka*, *mötika*, *möüka* „muka“, *möüžika* „glazba“, *mrëža*, *mřkva*, *mřva*, *müha*, *müjca* hip. „krava“, *müjcica* „mala krava, tele“, *natepina* „trun u oku“, *neđëļa* „nedjelja“ (I. z *neđiëļu*, g. *neđiëļ*), *nevësta* „nevjesta“, *nüča* „krpa, obojak, obično se stavlja u čizme itd.“, *nuvinë* „novine“ (*pl. tantum*), *ñëga*, *ñiva* „njiva“, *öfca* (I. z *uöfcu*), *öprava* „haljina“, *päļica* (I. s *pälicu*, g. *pälic*), *pära*, *päša*, *palnica* „podrum“, *pë(j)na* „pjena“, *pëļena*, *perutnina* „meso od peradi“, *pešnica* „pesnica“, *pešina*, *pikna* „točka“, *pinkäla* „penkala“, *pisina* „crta, mrlja na tkanini“, *plëva*, *pöļica* (I. s *puölicu*, g. *puölic*), *pösteļa* „krevet“, *prasica*, *pravica* „pravda“, *prëja* „pređa“, *prëša*, *prsnica* „daska na stropu“, *püca* „djevojka“, *püčica* „djevojčica“, *püra*, *püška*, *püta*, *räca* „patka“, *räčica* „patkica“, *räka*, *räkija*, *räkita*, *räna*, *rëpa* (I. z *riëpu*, g. *riëp*), *riiba*, *röübača* „rubača, košulja“, *rudbina* „rodbina“, *rüpa*, *ruženica* „nosač krova“, *säja* „čađa“, *sejäča* „stroj za sijanje“, *sekira* „sjekira“, *seläča* „seljanka“, *sëna* „sjena“, *silla*, *sküla* „krasta“, *släma*, *slüzba*, *sļika*, *sļina*, *sļiva* „šljiva“, *smëna* „smjena“, *smökva*, *smrëka*, *sräka* „svraka“, *starëšina* „starješina“, *strina*, *suböta*, *šäka*, *šënica* „pšenica“, *šiba*, *šibica*, *šija*, *škatüļa* „kutija“, *šļuka*, *škriņa*, *štihäča*, *štüka*, *šüma*, *täta*, *tëca* & *tëta* „tetka“, *teļica*, *tikva*, *töüča* „tuča, grad“, *trečina* „trećina“, *třlica* „trlica“, *tröpica* „rakija“, *ublëka* „odjeća“, *üdica*, *vejäča* „alatka za skupljanje žita i sl.“, *vëra* „vjera“, *vüdra*, *vilë* (*pl. tantum*), *viļica*, *vläga*, *vöža*, *vöjska*, *vöuna* „vuna“, *vräna*, *vrëča*, *vüra* „sat“, *vürica*, *zdëļa* „zdjela“, *zurnica* „zornica“, *žäba*, *žganica* „rakija“, *žica*, *žila*, *živica*, *žļica*, *žüga* „guska“, *žügica* „guskica“ itd. Tako se sklanjaju (u jednini) i ženska imena *Bärica*, *Bränka*, *Dräga*, *Märica*, *Märija*, *Štëfa*, *Štëfica* itd.

Imenica *mäti*, stara *r*-osnova, deklinira se kao ostale imenice *ā*-osnovâ n. p. A:

jd.	mn.
N. <i>māti</i>	n. <i>māterę</i>
G. <i>māterę</i>	g. <i>māter</i>
D. <i>māterę</i>	d. <i>māteram</i>
A. <i>māter</i>	a. <i>māterę</i>
L. <i>pri māterę</i>	l. <i>pri mātera</i>
I. <i>z māterju</i>	i. <i>z māterami</i>

Slijedi paradigma imenicâ koje zadržavaju isti naglasak na istome mjestu/slogu u jd. i mn. *Čriješńa* i *gõuska* mogle bi se smatrati n. p. **A!**

jd.	mn.
N. <i>čriješńa, gõuska, vęverica</i>	n. <i>čriješńę, gõuskę, vęvericę</i>
G. <i>čriješńę, gõuskę, vęvericę</i>	g. <i>čriješń, gõusek, vęveric</i>
D. <i>čriješńę, gõuskę, vęvericę</i>	d. <i>čriješńam, gõuskam, vęvericam</i>
A. <i>čriješńu, gõusku, vęvericu</i>	a. <i>čriješńę, gõuskę, vęvericę</i>
L. <i>na čriješńę, gõuskę, vęvericę</i>	l. <i>na čriješńa, gõuska, vęverica</i>
I. <i>š čriješńu, z gõusku, z vęvericu</i>	i. <i>š čriješńami, z gõuskami, z vęvericami</i>

Kao *vęverica* „vjeverica“ dekliniraju se i *bezõbraznica*, *cęnarica* „desetka (u kartanju)“, *cõprnica* „vještica“, *čũturica*, *dĩndrića* „suknjica s naboranim obrubom“, *gãvranica*, *gĩbanica* „kolač“, *gnõjnica*, *gõlubica*, *gõusenica*, *grĩlica*, *gũšćerica*, *jãbućnica* „piće od jabuke“, *jãrebica*, *jãšćerica* „lasica“, *kęlnęrica* „konobarica“, *lãbudica*, *lãlufka* „donja čeljust“, *ļęnguza* „lijenčina“, *nõzdrva*, *õdjuga* „zatopljenje“, *pãučina*, *pĩļuvina* „piljevina“, *pĩsanica* „uskršno jaje“, *vęķerica* „budilica“ itd.

Kao *čriješńa* „trešnja“ dekliniraju se ove imenice: *bãjka*, *bãjta* „koliba, straćara“, *bãlta* „sjekira“, *bãltica*, *bedastuõča* „glupost“, *brãjđę* (pl. *tantum*), *bũćnica* „kolač od bundeve“, *bũštrica* „posuda za skupljanje milodara“, *čęvĩćka* „mala cijev“, *dubruõta* „dobrota“, *fãrba* „boja“, *fęļa* „vrsta“, *flũndra* „kurva“, *frãjļa & frãjļica* „dama“, *frũgļa* „masnica, kvrga“, *gãjba* „sanduk“, *gãlęę* „vješala“ (pl. *tantum*), *gõužva* „gužva“, *grãbļica*, *guvędina* „govedina“, *imbriõla* „kišobran“, *ĩskra*, *kãca*, *kãjļa* „klin; podvala“, *kapięļa & kapięļica* „kapela“, *kĩštra* „ladica, pretinac“, *krãža* „krađa“, *krãjda* „kreda“, *krãma* „starudija“, *krãsta*, *kruõšńa* „krošnja“, *kũjńa* „kuhinja“, *kũkma* „nadignuta kosa ili perje na glavi“, *kumuõra* „soba“, *kuõra* „kora“, *kuõrpa* „korpa“, *kuõža* „koža“, *kupĩćka* „čašica“, *kũrva*, *kusĩtva* „kosidba“, *kušãra* „košara“, *lãmpa*, *ļũkńa* „rupa“, *lupĩtva* „perušanje kukuruza“, *mãćka*, *męļa* „brašno“, *mladięnka* „mladenka“, *mlatĩtva* „vršidba žita“, *mrãvļa* „mrav“, *mũrva* „dud“, *navãda*

„običaj“, *nuôšna* „nošnja“, *palândra* „kurva“, *pláfta* „plahta“, *prâvda*, *pusôuda* „posuda“, *râjngla* „zdjela, lonac“, *rîgla* „poklopac za lonac“, *ruôža* „cvijet“, *rûška* „kruška“, *sejâtva & sjetva* „sijanje“, *sluôga* „sloga“, *sôuza* „suza“, *stiska* „žurba“, *svâja* „svađa“, *šâjba* „staklo“, *šjêfla* „kutljača“, *škuôla* „škola“, *teletina* „teletina“, *tuôrba* „torba“, *urâtva* „oranje“, *utâva* „otava“, *vâga*, *večerja*, *vêza*, *vîšna* „višnja“, *vûjna* „ujna“, *vuôla* „volja“, *zâjnjica* „stražnjica“, *ženitva* „ženidba“, *žerâfka* „žeravica“, *žêtvâ*, *žvijêgla* „fućka, svirala“ itd.

Kao *gôuska* „guska“ dekliniraju se ove imenice: *bižzga* „bazga“, *blûza* „bluza, majica“, *brâna*, *brâzda*, *čjêrkva* „crkva“, *črnîna* „crnina“, *dêblîna*, *drubnîna* „sitni dijelovi peradi koji se kuhaju u juhi“, *duôsada* „dosada“, *gâcija* „akacija, bagrem“, *glîbîna* „dubina“, *igrâčka*, *klêtvâ*, *kûma*, *kûna*, *labôda* „vrsta korova“, *mašîna*, *pîlka* „čep na bačvi“, *pîva* „pivo“, *plâča* „plaća“, *praznîna*, *prêhlada*, *prîlika*, *prôuga* „pruga“, *puôdluga* „podloga“, *puôtreba* „potreba“, *râna* „hrana“, *rîža*, *sêka*, *sirôta*, *slûga*, *sparîna*, *sredîna*, *starîna*, *strâža*, *sûša*, *svekîrva*, *šâla*, *tâčkê* (*pl. tantum*), *težîna*, *tuplîna* „toplina“, *večêrka* „večer“, *visîna*, *vîba*, *vručîna*, *zâbava*, *zâfala* „zahvala“, *zâguzda* „drveni klin za držala (npr. od sjekire)“, *žêga*, *žîva*, *živîna* „živad“ itd.

n. p. B

jd.

mn.

N. *žêna*, *trâva*

n. *žêne*, *trâve*

G. *žêne*, *trâve*

g. *žên*, *trâf*

D. *žêne*, *trâve*

d. *žênam*, *trâvam*

A. *žênu*, *trâvu*

a. *žêne*, *trâve*

L. *pri žêne*, *f trâve*

l. *pri žêna*, *na trâva*

I. *ženôu*/mlađe *žênu*, *s trâvu*

i. *ženâmi*/mlađe *žênamî*, *s trâvami*

Ovo je paradigma imenicâ koje imaju neoakut nastao retrakcijom i kanovačkim duljenjem (npr. *ženà > žêna). Za razliku od oblikâ u mnogim susjednim/bliskim govorima¹⁷³, u govoru Gornje Konjščine, koji se ovdje opisuje, nema oksitoneze u takvim primjerima. U I. je naglasak na nastavku (neocirkumfleks) ili je (uglavnom u mlađih govornika) ujednačen neoakut na osnovi. U g. se također javlja (pravilno) neocirkumfleks, a u i. je " naglasak na prvome zaosnovnom slogu (od staroga akuta) ili je poopćen neoakut na osnovi riječi. Svi se navedeni primjeri ne razlikuju po l. i i. od prethodnoga tipa (*gôuska* itd), odnosno uglavnom nemaju naglasak na kraju u l. i i., pa bi i većina njih zapravo mogla ići u n. p. A:

Tako se sklanjaju i ove imenice: *aputičeka* „ljevakarna“, *atrêsa* „adresa“, *bâka*, *biêda* „bijeda“, *bôrba*, *brâna*, *brâzda*, *dîka*, *dûga*, *fâla* „hvala“, *glîna*, *glîsta*, *gôra*, *grâna*, *hîžja*, *îgra*, *imêla*, *jêla*,

¹⁷³ Usp. u govoru Bednje (Jedvaj 1956: 300–302) i u Gregurovcu Veterničkom (Jembrih & Lončarić 1982–83: 35–36) itd.

kāva, kīma „stočna hrana, suha trava“, *kūma, kūna, lūka, lijeska* „lijeska“, *lepōta, māna, mandūra* „odijelo“, *ōsa* (I. z *ōsu/usōu*, i. z *ōsamī/usāmi*), *pīla, pīzda, prōuga* „pruga“, *pupjēfka* „pjesma“, *rāna* „hrana“, *riēka* „rijeka“, *rōda, sēstra* (I. *sēstrōu/sēstru*, I. *pri sēstral/sēstrā*, i. *sēstrami/sēstrāmi*), *slazēna, slobōda, slūga, smōla, sotōna, sōva, sramōta, sīna, strijela* „strijela“, *strūja, svičča* „svijeća“, *svīla, sviña* „svinja“, *šāla, tētīva, tōuga* „tuga“, *trjēska* „trijeska, iver“, *trōuba* „truba“, *ulūja* „oluja“, *vlāda, vība, zōra, zvjēzda* „zvijezda“, *žēja* „žed“, *žūpa* itd.

n. p. C

jd.	mn.
N. <i>vōda, rōuka</i>	n. <i>vōdē, rōukē</i>
G. <i>vōdē, rōukē</i>	g. <i>vuōt, rōuk</i>
D. <i>vōdē, rōukē</i>	d. <i>vōdam, rōukam</i>
A. <i>vōdu, rōuku</i>	a. <i>vōdē, rōukē</i>
L. <i>vōdē, na rōukē</i>	l. <i>vōda, na rōuka</i>
I. z <i>vudōu, z rukōu</i>	i. z <i>vudāmi, z rukāmi/mlađe rōukami</i>

Ovo je paradigma imenicâ s pomičnim i promjenjivim naglaskom – sinkronijski se izmjenjuje” ili $\hat{\ } \sim \tilde{\ }$. Naglasak na kraju javlja se u instrumentalu jednine i množine. U većini je slučajeva naglasak u osnovi u N. i G. te u d. i l. retrakcijskoga postanka (u N. i kanovačko duljenje). U A. imenice *vōda* s prijedlogom *v* „u“ pojavljuje se $\hat{\ }$ – *vuōdu* „u vodu“ (to se ne događa s ostalim primjerima tog tipa, jedino još u imenice zemla – A. (*v*) *zēmļu*)¹⁷⁴. U I. i g. pojavljuje se neoakut koji je na kraju riječi dao $\hat{\ }$, a što se može vidjeti i u enklizi, npr. z *rōuk_mu_ga_jē zēl* „uzeo mu ga je iz rukū“.

Kao *vōda* dekliniraju se ove imenice: *dēca* „djeca“ (sg. *tantum*), *dēska* „daska“ (g. *dešjēk*), *īgla, kōsa, kōza, mēgla* „magla“, *mēkla* „metla“, *nōga, rōsa, snēha* „snaha“, *stēza* „staza“, *zēmļa, zōra* itd.

Kao *rōuka* dekliniraju se i *brāda, cījēna* „cijena“, *čēla* „pčela“, *dūša* (ali I. z *dūšu*, i. z *dūšami*), *glāva, grēda, jūha, pēta, sriēda* „srijeda“, *stījēna* „stijena“, *sviña, zīma* itd.¹⁷⁵

¹⁷⁴ Usp. to sa sličnom situacijom u Gregurovcu Veterničkom, gdje imenice *zēmļa* i *vōda* u A. imaju dubletu – *zēmļu & zēmļu, vōdu & vuōdu*. (Jembrih & Lončarić 1982–83: 36)

¹⁷⁵ Usp. to s oblicima u bednjanskome (Jedvaj 1956: 300–302): N. *rōūkō*, G. *rukā*, D. *rōūkē*, A. *rōuku*, L. *rōūkē*, I. *rukū*, n. *rōuka*, g. *rūk*, d. *rōukum*, a. *rōuka*, l. *rōūkōj*, i. *rukūmi*. Tako se mijenjaju i *vyēdo, glāōvō, nyēgō, stīēnō, dēyšo, ryēsō, kyēsō, pātō, zēmīnō, brāōdō, grādo, zyērjō, diēsķō, snīēliō, māklo, jēyhō, čmālo*. Kao *žānō* (oksitoneza u A, d. i a.) se pak sklanjaju *zāmljō, mīēglo, ēīglō*.

I-osnove ženskoga roda

Sve su *i*-osnove u hrvatskome podijeljene na dvije naglasne paradigme – n. p. A (s oviskom vezanim na jednom od slogova u osnovi) i n. p. C (s promjenjivim naglaskom).¹⁷⁶

n. p. A

jd.	mn. ¹⁷⁷
N. <i>smîť, jâkust, svĕtlust</i>	n. <i>smîťi, jâkusti</i>
G. <i>smîťi, jâkusti, svĕtlusti</i>	g. <i>smîťi, jâkusti</i>
D. <i>smîťi, jâkusti, svĕtlusti</i>	d. <i>smîťem, jâkustem</i>
A. <i>smîť, jâkust, svĕtlust</i>	a. <i>smîťi, jâkusti</i>
L. <i>u smîťi, jâkusti, na svĕtlusti</i>	l. <i>u smîťja, jâkustja</i>
I. <i>smîťju/smîťi, z jâkustju, svĕtlustju</i>	i. <i>smîťjami/smîťi, z jâkustjami/jâkusti</i>

Silina je dakle u ovome tipu imenicâ u svim padežima na istome slogu u osnovi, odnosno naglasak se ne mijenja. Tako se sklanjaju i ove imenice: kao *smîť* – *mîšeľ* „misao“; kao *jâkust* „jakost“ – *kriĕpust* „krijepost“, *liĕnust* „lijenost“, *lûbaf, mōudrust* „mudrost“, *nâpast, nâraf* „narav“, *prîĕst, prôpast, râskuš, riĕtkust* „rijetkost“, *sâvĕst* „savjest“, *sigûrnost, vriĕdnust* „vrijednost“, *zafâlnust* „zahvalnost“, *zâmisel* „zamisao“, *zâvist*; kao *svĕtlust* „svjetlost“ – *bôĕst, divlač, jĕšen, kōrist, milust* „milost“, *mlâdust* „mladost“, *nĕmat* „živad, pogrdno“ (G. *nĕmadi*), *nĕsvĕst* „nesvijest“, *pôĕst, pōmet* „pamet“, *pôšast, prĕprut* „paprat“, *přhut* „perut“, *sâmrt, slâbust, stârust, zâpuvĕt* „zapovijed“, *žâlust* „žalost“ itd.

U deklinaciji imenice *stvâr* (G. *stvâri*, L. *na stvâri*, I. *stvâřju* itd.) poopćen je neoakut u svim padežima (osim u N.). Imenica *rîť* pripada posebnomu naglasnom tipu, kao i u nekim drugim kajkavskim govorima¹⁷⁸ – to bi onda mogao biti mješovit tip, n. p. A-C. U I, l. i i. se javlja zaosnovni naglasak.

jd.	mn.
N. <i>rîť</i>	n. <i>rîťi</i>
G. <i>rîťi</i>	g. <i>rîťi</i>
D. <i>rîťi</i>	d. <i>rîťjam</i>

¹⁷⁶ Usp. Kapović 2007: 72.

¹⁷⁷ Ove se imenice gotovo i ne sklanjaju u množini – radi se uglavnom o imenicama iz skupine *sg. tantum*.

¹⁷⁸ Pojavljuje se neocirkumfleks u tipičnim kajk. pozicijama, ali onda poopćen i na neke druge padeže, iz L., I., g. na druge oblike, a onda u I., l. i i. mn. dolazi do sekundarnog prelaska u n. p. C (M. Kapović, usmeno).

A. <i>rīt</i>	a. <i>rīti</i>
L. <i>v rīti</i>	l. <i>v ritjâ</i>
I. <i>z rītju/ritjôu</i>	i. <i>z ritjâmi</i>

n. p. C

jd.	mn.
N. <i>kuôst, rijêč</i>	n. <i>kôsti, rijêči</i>
G. <i>kôsti, rijêči</i>	g. <i>kuôsti, rijêči</i>
D. <i>kôsti, rijêči</i>	d. <i>kuôstjam/ kustjâm, rijêčjam/ rečjâm</i>
A. <i>kuôst, rijêč</i>	a. <i>kôsti, rijêči</i>
L. <i>na kuôsti, v rijêči</i>	l. <i>na kuôstil/ na kustjâ, v rijêčil/ rečjâ</i>
I. <i>s kustjôu, z rečjôu</i>	i. <i>s kustjâmil/ kustmî, z rečmîl/ rečjâmi</i>

Naglasak je u ovome tipu promjenjiv i u I, d, l. i i. on se (redovito) nalazi na nastavku, odnosno na zaosnovnome slogu.¹⁷⁹

Kao *kuôst* „kost“ dekliniraju se i ove imenice: *břf* „brv“ (G. *břvi*), *buôl* „bol“, *ciêf* „cijev“ (G. *cěvi*), *druôp* „drob“, *hřš* „raž“, *klôup* „klupa“, *křf* „krv“, *mâst*, *muôč* „moć“, *nuôč* „noć“, *skřp* „skrb“, *strân* „strana“, *suôl* „sol“, *svřš* „grana“, *zuôp* „zob“ itd.

Kao *rijêč* „riječ“ dekliniraju se ove imenice: *čâst*, *glât* „glad“, *kâp*, *klijêt* „klijet“, *lâš* „laž“, *lât* „vlat“, *lûč*, *nît*, *pêč* „peć“, *sâni* „sanjke“ (pl. *tantum*), *strâst*, *svjêst* „svijest“, *vjês* „ves, naselje“¹⁸⁰, *vjêst* „vijest“, *vlâst*, *vûš* „uš“, *zvjêr* „zvijer“ itd.

jd.	mn.
N. <i>kôkuš</i>	n. <i>kôkuši</i>
G. <i>kôkuši</i>	g. <i>kukuôšil/ kukuôš</i>

¹⁷⁹ Potpuno je dijakronijsko objašnjenje sljedeće: Ivšićeva se retrakcija dogodila pravilno u L. *rijêči* (usp. *-i* drugdje u kajkavskom), a analogijom i u *kuôsti* (kod kratkih osnova). Zatim se to poopćava analogijom u g/l/i vjerojatno prvo u g/l zbog istog nastavka *-i* kao u L. (M. Kapović, usmeno)

¹⁸⁰ Imenica *vjês* upotrebljava se puno rjeđe od češće (i uobičajene) *sêļe*. Razlika je tek u tome što *vjês* označava malo veće selo, naselje ili sl. (premda ni to nije tako kod svih govornika, mnogi od njih čak i ne upotrebljavaju ono *vjês*, već samo *sêļe*). Usput budi rečeno, prema A. Gluhaku, Krapina Selo (jedan od zaselaka na području Konjščine) moglo bi etimološki biti zapravo *Krapinja-Ves (*krapinja = krapinska). (M. Kapović, usmeno). Autorica bi se ovih redaka mogla složiti s tim tumačenjem, odnosno potvrditi ih podatkom da se u govoru često čuje da je netko *dôšël s Krâpinskuga* (gdje se misli na Krapina Selo) ili da se nešto dogodilo *f Krâpinskem* itd.

D. <i>kòkuši</i>	d. <i>kòkušem/ kokušnjâm</i>
A. <i>kòkuš</i>	a. <i>kòkuši</i>
L. <i>na kukušõši</i>	l. <i>pri kukušnjâ</i>
I. <i>s kukušnjõu</i>	i. <i>s kukušnjâmi</i>

Tako se dekliniraju i *pěrut* „ptičje krilo“, *spõvęt* „ispovijed“ te *tękut* „kokošja uš“.

Imenica *čĩ/čęř*, stara *r*-osnova, deklinira se kao *řĩęč*. Umjesto nominativnoga, češće se upotrebljava akuzativni oblik, npr. *ńęjńa čęř zõvę sę Ĺvana* „njezina se kći zove Ivana“.

jd.	mn.
N. <i>čĩ/čęř</i>	n. <i>čęři</i>
G. <i>čęři</i>	g. <i>čęři</i>
D. <i>čęři</i>	d. <i>čęřęm/ čęřjâm</i>
A. <i>čęř</i>	a. <i>čęři</i>
L. <i>pri čęři</i>	l. <i>pri čęři/ čęřjâl čęřjâmi</i>
I. <i>š čęřjõu</i>	i. <i>čęřjâmi</i>

PRIDJEVI

Za kajkavsko je narječje karakteristično narušavanje posebne službe određenoga i neodređenog vida pridjeva, osobito u atributivnoj službi.¹⁸¹ Prevladava određeni¹⁸² oblik pridjeva, npr. *Mätija je lijepi děčec* „Matija je lijep dječak“; *pēs je māli* „pas je malen“; *čēka nas vęliki pōšel* „čeka nas velik posao“, *cięli dān nięsam bila döma* „cio dan nije me bilo kod kuće“ itd. Neodređeni se pridjevi pojavljuju samo u imenskome predikatu (ali ne uvijek!), npr. *Bāš si zmōtan!*; *nęguf brāt je döber* „njegov je brat dobar“/ali i *brāt je duōbri*, s određenim oblikom; *Jęn je visuk, a drugi niški* „Jedan je visok, a drugi nizak“; *nāš tāta je vrięden* „naš je tata vrijedan“; *vęn čōvęk je bezōbrazen* „onaj je čovjek bezobrazan“ itd. Određeni se oblik pridjeva može pojaviti uvijek, dok neodređeni ne može.¹⁸³ Određeni se pridjevi (muškoga roda) od neodređenih razlikuju nastavkom i u naglasku, što će se vidjeti na primjerima (a što se u nekim oblicima odrazilo i na modifikaciju vokala u osnovi pridjeva). Razlika između neodređenoga i određenoga oblika pridjeva ne vidi se u srednjem i ženskom rodu što se tiče nastavka, međutim pomoću razlike u naglasku ona se katkad može uočiti (ne u svim pridjevima, dakako, npr. *dięte je lipepe* „dijete je lijepo“ & *ōve lipepe dięte* „ovo lijepo dijete“¹⁸⁴), npr. *nęgva čęr je döbra* „njegova je kći dobra“ ~ *vęna duōbra pūca bāš mi se dupāda* „baš mi se sviđa ona dobra djevojka“ (ovdje je razlika sinkronijski zapravo u vokalizmu); također neodređ. *vręla* ~ određ. *vrięla* itd.

Najčešći su sufiksi u komparativu -š-, -eš-, -ješ-. Kao i u hrvatskome jeziku općenito, u superlativu se ispred komparativnog oblika pridjeva dodaje prefiks *nāj-* (npr. *nājböšši*, *nājvękši* itd.). Nema komparativa na -ji.

- -ši: *böšši* & *böšęši* „bolji“, *dępsi* & *dębęšši* „deblji“, *döuksši* „duži, dulji“, *glipsi* „dublji“, *görši* „gori“, *jākši* „jači“, *krājši* „kraći“, *lākši*, *ļępsi*, *mękši* & *męfkęši*, *męnši* „manji“, *mlājši* „mlađi“, *širši* „širi“, *tęnši* „tanji“, *vękši* „veći“ itd.
- -eši: *bližeši* „bliži“, *čisteši* „čišći“, *čvrsteši* „čvršći“, *doužeši* „duži, dulji“, *dražeši* „draži“, *glasneši* „glasniji“, *mirneši* „mirniji“, *mřžeši* „hladniji“, *nižeši* „niži“, *sporeši* „sporiji“, *stareši* „stariji“, *tęžeši* „teži“, *topleši* „topliji“, *trdeši* „tvrđi“, *višeši* „viši“, *voužeši* „uži“, *žouteši* „žući“ itd.
- -ješi: *brzięši* „brži“, *bugatięši* „bogatiji“, *spumętnięši* „pametniji“, *vęseļięši* „veseliji“, *zlučęstięši* „zločestiji“ itd.

Uz, češći, sintetički komparativ upotrebljava se i analitički oblik, tvoren česticom (priložnim komparativom) *böļ(e)* ili *više* i pozitivom pridjeva, npr. *böļę žęjęn*, *böļ pijan*, *böļę žōut*, *böļę lięn* (ili *ļęneši*), *böļę mřšaf* (ili *mřšavięši*); *više krif*, *više vrięden* (ili *vrędneši*), *böļ röden* (ili *rödneši*), *böļę dębęl* itd.

¹⁸¹ Usp. Lončarić 1996: 104.

¹⁸² Određeni su oblici pridjeva i inače tipološka osobitost baltoslavenskih jezika nastali od pridjeva i odnosnih zamjenica. Usp. Matasović 2008: 220.

¹⁸³ Slično je i u Gregurovcu Veterničkom i u Loboru. Usp. Jembrih & Lončarić 1982–83; Zečević 1993.

¹⁸⁴ Usp. i prilog *lipepe* „lijepo“.

Komparativni se oblici pridjeva sklanjaju kao i pozitiv – po pridjevsko-zamjениčkoj deklinaciji muški i srednji rod te po *ā*-deklinaciji pridjevi ženskoga roda.

Nastavak je u pridjevâ sr. roda u N. i A. -*ę*. U G, D. i A. prevladavaju nastavci nepalatalnih osnova, a u L. i I. palatalnih (npr. G. *vrõučuga* „vrućega“). Pridjevi muškoga i srednjeg roda (i određeni i neodređeni), zamjениčki pridjevi, redni brojevi i glagolski pridjevi mijenjaju se po pridjevsko-zamjениčkoj deklinaciji. Pridjevi ženskoga roda u jednini jednaki su kao imenice *ā*-deklinacije (kao i neki množinski nastavci).

jd.

N. *dõber/duõbri cõvek, liępa püca, mâle dięte*

G. *duõbruga cõvęka, liępe püce, mâluga detęta*

D. *duõbrumu/duõbreṃ cõvęku, liępe püce, mâlumu/mâleṃ detętu*

A. *duõbruga cõvęka, liępu pücu, mâle dięte*

L. *pri duõbreṃ cõvęku, pri liępe püce, pri mâleṃ detętu*

I. *z duõbreṃ cõvękeṃ, z liępu pücu, z mâleṃ detęteṃ*

mn.

n. *duõbri lüdi, liępe püce, mâla dęca*

g. *duõbri(h) lüdi, liępi(h) pücu, mâle dęce*

d. *duõbreṃ lüdeṃ, liępam/liępeṃ pücam, mâle dęce*

a. *duõbre lüde/lüdi, liępe püce, mâlu dęcu*

l. *pri duõbri lüdi, pri liępi püca, pri mâle dęce*

i. *z duõbreṃi lüdmî, z liępami/liępeṃi pücamî, z mâlu dęcõu*

Završetak *-a* u G. nikad ne izostaje; nastavak *-mu* se javlja i u D. i L., a stari lokativni oblik javlja se i u D. (npr. *duõbreṃ cõvęku* uz *duõbrumu cõvęku*).

Neki pridjevi imaju samo određeni oblik – razvrstati se mogu po sufiksima i po naglasnome tipu (vidi dolje objašnjenje): **-ji**: *bũž(j)i, pięs(j)i* „pasji“, *vrâž(j)i, dîv(l)ji* (svi n. p. **A**); **-ski**: *bâpski, guspüocki* „gospodski“, *šũmski; vãnski, žęjũski* „ženski“, *vĩnski, zĩmski, zâgorski, sęlski* „seoski“, *varazlĩnski, strâjũski* „strani“, *sluvęnski* „slovenski“, *ješęński, kuõński* „konjski“, *kuõńščanski* (n. p. **A**); *fęrmęnski* „firmani, krizmani“, *sęmęnski* „sjemeni“, *mõuški* „muški“ (n. p. **A**); **-ni**: *buzińni* „božićni“, *vřtni, kurũzni* „kukuruzni“, *liętni* „ljetni“, *žęlięzni* „željezni“, *šęnińni* „pšenićni“, *hiżni* „kućni“, *dęsni, nuõćni* „noćni“, *žępni*

„džepni“ (n. p. **A**); *srěbrni*, *vŭļetni* „proljetni“, *prěprutni* „od paprati“¹⁸⁵, *pölvni* „polovni“ (n. p. **A**); **-ni**: *děnešni* „današnji“, *ļētešni* „ovogodišnji“, *ščerājni* „jučerašnji“, *pukuōjni* „pokojni“, *duōļni* „donji“, *guōrni* „gornji“ (svi u n. p. **A**); **-eni**: *vuzmēni* „uskrsni“, *crkvēni*, *drvēni*, *jēčmēni*, *zēmlēni* „zemljani“, *črļēni* „crven“, *gūmēni*; **-čī**: *smrdōučī* „smrdljivi“, *dumāčī* „domaći“, **ostali**: *rāni*, *īsti*, *māļi*, *fājni* „zgodan“, *prāvi*, *papērnāti* „papirnati“, *gřdi* „ružan“, *plāvi*, *ļiēvi* „lijevi“, *tjēnki* „tanak“, *lāfki* „lagan“, *mēfki* „mekan“, *žōufki* „gorak“ itd.

Posvojni pridjevi na *-in* i *-uf* imaju (u N. i A.) samo neodređeni oblik, npr. *tēčēkuf* „tetkov“, *prijāteļuf* „prijatelj“, *vŭjcufl vŭjčuf* „ujakov“, *tātin*, *strīcufl strīčuf* „stričev“, *māterin*, *brātuf*, *gōyskīn*, *rācin* „patkin“, *bābin*, *dēduf* „djedov“, *ciēstaruf* „cestarov“, *pūcin* „djevojin“, *rāstuf* „hrastov“, *būkuf* „bukov“, *sōsēduf* „susjedov“, *črēšņuf* „trešnjov“, *duvīčīn* „udovičin“, *bēdākuf*, *kapelānuf*, *pōpuf*, *kuvāčuf*, *strīnin* itd. Pridjevi *brām* „smeđ“ i *frāj* „slobodan“ (germanizmi) imaju samo taj oblik.

Vrlo se često umjesto posvojnoga pridjeva upotrebljava izraz *od* + imenica, npr. *ud sēstre* „sestrin“, *kuōst ud rībē* „riblja kost“ itd.

Pridjevi se, nadalje, mogu podijeliti u nekoliko skupina po naglasnome kriteriju (odnosno s obzirom na promjenu naglasaka u neodređenome i određenome obliku). Naglasak se u deklinaciji nikad ne mijenja, odnosno isti je (u svim drugim padežima) kao u nominativu. Primjeri će biti navedeni za svaki tip. Naglasne se paradigme u pridjevâ mogu odrediti ovako:

→ **n. p. A** – podtip **A₁**: neodređeni oblik ima „^ˆ“, a određeni ^ˆ (neocirkumfleks), npr. *mřzēl* ~ *mřzļi* (gdjgdje je u neodređenome obliku retrakcijski neoakut), većina ovih pridjeva ima očuvanu razliku, s obzirom na naglasak, između određenih i neodređenih oblika i u ženskome i srednjem rodu; podtip **A₂**: i u neodređenome i u određenome obliku ima „^ˆ“ naglasak, npr. *fřntast* ~ *fřntastī*; podtip **A**: u svim je oblicima poopćen ^ˆ ili ^ˆ naglasak, npr. *blāk* ~ *blāgi*, *bētēžen* ~ *bētēžni*¹⁸⁶

→ **n. p. B** – neodređeni oblik m. roda ima „^ˆ“ naglasak na osnovi, a ž. i sr. rod imaju neoakut (retrakcijski); određeni oblici uvijek imaju neoakut, a u njima je i česta diftongizacija (očuvano izvorno mjesto naglasaka); npr. neodr. *dōber*, *dōbra*, *dōbrē* ~ odr. *duōbri*, *duōbra*, *duōbrē*; u ženskome i srednjem rodu u nekim se primjerima razlikuje određeni i neodređeni oblik baš po diftonzima¹⁸⁷

¹⁸⁵ Npr. u izrazu *bīti na prěprutņem kōreņu* „biti u teškoj financijskoj situaciji i sl.“

¹⁸⁶ U mnogim je primjerima iz n. p. A: vidljivo kako je u neodređenome obliku došlo do retrakcije na duljinu pa je poopćen neoakut (to je djelomično od staroga tipa B:). To se najbolje vidi u usporedbi sa sličnim primjerima u bednjanskome (Jedvaj 1956), u kojima se još čuva staro mjesto siline i prednaglasna duljina. Primjeri su za to *mōūdeř*, *vřjēdeņ*, *trūdeņ* „trudan, umoran“ itd. To bi se moglo zvati (M. Kapović, usmeno) n. p. A_B: s time da se ne može znati je li nešto u ovome govoru od staroga tipa *vrēden, -na, -no ili od staroga tipa *vrēdeņ -nā, -nō. Usp. štok. *múdar*, *vřjēdan*, *trúdan*.

¹⁸⁷ Po diftongizaciji se razlikuje staro neodređeno *dōbrā (> *dōbra*) i staro određeno *dōbra (> *duōbra*). (M. Kapović, usmeno)

→ **n. p. C** – sinkronijski u ovu paradigmu spadaju pridjevi tipa *jāk, jāka, jāke* ~ *jāki, jāka, jāke* (ali prilog je *jāke*), *drāk* ~ *drāgi* (ali *drāge mi je* „drago mi je“), *bljēt* „bljedad“, *bljēda, bljēde*, mn. *bljēdi, bljēde, bljēda* (prilog: *bljēde*); smjenjuju se, dakle, [^] i ~.

Podjela pridjeva po sufiksima:

• bez sufiksa (korijenski pridjevi)

n. p. A

podtip A₁ – neodređeni *mīl, mīla, mīle*, mn. *mīli, mīle, mīla* ~ određeni *mīli, mīla, mīle*, mn. *mīli, mīle, mīla*. Prilog: *mīle*, komp. pridjeva: *mīleši/-a/-e*, komp. priloga: *mīleše*. Nemaju baš svi primjeri oba oblika (i neodr. i odr.), takvi se slučajevi posebno navode u zagradama.

Takvi su i ovi pridjevi: *časni* (komp. *časneši*; prilog: *časne*; komp.priloga: *časneše*), *čil* ~ *čila* (odr. *čili* ~ *čila*; komp. *čileši*), *čist* ~ *čisti* (*čista*; komp. *čisteši*; prilog: *čiste*, komp.priloga: *čisteše*), *douk* ~ *dougi* (*douga*; komp. *douksi/doužeši*; prilog: *douge*; komp.priloga: *douže/doužeše*), *isti* (samo određeni), *māli* (samo određ.; komp. *mēnši*; prilog: *māle*; komp.priloga: *mējine*), *nuōgi* „mnogi“ (samo određeni), *pōun* „pun“ ~ *pōuni* (*pōuna*; komp. *pōuneši*; prilog: *pōune*; komp. priloga: *više*), *prāvi* (samo određ.), *pīvi* (samo određ.; komp. *pīveši*; prilog: *pīve*), *rān* ~ *rāna* (odr. *rāni* ~ *rāna*; komp. *rāneši*; prilog: *rāne*; komp. priloga: *rāneše*), *sīt* ~ *sīta* (odr. *sīti* ~ *sīta*; komp. *sīteši*), *slāp* ~ *slāba* (odr. *slāpi* ~ *slāba*; komp. *slābeši*; prilog: *slābe*; komp.priloga: *slābeše*), *stār* ~ *stāra* (odr. *stāri* ~ *stāra*; komp. *stāreši*), *svēš* „svjež“ ~ *svēža* (odr. *svjēži* ~ *svjēža*), *tīh* ~ *tīha* (odr. *tīhi* ~ *tīha*; komp. *tīšeši*; prilog: *tīhe/stīha*; komp. priloga: *tīšeše*), *trūl* „truo“ ~ *trūla* (odr. *trūpi* ~ *trūla*; komp. *trūleši*; prilog: *trūle*; komp.priloga: *trūleše*), *vīli* ~ *vīla* ~ sr.rod *vīle* ~ mn. *vīli, vīle, vīla* (odr. *vīpi* ~ *vīla*; komp. *vīleši*), *zdrāf* ~ *zdrāva* (odr. *zdrāvi* ~ *zdrāva*; komp. *zdrāveši*; prilog: *zdrāve*; komp.priloga: *zdrāveše*), *zrēl* „zreo“ ~ *zrēla* (odr. *zrēpi* ~ *zrēla*; komp. *zrēleši*; prilog: *zrēle*; komp.priloga: *zrēleše*) itd.

podtip A-B – *snēn* ~ *snēna* (odr. *snēni* ~ *snēna*), *vrēl* „vreo“ ~ *vrēla* (odr. *vrēpi* ~ *vrēla*; komp. *vrēleši*) – za razliku od pridjevâ u podtipu A₁, ovi imaju sekundarni neodređeni *snenâ, *vrelâ, a izvornu n. p. A čuvaju u određenim oblicima¹⁸⁸

podtip A₂ – neodr. *lōš* ~ odr. *lōši* (neodr/odr. *lōša, lōše, lōši, lōše*; komp. *lōšeši/gōrši*; prilog: *lōše*; komp.priloga: *lōšeše/gōrše/gōrje*). U svim je oblicima naglasak kratak, jedino je u nekoliko primjera naglasak u određenome obliku nešto tromiji ili je to neoakut, ali bez diftongizacije. Ovamo spadaju i ovi pridjevi: *rāt* (samo neodređ.; *rāda, rāde, rādi, rāde*; prilog: *rāde*; komp.priloga/pridjeva: *rējsi*), neodr. *spōr* ~ odr. *spōri/spōri* (*spōra/spōra, spōre/spōre, spōri/spōri* – ne vidi se jasno razlika između određ. i neodređ.; komp. *spōreši*; prilog: *spōre*; komp.priloga: *spōreše*), neodr. *strōk* „strog“ ~ odr. *strōgi/strōgi* (komp. *strōžeši*; prilog:

¹⁸⁸ M. Kapović, usmeno.

ströge, komp.priloga: *ströžeše*), neodr. *tröm* ~ odr. *trömi/trömi* (komp. *trömeši*, prilog: *tröme*; komp.priloga: *trömeše*) itd.

podtip A₁ – U svim je oblicima na osnovi poopćen^ˆ ili ^ˆ. – a) neodr. *blāk* „blag“ ~ odr. *blāgi* (neodr/odr. *blāga*, *blāge*, *blāgi*, *blāge*), komp. *blāžeši*, prilog: *blāge*; komp.priloga: *blāžeše*; b) *biēl* „bijel“ ~ *biēli* (neodr/odr. *biēla*, *biēle*, *biēli*, *biēle*, *biēla*), komp. *bēleši*. U nekim primjerima izgleda kao da se smjenjuju ^ˆ i ^ˆ, međutim riječ je o tome da neoakut u zadnjem slogu prelazi u ^ˆ. Takvi su i ovi pridjevi:

a) **A₁**: (s poopćenim^ˆ): *štūr* ~ *štūri*, *tūč* „tuđ“ ~ *tūži*

b) **A₂**: (s poopćenim^ˆ; u ž. i sr. rodu ne razlikuju se neodređeni i određeni oblik): *brōja* „bređa“ (samo ž. rod; mn. *brōje*), *ciēl* „cio“ ~ *ciēli*, *črn* „crn“ ~ *črni* (prilog: *črne*, komp. *črneši*), *dēsni*, *gnīl* ~ *gnīli* (prilog: *gnīle*), *guōl* „gol“ ~ *guōli*, *jednāk* ~ *jednāki*, *liēvi* „lijevi“ (prilog: *liēve*), *mlāk* ~ *mlāki* (prilog: *mlāke*), neodr. *mlāt* „mlad“, *mlāda*, *mlāde* ~ odr. *mlādi*, *mlāda*, *mlāde* (komp. *mlājši*), *nevalān* ~ *nevalāni*, *plāvi*, *sijēt* „sijed“ ~ *sijēdi* (komp. *sēdeši*), *sīf* „siv“ ~ *sīvi* (komp. *sīveši*; prilog: *sīve*), *svēt* ~ *svēti*, *vrōuč* „vruć“ ~ *vrōūci* (prilog: *vrōučē*), *žōut* „žut“ ~ *žōuti* (komp. *žōuteši*) itd.

n. p. B

Na osnovi se smjenjuju ^ˆ (neodređ.) i ^ˆ (određ) kad je riječ o muškom rodu. U oblicima ostalih rodova (i neodređenim i određenim) uvijek je neoakut. U priložima od istoga korijena (ako ih ima) naglasak je kratak. Model: neodr. jd. *bīrs* „brz“, *bīza*, *bīze*, mn. *bīzi*, *bīze*, *bīza* ~ odr. *bīzi*, *bīza*, *bīze*, komp.pridjeva: *bržišeši*, prilog: *bīže*¹⁸⁹; komp.priloga: *bržišeše*. Tako idu i ovi pridjevi (s razlikama u komparativnom obliku, ako se upotrebljava): neodr. *mīrk* ~ odr. *mīki* (*mīka*, *mīke*, *mīki*, *mīke*) ~ prilog *mīke*, *nuōvi* „novi“ (samo određ.; komp. *nōveši*), neodr. *plāh* ~ odr. *plāhi*, neodr. *rīč* ~ odr. *rīži*, *smēži* (samo određ.), neodr. *škīt* ~ odr. *škīti* (komp. *škīteši*; prilog: *škīte*) itd.

n. p. C

Ostaci stare n. p. *c* mogu se naći jedino među korijenskim pridjevima, pa ih stoga svrstavamo u n. p. C. Od sličnih pridjeva iz tipa A: razlikuju se time što se ^ˆ i ^ˆ smjenjuju u, primjerice, srednjem rodu jednine (neodređenom), premda je najčešće i na tome obliku poopćen neoakut. Usporedbom s priložima istoga korijena došlo se do zaključka da bi ovi pridjevi mogli ići u „promjenjivu“ naglasnu paradigmu C.

Podtip **C₁** izgleda ovako: neodr. jd. *bliēt* „blijed“, *bliēda*, *bliēde*, mn. *bliēdi*, *bliēde*, *bliēda* (komp. *blēdeši*; prilog: *bliēde*; komp.priloga: *blēdeše*) ~ odr. *bliēdi*, *bliēda*, *bliēde*. U tome je tipu ^ˆ naglasak u neodr. obliku jednine m. roda, u neodr. obliku u jednini sr. roda te u prilogu); u ostalim je oblicima neoakut. Takvi su ovi pridjevi: neodr. *čvīst* ~ odr. *čvīsti* (neodr. sr. rod & prilog: *čvīste*; komp.pridjeva: *čvīsteši*; komp.priloga: *čvīsteše*), neodr. *glūh* ~ odr. *glūhi* (neodr. sr. rod & prilog: *glūhe*), neodr. *glūp* ~ odr. *glūpi* (neodr. sr. rod & prilog: *glūpe*),

¹⁸⁹ *Brže* je prilog, a ne komparativ pridjeva (ili priloga).

neodr. *gōust* „gust“ ~ odr. *gōusti* (neodr. sr. rod & prilog: *gōustę*; komp.pridjeva: *gōustęši*; komp.priloga: *gōustęše*), neod. *grūp* „grub“ ~ odr. *grūbi* (neodr. sr. rod & prilog: *grūbę*; komp. *grūbęši*), neod. *krīf* „kriv“ ~ odr. *krīvi* (neodr. sr. rod & prilog: *krīvē*), neod. *līēn* „lijen“, *līēna*, *līēņę* ~ odr. *līēni*, *līēna*, *līēņę* (komp. *līēņęši*; prilog: *līēņę*), neod. *lūt* „lud“ ~ odr. *lūdi* (neodr. sr. rod & prilog: *lūdeę*; komp. *lūdeęši*), neod. *lūt* ~ odr. *lūti* (neodr. sr. rod & prilog: *lūte*), neod. *ņiēm* „nijem“ ~ odr. *ņiēmi* (neodr. sr. rod & prilog: *ņiēme*), neod. *prūōst* „prost“ ~ odr. *prūōsti* (neodr.sr. rod & prilog: *prūōstę*; komp. *prōstęši*), neod. *pūst* ~ odr. *pūsti* (neodr. sr. rod & prilog: *pūstę*; komp. *pūstęši*), neod. *skōup*, sr. rod *skōupe* „skup“ ~ odr. *skōupi*, sr. rod *skōupe* (komp. *skōupeęši*; prilog: *skōupe*), neod. *slīēp* „slijep“ ~ odr. *slīēpi* (neodr. sr. rod & prilog: *slīēpe*), neod. *slān* ~ odr. *slāni* (neodr. sr. rod & prilog: *slāņę*; komp. *slāņęši*), neod. *sūh* ~ odr. *sūhi* (neodr. sr. rod & prilog: *sūheę*; komp. *sūheęši*), neod. *tōup* „tup“ ~ odr. *tōupi* (neodr. sr. rod & prilog: *tōupeę*; komp. *tōupeęši*), neod. *tīt* „tvrđ“ ~ odr. *třdi* (neodr. sr. rod & prilog: *třdeę*; komp. *třdeęši*), neod. *žīf* „živ“ ~ odr. *žīvi* (neodr. sr. rod & prilog: *žīvē*).

Podtip C₂ izgleda ovako: neod. jd. *jāk*, *jāka*, *jāke*, mn. *jāki*, *jāke*, *jāka* ~ odr. *jāki*, *jāka*, *jāke* (komp. *jākęši*; prilog: *jākeę*; komp.priloga: *jākęše*). U neod. obliku jednine m. roda i u prilogu pojavljuje se ^ naglasak, a u svim je ostalim oblicima poopćen neoakut. Takvi su ovi pridjevi: neod. *drāk*, *drāga*, *drāge* „drag“ ~ odr. *drāgi* (komp. *drāžeęši*; prilog *drāge*), *gřdi* (samo odr.), *gřda*, *gřde* „ružan“ (komp. *gřdeęši*; prilog: *gřde*), *līēp* „lijep“, *līēpa*, *līēpe* ~ odr. *līēpi*, *līēpa*, *līēpe* (komp. *līēpęši*; prilog: *līēpeę*; komp.priloga: *līēpęše*).

Podtip C₃ – neod. *buōs* „bos“, *bōsa*, *bōse*, *bōsi*, *bōse*, *bōsa* ~ odr. *buōsi*, *buōsa*, *buōse* (razlika u vokalizmu)

• pridjevi na *-ęn* ~ *-ni* (< *-ьнъ)

Među ovim pridjevima nema nijednoga koji bi išao u n. p. C, svi su podijeljeni u paradigme A i B, s podtipovima.

n. p. A

podtip A₁ (^ u svim neodređenim oblicima, ^ u svim određenim oblicima) – *ņęsmęreņ* „neumjeren“ ~ *ņęsmiēņni* (komp. *ņęsmęreņęši*), *pubōžeņ* „pobožan“ ~ *pubuōžni* (*pubōžna* ~ *pubuōžna*; komp. *pubōžņęši*), *sirumāšeņ* „siromašan“ ~ *sirumāęni* (komp. *sirumāęņęši*), *sīteņ* „sitan“ ~ *sītni* (komp. *sītnęši*), *spudōbeņ* „sličan“ ~ *spuduōbni*, *srāmęn* ~ *srāmni*, *strāšeņ* „strašan“ ~ *strāęni* (*strāęna* ~ *strāęna*; komp. *strāęņęši*; prilog: *strāęņę*), *vęreņ* „vjeran“ ~ *vjēņni* (*vjēņna*; komp. *vjēņęši*; prilog: *vjēņę*) itd.

podtip A₂ (u svim oblicima je ^ naglasak) – *ābnurmaļęn* ~ *ābnurmalni* „nenormalan“, *bīteņ* „bitan“ ~ *bītni* (komp. *bītnęši*; prilog: *bītnę*; komp.priloga: *bītnęše*), *blāteņ* ~ *blātni* (komp. *blātnęši*), *čęmeņęn* ~ *čęmeņni*, *čūdeņ* „čudan“ ~ *čūdni* (komp. *čūdnęši*; prilog: *čūdnę*), *gādeņ* ~ *gādni* (komp. *gādņęši*; prilog: *gādņę*; komp.priloga: *gādņęše*), *glāšeņ* „glasan“ ~ *glāęni* (komp. *glāęņęši*; prilog: *glāęņę*; komp.priloga: *glāęņęše*), *gręšeņ* „grešan“ ~ *gręęni*, *jāšeņ* ~ *jāęni*

(komp. *jäsneši*; prilog: *jäsne*; komp.priloga: *jäsneše*), *ključen* „ključan“ ~ *ključni*, *möčen* ~ *möčni* (komp. *möčneši*, prilog: *möčne*), *öbläčen* ~ *öbläčni*, *öluven* ~ *öluvni* „olovan“, *ören* ~ *örni* (komp. *örneši*), *pläčen* „plaćan“ ~ *pläčni*, *plöden* ~ *plödni* (komp. *plödneši*, prilog: *plödne*), *präšen* „prašan“ ~ *präšni*, *präveden* ~ *prävedni* (komp. *prävedniješši*, prilog: *prävedne*; komp.priloga: *prävedniješše*), *prijazen* „prijazan“ ~ *prijazni* (komp. *prijazniješši*, prilog: *prijazne*), *röden* „rodan“ ~ *rödni* (komp. *rödneši*, prilog: *rödne*; komp.priloga: *rödneše*), *skläden* ~ *sklädni* (komp. *sklädneši*, prilog: *sklädne*), *skrĭben* ~ *skrĭbni*, *skrömen* ~ *skrömi* (komp. *skrömeši*, prilog: *skröme*; komp.priloga: *skrömeše*), *sliččen* ~ *slični*, *slöbuden* „slobodan“ ~ *slöbudni* (prilog: *slöbudne*), *slöžen* ~ *slözni*, *söčen* „soćan“ ~ *söćni* (komp. *söćneši*, prilog: *söćne*), *spömeten* „pametan“ ~ *spömetni* (komp. *spumetniješši*, prilog: *spömetne*; komp.priloga: *spumetniješše*), *spösuben* „sposoban“ ~ *spösubni* (komp. *spusubniješši*, prilog: *spösubne*), *sprĭten* „spretan“ ~ *sprĭtni* (komp. *sprĭtneši*), *srĭbrni* (samo određ.), *srĭčen* „sretan“ ~ *srĭćni* (komp. *srĭćneši*, prilog: *srĭćne*), *štĕtni* (samo određ.), *türoben* „tužan“ ~ *türobni*, *vĕčen* „vječan“ ~ *vĕćni*, *vičen* „vićan“ ~ *vićni*, *vläžen* ~ *vläžni* (komp. *vläžneši*, prilog: *vläžne*), *vöļen* ~ *vöļni* (komp. *vöļneši*), *znöjen* „znojan“ ~ *znöjni* (komp. *znöjneši*), *žälusten* „žalostan“ ~ *žälusni* (komp. *žalusniješši*, prilog: *žälusne*; komp.priloga: *žalusniješše*), *žĕļen* ~ *žĕļni*, *žöučni* (samo određ.) itd.

podtip A: (s poopćenim $\hat{}$ ili \sim u svim oblicima):

a) **A₁:** (s poopćenim $\hat{}$): *brĭžen* ~ *brĭžni* (komp. *brĭžneši*), *būjni* (samo određ.; komp. *būjneši*), *čāsni* (samo određ.), *döužen* „dužan“ ~ *döužni*, *jäden* ~ *jädni* (komp. *jädneši*, prilog: *jädne*), *krāsēn* „krasan“ ~ *krāsni* (prilog: *krāsne*), *läžen* ~ *läžni*, *sjājen* ~ *sjājni*, *slāvni* (samo određ.; komp. *slāvneši*), *žĕļižni* itd.

b) **A₂:** (s poopćenim \sim): *betĕžen* „bolestan“ ~ *betĕžni*, *biĕden* „bijedan“ ~ *biĕdni* (komp. *bĕdneši*, prilog: *biĕdne*; komp.priloga: *bĕdneše*), *biĕšen* „bijesan“ ~ *biĕšni* (komp. *bĕšneši*, prilog: *biĕšne*), *būden* „budan“ ~ *būdni*, *gläden* „gladan“ ~ *glädni*, *jāļen* ~ *jāļni*, *jāvni* (samo određ.), *kurāžen* „hrabar“ ~ *kurāžni*, *māžen* „mazan“ ~ *māžni*, *mĭren* „miran“ ~ *mĭrni* (komp. *mĭrneši*, prilog: *mĭrne*; komp.priloga: *mĭrneše*), *möuten* „mutan“ ~ *möutni*, *mräčen* ~ *mräćni* (komp. *mräćneši*), *präžen* „prazan“ ~ *präžni*, *rāvni* (samo određ.; komp. *rävneši*, prilog: *rävne*), *smĭšēn* „smiješan“ ~ *smĭšēni* (komp. *smĕšneši*, prilog: *smĭšne*; komp.priloga: *smĕšneše*), *stālni* (samo određ.; prilog: *stālne*), *stvārni* (samo određ.; prilog: *stvārne*), *svĭštēn* „svjestan“ ~ *svĭšēni* (komp. *svĕšneši*, prilog: *svĭšne*), *šāļen* „šalan“ ~ *šālni*, *tājni* (samo određ.), *tāmēn* „taman“ ~ *tāmni* (komp. *tāmneši*), *töužen* „tužan“ ~ *töužni* (komp. *töužneši*, prilog: *töužne*), *triĕžen* „triježan“ ~ *triĕžni* (komp. *trĕžneši*), *trūdna* (& *trūden* u značenju „umoran“), *ūmoren* „umoran“ ~ *ūmorni* (komp. *umörnēši*), *vāžen* ~ *vāžni* (komp. *vāžneši*, prilog: *vāžne*; komp.priloga: *vāžneše*), *vriĕden* „vrijedan“ ~ *vriĕdni* (komp. *vrĕdneši*, prilog: *vriĕdne*; komp.priloga: *vrĕdneše*), *zäviden* ~ *zävidni*, *zlätmi* (samo određ.), *zrāćni* (samo određ.), *žĕjen* „žedan“ ~ *žĕjmi* itd.

n. p. B

Ovamo idu pridjevi koji u muškome rodu neodređenoga oblika imaju \sim naglasak, dok u ostalim rodovima i u određenom obliku imaju $\hat{}$. Takvi su sljedeći pridjevi: neodr. *dröben*

„sitan“ ~ odr. *druōbni* (neodr/odr. *druōbna, druōbne, druōbni, druōbne, druōbna*; komp. *drōbneši*), *fļēten* ~ *fļētni* „brz“ (komp. *fļētnēši*; prilog: *fļētnē*), neodr. *kēšen* „kasan“, *kēšna, kēšne* ~ odr. *kļēsni, kļēsna, kļēsne* (prilog: *kēsne*; komp.priloga: *kēsnešē*), *krūpen* „krupan“ ~ *krūpni* (komp. *krūpneši*; prilog: *krūpne*), *lāden* „hladan“ ~ *lādni* (komp. *lādneši*; prilog: *lādne*; komp.priloga: *lādnešē*), *māsten* „mastan“ ~ *māsni* (komp. *māsneši*), *mlāčen* „mlačan“ ~ *mlāčni, puōsni* „postan“ (samo određ.), neodr. *tēšen* „tijesan“, *tjēsna, tjēsne* ~ odr. *tjēsni, tjēsna, tjēsne* (komp. *tēsneši*; prilog: *tēsne*) itd.

• pridjevi na **-ek** ~ **-ki** (< *-ѣкъ)

Pridjevi koji su u ovoj skupini idu u dvije paradigme. Prva, neka se zove **A₃**, ima pridjeve koji se uglavnom upotrebljavaju u određenome obliku, i to s naglaskom koji se katkad izgovori/čuje kao ` , a katkad kao ~ , neovisno o rodu ili broju. Druga je paradigma n. p. **B**, u kojoj neodređeni oblik muškoga roda ima kratak naglasak, dok je u ostalim rodovima, kao i u svim određenim oblicima, neoakut.

podtip A₃ – *bļiski/bļiski* (komp. *bļižeši*), *gļpki/gļpki* (komp. *gļpkēši*), *glātki/glātki* (komp. *glātkeši*; prilog: *glātke/glātke*), *kļhki/kļhki, ļūpki/ļūpki* (komp. *ļūpkēši*), *nīski/nīski* (komp. *nīžeši*), *pītki/pītki* (komp. *pītkeši*; prilog: *pītke*), *plītki/plītki* (komp. *plītkeši*; prilog: *plītke*), *prfki/prfki* „prhki“ (komp. *prfkeši*), *skļiski/skļiski, slātki/slātki* (komp. *slājši/slātkeši*; prilog: *slātke/slātke*; komp.priloga: *slājšē*), *trpki/trpki* (komp. *trpkēši*; prilog: *trpkē*), *vītki/vītki* (komp. *vītkeši*), *žoufki* „gorak“ itd.

n. p. B – paradigma: neodr. jd. *tēžek* „težak“, *tēška, tēške*, mn. *tēški, tēške, tēška* ~ odr. *tēški, tēška, tēške* (komp. *tēžeši*; prilog: *tēške*; komp.priloga: *tēžešē*).

Tako idu i ovi pridjevi: *gōrki* (samo određ.; komp. *gōrkeši*; prilog: *gōrke*), *krātek* „kratak“ ~ *krātki* (komp. *krājši*; prilog: *krātke*; komp.priloga: *krājšē*), *lāfki* „lak“ (samo određ.) (komp. *lāksī*; prilog: *lāfke/ļēfke*; komp.priloga: *lāksē*/stariji *ļēžē*), *mēfki* „mekan“ (samo određ.; komp. *mēfkeši/mēkši*), *vōuski* „uzak“ (samo određ.; komp. *vōužeši*; prilog: *vōuske*; komp.priloga: *vōužešē*); u sljedećim dvama pridjevima postoji razlika u vokalizaciji između neodređenih i određenih oblika – neodr. *rēdek* „rijedak“, *rētkā, rētkē, rētki, rētkē, rētkā* ~ odr. *rjētki, rjētkā, rjētkē* (komp. *rēdeši*; prilog: *rjētkē*), neodr. *tēnek* „tanak“, *tēnkā, tēnkē, tēnki, tēnkē, tēnkā* ~ odr. *tjēnki, tjēnkā, tjēnkē* (komp. *tēnši*; prilog: *tjēnkē*)

• pridjevi na **-er** ~ **-ri** (< *-ръ)

Pridjevi iz ove skupine spadaju u naglasne paradigme **A** (s podtipom **A₂** i **A₁**) i **B**. U n. p. B neodređeni oblik m. roda ima kratki naglasak, dok je u ž. i sr. rodu neoakut. Nekim se pridjevima razlikuju određeni i neodređeni oblik ž. i sr. roda po vokalizmu (npr. neodređ. *dōbra* ~ određ. *duōbra*).

podtip A₂ (u svim je oblicima ") – neodr. *bīster, bīstra, bīstre* ~ odr. *bīstri, bīstra, bīstre* (komp. *bīstreši*; prilog: *bīstre*); tako ide i *hīter* „hitar, brz“ ~ *hītri* (komp. *hītreši*; prilog: *hītre*)

podtip A₁: (s poopćenim ~ u svim oblicima) – neodr. *hrāber* „hrabar“, *hrābra, hrābre* ~ odr. *hrābri, hrābra, hrābre* (komp. *hrābreši*; prilog: *hrābre*); tako idu i *kāder* „kadar“ ~ *kādri, mōuder* „mudar“ ~ *mōudri* (komp. *mōudreši*; prilog: *mōudre*)

n. p. B – model: neodr. *dōber* „dobar“, *dōbra, dōbre* ~ *duōbri, duōbra, duōbre* (komp. *būōlī/bōšī/bōšēši*; prilog: *dōbre/dōbre*, komp.priloga: *bōlē*). Tako idu i ovi pridjevi: *mōker* „mokar“, *mōkra, mōkre* ~ *muōkri, muōkra, muōkre*, neodr. *ōšter* „oštar“, *ōštra* ~ odr. *uōštri, uōštra* (komp. *ōstreši*; prilog: *ōstre*), *vēder* „vedar“ ~ *vēdri* (komp. *vēdreši*; prilog: *vēdre*, komp.priloga: *vēdrešē*).

• pridjevi na *-el* ~ *-li* (< **-lь*)

Pridjevi se iz ove skupine mogu svrstati u n. p. **A** (i to tip **A₁** i tip **A₂**) te u n. p. **B**.

podtip A₁ – neodr. *mīzel* „hladan“ ~ odr. *mīzli* (ž. i sr. rod imaju jednake određeni i neodređeni oblik – *mīzla, mīzle*); komp. *mīzleši*; prilog: *mīzle*

podtip A₂: (s poopćenim ~ u svim oblicima) – neodr. *nāgel* „nagao“, *nāgla, nāgle* ~ odr. *nāgli, nāgla, nāgle* (prilog: *nāgle*); *puđmōukel* „podmukao“ ~ *puđmōukli, svičetel* „svijetao“ ~ *svičetli* (komp. *svētēši*; prilog: *svičetle*; komp.priloga: *svētēšē*), *ukrōugel* „okrugao“ ~ *ukrōugli*

n. p. B – neodr. *pōdel* „podao“, *pōdla, pōdle* ~ odr. *puōdli, puōdla, puōdle* (komp. *pōdleşi*; prilog: *pōdle*); *rāhel* ~ *rāhli*, neodr. *tōpel* „topao“, *tōpla, tōple* ~ odr. *tuōpli, tuōpla, tuōple* (komp. *tōpleši*; prilog: *tōple*; komp.priloga: *tōplešē*)

• pridjevi na *(-en)* ~ *-eni/-eni* (< **-enь, *-enь*)

Pridjevi iz ove skupine najčešće imaju samo određeni oblik. U n. p. **A** su oni s istim naglaskom i na istome mjestu, a u podtip **A₄** svrstani su oni s promjenom u mjestu naglasaka (u neodređenome je obliku kratki naglasak na osnovi, a u određenome je ^ na nastavku). U n. p. **B** su pridjevi sa smjenjivanjem " / ~ , s tim da se vidi razlika u ž. i sr. rodu (i u naglasku i u vokalizmu).

n. p. A (s " naglaskom u svim oblicima) – neodr. *glinen* ~ odr. *glineni, kāmēni, lānen* ~ *lāneni, svižen* ~ *sviženi, vōunen* „vunen“ ~ *vōuneni*

podtip A₁: (s poopćenim ^ svuda) – *navâjen* ~ *navâjeni* „naviknut“

podtip A₄ – *drvēni, hīžen* ~ *hržēni* „ražen“ (*hržēna*), *lēdeni/lēdēni* (dublete u određenom obliku), *mēdeni/mēdēni*, neodr. *plātne, plātne, plātne* ~ odr. *platnēni, platnēna, platnēne*,

neodr. *stākļen* ~ odr. *stākļeni/steklēni* „staklen“ (dublete), neodr. *vōđen*, *vōđena*, *vōđeņe* ~ *vudēni/vōđeni* (dublete), *vudēna*, *vudēņe*

n. p. B – *črļēni* „crveni“; neodr. *pōštēn*, *pōštēna*, *pōštēņe* ~ odr. *puštēni*, *puštēna*, *puštēņe* (komp. *puštēņiēšī*; prilog: *pōštēņe*; komp.priloga: *puštēņiēšē*), neodr. *zēļēn*, *zēļēna*, *zēļēņe* ~ odr. *zēļēni*, *zēļēna*, *zēļēņe* (komp. *zēļēņiēšī*)

• pridjevi na **-af** ~ **-avi** (< *-avъ)

n. p. A (u svim je oblicima ") – neodr. *bļēsaf* (*bļēsava*, *bļēsavē*) ~ odr. *bļēsavi* „blesav“ (*bļēsava*, *bļēsavē*; komp. *bļēsaviēšī*; prilog: *bļēsavē*); *čītaf* ~ *čītavi*, *čōraf* ~ *čōravi* „koji slabo vidi“, *čōukļaf* ~ *čōukļavi* „koji je bez prsta“, *čōūmbraf* ~ *čōūmbravi* „turoban“, *gīngaf* „loše pokretan“ ~ *gīngavi*, *grīntaf* ~ *grīntavi* „slabašan, nerazvijen“, *kļīmaf* „klimav“ ~ *kļīmavi*, *krāstaf* „prljav“ ~ *krāstavi* (komp. *krastaviēšī*; prilog: *krāstavē*), *křžlaf* ~ *křžļavi*, *lāskaf* „laskav“ ~ *lāskavi*, *lūkaf* „lukav“ ~ *lūkavi* (komp. *lukaviēšī*; prilog: *lūkavē*), *mļītaf* „mlitav“ ~ *mļītavi* (komp. *mļitaviēšī*), *mřšaf* „mršav“ ~ *mřšavi* (komp. *mřšaviēšī*), *pūkļaf* „grbav“ ~ *pūkļavi*, *rūndļaf* „kovrčav“ ~ *rūndļavi*, *sļīnaf* „slinav“ ~ *sļīnavi*, *šēpaf* „šepav“ ~ *šēpavi*, *škiļaf* ~ *škiļavi*

podtip **A-B** – neodr. *křvaf* „krvav“; ali i metaf. „zanimljiv“, *křvava*, *křvavē* „zanimljivo“ ~ *křvāvi*, *křvāva*, *křvāvē*

podtip **A₄** – *gīzdaf* *gīzdaf* „ponosan“ ~ *gīzdāvi* (u ž. i sr. rodu samo *gīzdāva*, *gīzdāvē*), *hržaf* *hržaf* ~ *hržāvi* (u ž. i sr. rodu samo *hržāva*, *hržāvē*)

• pridjevi na **-uk** ~ **-uki** (< *-okъ), „ukanje“

n. p. A (u svim je oblicima ") – neodr. *gļībuk* „dubok“ ~ odr. *gļībuki* (komp. *gļīpšī*; prilog: *gļībukē*; komp.priloga: *gļīpšē*), *vīsuk* „visok“ ~ *vīsuki* (komp. *višēšī*), *žēstok* ~ *žēstuki*

podtip **A-B** (neodređeni su oblici A, a određeni B) – neodr. *šīruk* „širok“, *šīruka*, *šīruke* ~ odr. *šīruōki* & *šīruki*, *šīruōka*, *šīruōke* (komp. *šīršī*; prilog: *šīrukē*; komp.priloga: *šīršē*)

• ostali pridjevi

n. p. A

podtip **A₂** (u svim je oblicima ") – neodr. *bēlkast* „bjelkast“ ~ odr. *bēlkasti*, *cīfrast* ~ *cīfrasti* „šaren, ukrašen“, *fīntast* „prćast“ ~ *fīntasti*, *īmučēn* „īmućan“ ~ *īmućni*, *māhnit* ~ *māhñiti*, *mārļif* ~ *mārļivi* (komp. *marļiviēšī*; prilog: *mārļivē*), *navūdrēn* ~ *navūdrēni* „nadaren“, *pīkast* ~ *pīkasti* „toćkast“, *pītum* ~ *pītumi* „pitom“ (komp. *pitumiēšī*), *sřčan* ~ *sřćani*, *vēļiki* (samo

određ.; komp. *vęksŕi*), *vęsel* „veseo“ ~ *vęseli* (komp. *vęseljęšŕi*; prilog: *vęsele*; komp.priloga: *vęseljęše*), *žöučkast* „žučkast“ ~ *žöučkasti*

podtip A: (s poopćenim $\hat{}$ ili \sim u svim oblicima) – a) neodr. *pukvåren* „pokvaren“, *pukvårena*, *pukvårene* ~ odr. *pukvåreni*, *pukvårena*, *pukvårene*; *zåkuniti* „zakonit“; b) neodr. *zamåzan* „prljav“, *zamåzana*, *zamåzane* ~ odr. *zamåzani*, *zamåzana*, *zamåzane*

podtip A₄ – neodr. *będast/będast*, *będåsta*, *będåste* ~ odr. *będåsti*, *będåsta*, *będåste* (komp. *będastjęšŕi*; prilog: *będåste*; komp.priloga: *będastjęše*); neodr. *bögat/bögat*¹⁹⁰ ~ odr. *bugåti* (neodr. *bögata* ~ odr. *bugåta*; komp. *bugatjęšŕi*), neodr. *götuf* „gotov“, *götuva* ~ odr. *gutųövi*, *gutųöva*, neodr. *kösmat* „dlakav“ ~ odr. *kusmåti* (u ž. i sr. rodu samo odr. *kusmåta*, *kusmåte*), neodr. *köžnat*, *köžnata* ~ odr. *kužnåti*, *kužnåta*, neodr. *låžlif*, *låžliva* ~ odr. *lažlivi*, *lažliva*, neodr. *öhul* „ohol“ ~ odr. *uhųöli*¹⁹¹, *pernåti* (samo određ.), *pįjan/pįjan* ~ *pįjåni* (ž. i sr. rod samo odr. *pįjåna*, *pįjåne*), neodr. *pļęsnif*, *pļęsniva* ~ odr. *pļęsnivi*, *pļęsniva* (komp. *pļęsnivjęšŕi*), neodr. *plösnat*, *plösnata* ~ odr. *plusnåti*, *plusnåta*, *sřdit/sřdit* ~ *srditi* (ž. i sr. rod samo neodr. *srdita*, *srdite*), neodr. *střplif*, *střpliva* ~ odr. *střplivi*, *střpliva* (komp. *střplivjęšŕi*), *tručlif* „inatljiv“ ~ *tručlivi* (ž. i sr. rod samo odr. *tručliva*, *tručlive*), *vušlivi* „ušljiv“, *vušliva*, *vušlive* (samo određ.) itd.

n. p. B – neodr. *mřtef* „mrtav“, *mřtva*, *mřtve* ~ odr. *mřtvi*, *mřtva*, *mřtve*; *šųpli* (samo određ.)

podtip A-B – model: neodr. *sřruf* „sirov“, *sřruva*, *sřruve* ~ odr. *sřruövi*, *sřruöva*, *sřruöve*; tako idu i *dålek* ~ *dålki/daļęki* (u ž. i sr. rodu samo odr. *dålka/daļęka*, *dålke/daļęke*; komp. *dålkešŕi*; prilog: *dålke/daļęke*), neodr. *dębeł* „debeo“ ~ odr. *dębęli* (komp. *dępšil/dębęšŕi*), neodr. *kiseł* „kiseo“ ~ odr. *kisjęli* (& *kiseļi*; ž.r. *kiseła* ~ *kisjęla*; komp. *kiseļjęšŕi*), neodr. *låkum* „lakom“, *låkuma* ~ odr. *lakuömi*, *lakuöma*, neodr. *möguc* „moguć“ ~ odr. *mugųöci* itd.

¹⁹⁰ Ovo je primjer s „predretrakcijom“, vidi gore objašnjenje i neke druge primjere.

¹⁹¹ Usp. štok. öhol (izvorno n. p. C), ostali svi u štok. imaju $\acute{}$, tj. naglasak na drugom slogu, *bogåt*, *kosmåt* itd. (M. Kapović, usmeno)

BROJEVI

Glavni brojevi: *jĕn/jĕden/jĕden*¹⁹² (*jĕna, jĕne*), *dvā, trī, četĭri, pĕt, šĕst, sĕdem/sĕdam, ösem/ösam, dĕvet, dĕset, jedānejst* „11“¹⁹³, *dvānejst, trĭnejst, četĭnejst, dvöjseti/dväjst* „20“, *trĭst* „30“, *četĭrst/četĭrĕset, pĕjĕset/pĕĕset, šĕjĕset/šĕzĕset, sĕdamĕset, ösamĕset, dĕvedĕset, stuô, dvĭĕsto/dvĭĕ stuô* „200“, *trĭsto/trĭ stuô, četĭristo/četĭri stuô/mlaĭi četĭristo, pĕcto/pĕ ctuô, šĕsto/šĕ stuô, sĕdem stuô/sĕdamsto, ösem stuô/ösamsto, dĕvecto/dĕve ctuô; hiĭadu* „1000“; *dvĭĕ hiĭade, pĕt hiĭadi, miĭijuôn, dvā miĭijuôni, šĕst miĭijuônuf* itd.

Glavni broj *jĕn/jĕden, jĕna, jĕne* (često u funkciji neodređene zamjenice) sklanja se kao pridjevi. Brojevi *dvā, dvĭĕ* i *trĭ* imaju specifičnu sklonidbu, a ostali se uglavnom ne sklanjaju (ili je to vrlo rijetko, vidi dolje). Broj *hiĭadu/hiĭada* sklanja se kao imenice *ā*-osnove s nepromjenjivim naglaskom. Postoje i izrazi (imenice) *hiĭadārka* i *jezerāča* „1000“. *Hiĭadārka* se mijenja kao imenica *gōuska* i broj *jĕna* (dakle, naglasak se ne mijenja), a *jezerāča* (hungarizam) kao imenica *krāva*. Zna se čuti i izraz *jĕzĕre ĩĭĕt* „tisuću godina“.

N. *jĕn/jĕden, dvā, dvĭĕ, trĭ*

G. *jĕnugal/jĕnōga, dvĕi(h), trĕi(h)*

D. *jĕnumul/jĕnōmul/jĕnem, dvĕm, trĕm*

A. *jĕnugal/jĕnōga, jĕn/jĕden* (za neživo); *dvā, dvĭĕ, trĭ*

L. *pri jĕnem, pri dvĕmi, pri trĕmi*

I. *z jĕniĕm/z jĕnem, z dvĕmi, s trĕmi*

Dakako, *jĕn, jĕna* i *jĕne* sklanjaju se i u množini (npr. n. *jĕni stōlci* „neke stolice“, g. *jĕni(h) bāp* „nekih žena“; i. *z jĕnemil/jĕnĕmi dĕĕki* „s nekim dečkima“ itd.). Vrlo se rijetko dekliniraju i brojevi od *četĭri* do *dĕset*, i to kao *dvā, dvĭĕ*, npr. *dōšel je s pĕtĕmi pajdāši i mām su ĩĕšĭi problĕm* „došao je s 5 (petoricom, petero) prijatelja i odmah su riješili problem“; *nĕma sĕi(h) četĕrĕi(h)* „nema svih četvero (četvorice, četiriju)“ itd. Postoje složenice *öbudvā* „oboje“ i *öbudvĭĕ* „obje“ (npr. *öbudvā su dōšĭi* „došlo je oboje/došla su obojica“; g. *nĕma öbudvĕi(h)*). Uz brojeve *dvā, dvĭĕ, trĭ, četĭri* ne dolazi genitiv jednine ličnih zamjenica, već nominativni oblik (npr. *mĭ dvā* „nas dvoje“; *ōne trĭ su prĕšĕ* „njih su tri otišle“; *dĕjĕ tuô napravĕte vĭ četĭri* „napravite to vas četvero“; *vĕni dvā su strājūski* „njih su dvoje/dvojica stranci“ itd.).

Redni se brojevi mijenjaju kao pridjevi.

jd.

N. m. r. *pĕvi, trĕti; sr. r.* *pĕve, trĕtĕ; ž. r.* *pĕva, trĕta*

¹⁹² Primjer s povlačenjem, slično kao u *dĕneš/dĕneš, čōvekl/čōvek* i sl., vidi gore.

¹⁹³ U starijih je govornika *jedanĕjst, dvanĕjst, trinĕjst, usemnĕjst, devĕtnĕjst, dvöjseti*.

G. m. & sr. r. *přvuga, tręjtuga; ř. r. přve, tręjte*

D. *přvumu/přvem, tręjtumu/tręjtem; přve, tręjte*

A. *přvuga, tręjtuga; přve, tręjte; přvu, tręjtu*

L. *na přvem, tręjtem; na přve, tręjte*

I. *s přvem, tręjtem; s přvu, tręjtu*

mn.

n. *přvi, tręjti; přva, tręjta; přve, tręjte*

g. *přveĭ(h)/přvi(h), tręjti(h)/tręjteĭ(h)*

d. *přvem/přvam, tręjtem/tręjam*

a. *přve, tręjte; přva, tręjta; přve, tręjte*

l. *pri přvil/přveĭ, pri tręjti*

i. *s přvemil/přvami, tręjtemil/tręjami*

Redni brojevi: *přvi (přva, přve), dręgi, tręjti, četřti, pęti, řęsti, řędmi, uošmi, đevęti, đeřęti, đedanęjsti, đvanęjsti, trinęjsti, četrnęjsti, pętnęjsti, řęsnęjsti, řędamnęjsti, usamnęjsti, đevętnęjsti, đvadeřęti, trideřęti, đvąjst přvil/đvųjseti přvi, đvąjst dręgil/đvųjseti dręgi (...); stuųti, hiładiti* itd.

◦ brojni prilozil: *đęmput/đęn pųut* (kad se naglašava) „jedanput“, *đvąput (đvą pųut), trįput (trį pųut)*; *četřti pųut, pęť pųut* itd.; *přvi pųut* „přvi put“, *dręgi pųut, pųunę pųut* „puno puta“; *nųųgi pųut* „puno puta, mnogo puta“ itd.

◦ zbirni brojevi (upotrebljavaju se umjesto glavnih brojeva; tvore se od osnove glavnih brojeva i nastavaka *-(u)ųje* i *-urę/-erę*): *đvųųje, trųųje, četverųųje/četverę, pęturųųje/pęterę*; npr. *đvųųje đęęę* itd.

◦ dijelni brojevi: *pu đvą* „po dva“, *pu pęť, pu stuų* itd.

◦ brojni pridjevi (uz imenice iz skupine *pl. tantum*): *đvųji, trųji, đvųje, trųje, đvųja*; npr. *pętera vrąta* „petora vrata“, *đvųje řkąrje* „dvoje řkare“, *trųja kuųla* „troja kola“, *đvųje viłę* itd.

◦ od brojnih imenicą samo *tręćina, řęstina* itd.

ZAMJENICE

Lične zamjenice

Za sklonidbu je ličnih zamjenica (*jâ, tî, òn, òna, ònë, mî, vî, òni, ònë, òna*) karakterističan supletivizam osnovâ. Njihovi su enklitički oblici *më, të, ga, mu, jë* „joj“, *ju, jë* „ih“, *im, i(h), mi* itd., što će se najbolje vidjeti u paradigmi.

jd.

N. *jâ* (enkliza: *jã ti bum dala*); *tî*

G. *mëne, më, tëbe, të*

D. *mëne, mî, tëbe, ti*

A. *mëne, më, tëbe, të, zâ më, zâ të*

L. *pri mëne, pri mëne, pri tëbe, pri tëbe*

I. *z mënur, s tuôbu*

mn.

n. *mî, vî*¹⁹⁴

g. *nâs, nas, vâs, vas*

d. *nâm, nam, vâm, vam*

a. *nâs, nas, vâs, vas*

l. *pri nas, pri vas*

i. *z nâmi, z vâmi*

Zamjenica je 3. l. jd. sr. roda vrlo rijetka pa se ovdje i ne navodi u paradigmi, ali deklinira se poput zamjenice *òn*, jedino je u N. i A. *ònë*, n. i a. *òna*.

jd.

N. *òn, òna*

G. *ñëga, ga, ñë, jë*

D. *ñëmu, mu, ñë, jë*

¹⁹⁴ Kratki je naglasak neobičan u zamjenicama *tî, mî* i *vî*, međutim one se uglavnom tako izgovaraju; rjeđe se upotrebljavaju oblici *tî, mî* i *vî*. Usp. to s *têi, mêtî* i *vêi* u Bednji (Jedvaj 1956: 306); *tî, mî* i *vî* u Gregurovcu Veterničkome (Jembrih & Lončarić 2982–83: 41); *tî, mî* i *vî* u zelinskim govorima (Kalinski & Šojat 1973: 30); *tî, mî* i *vî* u govoru Lobora (Zečević 1993: 460). *Tî, mî, vî* je općenito kajk., općenito sln. i općenito Sčak. Ipak, u Bednji ima *mîvo, vîvo* za dvojinu, a nešto slični javlja se i u sln. Prlekiji. (M. Kapović, usmeno)

A. *něga, ga; nóu, ju*

L. *pri němu, při něm, pri ně* (a ne pri nekom drugom), *při ně* (češće)

I. *ž nějem; ž nóu*

U A. enklitičkoga oblika ž. roda čuva se samo stariji oblik *ju* (< **jǫ*). U deklinaciji lične zamjenice *ōna* specifičan je dativni oblik *ně/ję*, npr. *rěči ję da němrem duōjti* „reci joj da ne mogu doći“ i sl.

mn.

n. *ōni; ōne*

g. *nī(h), i(h)*

d. *nīm, im*

a. *nê, ję*

l. *pri nīmi, při ní*

i. *ž nīmi*

U dativu, lokativu i instrumentalu množine nema sinkretizma, iako se često umjesto lokativnoga upotrebljava instrumentalni oblik.

U prijedložnim svezama s ličnim zamjenicama naglasak se često pomiče (retrahira), odnosno zamjenički se oblik tada ponaša kao enklitika, npr. *ōd něga* „od njega“, *ōd męne*, *ō tębe* „od tebe“, *krěj něga* „pokraj njega“, *ōd nas*, *ōd vas*, *ōd nīh*; *při męne* „kod mene“, *při nas*, *při ní* „kod njih“; *puō nu* „po nju“, *pręd nu* „pred nju“, *pręd mę*, *prę tę* „pred tebe“, *pręd nas*, *pō nas* itd.

Povratna zamjenica

Povratna zamjenica *sębę, sę* deklinira se u jednini (osim, dakako, u N) kao G. *męne, tębe* (s` naglaskom u svim padežima osim u I., gdje se javlja neocirkumfleks).

G. *sębę, sę*

D. *sębe, si*

A. *sębę, sę*

L. *na sębę, nã sębe*

I. *suōbu*

Posvojne i povratno-posvojna zamjenica

Posvojne zamjenice: *muôj, mōja, mōje, mōji, mōje, mōja; tvuôj, tvōja, tvōje, tvōji, tvōje, tvōja; nêguf, nêgva/nêguva, nêgvê/nêguve, nêgvil/nêguvi, nêgvê/nêguve, nêgva/nêguva; nêjn/nêzin, nêjna/nêzina, nêjnê/nêzine, nêjni/nêzini, nêjnê/nêzine, nêjna/nêzina; naš, naša, naše, naši, naše, naša; vaš, vašta, vašte, vašti, vašte, vašta; nîf/nîhuf, nîva/nîhuva, nîvê/nîhuve, nîvil/nîhuvi, nîvê/nîhuve, nîva/nîhuva*. Stegnuti su oblici ovi: *mâ* „moja“, *tvâ* „tvoja“, *mêga* „mojega“, *mêmu* „mojemu“, *tvêmu* „tvojemu“, *tvêga* „tvojega“ itd.

Povratno-posvojna zamjenica: *svuôj, svōja, svōje, svōji, svōje, svōja*; stegnuti: *svê* „svoje“.

jd.

N. m. rod *muôj*; **sr. rod** *mōje*; **ž. rod** *mōja, mâ*

G. *mōjuga/mujōga, mêga; mōje, mê*

D. *mōjumu/mujōmu, mêmu, mōje*

A. *mōjuga/mujōga, mêga; muôj* (za neživo); *mōje, mōju, môu*

L. *pri mōjem, pri mêm; pri mōje*

I. *z mu(j)iêm/mōjem; z mujôu/mōju*

mn.

n. *mōji; mōja; mōje, mâ* (npr. *mâ dëca* „moja djeca“), *mê* (npr. *mê riĭbe* „moje ribe“)

g. *mōji(h)*

d. *mōjem*

a. *mōje*

l. *pri mōji*

i. *z mujëmi*

Po pridjevske deklinaciji kao *muôj* se dekliniraju i *tvuôj* (G. *tvōjuga/tvujōga/tvêga*; I. *svôjem/tvujîem*) i *svuôj* (G. *svōjuga/svujōga/svêga*); kao *mōje* idu *tvōje* i *svōje*; kao *mōja* – *tvōja, svōja*; kao *mōji* – *tvōji, svōji*.

jd.

N. m. rod *naš*; **sr. rod** *naše*; **ž. rod** *naša*

G. m i sr. rod *našuga*; **ž. rod** *naše*

D. *našumu/našem; naše*

A. *nășuga, năș, nășe, nășu*

L. *na nășem; na nășe*

I. *z nășem; z nășu*

mn.

n. *năși; nășa; nășe*

g. *năși(h)*

d. *nășem, nășam*

a. *nășe; nășa; nășe*

l. *pri năși*

i. *z nășemi*

Tako se dekliniraju i *văș, văša* itd.

jd. – m. rod

N. *nășguf* „njegov“; *nășjn* „njezin“; *nășf* „njihov“

G. *nășgvuga; nășjnuga; nășvuga*

D. *nășgvumul/nășgvem; nășjnumul/nășjnem; nășvumul/nășvem*

A. *nășgvuga, nășguf, nășjnuga, nășjn, nășvuga, nășf*

L. *pri nășgvem; pri nășjnem; pri nășvem*

I. *z nășgvem; z nășjnem; z nășvem*

Postoje i mlađi oblici, rjeđi, *nășzin* i *nășhuf*, koji u paradigmi ne mijenjaju mjesto naglaska ni kvantitetu.

mn.

n. *nășgvi; nășjni; nășvi*

g. *nășgvi(h); nășjni(h); nășvi(h)*

d. *nășgvem; nășjnem; nășvem*

a. *nășgvę; nășjnę; nășvę*

l. *na nășgvi; na nășjni; na nășvi*

i. *z nășgvemil/z nășgvi; z nășjnemil/z nășjni; z nășvemil/z nășvi*

Mlađi oblici *nêgovi*, *nêzini* i *nîhuvi* također imaju stalan i nepromjenjiv naglasak u svim padežima.

jd. – ž. rod

N. *nêgva*; *nêjna*; *nîva*

G. *nêgvę*; *nêjnę*; *nîvę*

D. *nêgvę*; *nêjnę*; *nîvę*

A. *nêgvu*; *nêjnu*; *nîvu*

L. *pri nêgvę*; *nêjnę*; *nîvę*

I. *z nêgvu*; *nêjnu*; *nîvu*

U množini se sklanjaju kao i *nêgvi*, *nêjni* i *nîvi*, jedino se razlikuju oblici u n. i a. – *nêgvę*, *nêjnę*, *nîvę*. Mlađi oblici: *nêguva*, *nêzina*, *nîhuva*; *nêgvę*, *nêzinę*, *nîhuvę*. Oblik te zamjenice za srednji rod razlikuje se od m. roda jedino u nominativu i akuzativu – *nêgvę/nêgvę*, *nêjnę/nêzinę*, *nîvę/nîhuvę* itd.

Upitno-odnosne zamjenice

Zamjenica *kõj* „što“ sklanja se kao imenica m. roda *o*-osnovâ n. p. A, tipa *mräs* (tip s promjenom kvantitete u I., gdje se pojavljuje neocirkumfleks). Kod zamjenice *duô* „tko“ pojavljuje se neoakut u GDA.¹⁹⁵

N. *duô*; *kõj*

G. *kõga*; *čëga/čësa*

D. *kõmu*; *čëmu*

A. *kõga*; *kõj*

L. *u kõmu*, *př këm* (npr. *U kõmu guvöriš? Př këm si biŕ!*); *u čëmu*, *ô čëm*

I. *s kjëm*; *š čjëm*

Stariji se genitivni oblik zamjenice *kõj* čuva – *čësa*. U mlađih je govornika, međutim, češći onaj drugi – *čëga* – koji je nastao analogijom prema ostalim zamjenicama.

¹⁹⁵ Izvorni je naglasak u G. **kogä*, **česä*, a on se onda može (nefonetski) pomicati, što nije uvijek dosljedno. Usp. i štok. *kõga* – *čëga* – *nëga* – *tõga* (najstarije i očekivano), ali i *kõga* – *čëga* – *nëga* – *tõgä* u drugim govorima. (M. Kapović, usmeno)

Zamjenice *kōji* (*kōja, kōje, kōji, kōje, kōja*) i *štēri* dekliniraju se kao *muōj, mōja* itd, odnosno kao pridjevi. Tako je i sa zamjenicama *čiji, čija* itd. U svim padežima imaju stalan naglasak. Stegnuti su oblici *kī* „koji“ i *kā* „koja“.

Pokazne zamjenice

Pokazne su ove zamjenice: *tě/těf, tā, tē, tí, tē, tā, ōf, ōva, ōve, ōvi, ōve, ōva; ōn, ōna, ōne, ōni, ōne, ōna; vĕn, vĕna, vĕne, vĕni, vĕne, vĕna; tuō* „to“, *ōve* „ovo“, *ōnef vĕne* „ono“.

Deklinacija se pokaznih zamjenica uglavnom podudara deklinaciji (određenih) pridjeva (koji su postali stapanjem pridjevske osnove i pokazne zamjenice).¹⁹⁶

jd. – m. rod

N. *tě/těf, ōf, vĕn*

G. *tōga, ōvuga/uvōga, vĕnuga/vĕnōga*

D. *tōmur, ōvumu/uvōmur, vĕnumu/vĕnōmu*

A. *tōga, tĕ/tĕf, ōvuga/uvōga, ōf, vĕnuga/vĕnōga, vĕn*

L. *př tĕm; př vĕm, pri ōvĕm; pri vĕnĕm*

I. *s tĕm; z uvĕm/ōvĕm; z vĕnĕm/vĕnĕm*

Za akuzativ jednine vrijedi isto što i za imenice muškoga roda kada je u pitanju razlika između živoga i neživoga – vrlo se rijetko upotrebljava A=G za imenice koje označavaju neživo.

mn.

n. *tī, ōvi, vĕni*

g. *tĕi(h); uvĕi(h)/ōvi(h); vĕnĕi(h)/vĕni(h)*

d. *tĕm; uvĕm/ōvĕm; vĕnĕm/vĕnĕm*

a. *tĕ; ōve; vĕne*

l. *př tī; pri ōvi, př vi; pri vĕni*

i. *s tĕmi; z uvĕmi; z vĕnĕmi*

jd. – ž. rod

N. *tā, ōva, vĕna*

¹⁹⁶ Usp. Matasović 2008: 228.

G. *tê, ôvê, vênê*

D. *tě, ôvê, vêne*

A. *tôu, tu, ôvu, vënu*

L. *na têt, nã têt, ôvê, prĩ vêt, na vênê*

I. *s tôu, z uvôu/ôvu, z vênôu/vënu*

Deklinacija u množini jednaka je onoj u muškome rodu, jedino je n. *tê, ôvê, vênê*. Srednji rod od muškoga se razlikuje samo u nominativu i akuzativu (NA. *tě, ôvê, vêne*; na. *tã, ôva, vëna*).

Neodređene zamjenice

Zanimljivo je što se u ovome (kojkavskom) govoru umjesto (očekivanih) neodređenih zamjenica **nekoj* i **nikoj* (prema *kôj*) upotrebljavaju *nêkê* „nešto“ i *nîkê* „ništa“ (također *nîš*, ali rjeđe). Osim njih, neodređene su zamjenice *sě* „sve“, *sî* „svi“, *nîšćî* „nitko“, *nîćîjî*, *nîkakeŕ/nîkakuf*, *něšćî/něščê* „netko“, *nêkakeŕ/nêkakuf*, *duô gêt* „tko god“, *kôj gêt* „što god“. U taj se popis mogu uvrstiti i zamjениčki pridjevi *sãki* „svaki“, *sãka, sãkê, sěŕ/věs* „sav“¹⁹⁷, *sã* „sva“; zatim *nêkujôjî* „neki“, *kôjkãkêŕ/kôjkãkuf*, *bîŕê kôj* itd. Broj *jên/jêđen* upotrebljava se kao neodređena zamjenica u značenju „neki“.

Neodređenost se može izreći tako da se upitnim zamjenicama *duô* i *kôj* doda pokazna zamjenica (čestica) *tuô*, npr. *Vãnê jê lêt – duô-tuô bu ôpal*. „Vani je led, netko će sigurno pasti.“; *Vêŕêŕ fêjst pûšê, kôj-tuô bu sŕgal*. „Vjetar jako puše, nešto će slomiti.“

Kad se traži da sugovornik ponovi ono što nismo dobro čuli, pita se rječcom *kôj?* ili *kôga?* (kao u štokavskome *štã* ili *štô*).

N. *nîšćî/nîščê, nêšćî/něščê, nîš/nîkê, nêkê*

G. *nîkuga, nêkuga, nîčêga/nîčesa, nêčêga/nêčesa*

D. *nîkumu, nêkumu, nîčemu, nêčemu*

A. *nîkuga, nêkuga, nîš/nîkê, nêkê*

L. *pri nîkêŕ, pri nêkêŕ, na nîčêŕ, na nêčêŕ*

I. *z nîkêŕ/nîkjêŕ, z nêkêŕ/nêkjêŕ, z nîčêŕ/nîćjêŕ, z nêčêŕ*

U L. i I. zamjenicâ *nîšćî* i *nêšćî* uzeti su nastavci „meke“ deklinacije. Kad se nađu u svezi s prijedlogom, zamjenice se ne odvajaju od negacije, npr. *Nîšsam tuô čûla ud nîkuga*. „Nisam

¹⁹⁷ Oblik je *věs*, bez metateze (< *wixu) stariji.

to čula ni od koga.“, *Brânke nîje z nîkem (vu) vêze*. „Branko nije ni s kim u vezi.“; isto tako i *z ničem* „ni s čim“ itd. Naglasak (kvantiteta i mjesto) nepromjenjiv je u cijeloj paradigmi. Sklanjaju se kao pridjevi. Kao ove zamjenice dekliniraju se i *nîčiji, nîkakeŕ/nîkakuf* (A. *nîkakvuga*, I. *z nîkakvem*), *nêkakeŕ/nêkakuf, nêkakve, nîkakve, sâki, sâke, nêčiji* itd.

Kao posvojna zamjenica *nâša* dekliniraju se i *sâka* „svaka“, *nêkakva, nîkakva*. U množini te zamjenice glase *sâki (sâke, sâka), nîkakvi (nîkakve, nîkakva), nêkakvi (nêkakve, nêkakva), nêčiji (nêčije, nêčija), ničiji* itd.

Kao zamjenice *tê/têf, tâ* itd. dekliniraju se i *sê* „sve“ (G. *sêga*; I. *zu sîem*), *sêf vês, sâ* (G. *sê*) itd. U značenju „neki“ upotrebljava se u jednini zamjenica *nekuôji*. Neodređene su zamjenice još i *sêkujkâkeŕ, kôj kâk*; zamjениčki prilozi *nêgdar, nîgdar, sîgdar, nêkak, nîkak, sîkak* itd. Zamjениčki pridjevi *kûliki, kûlika, kûlike, kûliki, kûlike, kûlika* (također *tûliki, unûliki, venûliki, uvûliki*) sklanjaju se kao pokazne zamjenice *nâš, nâša* itd.

GLAGOLI

Kategorije su glagolâ ove: aspekt (svršeni i nesvršeni vid), broj (jd, mn), 3 lica u jd. i mn, vrijeme (prezent, perfekt, pluskvamperfekt, futur), način (indikativ, imperativ, optativ, kondicional I. i II), stanje (aktiv, pasiv), infinitni oblici (infinitiv, supin, gl. pridjev radni & trpni, gl. prilog sadašnji, gl. imenica). Imperfekta i glagolskoga priloga prošlog nema. Ostatak aorista glagola *rěči* – 1.1.jd. *rěku* – čest je u razgovoru, u prepričavanju (služi i kao poštapalica).

S obzirom na vid, postoji podjednak broj svršenih i nesvršenih glagola, npr. *duôjti* (sic!) „doći“ & *dulăziti/duhăjati, skupăti & kupăti* „kopati“, *spěči & pěči* „peći“ itd. Dvovidni su, primjerice, *čŭjti* „čuti & biti budan“, *viděti* „vidjeti“, *teļefunĭerati* „telefonirati“, *ubĭđuvati* „ručati“ i *večĕrjati* „večerati“ itd.

Bezlični su glagoli, primjerice, *buļĕti* „boljeti“ (3.jd. *buļĭ, buļĭ mĕ*), *kmĭčiti sĕ* „mračiti se“ (*kmĭči sĕ*), *dežžĭti* „kišiti“ (*ödežžĭĭ sĕ jĕ*), *gĭmetil gĭmĕti* „grmjati“ (*gĭmĭ*) itd.

Pravi su povratni glagoli *făĭiti sĕ* „hvaliti se“, *čĕsăti sĕ* „češljati se“, *prirĕditi sĕ* „pripremiti se“, *ublăčiti sĕ* „odijevati se“, *kōupati sĕ* „kupati se“, *zŭjti sĕ* „izuti se“, *ubŭvati sĕ* „obuvati se“, *duguvăr(j)ati sĕ* „dogovarati se“, *duguvurĭti sĕ* „dogovoriti se“ itd. Uzajamno su povratni *bōsti sĕ, putōuči sĕ* „potući se“, *glĕđeti sĕ* „gledati se“, *puglĕdati sĕ* „pogledati se“, *svăditi sĕ* „svadati se“, *kušŭvati sĕ* „ljubiti se“ itd. Nepravi povratni glagoli: *igrăti sĕ, držăti sĕ, prebĭjati sĕ* „probijati se, napredovati“, *prebĭti sĕ* „probiti se“, *kmĭčiti sĕ* „mračiti se“, *ublăčiti sĕ* „oblačiti se“, *smeĭăti sĕ* „smijati se“, *bujăti sĕ* „bojati se“, *nădati sĕ, srămiti sĕ, čŭditi sĕ, briĭguvati sĕ* „brinuti se“, *splăšiti sĕ* „prestrašiti se“, *rešĭditi sĕ* „razljutiti se“, *briiti sĕ* „brijati se“ itd. Glagoli *vučĭti sĕ* „učiti“ i *plăkati sĕ* „plakati“ također spadaju u povratne glagole i nikada ne dolaze bez zamjenice. Glagoli *študĭerati (si), mĭšĭti (si), rezmĭšĭti (si), sĕsti (si), pujĕsti (si), pupĭti (si), prešpăti (si)* itd. rijetko se pojavljuju bez enklitičkog oblika dativa povratne zamjenice – *si*. Povratni je glagol i *španciĕrati sĕ* „šetati“. Kao i općenito u hrvatskome jeziku, povratni se glagoli, dakako, tvore i prefiksacijom nepovratnih glagola, npr. *najĕsti sĕ, napĭti sĕ, naspăti sĕ, zaļĕtĕti sĕ* itd.

Razlikuju se infinitiv i supin, i to, osim u nastavku, i naglasnim svojstvima. Supin je, povijesno gledano, stari akuzativ (za razliku od infinitiva, koji je zapravo stari lokativ), ima nastavak *-t/-č* (infinitiv: *-ti/-či*) i dolazi uz glagole kretanja. To su glagoli *prĕjti* „otići“ (npr. *prĕšĕl jĕ spăt*), *ĭti* „ići“ (*ĭđemĕ sĕ spumĭnat* „idemo razgovarati“; *pĕš zŭtra lōvit riĭbe?* „hoćeš li sutra ići loviti ribe?“), *duôjti* „doći“ (*dōšla sam pĭsat*), *utĭti* „otići“ (*utĭšĕl ga jĕ ĭskat* „otišao ga je tražiti“). Supin imaju samo nesvršeni glagoli, npr. *pĕm spăt* „ići ću spavati“, *ĭđemĕ ĭĕst* „idemo jesti“ itd.; ali *pĕm si măĭĕ prešpăti* „otići ću odspavati“, *ĭđemĕ tuô pujĕsti* „idemo to pojesti“ itd.

Za kajkavski općenito vrijedi činjenica da ne postoje dva futura. Futur se tvori od svršenoga prezenta glagola *bĭti/bĭti* (kraći oblik: nagl. *bōum/nenagl. bum, bōuš/buš, bōu/bu*,

bõumę/bumę, bõutę/butę, bõuju/buju, dulji oblik¹⁹⁸: *bõudem/budem, bõudeš/budeš, bõude/bude, bõudemę/budemę, bõudetę/budetę, bõudeju/budeju*) i gl. pridjeva radnog, npr. 1.l.mn. *jęli bumę/bõumę jęli; nę bumę išli* itd. Budućnost se često izriče i prezentom svršenih glagola, npr. *pęm* „ići ću“, *mām duõjdem* „odmah ću doći“, *duõjdeš zũtra k męne?* „hoćeš li sutra doći k meni?“, *ę bõuš?* „hoćeš li?“ itd. Zanimjekani futur: *nę bum, nę buš, nę bu, nę bumę, nę butę, nę buju* (ili stegnuti oblici *nęm, nęš, nę, nęmę, nęte, nęju*) + gl. pridjev radni.

Perfekt se tvori od nenaglašenog prezenta glagola *bĩti* (*sam, si, je, smę, stę, su*) i gl. pridjeva radnog, npr. *ję dõšęl, vĩdli smę, zašila sam, ustāle ję* „ostalo je“, *si bil ščęra tām?* „jesi li jučer bio ondje?“ itd. Što se tiče poretka, enklitički oblik može postati proklitikom (ispred GPR). Pluskvamperfekt se još uvijek čuva, premda se upotrebljava znatno rjeđe od perfekta. Tvori se od perfekta glagola *bĩti* i radnoga gl. pridjeva, npr. *pak tuõ smę sę već bĩli duguvurĩli* „pa to smo se već bili dogovorili“; *bil ję dāl, bĩli su kũpiłi, kād stę bĩli napravĩli sę koj ję trębałę, pręšli stę spāt* „kad ste bili napravili sve što je trebalo, otišli ste spavati“ itd.

Glagolski pridjev radni ima nastavke *-(ę)l, -la, -le, -li, -le, -la*, npr. *kõpal* „kopao“, *prāla, upādałę* (sic!) „padalo“, *vĩdli, klęle, vmřl, třla, rękel* „rekao“, *dęl* „stavio“, *zmõkęl* „pokisao“, *šępnula* „šapnula“, *djęla* „stavila“ itd. Oblici se (m, ž. i sr. rod) razlikuju, osim nastavcima, i različitim mjestom naglasaka te kvantitetom (što vrlo često dovodi i do promjene kvalitete vokala), npr. *plātıl & platıla, õpal & upāla, dęl* „stavio“ & *djęla, kõpal & kõpala & kupāli, pusjękęl* „posjekao“ & *pusjękla & pusękļi* itd.

Glagolski pridjev trpni može imati određeni i neodređeni oblik, npr. *zbĩt/zbĩjęn & zbĩti, prõkļęt, puspān & puspāni* „pospan“, *zmõučęn & zmõučęni* „izmučen“, *pujędęn* „pojeden“, *nęnaspāna* „nenaspavana“, *pusājęn & pusājęni* „posaðen“, *pusvājęn* „posvađan“, *stĩrana* „istjerana“, *zurāna* „izorana“, *pusjęjane* „posijano“, *spęčęn/spęčęn & spęčęni* „ispečen“, *plęten & plętęni* itd.

Glagolski su prilozi npr. *stujęcki* „stojeći“, *sędęč/sędęcki* „sjedeći“, *ļęžęč/ļęžęcki* „ležeći“, *plācič* „plaćući“, *kļęčęč/kļęčęcki* „klečeći“, *gļędęč* „gledajući“ itd.

Kondicional prvi i drugi tvore se pomoću nepromjenjive čestice *bi* (*jā bi kũpila, õn bi napĩsal, mĩ bi pĩsałi, vĩ bi dęlałi, da smę išli k nęmu, bĩli bi sę sigurnę zabāvĩli* „da smo išli k njemu, sigurno bismo se (bili) zabavili“, *dā si mę pĩtal, bĩla bi ti rękla vũ čęm je problęm* „da si me pitao, rekla bih ti (bila) u čemu je problem“ itd. Optativ, željni način, oblikom je jednak glagolskom pridjevu radnom, npr. *Žĩveļ!* (u ovome slučaju, primjerice, nije jednak radnomu gl. pridjevu s obzirom na naglasak, što znači da je optativ ipak poseban oblik – GPR *žĩveļi*; također i GPR *žĩveļ, žĩveļa*, ali opt. *Žĩveļ! Žĩveļa!*); *Vrāk tę zę!* itd.

Nastavci su u prezentu *-m, -š, -õ, -mę, -te, -ju (-ęju, -iju, -aju)/-u/-oju*. Glagol *štęti* ima dva oblika 1.jd.pz. – *õčęm & õču, nęčęm & nęču*. Dva oblika u prezentu (u svim licima) imaju i

¹⁹⁸ U oblicima *bõudem, bõude* itd. naglasak je ~ pomalo neobičan, usp. to s oblicima navedenim za neke susjedne/bliske govore: *bõm, bõš, bõ* u Gregurovcu Veterničkome (Jembrih & Lončarić 1982–83, 52), *bõdem (bõm), bõdeš (bõš), bõde (bõ)* u Zelini (Kalinski & Šojat 1973, 32), *bõum, bõuš, bõu* u Bednji (Jedvaj 1956, 310).

glagoli poput *sīpati* – 1.jd. *sīpļem* i *sīpam*. U 3.mn. nastavci su, kao i u velikom broju kajkavskih govora¹⁹⁹, izjednačeni, npr. *dīēlaju* „rade“, *kupūju* & *kupūjēju*, *pījēju* „piju“, *kōūņēju* „kunu“, *bēreju* „beru“, *šumīju* „šume“, *vīdiju* „vide“, *pēčēju* „peku“, *ļetīju* „lete“, *īdeju* „idu“, *gļedīju* „gledaju“, *čūjēju* „čuju“, *kričīju* „viču“, *veļīju* „vele“, *vļičēju* „vuku“, *kusīju* „kose“, *mōreju* itd., premda se čuvaju i neki stariji oblici (sa starim mjestom naglasaka), npr. *kunōu* „kunu“, *berōu* „beru“, *pečōu* „peku“, *jedōu* „jedu“ (uz *ījēju*) itd. Prezent glagola *mōči* „moći“ (rotacizam!): *mōrem*, *mōreš*, *mōre*, *mōremē*, *mōreṭe*, *mōreju*. Prezent glagola *jēsti* „jesti“ (čuvaju se stariji oblici; izvorno atematski glagol): *īēm*, *īēš*, *īē*, *īēmē*, *īēṭe*, *īēju*.

Nastavci su u imperativu za 2.jd. *-i/-j/-ø*, a za 2.mn. *-eṭe/-jṭe/-ṭe*. Imperativni je morf *ē* proširen i na oblik onih glagola u kojima se očekuje *i*, npr. *pīļeṭe!* „pilite!“. Tako se i razlikuju oblici u prezentu i imperativu (2.mn.pz. *pīļite*). Glagoli s dvostrukim prezentom imaju i dva oblika za imperativ, npr. 2.jd. *sīpļ!* i *sīpaj!* Karakterističan je, a što vrijedi za većinu kajkavskih govora²⁰⁰, stari imperativ s jotiranim *d* u atematskih glagola *jēsti* i *puvēdati* „reći, ispričati“ – 2.jd. *jēč!* *pōvēč!*, 2.mn. *jēčṭe!* *pōvēčṭe!* (i *puvīčjṭe!*). Sličan je i imperativ *gļēč!*, *gļēčṭe!* „vidi!, vidite!“. Imperativ je glagola *vīdēti* „vidjeti“ – *vīš!* *vīšṭe!* Za prvo lice množine ne upotrebljava se imperativ, a za treće lice zapovijed se izriče opisno, česticom *nāj* ili *nēk*, npr. *nāj spļ!* „neka spava!“, *Buōk mu nāj dā zdrāvļe!* „Bog mu dao zdravlje!“ (i *Buōk mu dēj zdrāvļe!* – stari oblik imperativa). Sibilizacija, odnosno druga palatalizacija, ne provodi se, npr. *rēč!* „reci!“, *spēč!* „ispeci!“ itd. Zabrana, molba i slično izriče se česticom *nāj/nājṭe* u značenju „nemoj, nemojte“ i infinitivom, npr. *nāj pripuvīčēdati bēdastuōčē!* „ne govori gluposti!“; *nājṭe zābiti naprāviti ōne kōj muōratē!* „ne zaboravite napraviti ono što morate!“. Često se upotrebljava i (dodatna) čestica *dēj* uz *nāj* (to je zapravo imperativ glagola *dātī*), pa se kaže, npr. *dēj nāj tuō dēlat!* „nemoj to raditi!“.²⁰¹ Katkad se upotrebljavaju i imperativi u sljedećim situacijama: *bōūdi je rēkēl dā sam ju puzdrāvila!* „reci joj (kad se sretnoš s njom, nije određeno kada će to biti) da sam je pozdravila!“; *pōkļe bōūdēṭe pugļēdaļi kōj pīšē f knīge!*²⁰² „pogledajte kasnije što piše u knjizi!“ itd.

Slijede glagolske paradigme, odnosno pregled glagola po vrstama (prema tematskome vokalu) i razredima.²⁰³ Glagoli su podijeljeni po akcenatskim obilježjima u n. p. A, B i C. Navode se ovi oblici: infinitiv, supin, sva tri lica jednine i množine prezenta, GPR, GPT, imperativ. Podjela će izgledati ovako: 1. *e*-glagoli (s 9 razreda: *t/d-*, *s/z-*, *p/b-*, *k/g/h-*, *n/m-*, *r/l-*, *il/ul/ē-*, *a-*, *j/va-*razred), 2. *ne*-glagoli, 3. *ē/a*-glagoli, 4. *i*-glagoli, 5. *a-je*-glagol, 6. *a-ā*-glagoli, 7. *ova*-glagoli, 8. pomoćni glagoli *bīti* i *štēti* te još neki nepravilni glagoli. Za naglasne su paradigme u glagolâ karakteristična ova obilježja:

¹⁹⁹ Usp. Brozović & Ivić 1988: 96–97.

²⁰⁰ Usp. Lončarić 1996: 111.

²⁰¹ *Dēj* i *nāj* zapravo imaju suprotno značenje – „daj“ i „nemoj“.

²⁰² Po obliku ovo izgleda kao futur, osobito stoga što se ne razlikuju 2.l.mn. u prezentu i imperativu, međutim u razgovoru se (s obzirom na kontekst) razlika može uočiti. Dakle, ovo je 2.l.mn. imperativa i GPR.

²⁰³ Podjela se pomalo razlikuje od one tradicionalne, i to iz dijakronijsko-sinkronijskih razloga, a posebice zbog povezanosti glagolskih vrsta i razreda s akcentuacijom (neki su glagolski razredi razdvojeni zbog različita akcenatskoga razvoja). (podjela prema M. Kapoviću)

→ **n. p. A** – naglasak " je stalan na osnovi ili se smjenjuje s neocirkumfleksom na istome slogu u snovi; u prezentu je uglavnom $\hat{\quad}$, a rjeđe " ; u glagolskome pridjevu radnome, infinitivu i imperativu uglavnom je " naglasak; u GPR ž. roda i u GPT obično je neocirkumfleks; npr. *lājati-lājat-lājem-lājal-lājala-lājaļi-lāj!*, *čistiti-čistit-čistim-čistil-čistila-čistiļi-čisti!*; postoje i podtipovi, primjerice tip u kojem je ujednačen $\hat{\quad}$ ili " na osnovi; podtip **n. p. A:** – radi se o paradigmi s neoakutom na istome mjestu u svim oblicima, koja nastaje od psl. *n. p. c* ili *n. p. b* (ovisi o kojem je glagolu riječ), npr. *dāvati-dāvat-dājem-dāval-dāvala-dāvaj!*, ili je poopćen $\hat{\quad}$, npr. *pļivati-pļīvat-pļivam-pļival-pļivala-pļivaj!*

→ **n. p. B** – naglasak može biti ili na osnovi ili na nastavku; u prezentu je uvijek na osnovi " ili $\tilde{\quad}$; u određenim se oblicima katkad može pojaviti neocirkumfleks; postoje dva obrasca – kratki **B** (npr. *nāgnuti sē-nāgnem-nāgnul-nāgnula-nāgnut-nāgni!*; *vujziti-vōjzit-vōjzim-vōjziju-vōjzil-vōjzila-vujziļi-vōjzi!*) i dugi **B:** (npr. *kūriti-kūrit-kūrim-kūril-kūriļa-kūri!*; kratki naglasak na prvome zaosnovnom slogu vidi se u imperativu *kūrēte!*, koji se može čuti u najstarijih govornika, i to samo u spontanu razgovoru); primjeri s naglaskom na osnovi: *nāgnuti sē, nāgnem, nāgnut, vōjzim, mēļem, pōšļem;* primjeri s naglaskom na nastavku: *vujziti, vujziļi, puslāti, nastāti*; povučeni naglasak/retrakcija: *nāgni!, nāgnul, nāgnula; vōjzit, vōjzil, vōjzi!*; *kūriti, kūrim, pōžeļ, kļūvat*; glagoli u **n. p. B** imaju, za razliku od **n. p. C**, naglasak na osnovi i kod dugih nastavaka (npr. *nēsim*); pomičnost u GPR (*l*-participu) postoji (pomicanje neocirkumfleksa), ali ona je drugog tipa nego u glagolâ **n. p. C**

→ **n. p. C** – ova paradigma ima pomičnost u GPR; to su većinom glagoli sa starom oksitonezom, koja nije očuvana; postoje dva obrasca – kratki **C** (u inf. je na nastavku " naglasak; neoakut je na nastavku u prezentu, a na korijenu u imp. – retrakcija; pomičan naglasak u oblicima GPR, npr. *gurēti-gōreļ-gurī-gurīju-gōreļ-gurīēļa-gōri!*) i dugi **C:** (s neoakutom na osnovi u inf., sup., GPR, imp. i na nastavku u prezentu – gdje je $\hat{\quad}$ naglasak na zadnjem slogu, npr. *živēti-živēt-živīm-živīju-živēļ-živēļa-žīvi!*); bitno je to da **n. p. C** tipizira naglasak na kraju u prezentu (npr. *luvīm*), pomičnost tipa *lōvil ~ luvīļa ~ lōviļe* u GPR te promjenjiv naglasak u supinu

→ postoje i kombinacije naglasnih paradigama, što je objašnjeno dolje i što će se vidjeti na primjerima (jednostavno se radi o tome da neki oblici jednoga glagola idu po jednome obrascu, a drugi po drugome)

• e-glagoli (1. vrsta)

a) *t/d*-razred

n. p. A

<u>inf.</u> ²⁰⁴	<u>pz.</u>	<u>GPR</u>	<u>GPT</u>	<u>imp.</u>
<i>sę̄sti</i>	<i>(sę̄dnę̄m)</i>	<i>sę̄ł</i>	<i>(fkrâjńę̄n)</i>	<i>sę̄di! / (sę̄dni!)</i>
„sjesti“	<i>(sę̄dnę̄š)</i>	<i>sę̄ła</i>	„ukraden“	<i>sę̄dę̄tę̄! / (sę̄dnę̄tę̄!)</i>
	<i>(sę̄dnę̄)</i>	<i>sę̄łę̄</i>	<i>(fkrâjńę̄na)</i>	
<i>nasę̄sti</i>	<i>(sę̄dnę̄mę̄)</i>	<i>sę̄łi</i>	<i>(fkrâjńę̄ni)</i>	<i>fkrâni! fkrânę̄tę̄!</i>
„nasjesti“	<i>(sę̄dnę̄tę̄)</i>	<i>sę̄łę̄</i>		
	<i>(sę̄dnę̄ju)</i>	<i>sę̄ła</i>		
		<i>nâsę̄ł, nasę̄ła, nasę̄łę̄</i>		
		<i>nasę̄łi, nasę̄łę̄, nasę̄ła</i>		

Po ovoj se paradigmi mijenjaju glagoli koji imaju stalan " naglasak na osnovi u infinitivu, imperativu te u GPR (osim ž. roda). U GPR ž. roda, prezentu i GPT pojavljuje se neocirkumfleks. Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *fkrâsti* „ukrasti“ (pz. *fkrânem, fkrânęš* itd., GPR *fkrâl, fkrâla, fkrâli*, imp. *fkrâni!*) – ali ne i *krâsti* (on ide po n. p. A-C, npr. *krâdem, krâdę̄š, kradę̄u/krâdę̄ju, krâl, krâla, krâli*), *napâsti* (GPR *nâpal, napâla, napâli*), *prepâsti* „propasti“, *rešpâsti sę̄* „raspasti se“, (*u*)*pâsti* „pasti“ (1.jd.pz. *upânę̄m*, imp. *upâni!*, GPR *pâl, pâla, ôpal, upâla*), *utpâsti* „otpasti“ itd. Većina ovih glagolâ u prezentu i imperativu nema suglasnika *d* pa su oblici nalik onima glagolâ 2. vrste, npr. 1.jd.pz. *napânę̄m* „napadnem“, imp. *napâni!* itd.²⁰⁵

Tako se konjugira i glagol *ję̄sti*, izvorno atematski glagol, kojem su očuvani stariji oblici u prezentu (jedino u 3.mn.pz. postoji oblik *ję̄dę̄u*, s korijenom *jed-*, u ostalim ga licima nema) i imperativu. Infinitiv, supin, GPR i GPT pripadaju ovom razredu. Vidi dolje u 8. vrsti cijelu paradigmu ovoga glagola.

n. p. B

<i>ĩti/ĩti</i>	<i>ĩdę̄m</i>	<i>ĩšę̄ł</i>	<i>õdi!/õdi!</i>
„ići“	<i>ĩdę̄š</i>	<i>ĩšla</i>	<i>õdę̄tę̄!/õtę̄!/õtę̄!</i>
	<i>ĩdę̄</i>	<i>ĩšę̄łę̄</i>	
	<i>ĩdę̄mę̄</i>	<i>ĩšę̄li</i>	

²⁰⁴ Oznake: inf = infinitiv, sup = supin, pz = prezent, GPR = glag. pridjev radni, GPT = glag. pridjev trpni, imp = imperativ.

²⁰⁵ Ovo je zapravo *-ne*-prezent, to je kombinacija dviju vrsta, dakle infinitiv i GPR jesu kao i u ostalih *e*-glagola, dok je konjugacija u prezentu, imperativu i GPT jednaka onoj u *ne*-glagola. To vrijedi za sve navedene glagole.

<i>īdētę</i>	<i>īšlę</i>
<i>īdęju</i>	<i>īšla</i>

U prezentu je " naglasak na prvome slogu osnove, dok je u imperativu neoakut retrakcijskog postanka; u GPR je on, povijesno gledano, vjerojatno analogijom prema infinitivu *īti* (a *īti* je prema *īdem*)²⁰⁶. Usp. i negirane prezentske oblike: *nęjdęm*, *nęjdęš*, *nęjdę*, *nęjdęmę*, *nęjdętę*, *nęjdęju*. Vidi i dolje među nepravilnim glagolima (jer glagol ima tri različite supletivne osnove).

n. p. B-C

<i>nājti</i>	<i>nājđęm</i>	<i>nāšel</i>	<i>nājđęn</i>	<i>nājdi!</i>
„naći“	<i>nājđęš</i>	<i>nāšla</i>	<i>nājđęna</i>	<i>nājđętę!</i>
	<i>nājđę</i>	<i>nāšļę</i>	<i>nājđęnę</i>	
	<i>nājđęmę</i>	<i>nāšļi</i>	<i>nājđęni</i>	
	<i>nājđętę</i>	<i>nāšļę</i>	<i>nājđęnę</i>	
	<i>nājđęju</i>			

Tako se konjugiraju i ovi slični glagoli: *duduōjti se* „istrošiti se, dotrajati“, *duōjti* „doći“, *pręjti* „prijęći; otići“, *vuįjti* „pobjęći“, *zājti* „zaći, ući“ itd.²⁰⁷

n. p. C

<i>zmęsti</i>	<i>zmętęm</i>	<i>zmęl</i>	<i>zmętęn / zmętęn</i>	<i>zmęti!</i>
„pomesti“	<i>zmętęš</i>	<i>zmęla</i>	<i>zmętęna/</i>	<i>zmętętę!</i>
	<i>zmętę</i>	<i>zmęļę</i>	<i>zmętęna</i>	
	<i>zmętęmę</i>	<i>zmęļi</i>	<i>zmętęnę/zmętęnę</i>	
	<i>zmętętę</i>	<i>zmęļę</i>	<i>zmętęni/zmętęni</i> ²⁰⁸	
	<i>zmętęju</i>	<i>zmęla</i>	<i>zmętęnę/zmętęnę</i>	
			<i>zmętęna/zmętęna</i>	

²⁰⁶ Dvojnost *īti/īti* vidi se npr. i u sln. Prlekiji u Središću; u štok. ima i tip *īci* i tip *īci > īci* (tj. *īci* i *īci*), a *īšla* se javlja i u nekim zapadnim posavskim govorima. Sve bi to moglo biti povezano, iako nije nužno tako. (M. Kapović, usmeno)

²⁰⁷ Ovdje je neobičan ^ naglasak jer se očekuje neoakut, međutim tako ga izgovaraju i stariji i mlađi govornici.

²⁰⁸ Ovdje se kolebaju i stariji govornici, premda je prva verzija uvijek ova s kratkim naglaskom, u svim oblicima.

U ovoj paradigmi neoakut je u prezentu i imperativu retrakcijskog postanka. U GPR je " naglasak, kao i u infinitivu, na istome mjestu. U ž. rodu GPR u glagola *bōsti* pojavljuje je neocirkumfleks, ali to ili je analogijom prema oblicima tih glagola u nekim drugim govorima ili prema n. p. A, npr. prema *krāla*). U supinu se (ako ga ima) javlja ^ naglasak, što se i očekuje.²⁰⁹ Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *bōsti* & *prēbōsti* „probosti“ (sup. *buōst* (sic!)), 2.jd.pz. *bōdeš*, imp. *bōdi!*, *bōdeṭe!* (bez diftonga), GPR (*z*)*bōl*, *zbōla* & (*z*)*buōla* analogijom²¹⁰, *bōli*, *bōle*, *prēbol*, *prēbōla*, *prēbōli*, *prēbōle*, GPT *prēbōden*, *prēbōdena*, *prēbōdenē*, *prēbōdeni*, *prēbōdenē*), *cvēsti* „cvasti, cvjetati“ (pz. *cvēṭe*, *cvēṭeju*; GPR *cvēl*, *cvēla*, *cvēle*, npr. *cvīṭṭje je cvēle*, *cvēli*, *cvēle*, *rēscvēl* „rascvao“, *rēscvēla*, *rēscvēle*, *rēscvēli*, *rēscvēle*; GPT *rēscvēten*, *rēscvētenē*, *rēscvētena*, *rēscvēteni*; *cvēti!*, *rēscvēti se!*), *gnēsti* „gnječiti“ (pz. *gnēṭem*, *gnēṭeju*, sup. *gnēst*, GPR *gnēl*, *gnēla*, *gnēli*, *gnēle*, *nāgnēl*, *nāgnēla*, *nāgnēli*; GPT *nāgnēten*, *nāgnētena*, *nāgnēteni*; *gnēti!*, *nāgnēṭeṭe!*), *namēsti* (pz. *namēṭem*, *namēṭeju*; GPR *nāmēl*, *nāmēla*, *nāmēli*; GPT *namēten*, *namētena/namēṭena*, *namēṭeni/namēṭeni*; *namēti!*, *namēṭeṭe!*), *pumēsti* „pomesti“, *plēsti* „plesti“ (pz. *plēṭem*, *plēṭeju*; GPR *plēl*, *plēla*, *plēli*; *prēplēl*, *prēplēla*, *prēplēli*, *prēplēle*; GPT *prēplēten*, *prēplētena/prēplēṭena*, *prēplēṭeni/prēplēṭeni*), *prēsti* (i *prēsti* - analogijom prema prezentskim oblicima *prēdem*, *prēdeš* itd; *prēl*, *prēla* & *prēla*, *prēli*, *prēle*), *umēsti* „omesti“ (pz. *umēṭem*, *umēṭeju*; GPR *ōmēl*, *umēla*, *umēle*, *umēli* itd., ostali oblici kao i u glagola *namēsti*, vidi gore), *uplēsti* „udariti čime“ (GPR *ōplēl*, *uplēla*, *uplēli*) itd. Ovamo spada (kao podtip) i glagol *duvēsti* „dovesti“ (3.jd.pz. *duvēde*, GPR *dōvēl*, *duvēla*, *duvēli*, imp. *duvēdi!* *duvēdeṭe!* i starije *duvēdeṭe!*²¹¹).

n. p. C:-A

<i>naklāsti</i>	<i>naklānem</i> ²¹²	<i>naklāṭ</i> ²¹³	<i>naklājñen</i>	<i>naklāni!</i>
„natovariti“	<i>naklāneš</i>	<i>naklāla</i>	<i>naklājñena</i>	<i>naklāneṭe!</i>
	<i>naklāne</i>	<i>naklāle</i>	<i>naklājñene</i>	
	<i>naklāneṭe</i>	<i>naklāli</i>	<i>naklājñeni</i>	
	<i>naklāneṭe</i>	<i>naklāle</i>	<i>naklājñene</i>	
	<i>naklāneju</i>	<i>naklāla</i>	<i>naklājñena</i>	

²⁰⁹ To je pravilan odraz od *bōstь kao *kōstь > *kuōst* (vidi *i*-osnove, gore) ili kao u *buōk* (< *bōgь), vidi *o*-osnove. Usp. za duljenje psl. kratkoga neocirkumfleksa u N. *o*- i *i*-osnovâ Kapović 2008c: 12–13.

²¹⁰ Tako govori samo pokojni mlađi govornik, svi stariji koji su ispitani ovom prilikom kažu *zbōla* i *prēbōla* „probola“.

²¹¹ Ovaj glagol dosta se rijetko upotrebljava pa i ispitanici baš nisu bili sigurni je li tako, međutim oni koji ga upotrebljavaju rekli bi ovako kako je zabilježeno.

²¹² Ovo je opet pojava supletivnosti s oblicima *ne*-glagolâ. Vidi gore za glagole n. p. A također.

²¹³ Usp. i *preklāl*, *preklāla*, *preklālji*; *duklāl*, *duklāla*, *duklālji* itd.

U prezentu, GPT i imperativu zadržan je naglasak n. p. A, dok je neoakut u infinitivu i GPR poopcen (analog. prema glagolima tipa *tręsti* ili *ręsti*). U toj je paradigmi i glagol *duklęsti* „dotovariti“ te *sklęsti* „istovariti“ (*sklęnem, sklęneju*; GPR *sklęl, sklęla, sklęli*; GPT *sklę(j)ńęn, sklę(j)ńęna; sklęni!, sklęnęę!*), izvaditi“, *preklęsti* „pretovariti“ itd.

podtip n. p. A²¹⁴

<i>ręsti</i>	<i>ręstem</i>	<i>ręsel</i>	<i>zaręščęn</i>	<i>ręsti!</i>
	<i>ręsteř</i>	<i>ręsla</i>	<i>zaręščęna</i>	<i>ręstęę!</i>
<i>zaręsti</i>	<i>ręte</i>	<i>ręę</i>	<i>zaręščęnę</i>	
	<i>ręstemę</i>	<i>ręęli, ręę</i>		
	<i>ręstęę</i>	<i>zaręsel, zaręsla, zaręę</i>		
	<i>ręteju</i>	<i>zaręęli, zaręę</i>		

Tako i *naręsti, preręsti, ubręsti, zaręsti* itd.

b) *s/z*-razred

n. p. A

<i>vęęsti</i>	<i>vęęznęm</i> ²¹⁵	<i>vęęzeł</i>	<i>vęęzni!</i>
„stati unutra, ući“	<i>vęęzneř</i>	<i>vęęzla</i>	<i>vęęnęę!</i>
	<i>vęęnę</i>	<i>vęęę</i>	
	<i>vęęznęmę</i>	<i>vęęęli</i>	
	<i>vęęnęę</i>	<i>vęęę</i>	
	<i>vęęneju</i>	<i>vęęzla</i>	

Neocirkumfleks se javlja u prezentu i m. i ř. rodu jednine GPR, dok je u ostalim oblicima ” naglasak. Tako se konjugiraju i *preęrięsti, udęrięsti* „odęristi“, *vęrięsti* „ugristi“ (pz. *vęrięznęm, vęrięzneř* itd, GPR *vęrięzeł, vęrięzla; nęķę ga ję vęrięę* „neřto ga je uęrizlo“; imp. *vęrięzni!*) itd.

²¹⁴ To je od n. p. c, međutim, budući da nema likova tipa *zaraščęna, onda je ovo sinkronijski podtip n. p. A (uvijek ima isti naglasak). Oblici GPR *zaręščęn, zaręščęna* itd. jesu analogijom prema GPR *uęiřęęn* i sličnima, vidi dolje.

²¹⁵ Supletivnost. Present i imperativ – kao *ne*-glagoli. Vidi dolje glagole druge vrste.

podtip n. p. A (tip A₂)

<i>trĕšti</i>	<i>trĕšt</i>	<i>trĕšem</i>	<i>trĕšel</i>	<i>putrĕšĕn</i>	<i>trĕsi!</i>
„tresti“		<i>trĕseš</i>	<i>trĕsla</i>	<i>putrĕšĕna</i>	<i>trĕsete!</i>
		<i>trĕse</i>	<i>trĕsļe</i>	<i>putrĕšĕne</i>	
		<i>trĕšemę</i>	<i>trĕsļi</i>	<i>putrĕšĕni</i>	
		<i>trĕsetę</i>	<i>trĕslę</i>	<i>putrĕšĕne, putrĕšĕna</i>	
		<i>trĕseju</i>	<i>trĕsla</i>		
				<i>putrĕšel, putrĕsla, putrĕsļe</i>	
				<i>putrĕsļi, putrĕslę, putrĕsla</i>	

Osim u GPT (gdje je neocirkumfleks), u svim je oblicima poopcĕn neoakut (u supinu se u enklizi javlja neoakut, npr. *vĕst mu*). Tako se konjugiraju i *grĭsti* „gristi“ (sup. *grĭst*, 3.jd.pz. *grĭže*, GPR *grĭžel*, *grĭzla*, *grĭzļi*, GPT (*z*)*grĭžen*, *zgrĭžĕna*, *zgrĭžĕne*, *zgrĭžĕni*, *zgrĭžĕne*, imp. *grĭzi!*), *nagrĭsti*, *putrĕsti* „potresti“, *strĕsti* „istresti“, *vĕsti* „vesti“, *zgrĭsti* „izgristi“²¹⁶ itd.

n. p. C

<i>nĕšti</i>	<i>nĕšt</i> ²¹⁷	<i>nĕšem</i>	<i>nĕšel</i>	<i>dunĕšĕn</i> ²¹⁸	<i>nĕsi! dunĕsi!</i>
„nositi“		<i>nĕseš</i>	<i>nĕsla</i>	<i>dunĕšĕna</i>	<i>nĕsete!</i>
		<i>nĕse</i>	<i>nĕsļe</i>	<i>dunĕšĕne</i>	<i>dunĕsete!</i>
<i>dunĕšti</i>		<i>nĕšemę</i>	<i>nĕsļi</i>		stariji: <i>dunĕsetę!</i>
„donijeti“		<i>nĕsetę</i>	<i>nĕslę</i>		enkliza: <i>dunĕsi mi!</i>
		<i>nĕseju</i>	<i>nĕsla</i>		<i>dunĕsetę mu!</i>
		<i>& nĕsōu</i>	<i>dunĕšel</i>	<i>dunĕsla, dunĕsļe</i>	
				<i>dunĕsļi, dunĕslę, dunĕsla</i>	

²¹⁶ Različito od *prĕgrĭsti*, *vgrĭsti* i *udgrĭsti*, koji su n. p. A i označavaju svršenu radnju, vidi gore. U ovome podtipu su *nagrĭsti*, *zgrĭsti* i *grĭsti*. Jedino *grĭsti* označava nesvršenu radnju, međutim i u *nagrĭsti* i *zgrĭsti* čini se da ona traje neko vrijeme, možda se i tako može objasniti ova podjela.

²¹⁷ U enklizi je neoakut.

²¹⁸ Oblik u m. rodu uvijek ima " naglasak. Varijacije postoje u ostalim rodovima i u množini: *dunĕšĕna* & *dunĕšĕna*, *prĕnĕšĕne* & *prĕnĕšĕne*, *udnĕšĕni* & *udnĕšĕni* itd. Problem je u tome što se inače ti pasivni oblici jako rijetko upotrebljavaju pa govornici stvaraju različite analogije.

Tako se konjugiraju i glagoli *nanęsti* „nanijeti“, *preņęsti* „prenijeti“, *prinęsti* „prinijeti“, *punęsti se* „iskazati se“, *reznęsti* „raznijeti“, *udnęsti* „odnijeti“ itd. Nešto je drukčija konjugacija glagola *pąsti* (*pąsti krąvu*, sup. *idęme pąst*, *on pąse*, imp. *pąsi!*; ali GPR *pąse!*; *krąva se je pąsla*, *oni su ju pąsli*; *krąve su se pąsle*; *pupąsęna*) jer ima $\hat{}$ naglasak u ž. rodu GPR, stoga to može biti n. p. **A-C**.

c) *p/b*-razred

n. p. C

<i>tępsti</i>	<i>tępst</i>	<i>stępem</i>	<i>stępel</i>	<i>stępen</i>	<i>stępi!</i>
<i>stępsti</i>		<i>stępeš</i>	<i>stępla</i>	<i>stępęna</i>	<i>stępetę!</i>
„istresti,		<i>stępe</i>	<i>stęple</i>	<i>reštępen</i>	
isipati“		<i>stępeme</i>	<i>stępli</i>	<i>reštępena/reštępęna</i>	
		<i>stępetę</i>	<i>stęple</i>	<i>reštępeni/reštępęni</i>	
		<i>stępeju</i>	<i>stępla</i>		
				<i>reštępel, reštępla, reštęple</i>	
				<i>reštępli, reštęple, reštępla</i>	

Tako i *duštępsti se* „nenadano doći (nepozvan)“, *natępsti* „onečistiti trunjem“, *preštępsti*, *putępsti* „uništiti, uzalud potrošiti“ itd. Kolebanja postoje u oblicima GPT, i to ova: *reštępena/reštępęna*, *natępeni/natepęni* itd. Neobičan je i $\hat{}$ na osnovi u m. rodu (i u ostalim rodovima); vrlo se rijetko pojavljuje i oblik *reštępen*, *natepęn*, s $\hat{}$ naglaskom (jer \sim u zadnjem slogu daje $\hat{}$), koji se podudara s oblicima *reštępęna*, *natepęni* i sl.

n. p. C:

<i>zępsti</i>	<i>zępst</i>	<i>zębem</i>	<i>zębel</i>	<i>nazęben</i>	<i>(ne) zębi!</i>
		<i>zębeš</i>	<i>zębla</i>	<i>nazębęna</i>	<i>(ne) zębetę!</i>
		<i>zębe</i>	<i>zęble</i>	<i>nazębene/nazębęne</i>	
		<i>zębeme</i>	<i>zębli</i>	<i>nazębeni/nazębęni</i>	
		<i>zębetę</i>	<i>zęble</i>	<i>nazębene/nazębęne</i>	
		<i>zębeju</i>	<i>zębla</i>	<i>nazębęna/nazębęna</i>	
				<i>prezębel, prezębla, prezęble</i>	

prežēbli, prežēblē, prežēbla

Tako se sprežu i *dōupsti* „dupsti“, *grēpsti, nazēpsti, prežēpsti* „prozepsti“, *uzēpsti* „ozepesti“, *zgrēpsti* „izgrepsti“ itd. U enklizi je na supinu neoakut, npr. *grēpst ga*.

d) *k/g/h*-razred

n. p. A

<i>pubēči</i>	<i>pubjēgnem</i> ²¹⁹	<i>pubjēgēl</i>	<i>pustīgnēn</i>	<i>pubēgni! pustīgni!</i>
„pobjeći“	<i>pubjēgneš</i>	<i>pubjēgla</i>	<i>pustīgnēna</i>	<i>pubēgneṭe!</i>
	<i>pubjēgneṭ</i>	<i>pubēgļe</i>	<i>pustīgnēne</i>	<i>pustīgneṭe!</i>
<i>pustiči</i>	<i>pubjēgnemē</i>	<i>pubēgļi, pubēgļe</i>		
„postići“	<i>pubjēgneṭe</i>	<i>pustīgēl, pustīgla, pustīgļe</i>		
	<i>pubjēgneju</i>	<i>pustīgļi, pustīgļe, pustīgla</i>		

Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *dustiči* „dostići“, *firēči* „otkinuti, otrgnuti“, *lēči* „leći“ (1.jd.pz. *lēgnem*, imp. *lēgni! lēži!*, GPR *lēgnul/lēgēl, lēgļi*), *prestiči, pustiči* „postići“ itd. Glagoli *cīknuti/cīknuti, cīknuti/cīknuti, dīgnuti, zvīgnuti* „pobaciti“, *klēknuti/klēknuti* (bit će spomenuti i među *ne*-glagolima) sprežu se u prezentu kao *ne*-glagoli, kao i *pubēči*, no GPR im je (uz *cīknul, klēknula* itd.) i *cīkel, cīkla, cīkļi; dīgēl, dīgla, dīgļi; klēkēl, klēkla, klēkļi; zvīgēl, zvīgla, zvīgļi* itd.

n. p. B

<i>mōči</i>	<i>mōrēm</i>	<i>nēmrēm</i>	<i>mōgēl</i>	<i>pumōri!</i>
„moći“	<i>mōreš</i>	<i>nēmreš</i>	<i>mōgla</i>	<i>pumōreṭe!</i>
<i>pumōči</i>	<i>mōreṭ</i>	<i>nēmreṭ</i>	<i>mōgļe</i>	stariji: <i>pumorēṭe!</i>
„pomoci“	<i>mōrēmē</i>	<i>nēmremē</i>	<i>mōgļi</i>	
	<i>mōreṭe</i>	<i>nēmreṭe</i>	<i>mōgļe</i>	
	<i>mōreju</i>	<i>nēmreju</i>	<i>mōgla</i>	

Tako se konjugiraju i glagoli *dumōči se* „domoci se“, *pripumōči* „pripomoci“, *pumōči* „pomoci“, *zmōči* „zmognuti“ itd.

²¹⁹ Supletivnost, kao i među drugim glagolima, vidi gore. U prezentu i imperativu imaju oblike kao *ne*-glagoli.

n. p. C

<i>pěči</i>	<i>pěč</i>	<i>pěčem</i>	<i>pěkěl</i>	<i>spěčen</i> ²²⁰ /	<i>pěči!</i>
„peći“		<i>pěčeš</i>	<i>pěkla</i>	<i>spěčen</i>	<i>pěčete!</i>
<i>spěči</i>		<i>pěče</i>	<i>pěkļe</i>	<i>spěčēna</i>	stariji: <i>spěčēte!</i>
„ispeći“		<i>pěčemē</i>	<i>pěkļi</i>	<i>spěčēne & spēčēne</i>	
		<i>pěčete</i>	<i>pěkļe</i>	<i>spěčēni & spēčēni</i>	
		<i>pěčeju</i>	<i>pěkla</i>		

(stariji: *pekōu* & *pečōu*)

Tako se sprežu i ovi glagoli: *natěči* „nateći“, *rěči* „reći“, *stěči* „poludjeti, pobijesjeti“ i *těči* „teći“. Supin u enklizi zadržava ovaj naglasak, npr. *pěč si* i sl.

n. p. A-C:

<i>sěči</i>	<i>sječ</i>	<i>sječem</i>	<i>sjêkel</i>	<i>pusjêčen</i>	<i>sjěči! pusjěči!</i>
„sjeći“		<i>sječēš</i>	<i>sjêkla</i>	<i>pusjêčēne</i>	<i>sjěčete!</i>
		<i>sječē</i>	<i>sěkļi</i>	<i>pusjêčēni</i>	<i>pusjěčete!</i>
<i>pusěči</i>		<i>sječēmē</i>	<i>sekli</i>		stariji: <i>pusēčēte!</i>
„posjeći“		<i>sječete</i>	<i>sěkļe</i>		
		<i>sječēju</i>	<i>sěkļa/sjêkla</i>		
			<i>pusjêkel, pusjêkla, pusěkļe</i>		
			<i>pusěkļi, pusěkļe, pusěkļa/pusjêkla</i>		

Tako se sprežu i *nasěči* „nasjeći“, *prešěči* „presjeći“, *pusěči* „posjeći“, *rešěči* „rasjeći“, *ucěči* „odsjeći“, *upsěči* „opsjeći“ itd.

n. p. C:

<i>vļiēcī</i>	<i>vļiēc</i>	<i>vļiēcēm</i>	<i>vļiěkēļ</i>	<i>režļiēcēn</i>	<i>vļiēcī!</i>
„vući“		<i>vļiēcēš</i>	<i>vļiěkļa</i>	<i>režļiēcēna</i>	<i>vļiēcēte! /</i>

²²⁰ Uz *spěčen* & *spěčēn*.

	<i>vliĉĉę</i>	<i>vliĉkļę</i>	<i>rezliĉĉęņę</i>	stariji: <i>vļĉĉĕtę!</i>
<i>rezliĉĉi</i>	<i>vliĉĉęņę</i>	<i>vliĉkļi</i>	<i>rezliĉĉęņi</i>	
„razvuĉi“	<i>vliĉĉetę</i>	<i>vliĉkļę</i>	<i>rezliĉĉęņę</i>	
	<i>vliĉĉęju</i>	<i>vliĉkļa</i>	<i>rezliĉĉęņa</i>	
			<i>rezliĉķel, rezliĉķļa, rezliĉķļę</i>	
			<i>rezliĉķļi, rezliĉķļę, rezliĉķļa</i>	

Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *dusĉĉi* „doseĉi, dosegnuti“, *natouĉi* „natuĉi“, *navliĉĉi* „navuĉi“, *presliĉĉi sę* „presvuĉi se“, *prisĉĉi* „priseĉi, prisegnuti“, *privliĉĉi* „privuĉi“, *pusĉĉi* „posegnuti, poseĉi“, *puvliĉĉi* „povuĉi“, *rezliĉĉi* „razvuĉi“, *striĉi* „striĉi, Ńišati“ (1.jd.pz. *striĉem*, GPR *striĉel, striĉļa*, GPT *ustriĉen* „oŃišan“), *touĉi* „tuĉi“ (GPT *natouĉen, natouĉęņa, natouĉęņi*), *zaprĉĉi* „zapregnuti“ itd.

e) *n/m*-razred

n. p. B

<i>ĉęti</i>	<i>ĉęt</i>	<i>ĉę(j)ņem</i>	<i>ĉęl</i>	<i>pouĉet</i>	<i>ĉę(j)ņi!</i>
„ĉeti“		<i>ĉę(j)ņeŃ</i>	<i>ĉęļa</i>	<i>(puĉę(j)ņen)</i>	<i>ĉę(j)ņetę!</i>
		<i>ĉę(j)ņę</i>	<i>ĉęļę</i>	<i>pouĉeta</i>	
<i>puĉęti</i>		<i>ĉę(j)ņemę</i>	<i>ĉęļi</i>	<i>(puĉę(j)ņęņa)</i>	
„poĉeti“		<i>ĉę(j)ņetę</i>	<i>ĉęļę</i>	<i>pouĉetę, pouĉeti, pouĉetę</i>	
		<i>ĉę(j)ņęju</i>	<i>ĉęļa</i>		
			<i>pouĉel, puĉęļa, puĉęļę</i>		
			<i>puĉęļi, puĉęļę, puĉęļa</i>		

Tako se konjugira i *naduĉi sę* (prezentskih oblika nema, odnosno nepoznati su svim ispitanim govornicima; GPR *naduĉ, naduĉļa, naduĉļi*; GPT *nadut, naduta, nadutę, naduti*).

n. p. C

<i>klęti</i>	<i>klęt</i>	<i>kouņem</i>	<i>klęl</i>	<i>preķķlet</i>	<i>(ņę) kouņi!</i>
„kleti“		<i>kouņeŃ</i>	<i>klęļa</i>	<i>preķķleta/preķķleta</i>	<i>(ņę) kouņetę!</i>

	<i>kõunę</i>	<i>klêļę</i>	<i>pręklêṭę/prękļęṭę</i>
<i>pręklêṭi</i>	<i>kõunęmę</i>	<i>klêļi</i>	<i>pręklêṭi/prękļęṭi</i>
„prokleti,	<i>kõunęṭę</i>	<i>klêļę</i>	
opsovati“	<i>kõunęju</i>	<i>klêļa</i>	
	<i>& kunôu</i>	<i>prękļęļ, pręklêļa, prękļęļę</i>	
		<i>prękļęļi, prękļęļę, pręklêļa</i>	

Tako se konjugira i *zakļēti* sę i sl.

n. p. B-C

<i>pučēti</i>	<i>pöčnęm</i>	<i>pöčęļ</i>	<i>zapöčęṭ</i>	<i>pöčņi!</i>
„početi“	<i>pöčņęš</i>	<i>pučęļa & pöčęļa</i>	<i>zapučęṭa</i>	<i>pöčņęṭę!</i>
	<i>pöčņę</i>	<i>pöčęļę</i>	<i>& zapöčęṭa</i>	
	<i>pöčņęmę</i>	<i>pöčęļi</i>	<i>näčęṭ</i>	
	<i>pöčņęṭę</i>	<i>pöčęļę</i>	<i>näčęṭa & näčęṭa, näčęṭę & näčęṭę</i>	
	<i>pöčņęju</i>	<i>pučęļa & pöčęļa</i>	<i>näčęṭi & näčęṭi, näčęṭę & näčęṭę</i>	
		<i>zapöčęļ, zapöčęļa & zapučęļa, zapöčęļę</i>		
		<i>zapučęļi/zapöčęļi, zapöčęļę, zapöčęļa/zapučęļa</i>		

Tako se sprežu i ovi glagoli: *näčęti, napęti, snęti* „izvaditi, skinuti“ (1.jd.pz. *snęmęm*, imp. *snęmi!*, *snęmęṭę!* & *snęmęṭę!*; GPR *snęļ, snęļa, snęļi*), *vužgâti* „upaliti“ (pz. *vũžgęm, vũžgęš* itd, GPR *vũžgal, vužgâļa, vũžgaļi, pövũžgal, pövũžgaļi*; imp. *vũžgi! vũžgęṭę!* & *vužgęṭę!*; GPT *vužgân, vužgâņa, vužgâņę*), *zapęti, zapučęti* „započeti“, *zęti* „uzeti“ (pz. *zęmęm, zęmęš* itd, GPR *zęļ, zęļa, zęļi*, imp. *zęmi! zęmi!*, *zęmęṭę!* & *zęmęṭę!*), *žgâti* „praviti rakiju“ (pz. *žgęm, žgęš, žgę, žgęmę, žgęṭę, žgęju*, GPR *žgâl, žgâļa, žgâlĳi*; GPT *zužgâņa*, imp. *zõžgi! zõžgi! zõžgęṭę!*) itd.

f) *r/l*-razred

n. p. B

<i>mļęti</i>	<i>mļęṭ</i>	<i>męļęm</i>	<i>mļęļ</i>	<i>mļęvęn /</i>	<i>męļi!</i>
„mļjeti“		<i>męļęš</i>	<i>mļęļa</i>	<i>mļęn</i>	<i>męļęṭę!</i>

	<i>mëļe</i>	<i>mļeļe</i>	<i>mlēna</i>	<i>sumēļi!</i>
<i>sumļēti</i>	<i>mëļeme</i>	<i>mļeļi</i>	<i>sömļen</i>	<i>sumēļeṭe!</i>
„samljeti“	<i>mëļeṭe</i>	<i>mļeļe</i>	<i>sumļēna & sömļena</i>	
	<i>mëļeju</i>	<i>mliela</i>	<i>sumļēni & sömļeni</i>	
			<i>sömļel, sumļiēla & sömļela, sumļeļe</i>	
			<i>sumļeļi, sumļeļe, sumļiēla/sömļela</i>	

Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *klāti* (3.jd.pz. *kōļe*, sup. *klāt*, GPR *klāl*, *klāla*, *klāļi*, GPT *klān*, *klāna*, *klāne*, imp. *kōļi!*), *namļēti*, *premlēti*, *zaklāti* (pz. *zakōļe*, *zakōļeju*, GPR *zāklal*, *zāklala*, *zaklāļe*, *zaklāļi*, *zaklāle*, GPT *zāklan* & *zaklān*, *zāklana* & *zaklāna*, *zāklane* & *zaklāne*, *zāklani* & *zaklāni*, imp. *zakōļi!*, *zakōļeṭe!*) itd.

n. p. C

<i>vmriṭēti</i>	<i>vmērjēn</i>	<i>vmīl</i>	<i>(ne) vmērni!</i>
„umrijeti“	<i>vmērjēš</i>	<i>vmīla</i>	<i>(ne) vmērneṭe!</i>
	<i>vmērjē</i>	<i>vmīle</i>	
	<i>vmērjēme</i>	<i>vmīli</i>	
	<i>vmērjēṭe</i>	<i>vmīle</i>	
	<i>vmērjēju</i>	<i>vmīla</i>	

U prezentu se rjeđe upotrebljava i *vmērņem*, *vmērņeš* itd. sa suglasnikom *n* – kao u konjugaciji *ne*-glagolâ (2. vrsta). Tako se konjugiraju i ovi glagoli (s nekim razlikama): *driṭēti se* „derati se, vikati“ (pz. *dērem*, *dēreš* itd, GPR *dīl*, *dīla*, *dīli*, imp. *dēri!*, *dēreṭe!*), *dudriṭēti* „dokraja istrošiti“, *nažriṭēti se* „nažderati se“, *pređriṭēti* „prodrijeti, probušiti“ (pz. *pređērem* i *pređrem*, *pređēreš* i *pređreš* itd, GPR *pređrl*, *pređrila*, imp. *pređri!* & *pređēri!* *pređreṭe!* & *pređreṭe!*), *pužriṭēti* „požderati“ (GPR *pōžrl*, *pužrila*, *pōžrli*, *pōžrle*), *reždriṭēti* „razderati“ (pz. *reždērem*, *reždēreš*, GPR *reždrl*, *reždřila*, *reždřle*, *reždřli*, *reždřle*; GPT *reždrēn*, *reždrēna*, *reždrēne*, *reždrēni*, *reždēri!*), *upliṭēti* „opljeviti“ (pz. *upliṭējem*, *upliṭēješ* itd, GPR *upliṭel*, *upliṭela*, *upliṭeļe*, *upliṭeļi*, *upliṭeļe*), *zaprēci/zaprēgnuti* (GPR *zaprēgeļ*, *zaprēgla*), *žriṭēti* „žderati“ (pz. *žērem*, *žēreš* itd, GPR *žrl*, *žřla*, *žřle*, *žřli*, *žřle*; imp. *žēri!*, *žēreṭe!*) itd. Glagol *cvriṭēti* „topiti mast“ konjugira se slično, premda se ni svi oblici ne upotrebljavaju (sup. *cvriṭet*, pz. *cvriṭem*, *cvriṭeš*, *cvriṭeju*, GPR *cvrl*, *cvřla*, *cvřle*, *cvřli*, *cvřle*, *scvriṭen*, *scvriṭena*).

Glagoli *fpiṭēti se/vupiṭēti se* „uprijeti se, pružiti oslonac“, *prestriṭēti* „prostrijeti“, *prežriṭēti* „prozreti“, *putpriṭēti* „dati oslonac“, *zapiṭēti* „zatvoriti“ itd. konjugiraju se po toj paradigmi, ali razlikuju im se ovi oblici: pz. *preštreṭem*, *preštreš*, *vūpreṭem*, *vūpreš*, *pōtpreṭem*, *pōtpreš*, *prežreṭem*,

pržreš, zāpřem itd.; GPR *jd. zāprl, zapřla, zāprle*, mn. *zāprli, zāprle, zāprla*; *vūprl, vupřla, vūprle, vūprli, vūprle, vūprla*; *prštrl, pršřla, pršřli, pršřle*; GPT *prštril/pršřren, prštral/pršřřna, zāprta, vūprta* (samo tako), *pōtrte, vūprte* itd.

n. p. A-B²²¹

<i>trjēti</i>	<i>trjēt</i>	<i>tēřem</i>	<i>třl</i>	<i>pōtrt /</i>	<i>putēri!</i>
„razbijati“		<i>tēřš</i>	<i>třla</i>	<i>putřen</i>	<i>putēřeř!</i>
		<i>tēř</i>	<i>třle</i>	<i>pōtrta /</i>	stariji: <i>putēřeř!</i>
<i>putřjēti</i>		<i>tēřemę</i>	<i>třli</i>	<i>putřřna</i>	
„razbiti“		<i>tēřeř</i>	<i>třle</i>	<i>pōtrte, putřřne; pōtrti, putřřni</i>	
		<i>tēřju</i>	<i>třla</i>		
				<i>pōtrl, putřla, putřle</i>	
				<i>putřli, putřle, putřla</i>	

Tako idu i *putřjēti* „razbiti“, *zavrēti* „uzavreti“ (GPR *zāvřel, zavrjēla, zavrjēli*; imp. *zāvri! zāvřeř!*) itd.

g) *i/u/ě*-razred

n. p. A

podtip A₁

<i>břti</i>	<i>břt</i>	<i>břjem</i>	<i>břl</i>	<i>(z)břt</i>	<i>břj! břjte!</i>
„tući“		<i>břješ</i>	<i>břla</i>	<i>břta/břta</i>	<i>řzbbj!</i>
		<i>břje</i>	<i>břle</i>	<i>břjen, řzbbjen</i>	<i>řzbbjte!</i>
<i>řzbbti</i>		<i>břjemę</i>	<i>břli</i>	<i>břřna</i>	
„razbiti“		<i>břjeř</i>	<i>břle</i>	<i>břřni, řzbbjřni</i>	
		<i>břjeju</i>	<i>břla</i>	<i>řzbbt, řzbbta/řzbbta</i>	
				<i>řzbbil, řzbbila, řzbbile</i>	

²²¹ Po n. p. A ide GPR, a po n. p. B prezent. Infinitiv je kao u n. p. C, ali to je analogijom pa se ne navodi posebno taj podatak.

režbiļi, režbiļe, režbīla

Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *brīti se* „brijati se“, *čūjti* „čuti“, *pribīti*, *puobrīti se*, *rēskriīti* „raskriti“, *skriīti* „sakriti“, *šīti*, *ubriīti se* „obrijati se“, *ubūjti se* „obuti se“ (GPT *öbujt*, *ubūjta* i *öbujta*), *vmīti se* „umiti se“, *zūjti* „izuti“ (GPT *zūjt*, *zūjta* & *zūjta*), *zušīti* „sašiti“ itd.

U istoj su paradigmi i glagoli *duspēti* „dospjeti“, *grēti* „grijati“ (GPR *grēl*, *grīēla*, *grēļe*, *grēļi*), *kļēti* „tinjati“ i *smēti* „smjeti“, samo što im je u prezentu dvoglas *je* (< *ē*) – 1.jd *smīējem*, 2.jd. *smīēješ*, 3.jd. *grīēje*, 3.jd. *kļīēje*, ali 3.jd *döspeje*, 1.mn. *döspejem* itd. To može biti podtip **A₂**.

n. p. B

<i>dēti</i>	<i>dēnem</i>	<i>dēl</i>	<i>dēni! dēneṭe!</i>
„staviti“	<i>dēneš</i>	<i>dīēla</i>	
	<i>dēne</i>	<i>dēļe</i>	
	<i>dēneṃe</i>	<i>dēļi</i>	
	<i>dēneṭe</i>	<i>dēļe</i>	
	<i>dēneju</i>	<i>dēla/dīēla</i>	

<i>razmēti</i>	<i>rāzmeṃ itd.</i>	<i>rāzmeļ, rāzmeļa, razmēļe</i>	<i>rāzmi! / rāzmeč!</i>
„razumjeti“		<i>razmēļi, razmēļe, rāzmeļa</i>	<i>rāzmeṭe! / rāzmečṭe!</i>

Glagol *dēti* konjugira se u prezentu kao *ne*-glagol. Tako i glagol *puḍēti* „podmetnuti“.

n. p. C

<i>pīti</i>	<i>pīt</i>	<i>pījem</i>	<i>pīl</i>	<i>nāpit / napīt²²²</i>	<i>pīj! pupīj!</i>
		<i>pīješ</i>	<i>pīla</i>	<i>napīta / nāpita</i>	<i>pījṭe! pupījṭe!</i>
<i>pupīti</i>		<i>pījē</i>	<i>pīļe</i>	<i>nāpite</i>	
„popiti“		<i>pījeme</i>	<i>pīļi</i>	<i>nāpiti</i>	
		<i>pījēṭe</i>	<i>pīļe</i>	<i>nāpite</i>	

²²² Ovo je rijetko – *napīt*, *napīta* (npr. *sīti* i *napīti*), uobičajeno je reći *nāpit*, *nāpita*, premda se svi ti oblici upotrebljavaju doista rijetko.

pjěju *pīla*
 stariji: *pijôu* *pöpil, pupīla, pöpiļe*
 pöpiļi, pöpilē, pupīla

Tako se konjugiraju i ovi glagoli (razlika je jedino u naglasku infinitiva): *gñiti, kļiti* „klijati“, *navīti* „naviti, navinuti“, *pljēti* „pliječiti“, *puvīti* „poviti“, *vīti* „svijati“, *vžiti sę* „nauživati se“ (npr. *vžil sę ję tōga; nāvžil sę ję* „nauživao se“; *děj sę vžij vē!* „uživaj sada dok možeš!“ itd.) itd. U enklizi supina ostaje taj naglasak, npr. *pīt ga*.

h) *a*-glagoli

n. p. B

<i>puslāti</i>	<i>pöšļem</i>	<i>pöslal</i>	<i>pöslan</i>	<i>pöšļi!</i>
„poslati“	<i>pöšļeš</i>	<i>pöslala</i>	<i>pöslana</i>	<i>pöšļeṭe!</i>
	<i>pöšļe</i>	<i>puslāļe</i>	<i>pöslane</i>	
	<i>pöšļeme</i>	<i>puslāļi</i>	<i>pöslani</i>	
	<i>pöšļeṭe</i>	<i>puslāle</i>	<i>pöslane</i>	
	<i>pöšļeju</i>	<i>puslāla</i>	<i>pöslana</i>	

Tako se mijenja i glagol *vugnāti* „spremiti životinje“.

Glagol *stāti* (i *nastāti, preštāti, pustāti* „postati“) konjugira se kao *ne*-glagoli:

<i>stānem</i>	<i>stāl</i>	<i>stāni!</i>
<i>stāneš</i>	<i>stāla</i>	<i>stāneṭe!</i>
<i>stāne</i>	<i>stāle</i>	<i>preštāni! / preštani!</i>
<i>stāneme</i>	<i>stāļi</i>	<i>preštāneṭe! / preštaneṭe!</i>
<i>stāneṭe</i>	<i>stāle</i>	
<i>stāneju</i>	<i>stāla</i>	

pz. *prestanem/prestānem, prestaneš/prestāneš, prestanē/prestāne, prestaneme/prestāneme, prestanēṭe/prestāneṭe, prestanu/prestaneju/prestāneju*

GPR *pręstal, pręstála* i *pręstala, pręstále* i *pręstaļe, pręstāļi*, *pręstāļe* i *pręstale, pręstala* i *pręstála*

n. p. C

<i>brāti</i>	<i>brāt</i>	<i>bęrem</i>	<i>brāl</i>	<i>pubrân</i>	<i>bęri! pubęri!</i>
		<i>bęreš</i>	<i>brāla</i>	<i>pubrāna</i>	<i>bęreļe!</i>
<i>pubrāti</i>		<i>bęre</i>	<i>brāļe</i>	<i>pubrāne</i>	<i>pubęreļe!</i>
„pobrati“		<i>bęreme</i>	<i>brāļi</i>	<i>pubrāni, pubrāne</i>	
		<i>bęreļe</i>	<i>brāļe, brāla</i>		
		<i>bęreju</i>	<i>pöbral, pubrāla, pöbraļe</i>		
	stariji: <i>berôu</i>		<i>pöbraļi, pöbraļe, pöbrala & pubrāla</i>		

Po toj bi konjugaciji išao i (atematski) glagol *dāti* (GPR *dâl, dāla, dāļi*), no njegovi se prezentski i imperativni oblici razlikuju (pz. *dâm, dâš, dâ, dâme, dâte, dāju*²²³; imp. *dęj! dęjļe!*). Tako se (kao *brāti*) konjugiraju i ovi glagoli: *nabrāti, nazvāti, prāti* (3.mn.pz. *pęreju & pęrôu*), *preprāti, pribrāti* „skupiti“, *puzvāti* „pozvati“, *udazvāti se* „odazvati se“ (GPR *ödazval, udazvāla, ödazvaļi*), *urāti* „orati“ (sup. *örat*, pz. *örjem, örješ, örje, örjeme, örjeļe, örjeju/urôu*, GPR *öral, urāla, öraļi*; GPT *zurân* „izoran“, *zurāna, zurāne*, imp. *örji! örjeļe!*), *zuprāti* „isprati“, *zvāti* (3.mn.pz. *zöveju & zuvôu*) itd.

Tako se konjugira i glagol *spāti* „spavati“, no razlikuje se u prezentu i imperativu – pz. *spîm, spîš, spî, spîme, spîte, spîju*, imp. *spî! spęte!*. Tako idu i *prešpāti se* „odspavati“ te *scāti* (pz. *ščîm, ščîš*, GPR *scâl, scāla, scāļe, scāļi; šči!*) „mokriti“ i *puscāti se* „pomokriti se“ (GPR *pöscal, puscāla, pöscāļe, pöscāļi*; GPT *puscân, puscāna, puscāne, puscāni*).

n. p. B-C

<i>srāti</i>	<i>srāt</i>	<i>sęrem</i>	<i>srāl</i>	<i>zäsran</i>	<i>(ne) sęri!</i>
		<i>sęreš</i>	<i>srāla</i>	<i>zäsranę</i>	<i>(ne) sęreļe!</i>
<i>zasrāti</i>		<i>sęre</i>	<i>srāļe</i>	<i>zäsrana</i>	<i>zasęri!</i>
		<i>sęreme</i>	<i>srāļi</i>	<i>zäsrani</i>	<i>zasęreļe!</i>
		<i>sęreļe</i>	<i>srāļe</i>	<i>zäsranę</i>	

²²³ Nema posvjedočena oblika *dadou (kao što je *jedôu*).

<i>sêreju</i>	<i>srâla</i>
stariji: <i>sêrôu</i>	<i>zâsral, zâsrala/zasrâla, zasrâle</i> <i>zasrâli, zasrâle, zâsrala/zasrâla</i>

Tako se konjugiraju i *nasrâti, pusrâti* „posrati“, *zasrâti* i slični.

<i>jêbâti</i>	<i>jêbat</i>	<i>jêbem</i>	<i>jêbal</i> ²²⁴	<i>jêben / jêbên</i>	<i>jêbi!</i>
<i>zajêbâti</i>		<i>jêbeš</i>	<i>jêbala</i>	<i>jêbena / jêbêna</i>	<i>zajêbi!</i>
		<i>jêbe</i>	<i>jêbâle</i>	<i>zajêbên</i> ²²⁵	<i>jêbe!</i>
		<i>jêbemê</i>	<i>jêbâli</i>	<i>zajêbêna</i>	<i>zajêbe!</i>
		<i>jêbetê</i>	<i>jêbâlê</i>		
		<i>jêbeju</i>	<i>jêbala</i>		
	stariji: <i>jêbôu</i>		<i>zajêbal, zajêbala, zajêbâlê</i> <i>zajêbâli, zajêbâlê, zajêbala</i>		

Tako i *najêbâti, zajêbâti* i sl.

i) *j/va*-glagoli

n. p. A

<i>lâjati</i>	<i>lâjat</i>	<i>lâjem</i>	<i>lâjal</i>	<i>ublâjan</i>	<i>(ne) lâj!/lâjaj!</i>
		<i>lâješ</i>	<i>lâjala</i>	<i>ublâjani</i>	<i>lâjte!/lâjajte!</i>
<i>ublâjati</i>		<i>lâje</i>	<i>lâjale</i>	<i>pukâjana</i>	
„olajati“		<i>lâjemê</i>	<i>lâja!i</i>	<i>pukâjanê</i>	
		<i>lâjetê</i>	<i>lâjalê</i>		
		<i>lâjeju/lâju</i>	<i>lâjala</i>		

²²⁴ U psokama je ekspresivno *Jêbâl tê vrâk!* – u starijih govornika.

²²⁵ Drugo su pridjevi – *zajêban, zajêbana*.

Tako se sprežu i *grĕti* „grijati“, *kājati*, *pukājati sę* „pokajati se“, *zalājati* itd. U tu n. p. spada i glagol *trājati*, jedino je kod njega poopćen ^ naglasak u svim oblicima (GPR *trājal*, *trājala*, *trājaļę* itd.), to je onda podtip A:

n. p. B

<i>kļuvāti</i>	<i>kļūvat</i>	<i>kļūjem</i>	<i>kļūval</i>	<i>skļūvan</i>	<i>kļūj! / kļūvaj!</i>
„kļuvati“		<i>kļūješ</i>	<i>kļūvala</i>	<i>skļūvana</i>	<i>kļūjtę! / kļūvajtę!</i>
		<i>kļūję</i>	<i>kļuvāļę</i>	<i>skļūvanę</i>	
		<i>kļūjemę</i>	<i>kļuvāļi</i>	<i>skļūvani</i>	
		<i>kļūjętę</i>	<i>kļuvāļę</i>	<i>skļūvanę</i>	
		<i>kļūjeju / kļūju</i>	<i>kļūvala</i>	<i>skļūvana</i>	

Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *bļuvāti*, *pļuvāti*, *ruvāti* „rovati“, *skļuvāti* itd. Glagoli *kōvati*, *skōvati*, *trōvati* i *utrōvati* „otrovati“ ne spadaju u ovu vrstu, vidi glagole 6. vrste.

n. p. C

<i>smejāti sę</i>	<i>smĕjat</i>	<i>smĕjem sę</i>	<i>smĕjal</i>	<i>nasmejān</i>	<i>smĕj!</i> ²²⁶
„smijati se“		<i>smĕješ sę</i>	<i>smejāla</i>	<i>nasmejāna</i>	<i>smĕj sę!</i>
		<i>smĕję sę</i>	<i>smĕjaļę</i>	<i>nasmejāņę</i>	<i>smĕjtę sę!</i>
<i>nasmejāti sę</i>		<i>smĕjemę sę</i>	<i>smĕjaļi</i>	<i>nasmejāni</i>	
„nasmijati se“		<i>smĕjętę sę</i>	<i>smĕjaļę</i>	<i>nasmejāņę</i>	
		<i>smĕjeju sę</i>	<i>smejāla</i>	<i>nasmejāna</i>	
				<i>nāsmejal</i> , <i>nasmejāla</i> , <i>nāsmējaļę</i>	
				<i>nāsmējaļi</i> , <i>nāsmējaļę</i> , <i>nasmejāla</i>	

Tako ide i *ļejāti* „lijevati“, npr. *ļiĕję kāk s kābla* „lije k`o iz kabla“ te složenice toga glagola – *duļejāti* „dolijati“, *preļejāti* „prolijati“, *puđļejāti* „podlijati“ (pz. *duļiĕjem*; GPR *dōļejal*, *duļejāla*, *dōļējaļę*, *dōļējaļi*, *dōļejalę*; GPT *duļejān*, *duļejāna*, *duļejāņę*, *duļejāni*; *duļiĕj!*, u enklizi *duļiĕj mu!*, *duļiĕjtę!*).

²²⁶ Npr. *dĕj sę smĕj!*

podtip n. p. A₂²²⁷

<i>dāvati</i>	<i>dāvat</i>	<i>dājem</i>	<i>dāval</i>	<i>prudāvan</i>	<i>prudāvaj!</i>
		<i>dāješ</i>	<i>dāvala</i>	<i>prudāvane</i>	<i>prudāvajte!</i>
<i>prudāvati</i>		<i>dāje</i>	<i>dāvaļe</i>	<i>prudāvani, prudāvane</i>	
„prodavati“		<i>dājeme</i>	<i>dāvaļi</i>		
		<i>dājete</i>	<i>dāvaļe</i>		
		<i>dājeju/dāju</i>	<i>dāvala</i>		
			<i>prudāval, prudāvala, prudāvaļe</i>		
			<i>prudāvaļi, prudāvaļe, prudāvala</i>		

Tako se mijenjaju i glagoli *duhājati* „dolaziti“ i *žējati* „žeđati, žednjeti“, koji se razlikuju jedino u prezentu – *duhājam, duhājaš, žējam, žējaš* (odnosno, oni idu u 6. vrstu, vidi dolje).

• *ne*-glagoli (2. vrsta)

n. p. A

<i>kļūnuti</i>	<i>kļūnem</i>	<i>kļūnul</i>	<i>kļūņem</i>	<i>kļūni!</i>
„kljunuti“	<i>kļūneš</i>	<i>kļūnula</i>	<i>kļūņena</i>	<i>kļūņete!</i>
	<i>kļūne</i>	<i>kļūnuļe</i>	<i>kļūņeni, kļūņene</i>	
	<i>kļūņeme</i>	<i>kļūnuļi</i>		
	<i>klūņete</i>	<i>kļūnuļe</i>		
	<i>kļūņeju</i>	<i>kļūnula</i>		

U ovoj paradigmi neocirkumfleks nalazimo u svim licima prezenta i GPT te u ž. rodu GPR; u ostalim je oblicima " naglasak na istome slogu osnove. Supina nema jer svi ovi glagoli većinom označavaju svršenu radnju. Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *cīknuti, cīknuti, cūknuti* „trznuti, povući nešto“, *čūčnuti, dīgnuti, dustīgnuti* „dostići“, *jēknuti* „naglo udariti“, *kāpnuti, kīmnuti* „dati znak“, *klēknuti, kūšnuti* „poljubiti“, *nīknuti, pīknuti, pīsnuti, plāvnuti* „udariti“, *pļūnuti, pļūsnuti, pōuknuti* „puknuti“, *přdnuti, prītīsnuti, prīvūšnuti* „uštiniti“,

²²⁷ Ovo je proizvoljno rješenje. Riječ je o n. p. s neoakutom na istome mjestu u svim oblicima, koja, povijesno gledano, nastaje od n. p. *c* (u ovome slučaju) ili od n. p. *b* (kod *ne*-glagola, vidi dolje). Ovdje, konkretno, nema pomičnosti u oblicima GPR pa to nije prava n. p. C.

pubëçi „pobjeći“, *puçinuti si* „odmoriti se“, *puçinuti* „poginuti“, *purinuti* „gurnuti“, *reštignuti* „razderati“, *rüknuti* „udariti; pasti“, *smržnuti se*, *stignuti* „stići“, *stisnuti*, *střdnuti* „stvrđnuti“, *strünuti* „istrunuti“, *trëpnuti*, *udvöugnuti* „postati vlažnije“ (npr. *udvöugnuļe je* & *udvöugļe je*), *vāgnuti* „izvagati“, *vgāsnuti* „ugasnuti“, *vlëknuti se* „uplašiti se“, *vřgnuti se* „naslijediti čije osobine“ (3.pz. *vřgnul se je v öca* & *vřgel se je vü ñega*), *zakinuti*, *zginuti* „nestati“, *zgöusnuti (se)* „zgusnuti (se)“ itd.

n. p. B

<i>nāgnuti (se)</i>	<i>nāgnem</i>	<i>nāgnul</i>	<i>nāgnēn/</i>	<i>nāgni!</i>
	<i>nāgnēš</i>	<i>nāgnula</i>	<i>nāgnut</i>	<i>nāgnēte!</i>
	<i>nāgnē</i>	<i>nāgnuļe</i>	<i>nāgnēna/</i>	
	<i>nāgnemē</i>	<i>nāgnuļi</i>	<i>nāgnuta</i>	
	<i>nāgnēte</i>	<i>nāgnule</i>	<i>nāgnēni/nāgnuti</i>	
	<i>nāgnēju</i>	<i>nāgnula</i>	<i>nāgnēne/nāgnute</i>	

U ovoj paradigmi neoakut nalazimo u m. rodu GPR i u imperativu. U ostalim je oblicima naglasak na osnovi. Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *beļšnuti* „izlanuti što bezveze“, *blīhnuti* „naglo izlijati, npr. vodu“, *būhnuti* „udariti, pasti“, *čūsnuti* „upiknuti, ubosti“, *dēhnuti* „dahnuti“, *dučēknuti* „dotaknuti“, *fsēhnuti* „usahnuti“, *ftēknuti* „utaknuti, staviti“, *gēnuti (se)* „krenuti, pokrenuti se“, *kihnuti*, *klēpnuti* „lupiti“, *māhnuti*, *mēknuti* „maknuti“, *nagrñnuti*, *namēgnuti* „namignuti“, *natēknuti* „nataknuti, navući“, *navřnuti se* „navratiti“, *pēhnuti* „dirnuti, taknuti“, *predēhnuti* „predahnuti“, *preubřnuti* „preokrenuti“, *prignuti se* „sagnuti se“, *prigrñnuti*, *prisēpnuti* „prišapnuti“, *pršnuti*, *puçöutnuti* „progutati“, *pūhnuti*, *pumēknuti* „pomaknuti“, *pušiknuti* „gurnuti“, *putönuti* „potonuti“, *reçgřnuti* „razgrnuti, razbacati“, *spřhnuti* „poletjeti“, *sřknuti*, *süknuti* „udariti“, *ščēknuti* „štipnuti“, *šiknuti* „naglo poteći“, *šmrļāknuti* „baciti“, *šviçnuti* „ošinuti“, *ubrñnuti (se)* „okrenuti (se)“, *udvřnuti* „odvratiti“, *užmēknuti* „ocijediti žmikanjem“, *vēhnuti* „ošamariti, udariti“, *vřnuti se* „vratiti se“, *vügnuti se* „maknuti se“, *zatēknuti* „zataći“, *zgřnuti*, *zmöknuti* „pokisnuti“ (ali GPR *zmökñul* – analogno n. p. A; također *zmökēl* – kao glagoli prve vrste) itd.

n. p. A:²²⁸

<i>spumēnuti</i>	<i>spumēnem</i>	<i>spumēñul</i>	<i>spumēñut</i>	<i>spumēñi!</i>
„spomenuti“	<i>spumēñēš</i>	<i>spumēñula</i>	<i>spumēñuta</i>	<i>spumēñēte!</i>

²²⁸ Vidi objašnjenje kod glagola *dāvati* gore (prva vrsta, *j / va*-glagoli).

<i>spumĕņę</i>	<i>spumĕņulę</i>	<i>spumĕņuti</i>
<i>spumĕņęmę</i>	<i>spumĕņuli</i>	
<i>spumĕņętę</i>	<i>spumĕņulę</i>	
<i>spumĕņęju</i>	<i>spumĕņula</i>	

U svim je oblicima poopćen neoakut na zadnjem slogu osnove. Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *bĕknuti* pej. „progovoriti“, *dusĕgnuti* „doseći“, *fsĕgnuti* „dosegnuti“, *fiĕgnuti* „dospjeti, stići“, *krĕnuti*, *mĭnuti* „proći“, *privĭnuti* „privući k sebi“, *pukrĕnuti* „pokrenuti“, *puslŭnuti* „posluhnuti, biti poslušan“, *putĕgnuti* „potegnuti“, *ręstĕgnuti* „rastegnuti, razvući“, *sĕknuti* „obrisati nos“, *skrĕnuti*, *stĕgnuti*, *svĭnuti*, *upumĕnuti* „opomenuti“, *vĕznuti* „zapeti, zaglaviti se“, *zакlĕnuti* „zatvoriti“, *zaprĕgnuti* itd.

• *ĕ-a* glagoli (3. vrsta)

n. p. A

<i>vĭĕti</i>	<i>vĭdim</i>	<i>vĭĕl</i>	<i>vĭš!</i>
„vidjeti“	<i>vĭdiš</i>	<i>vĭdla</i>	<i>vĭštę!</i>
	<i>vĭdi</i>	<i>vĭdĕ</i>	
<i>vĭšetĭ</i>	<i>vĭdimę</i>	<i>vĭdli</i>	<i>vĭsi!</i>
„visjeti“	<i>vĭdite</i>	<i>vĭdĕ</i>	<i>vĭšetę!</i>
	<i>vĭdiju</i>	<i>vĭdla/vĭdla</i>	
		<i>vĭšel, vĭšęla, vĭšęĕ</i>	
		<i>vĭšęli, vĭšęĕ, vĭšęla</i>	

Tako se konjugira i *uslĕbĕti* „oslabjeti“ (GPR *uslĕbĕl, uslĕbĕla & uslĕbĕla, uslĕbĕli*).

n. p. C:

<i>živĕti</i>	<i>živĕt</i>	<i>živĭm</i>	<i>živĕl</i>	<i>živļĕņę</i>	<i>živĭ!</i>
„živjeti“		<i>živĭš</i>	<i>živĕla</i>		<i>živĕtę!</i>
		<i>živĭ</i>	<i>živĕĕ</i>		

<i>živīme</i>	<i>žīveļi</i>
<i>živīte</i>	<i>žīveļe</i>
<i>živīju</i>	<i>žīveļa</i>

Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *bēčati* „derati se, vikati“ (sup. *bēčat*, 3.jd.pz. *bečī*, GPR *bēčal*, *bēčala*, imp. *bēči!*), *bjēžati* & *bējžati* „bježati“ (1.jd.pz. *bejžim*, imp. *bjēži!* & *bējži!*; GPR *bjēžal*/*bējžal*, *bjēžala*/*bējžala* itd.), *brēncati* „bučiti“, *cūrēti* „curjeti, padati“ (3.jd.pz. *curī*), *cvīļiti* „cviljeti“, *čāmēti* „čamiti“, *čēpeṭi* „čucati“ (1.jd.pz. *čepim*; GPR *čēpeļ*, *čēpeļa*), *čōubēti* „dosadivati, bezveze nešto raditi“, *čūčati*, *dīšati* „mirisati“ (imp. *puđiši!* & *puđišaj!* „pomiriši!“; *tūļipan lijepe diši* „tulipan lijepo miriše“; GPR *dīšal*, *dīšala* itd.), *dřmēti* „stajati u iščekivanju“, *čvřčati* „cvrčati“, *fāļēti* „nedostajati“ (npr. *faļi mi tāta*; *ōn mi faļi*), *drēčati* „vikati“, *glēdeṭi* „gledati“ (sup. *glēdeṭ*, imp. *glēdi!* & *glēj!*), *gřmēti* & *gřmēti* (3.jd. *gřmī*, imp. *(ne) gřmi!*, *gřmeļe je*), *kīpeṭi* „kipjeti“, *klēčati*, *křčati*, *křičati* „vikati“ (1.jd.pz. *kričim*; GPR *kričal*, *kričala*), *mōučati* „šutjeti“ (1.jd.pz. *mučim*, GPR *mōučal*, *mōučala*, imp. *mōuči!*), *mřžēti* „mrziti“, *nadžīveṭi* „nadživjeti“, *pīščati* „pištati“, *režbiējžati se* „razbježati se“, *rēžati*, *skēčati* „vikati, stenjati“ (3.jd. *skēčī*), *skřbēti* „skrbjeti“, *smřdeṭi* „smrdjeti“, *sōužeṭi* „suziti“ (npr. *ōke mi suzi*), *sřbēti* & *srbēti* „svrbjeti“, *stīdeṭi se* „stidjeti se“, *škrīpati*, *šūmeṭi* „šumjeti“, *šūtēti* „šutjeti“, *tīščati* „pritiskati“, *tōustēti* „debljati“, *zahīreṭi* „slabjeti, nazadovati“, *zeļēneṭi se* „zelenjeti“, *zīmeṭi* „zepsti“, *zvēncati* „zvoniti“, *žmīreṭi* „žmirjeti“ (pz. *žmeřim*; GPR *žmīreļ*, *žmīreļa*) itd.

Tako se konjugira i glagol *stāti* „stajati“, jedino je u supinu $\hat{}$ naglasak jer neoakut ne može stajati na jedinom ili posljednjem slogu. Tako ide i *upstāti* „održati se“.

<i>stāti</i>	<i>stāt</i>	<i>stujim</i>	<i>stāl</i>	<i>stuōj!</i>
„stajati“		<i>stujiš</i>	<i>stāla</i>	<i>stuōjtē!</i>
		<i>stujī</i>	<i>stāļe</i>	
		<i>stujīme</i>	<i>stāļi, stāļe, stāla</i>	
		<i>stujīte</i>	<i>upstāl, upstāla, upstāļi</i>	
		<i>stujīju; upstujim; upstujīju</i>		

Poseban su tip sljedeći glagoli, koji također idu u podtip **n. p. A:** (kao neki drugi glagoli, vidi gore). U njihovim se prezentskim oblicima čuva trag psl. *-ēje-:

<i>čřļēneṭi se</i>	<i>čřļēneṭ</i>	<i>čřļēnejem se</i>	<i>čřļēneļ</i>	<i>začřļēneņ</i>	<i>čřļēneļ!</i>
„crvenjeti se,		<i>čřļēneješ</i>	<i>čřļēneļa</i>	<i>usļiēpļeņa</i>	<i>čřļēni!</i>
sramiti se“		<i>čřļēneje</i>	<i>čřļēneļi</i>		<i>čřļēneṭe!</i>
		<i>čřļēnejemē</i>	<i>usļiēpeļ</i>		

usliĉepeti *ĉrļĉenejete* *usliĉepĕla, usliĉepĕĕ, usliĉepĕļi*
 „oslijepjeti“ *ĉrļĉeneju*

U svim je oblicima poopćen neoakut. Tako se sprežu i ovi glagoli: *bļiĉĕti* „bijeljeti“, *bļiĉĕti se* „biti srdit“, *bļiĉĕti* „blijedjeti“, *ĉrņeti se* „crnjeti“, *plāveti se* „plavjeti“, *prebļiĉĕti* „probljedjeti“, *puplāveti* „poplavjeti“, *pusīveti* „posivjeti“, *sīveti* „sivjeti“, *vļiĉneti se* „ulijeniti se“, *zaciĉĕti se* „zaciĉjeti“, *zlāpeti* „ishlapjeti“, *žōteti* „žutjeti“ itd.

n. p. C

gurĕti *gōreĥ* *gurīm* *gōrel* *zgurjĕn* *gōri!*
 „gorjeti“ *gurīš* *gurĭĕla* *pregurjĕn* *gōreĥ!*
 gurĭ *gurĕĭĕ* *zgurjĕna*
pregurĕti *gurīme* *gurĕli* *pregurjĕne*
 „pregorjeti“ *gurĭĥ* *gurĕĭĕ* *zgurjĕni*
 gurĭju *gurĭĕla* *zgurjĕne*
 pregōrel, pregurĭĕla, pregurĕĭĕ
 pregurĕli, pregurĕĭĕ, pregurĭĕla

Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *bujāti se* „bojati se“ (pz. *bujīm se, tī se bujīš*; imp. *ne buōj se!*, *niķe se ne buōj!* „ništa/ničeg se ne boj!“, *ne buōjtĕ se!*; GPR *bōjal, bujāla, bujāli*), *buļĕti* „boljeti“, *ĉkumĕti* „šutjeti“ (pz. *ĉkumīm, ĉkumĭju*; GPR *ĉkōmeĭ, ĉkumĭĕla, ĉkumĕli, ĉkōmi!*, *ĉkōmeĥ!*), *držāti* (sup. *dřžat*, imp. *dřži!*; GPR *dřžal, držāla, držāli*), *ļetĕti* „letjeti; trĉati“ (*lĕti!*), *ļĕžāti* „ležati“ (sup. *lĕžat*, pz. *ļĕžīm*, imp. *lĕži!* & *ļiĕži!*; GPR *lĕžal, ļĕžāla, ļĕžāli*), *prĉĕti* „prdjeti“, *preļetĕti* „pretrĉati, preletjeti“, *pridržāti, prigurĕti se* „prigorjeti se, zapeći se“, *pudržāti* „podržati“, *režĕtĕti se* „razletjeti se“, *seĉĕti* „sjediti“ (sup. *sĕĉet*, GPR *sĕĉel, seĉĭĕla, seĉĕli*, imp. *sĭĉedi!*, *sĭĉĕte!* – sic!), *strpĕti se* „strpjeti se“, *trpĕti* „trpjeti“, *udļĕtĕti* „odletjeti“, *veļīm* „velim“ (samo prezent), *vrtĕti (se)* „vrtjeti (se)“, *zadržāti, žĕļĕti* „željeti“ itd.

Po tome se obrascu sprežu i *bdĕti* „bdjeti“ i *vrĕti* te njihove složenice *prebdĕti* „probdjeti“, *zavrĕti* „zakupjeti, zakuhati“, *prevrĕti* „provreti“ itd., samo je razlika što se u njihovim oblicima nisu dogodile naglasne retrakcije pa samim time nema ni neoakuta koji nastaje pri pomaku (kao npr. u *gōrel, gōreĥ, gōri!* itd.); osnove su bez vokala.

vrĕti *vrĕt* *vrīm* *vrĕl* *zavrĕn* *zāvri! / zāvri!*
zavrĕti *vrīš* *vrĭĕla* *zavrĕna/* *zāvreĥ!*
 vrĭ *vrĕĭĕ* *zāvreĥa* *vrĭ(j)!*

<i>vrĩme</i>	<i>vr̃li</i>	<i>vr̃te!</i>
<i>vrĩte</i>	<i>vr̃le</i>	<i>zãvr̃eni & zavr̃eni</i>
<i>vrĩju</i>	<i>vr̃ela</i>	
	<i>zãvr̃el, zavr̃iela/zãvr̃ela, zavr̃eļe</i>	
	<i>zavr̃eļi, zavr̃eļe, zãvr̃ela/zavr̃iela</i>	

n. p. B

<i>um̃eļĩti</i>	<i>um̃eļej̃em</i>	<i>um̃eļeļ</i>	<i>um̃eļi!</i>
„onesvijestiti se“	<i>um̃eļeješ</i>	<i>um̃eļela</i>	<i>um̃eļete!</i>
	<i>um̃eļeje</i>	<i>um̃eļeļe</i>	
	<i>um̃eļej̃eme</i>	<i>um̃eļeļi</i>	
	<i>um̃eļejet̃e</i>	<i>um̃eļeļe</i>	
	<i>um̃eļeju</i>	<i>um̃eļela</i>	

Tako i glagoli *nur̃eti* „ludovati“ i *punur̃eti* „poludjeti“ (pz. *nõrejem, nõreju*, GPR *nõrel, punõrel, nõrela, punõrela, nur̃eli, punur̃eļi, ne nõri!, ne nõrete!*).

Glagol *vũõleti* „voljeti“, koji je dosta rijedak jer ga zamjenjuje izraz *im̃eti rãt/rãda*, ide u **n. p. A**: jer u svim oblicima ima ^ naglasak (zacijelo je to tako prema *vũõla* „volja“).

<i>vũõleti</i>	<i>vũõlet</i>	<i>vũõlim</i>	<i>vũõleļ</i>	<i>vũõlen</i>	<i>vũõli!</i>
„voljeti“		<i>vũõliš</i>	<i>vũõlela</i>	<i>vũõlena</i>	<i>vũõlete!</i>
		<i>vũõli</i>	<i>vũõleļe</i>	<i>vũõlene</i>	
		<i>vũõlime</i>	<i>vũõleļi</i>	<i>vũõleni</i>	
		<i>vũõlite</i>	<i>vũõleļe</i>	<i>vũõlene</i>	
		<i>vũõliju</i>	<i>vũõlela</i>	<i>vũõlena</i>	

Tako se konjugira i glagoli *pub̃dãst̃eti* „poblesavjeti“ (pz. *pub̃dãstejem, pub̃dãsteju*, GPR *pub̃dãstel, pub̃dãstela*), *ustãrẽti* „ostarjeti“ – pz. *ustãrejem, ustãreješ* itd.

• *i*-glagoli (4. vrsta)

n. p. A

<i>čistiti</i>	<i>čistit</i>	<i>čistim</i>	(u)čistil	(u)čiščem	čisti!
		<i>čistiš</i>	<i>čistila</i>	(u)čiščena	čistete!
		<i>čisti</i>	<i>čistiše</i>	(u)čiščene	
		<i>čistim</i>	<i>čistiši</i>		
		<i>čistite</i>	<i>čistite</i>		
		<i>čistiju</i>	<i>čistila/čistila</i>		

U ovoj (naglasnoj) paradigmi stari je akut očuvan kao " naglasak u infinitivu, supinu, imperativu te u GPR osim u obliku ž. roda. U ostalim oblicima GPR te u GPT i u prezentu pojavljuje se neocirkumfleks. Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *bāviti se*, *bīstriti*, *blātiti*, *burāviti* „boraviti“, *būriti* „remetiti mir, bučiti“, *būšiti* (1.jd.pz. *būšim*, sup. *būšit*), *čēriti se* „nasilu se smijati“, *cmāriti* „dugo peći, a loše ispeći“, *cmīzdriti se* „plakati“, *čepēriti se* „čučnuti i raširiti noge“ (pz. *čepjēri se*), *čōumbriti se* „duriti se, biti tužan“, *čūditi se*, *dīmiti*, *dukōučiti* „dokučiti“, *dulāziti* „dolaziti“, *fkāniti* „prevariti“ (GPT *fkā(j)hēna*), *fpīčiti* „ubosti“, *fiñiti se* „srditi se“, *fūriti* „polijevati vrućom vodom“, *gāditi*, *gāziti* (GPT *zgāžen*), *glāditi* (1.jd.pz. *glādim*, GPT *puglāžen*, imp. *puglād!*), *grābiti*, *grīiti*, *hāpsiti* „pritoriti“, *hāsнити* „korisno raditi“, *hīiti* „baciti“, *kīiti*, *klāditi se*, *kōučiti* „kucati“ (1.jd.pz. *kōučim*, imp. *pukōuč!*), *kūditi*, *kurīstiti* „koristiti“, *kvāčiti*, *kvāsiti*, *lātiti se* „primiti se“, *lāziti* „plaziti, gmizati“, *lūpiti*, *māriti*, *mēriti* „mjeriti“ (1.jd.pz. *mjērim*, GPR *zmēril*, *zmjēri*, GPT *zmjēren*, imp. *zmēr!*), *mīšiti*, *mōučiti se* „mučiti se“, *namēriti se* „naići na“, *namrviti*, *napōuniti* „napuniti“, *naprāviti*, *navāditi se* „naviknuti se“, *navēsiti* „navješati“, *nōūditi* „nuditi“, *pāriti* „stvarati paru“, *pāziti*, *pē(j)hiti se* „pjeniti se“ (3.jd.pz. *piēni se*, sup. *pē(j)hīt*), *plāšiti* (sup. *plāšit*), *plāziti* „vući se, gmizati“, *plūžiti*, *pōučiti* „puknuti, pući“ (3.jd.pz. *pōučī*, GPR *pōučil*), *pōuniti* „puniti“, *prāšiti* „orati“, *prātiti*, *prelāziti* „prolaziti“, *prepičiti* „probušiti“, *prestrāšiti se*, *pukūditi* „pokuditi“, *pupičiti se* „spotaknuti se“, *pušemēriti* „poremetiti“, *pūšiti*, *rāniti* (sup. *rānīt*), *reštāviti se* „rastati se“, *rūšiti*, *rūžiti* „stvarati buku“, *sētiti se* „sjetiti se“, *sīliti*, *skāpčiti* „spojiti“, *skūpiti*, *skurīstiti* „iskoristiti“, *sīčiti* „sličiti“, *sīniti*, *splāšiti se* „prestrašiti se“, *sprāšiti* „izorati, napraviti prahu“, *sprāviti se* „spremiti se“, *svāditi se* „svađati se“ (GPT *pusvājen*), *ščāpiti* „ščepati, ugrabiti“, *štūriti* „raditi polako (sitne poslove)“, *trātiti* „trošiti, gubiti“, *trāsiti se*, *tuvāriti* „tovariti“, *ubāriti* „opkuhati“, *ubēsiti* „objesiti“ (GPR *ubēsil*, *ubjēsila*), *ubjāsнити* „objasniti“, *udlāziti* „odlaziti“, *udvāditi se* „odučiti se od čega“, *ustāviti* „ostaviti“, *utkāpčiti* „otkopčati, otpojiti“, *vēsiti* „vjesiti“ (1.jd.pz. *vjēsim*, imp. *vēs!*), *vlāžiti*, *vrāziti* „bolno dodirnuti“, *zagāditi*, *zaključiti* (GPR *zaključil*, *zaključila*), *zakrčiti*, *zarātiti*, *zmrviti* „smrviti, izmrviti“, *zrūšiti* „srušiti“ itd.

U tu paradigmu idu i glagoli sa sekundarno produženim korijenom (prema imenicama s naglaskom i sl.). Neocirkumfleks je poocen u svim oblicima. Takvi su *naškuōditi* „naštetiti“,

prispuduōbiti „prisličiti, usporediti s nekim“, *pukuōriti se* „pokoriti se“ (analogijom prema imenici *pukuōra* „pokora“), *zguṭuōviti* „završiti“, *žāliti* (sup. *žālīt*) itd.

podtip A:

<i>zguṭuōviti</i>	<i>zguṭuōvim</i>	<i>zguṭuōvil</i>	<i>zguṭuōvļen</i>	<i>zguṭuōvi!</i>
	<i>zguṭuōviš</i>	<i>zguṭuōvila</i>	<i>zguṭuōvļena</i>	<i>zguṭuōveṭe!</i>
	<i>zguṭuōvi</i>	<i>zguṭuōviļe</i>	<i>zguṭuōvļeṇe</i>	
	<i>zguṭuōvime</i>	<i>zguṭuōvili</i>		
	<i>zguṭuōviṭe</i>	<i>zguṭuōviļe</i>		
	<i>zguṭuōviju</i>	<i>zguṭuōvila</i>		

n. p. B

<i>vujziti</i>	<i>vōjzit</i>	<i>vōjzim</i>	<i>vōjzil</i>	<i>zvōjžen</i>	<i>vōjzi!</i>
„voziti“		<i>vōjziš</i>	<i>vōjzila</i>	<i>zvōjžena</i>	<i>vōjzete!</i>
		<i>vōjzi</i>	<i>vujziļe</i>	<i>zvōjžene</i>	
		<i>vōjzime</i>	<i>vujziļi</i>		
		<i>vōjzite</i>	<i>vujziļe</i>		
		<i>vōjziju</i>	<i>vōjzila/vujzila</i>		

U glagolima koji se konjugiraju po ovoj paradigmi ” je naglasak na prvome zaosnovnom slogu u infinitivu, a u prezentskim oblicima i u GPT na osnovi. U imperativu, supinu i m. rodu GPR neoakut je posljedicom retrakcije i kanovačkoga duženja. Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *blaguslūvīti* „blagosloviti“ (GPR *blaguslōvil*, *blaguslōvila*), *brujiṭi* „brojiti“ (sup. *brōjīt*, imp. *brōji!* & *bruōj!*, *brōjete!* & *bruōjṭe!*), *burīti se* „boriti se“ (sup. *bōrīt*), *cmuļīti* „cviliti“, *dujiṭi* „musti; dojiti“ (sup. *dōjīt*, imp. *dōji!* & *duōj!*), *dvurīti* „dvoriti“ (sup. *dvōrīt*), *gñujīti* „gnojiti“ (sup. *gñōjīt*), *gunīti* „goniti“ (sup. *gōnīt*), *guvurīti* „govoriti“ (sup. *guvōrīt*), *hudīti* „hodati“, *keļīti* „lijepiti“ (sup. *kēļīt*), *klunīti se* „kloniti se“ (sup. *klōnīt*), *klupīti* „udariti“ (GPR *klōpil*, *klōpila*, *klupīļe*), *krujiṭi* „krojiti“ (sup. *krōjīt*), *krutīti* „krotiti“, *kučīti* „kočiti, zaustavljati“ (sup. *kōčīt*), *kuļīti* „kolčiti“ (sup. *kōļīt*), *ļepīti* „lijepiti“ (sup. *ļēpit*), *lujīti* „lojiti“, *lumīti* „lomiti“ (sup. *lōmīt*), *mnužīti* „množiti“ (sup. *mnōžīt*), *mučīti* „močiti“ (sup. *mōčīt*), *muļīti* „moliti“ (sup. *mōļīt*), *naslunīti se* „nasloniti se“ (GPT *naslōñen*, GPR *naslunīļi*, imp. *naslōni se!*), *nešīti* „nositi“ (sup. *nēšīt*), *nučīti* „nočiti“ (sup. *nōčīt*), *prebrudīti* „prebroditi“ (GPR *prebrōdil*, *prebrōdila*), *prenučīti* „prenočiti“ (GPR *preñōčil*, *preñōčila*,

prenučīli), *prepuluvīti* „prepoloviti“ (GPT *prepulövļen*, imp. *prepulōvi!*), *prešīti* „moliti“ (sup. *prešit*), *pujīti* „pojiti“ (sup. *pōjit*, imp. *(na)pōji!* & *(na)puōj!*), *puklupīti* „poklopiti“, *pustīti* „postiti“ (sup. *pōstīt*), *reškuļīti* „raskoliti“ (GPT *reškōļen*, imp. *reškōļi!*), *rešpurīti* „rasporiti“ (GPT *rešpōr(j)en*, GPR *rešpōril*, *rešpōrila*), *reždvojīti* „razdvojiti“, *režlužīti* „razložiti“, *rujīti* „rojiti“ (sup. *rōjit*), *runīti* „roniti“ (sup. *rōnīt*), *seļīti se* „seliti se“ (sup. *sēļit*), *sklunīti se* „skloniti se, sakriti se“ (2.jd.pz. *sklōniš se*, imp. *sklōni se!*), *skučīti* „skočiti“, *služīti* „složiti“, *smučīti* „namočiti“, *sramutīti* „sramotiti“ (sup. *sramōtīt*), *stvirīti* „stvoriti“ (3.jd.pz. *stvēri*, imp. *stvēri!* & *stvēri!*), *suļīti* „soliti“ (sup. *sōļit*, GPR *sōļil*, *sōļila*, *suļīli*), *svēdučīti* „svjedočiti“ (sup. *svēdōčīt*), *šlupīti* „pljusnuti“, *teļīti (se)* „teliti (se)“ (sup. *tēļit*), *tučīti* „točiti“ (sup. *tōčīt*), *udgujīti* „odgojiti“ (1.jd.pz. *udgōjim*, imp. *udgōji!*), *udvojīti* „odvojiti“ (GPT *udvōjen*, GPR *udvōjil*, *udvōjila*), *ukutīti se* „okotiti se“ (sup. *kōtit*, GPR *ukōtil*, *ukōtila*, *ukutīļe*), *uslubudīti* „osloboditi“ (GPR *uslubōdil*, *uslubōdila*, *uslubudīļe se je mēste* „mjesto se oslobodilo“ itd.), *usvujīti* „osvojiti“ (GPR *usvōjil*, *usvōjila*, *usvujīli*), *uštrīti* „oštriti“ (sup. *ōštrīt*), *vudīti* „voditi“ (sup. *vōdīt*), *vudrīti* „udariti“ (GPR *vūdril*, *vūdrila*, *vudrīļe*), *zaklupīti* „zaklopiti“ (GPR *zaklōpil*, *zaklōpila*, *zaklupīli*), *znujīti se* „znojiti se“ (sup. *znōjit*, GPT *uznōjen*), *zvuščīti* „istući koga“ (1.mn.pz. *zvōšcimē*, imp. *zvōščī*), *ženīti se* (sup. *žēnīt*) itd.

n. p. B:

<i>kūriti</i>	<i>kūrit</i>	<i>kūrim</i>	<i>kūril</i>	<i>(za)kūrjen</i>	<i>(za)kūri!</i>
„ložiti“		<i>kūriš</i>	<i>kūrila</i>	<i>(za)kūrjēna</i>	<i>(za)kūrēte! /</i>
<i>(kūrīti)</i>		<i>kūri</i>	<i>kūrīļe</i>	<i>(za)kūrjēne</i>	starije: <i>zakūrēte!</i>
		<i>kūrimē</i>	<i>kūrīļi</i>		
		<i>kūrīte</i>	<i>kūrīļe</i>		
		<i>kūrīju</i>	<i>kūrila</i>		

stariji: *kūrīļi*, *kūrīļe*

Ovaj tip odgovara glagolima s prednaglasnom dužinom u bednjanskome²²⁹. U govoru je Gornje Konjščine poopćen neoakut u svim oblicima (osim u starijem imperativu). Tako se sprežu i ovi glagoli: *bānčīti* „opijati se i ludovati“, *bēčārīti* „provoditi se“, *bedārīti se* „glupirati se“, *biēļīti* „bijeliti“ (sup. *biēļit*), *blāznīti* „govoriti besmislice, buncati“ (sup. *blāznīt*), *blōudīti* „lutati“, *brānīti*, *brāzdīti*, *břstīti*, *brūsīti* „oštriti“ (sup. *brūsīt*), *būnīti*, *čīēpīti* „cijepiti“, *cīgānīti* „varati“ (sup. *cīgānīt*), *cvīļīti* „cviliti“ (sup. *cvīļit*), *čāstīti*, *dāvīti* (sup. *dāvīt*), *dīčīti se* „ponositi se“ (sup. *dīčīt*), *dīvīti se*, *drāžīti* „izazivati, mamiti“, *drūžīti se*, *duvābīti* „domamiti, dozvati“, *fāļīti* „hvaliti“ (sup. *fāļit*), *fpōūtīti* „uputiti“, *glāsīti*, *glūmīti* (sup. *glūmīt*), *gōūtīti* „gutiti“, *gnāvīti* „gnjaviti“ (sup. *gnāvīt*), *gnīēzdīti se* „gnijezditi se“ (sup. *gnīēzdīt*), *griēšīti* „griješiti“, *gūļīti* „guliti“, *guspudārīti* „gospodariti“ (sup. *guspudārīt*), *hūļīti*

²²⁹ Usp. Jedvaj 1956: 316.

„huljiti“, *kāniti* „namjeravati“, *kāzniti*, *kiješiti se* „smijati se“, *krāsiti* (sup. *krāsīt*), *krātiti*, *kriļepiti* „krijepiti“ (sup. *kriļepīt*), *kiješiti* „krijesiti, svijetliti“ (sup. *kriješīt*), *krisjēriti* „mahati čime“, *krmāniti* „upravljati“, *krōūļiti* „kruliti“ (sup. *krōūļīt*), *krōūžiti* „kružiti“ (sup. *krōūžīt*), *krvāriti*, *kūpiti*, *kurāčiti* „koraknuti“, *kurāžiti* „hrabriti“ (sup. *kurāžīt*), *kvāriti* (sup. *kvārit*), *lamantiļeriti* „mahati rukama“, *liječiti* „liječiti“ (sup. *liječīt*), *ļūbiti* (sup. *ļūbit*), *lūpiti* „komušati kukuruz“ (sup. *lūpīt*), *māmiti* (sup. *māmit*), *māniti se*, *mešāriti* (sup. *mešārit*), *mešetāriti* „posredovati pri trgovanju radi koristi“, *mīješiti* „mijesiti“ (sup. *mīješīt*), *mītiti* (sup. *mītīt*), *mlātiti* (sup. *mlātīt*), *mōūdriti se* „praviti se važan“, *mōūtiti* „mutiti; zabavljati djecu“ (sup. *mōūtīt*), *mrāčiti se* (GPR *zmrāčiļe se je*, 3.jd.pz. *mrāči se*), *namlātiti* „natući“, *pāčiti* „smetati“ (sup. *pāčit*), *pāmtiti* (sup. *pāmtīt*), *pīļiti* „piliti“ (sup. *pīļīt*), *prāšiti* (sup. *prāšīt*), *pređōūžiti* „produžiti, nastaviti“, *prekrižiti*, *prepiļiti*, *prešenētiti se* „preplašiti se“, *prezrāčiti* „prozračiti“, *priječiti* „priječiti“ (sup. *priječīt*), *priētiti* „prijetiti“ (sup. *priētit*), *privlāčiti*, *prkušjēriti* „prkositi“, *pufāļiti* „pohvaliti“, *pulakuōmīti se* „polakomiti se“, *putamāniti* „potući dokraja“, *putvrditi* „potvrditi“, *rāniti* „hraniti“ (sup. *rānīt*), *rēditi* „praviti maslac“ (sup. *rēdīt*), *reškriļiti* „raskriliti“, *reškurāžiti se* „ohrabriti se“, *rešpurēditi* „rasporediti“, *rešrditi se* „razljutiti se“, *reštōūžiti* „rastužiti“, *reždrāpiti* „razderati“, *reždrāžiti* „razljutiti“, *režjāriti* „razljutiti“, *režriēditi* „razrijediti“, *režžāriti* „ražariti“, *riēditi* „rijediti“, *riješiti* „riješiti“, *rōūbiti* „rubiti“ (sup. *rōūbit*), *rūžžiti* „kruniti kukuruz“ (sup. *rūžžīt*), *sjājiti se*, *skrātiti*, *slāčiti se* „svlačiti se, razodijevati“ (sup. *slāčit*), *slāviti* (sup. *slāvit*), *slūžiti* (sup. *slūžīt*), *snāžiti* „čistiti“ (sup. *snāžīt*), *snōūbiti* „snubiti“ (sup. *snōūbit*), *sōūditi* „suditi“ (sup. *sōūdīt*), *spāriti* „upariti“, *sprāzniti* „isprazniti“, *sprjēmīti* „spremiti“, *srāmīti se*, *srditi & srditi* (sup. *srdīt*), *srēditi*, *svjētiti* „svijetliti“ (sup. *svjētīt*), *šāļiti se* (sup. *šāļīt*), *šīriti* (sup. *šīrit*), *tlāčiti*, *tōūpiti* „tupiti“, *tōūžiti* „tužiti“, *trjēbiti* „trijebiti, čistiti, guliti“ (sup. *trjēbit*), *trjēzniti se* „trijezniti se“, *trōūbiti* „trubiti“ (sup. *trōūbit*), *trōūsiti* „piti dokraja; skinuti“, *trūditi se* (sup. *trūdīt*), *třžiti* „prodavati“ (sup. *třžīt*), *tūļiti* (sup. *tūļīt*), *tumāčiti*, *ublāčiti se* „odijevati se“ (sup. *ublāčit*), *ubrēditi* „dovesti u red“, *udbrūsiti* „oštro, nepristojno odgovoriti“, *udlōūčiti* „odlučiti“, *ukūsiti* „okusiti“, *upamētiti se* „opametiti se“, *upicāniti se* „lijepo se obući“, *vābiti* „mamiti“ (sup. *vābit*), *vdrāpiti* „udariti“, *vriēditi* „vrijediti“, *zābiti* „zaboraviti“, *začřniti* „zaprljati“, *zapōūtiti se* „zaputiti se“, *zjedīniti* „ujediniti“, *žūļiti* „prati rublje (ručno)“ (sup. *žūļīt*) itd.

n. p. C

trušiti *trōšīt* *trušīm* *trōšīl* *putrōšēn*²³⁰ *trūōši!*²³¹

²³⁰ Nije sigurno je li u svim primjerima u tome obliku neoakut. Katkad se čuje i” naglasak (ali nešto tromiji nego inače). Neoakut je posljedicom kanovačkoga duljenja. Rijetko taj oblik glasi i *putrušēn*.

²³¹ Važno je ovdje upozoriti na razliku u vokalizmu u imperativu glagolâ n. p. C (*trūōši!*) prema n. p. B (*vōjzi!*). „(...) and the same is true in Konjščina: *brōji!* < *brojī! (A. p. B) but *lūōvi!* < *lōvī! (A. p. C) (by analogy to *būdī! etc.). (In Konjščina, the old length in the imperative is seen only in *o since in other vowels (except in *e for which there is no examples in A. p. C) the length difference disappeared due to *kanovačko duljenje*. Thus *būdī!* could be from both *budī! and *būdī! But since the old *ō yields *uō*, while *o lengthened by *kanovačko duljenje* yields *ō*, we see the difference in the vocalism in the examples like *poguōsti!* (A. p. C) and *lōži!* (A. p. B) and thus we can reconstruct the generalized long vowel in A. p. C imperative forms.). In the two Kajkavian

„trošiti“	<i>trušiš</i>	<i>trušila</i>	<i>putrušëna/</i>	<i>trušëšë!</i>
	<i>truši</i>	<i>tröšile</i>	<i>putröšëna</i>	
	<i>trušimë</i>	<i>tröšili</i>	<i>putröšëne/putrušëne</i>	
	<i>trušite</i>	<i>tröšile</i>		
	<i>trušiju</i>	<i>pötrušil, putrušila, pötrušile</i>		
		<i>pötrušili, pötrušile, putrušila</i>		

U ovome tipu pojavljuje se neoakut na prvome slogu nastavka u prezentu, u ž. rodu GPR te u GPT i imperativu. U infinitivu je " na prvom slogu iza osnove. Naglasak ^ u jednini prezenta stoji umjesto neoakuta (koji se očekuje) jer neoakuta nema u zadnjem slogu. Neoakut se na tome mjestu pojavljuje kad iza glagolskoga oblika dolazi enklitika (npr. 3.jd. *budī*, ali *budī se*). Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *budīti (se)*, *čëdīti* „cijediti“ (GPR *čëdīl, čëdīla, čëdīle*, imp. *čëdī!*), *čëñīti* „cijeniti“, *čīñīti*, *deļīti* „dijeliti“ (sup. *dëļit*, imp. *djëļi!*), *deñīti se* „svitati“ (*deñī se* „sviće“), *drubīti* „drobiti“, *dubīti* „dobiti“ (imp. *duōbi!*), *dugudīti se* „dogoditi se“ (3.jd. *dugudī se, se dugudī, dögudile se je*), *durīti se*, *dušīti* (sup. *düşit*), *fkupīti* „uškopiti“ (GPT *fköpļën, fkupļëni, fköpļëna & fkupļëna; prâse je fköpļëne & fkupļëne*, GPR *fköpil, fkupīla, fköpīle, fköpīli*), *ftupīti se* „utopiti se“ (GPR *ftöpil, ftupīla, ftöpīli*), *gasīti* (sup. *gäsit*), *gubīti* (sup. *gübit*), *gudīti* „goditi“, *gustīti (se)* „gostiti“ (1.jd.pz. *gustim*, 1.mn. *gustimë*, imp. *puguōsti ga!*), *javīti*, *kadīti*, *kaļīti* (sup. *kālit*), *kešñīti* „kasniti“, *kiseļīti*, *krivīti*, *krsīti*, *kusīti* „kositi“ (sup. *kösit*, GPT *sköšën, skušëna*), *luvīti* „loviti“, *macīti se* (npr. *mâčka se je umacīla*; 3.jd. *macī se*), *mëgļīti se (mëgļi se* „magli se“), *mirīti* (sup. *mīrit*), *namëštīti* „namjestiti“, *naručīti* (GPT *naröuçën, naröuçëna & naručëna, naröuçëne & naručëne, naröuçëni & naručëni, naröuçëne & naručëne*, imp. *naröuçi!*), *navëstīti* „navijestiti“, *platīti*, *prasīti se* (GPR *uprasīla, öprasiļe*), *premeñīti (se)* „promijeniti“ (GPR *premeñil, premeñila*, imp. *premeñi!*), *prevarīti*, *prilagudīti se*, *prifčīti se* „priviknuti se“, *pripëtiiti se* „iznenada se dogoditi“ (npr. *pripëtiļe se je*), *pripitumīti* „pripitomiti“ (3.jd.pz. *pripitumī*, GPT *pripitömļën, pripitömļëna & pripitumļëna, pripitömļëne, pripitömļëni*), *pugudīti* (GPR *pögudil, pugudila, pögudile, pögudili, pögudile*), *pukusīti* „pokositi“, *pumladīti se* „pomladiti se“ (GPR *pömladil, pumladila*), *punuvīti* „ponoviti“, *puručīti* „poručiti“ (imp. *puröuçi!*, *puröuçëte!* & *puruçëte!*), *pusadīti* „posaditi“ (GPT *pusâjën/pusajën, pusâjëna & pusajëna, pusâjëni & pusajëni*), *pustīti*, *pusvetīti* „posvetiti“ (GPR *pösvëtil, pusvetila*), *puškrupīti* „poškropiti“, *puvaļīti* „povaliti“ (GPR *pövaļil, puvaļila*, imp. *puvâli!*), *puzlatīti* „pozlatiti“ (npr. optativ *Pözlatile ti se riļëci!* „Pozlatile ti se riječi!“), *rešstupīti* „rastopiti“, *rešusīti se* „rasušiti se“, *rezmëštīti* „razmjestiti“, *rudīti* „roditi“ (sup. *rödit*), *rusīti* „rositi“, *smirīti se* (GPR *smiril, smirila*), *sramutīti* „sramotiti“, *streļīti* „ustrijeliti“ (imp. *strjëļi!*), *stupīti* „ugrijati, utopiti“ (GPR *stöpil, stupila; stöpile se je* „zatoplilo je“; *vöda je stupļëna* „voda je ugrijana“, imp. *stuöpetë!*), *sušīti*, *tajīti* (imp. *ne tâjëtë!*), *ubjavīti* „objaviti“, *ublačīti se* „oblačiti se“ (pz. *ublači se*, pf. *zöblačile se je, näublačile se je*), *udežžīti se* „kišiti stalno“ (npr. *ödežžile se je*), *udužīti*

dialects, the length has become a mark of the A. p. C imperative, spreading from sg. to pl. and from originally long stems (like *sušīti, budīti*) to originally short stems (like *lovīti, drobiti*). Vidi u Kapović 2011a: 230.

se „odužiti se“ (GPR *ödužil, udužila, ödužili*; imp. *udöuži se!*), *uladiti* „ohladiti“ (imp. *ulâdi!*), *upreštiti/uprustiti* „oprostiti; pustiti“ (npr. *sî su mu döugi uprusčëni & uprösčëni* „svi su mu dugovi oprošteni“), *usmuditi* „zadimiti“, *usuviti se* „uspraviti se“, *uzrëbiti se* „oždrijebiti se“, *vëseļiti se* (GPR *vëseļil, vëseļila, vëseļiļ*), *vluviti* „uloviti“ (GPR *vlövil, vluvila, vlöviļe*), *vmuriti* „umoriti, ubiti“ (2.jd.pz. *vmurîš, 2.mn. vmurîte*, GPR *vmöril, vmurîla, vmöriļe*, GPT *vmörižen, vmurjëna*, imp. *vmuöri!*), *vuçiti se* „učiti“ (sup. *vüçit*, 1.mn.pz. *vuçimë se*, imp. *vüçete se!*), *zadužiti, zaglaviti, zagradi* (GPR *zägradil, zagradiļa, GPT zagrâjën/zagrajën, zagrâjëna & zagrajëna*), *zagrežiti se* „zaprijetiti“ (imp. *zagrižzi se!*), *zakësniti* „zakasniti“ (GPR *zäkësnil, zakësnîla*, imp. *zakjësnî!, zakjësnëte! & zakësnëte!*), *zalahiti* „zahladiti“, *zaleđiti se* „zalediti se“, *zamastiti* (GPT *zamâšçën & zamâšçën & zamašçën, zamâšçëna & zamašçëna*), *zapļeniti* „zaplijeniti“, *zaruçiti se, zasladi* (GPT *zaslâjën/zaslajën, zaslâjëna & zaslajëna*), *zavariti* (GPR *zävaryl, zavarîla*), *zdrubiti* „zdrobiti“, *zgasiti* „ugasiti“, *zgubiti* „izgubiti“, *zvuniti* „zvoniti“ (sup. *zvönit*), *žalustiti se* „žalostiti se“, *žuriti se* itd.

• **a-je-glagoli** (5. vrsta)

n. p. A

podtip **A₁**

<i>pläkati se</i>	<i>pläkat</i>	<i>plâçëm se</i>	<i>pläkal</i>	<i>zaplâkan</i>	<i>plâçi se!</i>
„plakati“		<i>plâçëš</i>	<i>pläkala</i>	<i>zaplâkana</i>	<i>plâçete se!</i>
		<i>plâçe</i>	<i>pläkaļe</i>	<i>zaplâkane</i>	
<i>rešpläkati se</i>		<i>plâçëmë</i>	<i>pläkaļi</i>	<i>rešplâkan</i>	
„rasplakati se“		<i>plâçete</i>	<i>pläkaļe</i>	<i>rešpläkani</i>	
		<i>plâçeju</i>	<i>pläkala</i>	<i>rešpläkani</i>	
				<i>rešpläkal, rešpläkala, rešpläkaļe</i>	
				<i>rešpläkaļi, rešpläkaļe, rešpläkala</i>	

Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *brîsati, cükati* „naglo povlačiti“, *cumîkati* „čupati, vuçi bez reda“, *digati* „dizati“, *dîhati* „disati“, *dükati* „skakati“, *dusîgati* „dohvaćati, dosizati“ (pz. *dusîžëm*), *fsîpati* „usuti“, *hîtati* „bacati“, *kâpati, kîmati* „tresti glavom“ (1.jd.pz. *kîmļem & kîmam*), *mâzati, miġati* (pz. *mîžeš*), *mîkati se* „svađati se“, *nalâgati, namâkati, naprëzati se, narëzati* (GPT *narižëzan, narižëzana*), *natâkati, natëzati, prigiľbati se* „saginjati se“, *pubrîsati* „pobrisati“, *purëzati* „porezati“, *rešîpati* „rasuti“ (GPT *rešîpan, rešîpana*), *reštëpati* (pz. *reštîêpļem*; GPR *reštëpal, reštîêpala, reštëpaļi*), *reštëzati* „rastezati“, *rëzati* (sup. *rëzat*, 1.jd.pz. *rižëm*, GPR *rëzal, rižëzala*, imp. *rëži!*), *rezmâzati* „razmazati“, *režrëzati* „razrezati“, *sîpati*

(1.jd.pz. *sîpļem*, GPR *sîpal*, *sîpala*, *sîpaļi*, imp. *sîpļi!*, *sîpļeṭe!*), *snîmati* „vaditi“ (pz. *snîmļem*), *stēpati* „tresti, skidati“ (pz. *stjēpļem*), *stēpati* sē „vikati na koga, grditi“, *stēzati*, *tīkati* „bockati“, *ubēṭati* „obečavati“, *udlāgati* „odlagati“, *udrēzati* „odrezati“, *utākati* „otakati“, *zalāgati* sē, *zamāzati* sē „uprljati se“, *zarēzati*, *zatēzati*, *zbrīsati* „izbrisati“, *zusīpati* „sasuti“ itd.

podtip A₂

<i>jāhati</i>	<i>jāhat</i>	<i>jāšēm</i>	<i>jāhal</i>	<i>zjāhan/</i>	<i>jāši!/jāhaj!</i>
		<i>jāšēš</i>	<i>jāhala</i>	<i>zjāhan</i>	<i>jāšeṭe!</i>
<i>pujāhati</i>		<i>jāšē</i>	<i>jāhaļiē</i>	<i>zjāhana/</i>	<i>jāhajṭe!</i>
„pojahati“		<i>jāšēme</i>	<i>jāhaļi</i>	<i>zjāhana</i>	
		<i>jāšeṭe</i>	<i>jāhaļe</i>		
		<i>jāšēju</i>	<i>jāhala</i>		
			<i>pujāhal</i> , <i>pujāhala</i> , <i>pujāhaļe</i>		
			<i>pujāhaļi</i> , <i>pujāhaļe</i> , <i>pujāhala</i>		

Glagoli *natjēcati* sē (stand.), *pāsati* „pristajati, odgovarati“, *pļēskati*, *pripāsati* „prilagoditi“ itd. tako se konjugiraju, ali” naglasak imaju u svim oblicima (to onda može biti podtip A₃).

n. p. B

<i>šeptāti</i>	<i>šeptat</i>	<i>šēpčēm</i>	<i>šēptal</i>	<i>uglōdan/</i>	<i>šēpči!/šēptaj!</i> ²³²
„šaptati“	<i>glōdat</i>	<i>šēpčēš</i>	<i>šēptala</i>	<i>uglōjēn</i>	<i>šēpčeṭe!/ šēptajṭe!</i>
<i>(u)gludāti</i>		<i>šēpčēme</i>	<i>uglōdal</i>	<i>uglōjēna</i>	<i>uglōži!/uglōdaj!/ uglōjṭe!</i>
„(o)glodati“		<i>šēpčeṭe</i>	<i>uglōdala</i>	<i>prišēptan</i>	<i>uglōjṭe!/ uglōžeṭe!/ uglōjṭe!</i>
		<i>šēpčeju</i>	<i>uglūdāļi</i>	<i>prišēptana</i>	

²³² Oblik imperativa s neokutom imaju svi dolje navedeni primjeri, a ovaj je drugi oblik nešto rjeđi, primjerice neobično je reći *čēsaj!, *dīftaj!, *krēsaj!, dok se može reći *gōṭaj!*, *tīskaj!*, *lōkaj!* (uz češće *gōṭči!*, *tīšči!*, *lōči!*).

Tako se sprežu i ovi glagoli: *česāti se* „češljati se“ (sup. *česat se*, 1.jd.pz. *čěšem se*, GPR *čěsal*, *čěsala*, *česāli*; *čěši!*, *čěšetę!*), *drftāti* „drhtati“, *gutāti*, *iskāti* „tražiti“ (sup. *iskat*, pz. *iščem*, GPR *iskal*, *iskala*, *iskāli*, GPT *puiskan*, imp. *išči!*, *iščetę!*), *jemāti* „uzimati“, *kašlāti* (ali pz. *kāšlam*, *kāšlaš* itd.), *kļepāti* „brusiti, oštriti“ (sup. *kļepat*, pz. *kļepļem*, GPR *kļēpal*, *kļēpala*, *kļēpāli*, imp. *kļēpli!*), *kļiktāti* „klikatati“, *kreketāti*, *kresāti*, *kusāti* „kosati, usitnjavati“, *kvucāti* „kvocati“, *lagāti* (imp. *(ne) lāži!*, *(ne) lāžetę!*), *ļiptāti* „jecati, plakati“, *lukāti* „lokati, piti“ (sup. *lōkat*, 1.jd.pz. *lōčem*), *meštāti* „stavljati“ (sup. *mētat*, imp. *mēči!*, GPR *mētal*, *mētala*, *mētāli*), *nakresāti se* „napiti se“ (pz. *nakrěšem*), *nalukāti se* „napiti se“, *nametāti* „natovariti, napuniti“, *pučesāti se* „počešljati se“ (GPT *pučesan*, *pučesana*), *puslāti* „poslati“, *puzubāti* „pozobati“ (GPT *puzōban*, *puzōbana*), *režmetāti* „razbacati“, *skļepāti* „sastaviti, napraviti“ (GPT *skļēpan*, *skļēpana*), *stēsāti* „istesati, napraviti“ (GPT *stēsān*, *stēsana*), *tešāti* (sup. *tēsat*, 1.jd.pz. *těšem*, GPR *těsal*, *těsala*, *tešāli*), *tiskāti*, *ublukāti se* „napiti se“, *vuhāti* „njuškati“ (pz. *vōušem*, GPR *vōuhal*, *vōuhala*, *vuhāli*), *zubāti* „zobati“ (sup. *zōbat*, 2.jd.pz. *zōbļeš*, GPR *zōbal*, *zōbala*, *zubaļi*, imp. *zōbli!*) itd.

n. p. B:²³³

<i>kīhati</i>	<i>kīhat</i>	<i>kīšem</i>	<i>kīhal</i>	<i>zavēžan</i>	<i>kīši! kīhaj!</i>
	<i>vēžat</i>	<i>kīšeš</i>	<i>kīhala</i>	<i>zavēžana</i>	<i>kīšetę! kīhajtę!</i>
<i>(za)vēžati</i>		<i>kīše</i>	<i>kīhaļe</i>	<i>zavēžane</i>	<i>zavēži!</i>
		<i>kīšemę</i>	<i>kīhaļi</i>		<i>zavēžetę!</i>
		<i>kīšetę</i>	<i>kīhaļe</i>	stariji:	<i>zavēžetę!</i>
		<i>kīšeju</i>	<i>kīhala</i>		
				<i>zavēžal</i> , <i>zavēžala</i> , <i>zavēžaļe</i>	
				<i>zavēžaļi</i> , <i>zavēžale</i> , <i>zavēžala</i>	

Tako i ovi glagoli: *bļešikati se* „sijevati“, *cuōjkati se* „njihati se“ (1.jd.pz. *cuōjčem se*), *drāpati* „derati, trgati“ (pz. *drāpļem*), *driēmāti* „drijemati“ (1.jd.pz. *driēmļem*, imp. *driēmli!*, GPT *puđriēman*), *drīskati* „imati proljev“ (pz. *drīščę*), *duřiēvati* „dogurati“, *duzīvati* „dozivati“ (1.jd.pz. *duzīvļem* i *duzīvam*), *fīkati*, *fīkāti* „uticati, ubacivati“, *gībati se*, *hrīpati*, *jāfkati* „jaukati“, *hīkati*, *hūkati*, *kōūpati (se)* „kupati (se)“ (sup. *kōūpat*, pz. *kōūpļem*, *kōūpļeš*, GPR *kōūpal*, *kōūpala*, *kōūpaļi*), *kukudākati*, *kukurīkati*, *kupītati* „prebacivati“ (pz. *kupīčem*), *ļīzati* „lizati“, *lūkati* „provirivati (1.jd.pz. *lūčem*), *māhati*, *mrnāfkati* „mijaukati“, *mūkati* (3.jd.pz. *mūčę*), *nabōūbati se* „naučiti napamet“ (i 6. vrsta, vidi dolje; 3.jd. *nabōūbļe* & *nabōūba*), *napīsati*, *napūkati* „načupati“ (pz. *napūčem*), *nasmīcati* „natući“, *nazīvati*, *nīhati se* „njihati se“, *pīsati*, *pōūzati* „puzati“, *prepīsati*, *puđrāpati* „poderati“, *pumāgati* „pomagati“, *pumiētati*

²³³ U bednjanskome i nekim drugim govorima to je tip s prednaglasnom dužinom i naglaskom.

„bacati, stavljati“ (pz. *pumiččę*), , *puzivati* „pozivati“, *rezmāhati sę* „razmahati se“, *rezmjētati* „razbacivati“, *ričęvati sę* „gurati se“, *rītati* (3.jd.pz. *rīčę*), *rūstati* „gristi“, *sānkati sę* (pz. *sānčęm sę*), *skākati*, *skrčętati*, *skupītati sę* „skotrljati se“, *smīcati sę* „klizati se; vući se“ (1.jd.pz. *smīčęm sę*), *sīkati*, *strūgati*, *sūkati* (2.jd.pz. *sūčęš*, GPT *usūkan*, imp. *sūči!*), *ščīpati* „štirati“, *truōpati* „razbijati“ (pz. *truōpļę*), *udmāgati* „otežavati, odmagati“, *ukrčętati sę* „okretati se“, *utpīsati* „otpisati, riješiti se“, *zapumāgati* „zapomagati, jaukati“, *zbūhati* „izudarati“, *zdrāpati*, *zībati* (2.jd.pz. *zībļęš* i *zībaš*), *zīdati* (3.jd. *zīžę* i *zīda*), *zičęhati* „zijejati“, *zmīkati* „cijediti“ itd.

• **a-ā-glagoli** (6. vrsta)

n. p. A

podtip **A₁**

<i>kūhati</i>	<i>kūhat</i>	<i>kūham</i>	<i>kūhal</i>	<i>skūhan</i>	<i>kūhaj!</i>
<i>prękūhati</i>		<i>kūhaš</i>	<i>kūhala</i>	<i>skūhana</i>	<i>kūhajtę!</i>
„prokuhati“		<i>kūha</i>	<i>kūhaļę</i>	<i>prękūhane</i>	<i>prękūhaj!</i>
		<i>kūhamę</i>	<i>kūhaļi</i>		<i>prękūhajtę!</i>
		<i>kūhatę</i>	<i>kūhalę</i>		
		<i>kūhaju</i>	<i>kūhala</i>		
			<i>prękūhal</i> , <i>prękūhala</i> , <i>prękūhaļę</i>		
			<i>prękūhaļi</i> , <i>prękūhaļę</i> , <i>prękūhala</i>		

Tako se sprežu i ovi glagoli: *bājati* „govoriti poluistine, s preuveličavanjem“, *čākati* „čekati“ (i češći oblik *čękati*, vidi dolje), *dęlati* „raditi“ (sup. *dęlat*, pz. *djęlam*, GPR *dęlal*, *djęlala*, *dęlaļi*), *dřmati* „tresti“, *dudęlati* „doraditi“, *dūrati* „izdržati, trajati“, *fļīskati* „pljuskati“, *gīftati (sę)* „gnjaviti, srditi (se)“, *kīmati*, *klčęcati*, *kļīmati*, *kīpati*, *lčęcati sę* „plašiti se“, *mřdati*, *nadęlati sę* „naraditi se“, *napiņnati* „napinjati“, *nūcati* „koristiti, upotrebljavati“, *pļūskati*, *pōucati* „pucati“, *puslūšati* „poslušati“, *puvrāčati* „povraćati“, *reštřgati* „rastrgati“, *rezdęlati* „razraditi“, *sędati* „sjedati“ (1.jd.pz. *sjędam*), *sęjati* „sijati“, *sīpati*, *spīrati* „inspirati“, *trębati* (1.jd.pz. *trjębam*), *třgati*, *třkati*, *ubdęlati* „obraditi“, *ubrāčati* „okretati“, *upkūhati* „opkuhati“, *vrāčati sę* „vraćati se“, *zijati* „vikati“, *zubīrati* „izabirati“, *zvīrati* „izvirati“ itd.

podtip **A₂**

<i>čękati</i>	<i>čękat</i>	<i>čękam</i>	<i>čękal</i>	<i>pučękan</i>	<i>čękaj!</i>
---------------	--------------	--------------	--------------	----------------	---------------

<i>čëkaš</i>	<i>čëkala</i>	<i>pučëkanë</i>	<i>čëkajtë!</i>
<i>čëka</i>	<i>čëkaļë</i>	<i>pučëkana</i>	
<i>čëkamë</i>	<i>čëkaļi</i>	<i>pučëkani</i>	
<i>čëkatë</i>	<i>čëkaļë</i>	<i>pučëkanë</i>	
<i>čëkaju</i>	<i>čëkala</i>		

Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *barätati*, *brënzati* „kočiti, usporavati“, *čitati*, *ëksati* „piti naskap“, *füttrati* „podstaviti; hraniti“, *gätati*, *gläsati*, *jurışati*, *köucati* „kucati“, *naštëļati* „namjestiti, podesiti“, *natambürati* „natući, namlatiti“, *páčati sę* „petļjati se, miješati se“, *preçvilkati* „presjeći“, *prečitati* „pročitati“, *prešišati* „preteći“, *pubrkati* „pobrkati, pomiješati“, *skövati* „iskovati; izmisliti“, *stišati sę* „utišati se“, *šikati sę* „dolikovati“ (samo pasivni oblik), *šišati*, *švicati sę* „znojiti se“, *trövati* (pz. *trövam* & *trûjem*), *ujáčati* „ojačati“, *utrövati* „otrovati“ (GPR *utröval*, *utrövala*, *utrövaļi*), *zakļučati*, *zbigëcati sę* „dotjerati se“ itd.

podtip A:

<i>pļivati</i>	<i>pļivat</i>	<i>pļivam</i>	<i>pļival</i>	<i>prepļivan</i>	<i>pļivaj!</i>
„pļivati“		<i>pļivaš</i>	<i>pļivala</i>	<i>prepļivane</i>	<i>pļivajtë!</i>
		<i>pļiva</i>	<i>pļivaļë</i>	<i>prepļivana</i>	
		<i>pļivamë</i>	<i>pļivaļi</i>	<i>prepļivani</i>	
		<i>pļivatë</i>	<i>pļivaļë</i>		
		<i>pļivaju</i>	<i>pļivala</i>		

Tako se sprežu i ovi glagoli: *bitunĵëratilpitunĵëratil* „betonirati“, *bļëfĵëratil* „obmanjivati, lagati“, *bründati* „prigovarati“, *çĵënkati sę* „cijenkati se“, *cĵfrati* „ukrašavati“, *cirkusĵëratil sę* „ludovati“, *çuôprati* „dozivati vraga“, *cûsrati* „sporo hodati, klipsati“, *dĵftati* „zatvarati da bude nepropusno“, *dĵnstati* „pirjati“, *dudëļâvati* „dorađivati“, *dupļicĵëratil* „podvostručivati“, *duškuôlatil sę* „doškolovati se“, *duštûkati* „dodati, produžiti“, *dutikâvati sę* „dodirivati se“, *ĵuôratil sę* „mijenjati se za nešto“, *ëkspludĵëratil* „eksplozirati“, *fantaziĵëratil* „sanjariti, izmišljati“, *fârbati* „bojati“, *fašĵëratil* „mljeti“, *fĵëktati* „izmoljavati, uporno tražiti“, *fĵlatil* „puniti“, *flašĵëratil* „puniti boce“, *fôundati* „uništiti, ubiti“, *fûļatil* „promašiti“, *furmĵëratil* „oblikovati“, *glâncati* „laštiti“, *gôundratil* „gundati, prigovarati“, *grûntati si* „razmišljati“, *hâbati* „trošiti korištenjem“, *hâĵcatil* „ložiti“, *hâratil* „polijevati vrućom vodom“, *hâvratil* „nepažljivo hodati“, *hĵëftatil* „prišivati“, *hĵëkļatil* „vesti“, *hĵmbatil* „teško raditi“, *hĵvati sę*, *izuļĵëratil* „izolirati“, *ĵâdatil sę*, *ĵâmbratil* „prigovarati“, *kâĵlatil* „stavljati klinove, podvaljivati“, *kântatil* „prevrtati“, *kârtatil sę*, *kĵëčkati* „čupati, navlačiti za kosu“, *kĵëfatil* „četkati“, *kĵņatil* „kititi, ukrašavati“, *kļĵmbatil* „klimati“, *krâĵcatil sę* „mimoilaziti, križati se“, *kumandĵëratil*

„naređivati“, *kuntruļjêrati* „kontrolirati“, *kûrvati sę*, *lâfati* „juriti“, *lakjêrati* „lakirati“, *lândrati* „skitati, lutati“, *ļifrati* „isporučivati, nositi“, *ļūkñati* „bušiti rupe“, *ļūôtati* „lemiti“, *mâļati* „ličiti, krečiti“, *mântrati* „zbunjivati“, *muôrati* „morati“, *nabûftati* „izudarati, jako istući“, *nacejâvati sę* „piti bez potrebe“, *nacukâvati* „natezati, navlačiti“, *nafiêktati* „namoljakati, isprositi“, *nakûpčati* „staviti u hrpice“, *napâcati* „nasoliti meso“, *napeļâvati* „navoditi na nešto“, *napikâvati* „nabadati“, *narâjcati* „spolno uzbuditi“, *našmjêrati* „podmazati“ (izraz u kartanju), *našnîtati* „narezati u kriške“, *našpânati* „nategnuti“, *našvâvati* „izrađivati goblen i sl.“, *nažvjêgļati sę* „napiti se“, *pâftati* „mahati čime“, *pâjsati sę* „gnjaviti, mučiti se“, *paradiêrati* „svečano se pokazivati“, *pidjîenati* „njegovati“, *pîgati* „svijati“, *pikjêrati* „ciljati na nešto ili nekoga“, *pîtati* „hraniti“, *plâvati* „tući“, *pôumpati* „pumpati“, *prâvdati*, *preçârtati* (npr. *djête*) „dopuštati djetetu sve, razmaziti ga“, *prehitâvati* „prebacivati“, *pretrâjbati* „protjerati“, *prišmâjļati sę* „umiliti se, dodvoriti se“, *prišpârati* „uštedjeti“, *pruôbati* „probati“, *puđrigâvati sę* „podrigivati“, *puđûplati* „podvostručiti“, *puguôršati sę* „pogoršati se“, *pupikâvati sę* „spoticati se“, *puřjêčkati sę* „posvađati se“, *pušikâvati* „naguravati“, *puštûcati* „skratiti“, *râfati* „pušiti, dimiti“, *râjtati* „gojiti“, *râjzati* „tumarati, putovati“, *reşkuôsmati* „raščupati“, *reşâvati* „rješavati“, *rîbati*, *rîntati* „teško raditi“, *rûgati sę*, *ruôpati* „lupati čime“, *sfûšati* „pokvariti, loše napraviti“, *skļuôfati* „isprašiti udaranjem“, *smrzâvati sę*, *spakjêrati* „spremiti“, *spiêgļati* „izglačati“, *spôuntrati* „zbuniti, pobuniti“, *šâtrati* „čarati; skrivati“, *šîbati*, *šînfati* „koriti, grditi“, *škartiêrati* „zabacivati“, *şkuôlati* „podučavati“, *şlâjsati* „vući po zemlji“, *şņuôfati* „pomirisati, njuškati“, *şpârati* „štedjeti“, *şpuôtati* „grditi“, *ştîhati*, *ştîmati sę* „ponositi se“, *tâncati* „plesati“, *tranžjêrati* „komadati“, *trûcati* „nuditi“, *ubdeļâvati* „obrađivati“, *ubrežâvati* „obrezivati“, *ufjêrati* „udvarati“, *ufûrdati sę* „promijeniti perje (o kokoši)“, *umêkşati* „omekšati“, *umikâvati* „skidati s visine i bacati, npr. sijeno“, *umuhâvati sę* „beskorisno se vrzmati“, *uthitâvati* „odbacivati“, *vâratî*, *veçêrjati* „večerati“, *vjênčati sę* „vjenčati se“, *vmikâvati sę* „izbjegavati, izmicati“, *vûpati sę* „usuditi se“, *zadržâvati sę*, *zanuôftati sę* „opezsti“, *zļjêmati* „istući“, *zrîbati* „izribati, oprati“, *zvjêtrati* „natući koga“ itd.

podtip A₃

<i>znâti</i>	<i>znâm</i>	<i>znâl</i>	<i>znâj!</i>
	<i>znâš</i>	<i>znâla</i>	<i>znâjte!</i>
	<i>znâ</i>	<i>znâļe</i>	(ali <i>pöznaj! pöznajte!</i> – n. p. B, vidi dolje)
	<i>znâmę</i>	<i>znâļi, znâļe</i>	
	<i>znâte</i>		
	<i>znâju</i>	→ neg. <i>nę znam, nę znaš, nę zna</i> itd.	

n. p. A:²³⁴

<i>šivati</i>	<i>šivat</i>	<i>šivam</i>	<i>šival</i>	<i>šivan</i>	<i>šivaj! šij!</i> ²³⁵
		<i>šivaš</i>	<i>šivala</i>	<i>šivane</i>	<i>šivajte! šijte!</i>
		<i>šiva</i>	<i>šivaļe</i>	<i>šivana</i>	
		<i>šivame</i>	<i>šivaļi</i>	<i>šivani</i>	
		<i>šivate</i>	<i>šivalē</i>		
		<i>šivaju</i>	<i>šivala</i>		

Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *břcati* „razbacivati nogama“, *čijepati* „cijepati“, *čārati* „šarati“, *čijehati* „čehati“, *čūsati* „bosti nožem ili čim drugim“, *čūvati*, *dirati*, *drāgati* „milovati“, *drāpati*, *dugār(j)ati* „dogorijevati“, *duguvār(j)ati se* „dogovarati se“, *dujēdati* „dokraja jesti“, *dukutūrati se* „dokotrljati se; jedva doći“, *dunāšati* „donositi“, *dušepšati* „doći šepajući“, *fūčkati* „fučkati, zviždati“, *gībati se*, *hřdati* „glodati“, *huōpsati* „skakati“, *jāvļati*, *kālati*, *kārati se* & *kārāti* „svadati se“, *kōupati se* „kupati se“, *křepāvati*, *krīžati*, *kumādati* „komadati, sitniti“, *kutūrati* „prevrtati, kotrljati“, *mijēnati* „mijenjati“, *mijēšati* „miješati“, *nabōubati se* „naučiti napamet“, *nagā(j)nati* „naganjati, goniti“, *najēdati* „izjedati koga, maltretirati“, *naklāpati* „govoriti bezveze“, *nalijēvati* „nalijevati“, *namijēšcati* „namještati“, *nanāšati*, *napājati*, *nasājati* „stavljati jaja pod kokoš“, *nastrādati*, *našpřicati* „naprskati“, *navājati* „navoditi“, *navījati*, *nūnati* „uspavljivati dijete“, *pārati*, *pītati* & *pītāti*, *plācati* „placati“, *prebādati* „probadati“, *premišļati se* „predomišļavati se“, *pretvār(j)ati se*, *prežirati* „gledati s prijezirom“, *přibijati*, *připuvjēdati* „pričati“, *prisļīnati* „dosadivati“, *prispudābļati* „uspoređivati s nekim“, *pučivati si* „odmarati se“, *puđvūcati* „podučavati“, *pugājati se* „cjenkati se“, *pugļēdati* „pogledavati“, *pukřivati* „pokrivati“, *puļijēšati se* „prolješati se“, *puļijēvati* „polijevati“, *punāšati se* „ponašati se“, *pupijēvati* „pjevati“ (GPR u starijih: *pupijēvāļi*), *pupūšcati* „popuštati“, *purēdati* „poredati“, *pūšcati* „puštati“, *puvjēdati* „govoriti“, *puvijati* „povijati“, *puzdrāvļati* „pozdravljati“, *račūnati*, *rešpřāvļati* „raspravljati“, *režbijati* „razbijati“, *rīgati*, *skāpati* „iskopavati“, *skřivati*, *smūcati se* „lutati“, *sprijēmati se* „spremati se“, *sprāvļati* „spremati“, *spumīnati se* „razgovarati“, *spūšcati* „spuštati“, *stīskati*, *strijēļati* „strijeljati“, *stvār(j)ati* „stvarati“, *šepšati* „šepati“, *ubūvati se* „obuvati se“, *udgājati* „odgajati“, *udguvār(j)ati* „odgovarati“, *ufnāvati* „otkvačivati“, *uglābati* „oglabati“, *ukāpati* „okopavati“, *upādati* „padati“, *upumīnati* „opominjati“, *upunāšati* „oponašati“, *upurāvļati se* „oporavljati se“, *utkrājati* „odlaziti; pokušati se iskrasti“, *utkutūrati* „otkotrljati“, *utpīrati* „otvarati“, *uzvijēdati* „raspitivati se“, *vāļati se*, *vīžati se*, *vlādati se* „ponašati se“, *vmīrati* „umirati“, *vmīvati se* „umivati se“, *zabādati*, *zabāvļati se*, *začārati*, *zakāpati* „zakopavati“, *zakļīnati* „zaklinjati, psovati“, *zamūsati se* „uprljati lice“, *zapīrati* „zatvarati“, *zavījati*, *zīdati*, *zlāmati* „prelomiti, slomiti“, *zūvati se* „izuvati se“ itd.

²³⁴ U govoru Bednje takvi glagoli imaju prednaglasnu dužinu i” naglasak, usp. Jedvaj 1956: 317.

²³⁵ Oblici *šij!*, *šijte!*, *zušijte!*, GPT *šit*, *zōšit* „sašit“, *zōšital*/*zušīta* itd. jesu od *šiti*, a ne od *šivati*.

n. p. B

<i>kupāti</i>	<i>kōpat</i>	<i>kōpam</i>	<i>kōpal</i>	<i>sköpan</i>	<i>köpaj!</i>
„kopati“		<i>kōpaš</i>	<i>kōpala</i>	<i>sköpana</i>	<i>köpajte!</i>
		<i>kōpa</i>	<i>kupäle</i>	<i>sköpane</i>	
		<i>köpame</i>	<i>kupäli</i>	<i>sköpani</i>	
		<i>köpatę</i>	<i>kupäle</i>	<i>sköpane</i>	
		<i>köpaju</i>	<i>köpala</i>	<i>sköpana</i>	

Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *brbłāti/brbrāti* „brbljati“, *capkāti* „hodati bosonog“, *čękāti* „sisati“ (sup. *čękat*), *čęndrāti* „plačljivo zanovijetati“ (sup. *čęndrat*), *cickāti* „rezuckati“, *črčkāti* „šarati“, *drgłāti* „neprestano nešto raditi, bez velika učinka“, *dudłāti* „sisati; piti iz boce“, *dupełāti* „dovesti“, *frčkāti* „kovrčati“, *frflāti* „lupetati gluposti“, *fufłāti* „nerazgovijetno govoriti“ (sup. *fōuflāt*, GPR *fōuflal*, *fōuflala*, *fufłäli*), *igrāti se*, *imęti* „imati“ (razlika jedino u ž. rodu GPR – *imęla*), *klafrāti* „brbljati“, *kuštāti* „koštati, stajati“, *lickāti* „uljepšavati“, *łuftāti* „prozračivati“, *mrmłāti*, *mutāti* „motati“, *pehāti* „dirati, izazivati“ (sup. *pęhat*), *pełāti* „voziti“ (sup. *pęlat*, GPR *pęlal*, *pęlala*, *pełäli*), *pełāti* „dirati“ (sup. *pętat*), *piskāti* „pištati“, *puznāti* „poznavati“, *prełistāti* „prolistati“, *prskāti*, *puriftāti* „podesiti“, *riftāti se* „sređivati se“, *seńāti* „sanjati“, *spiskāti* „uludo potrošiti“, *škakłāti*, *štęntāti* „dosađivati, zadržavati“, *tirāti* „tjerati“, *ubečāti* „obećati“, *udvuzłāti* „odriješiti čvor“ (pz. *udvōuzłam* itd.), *utpełāti* „odvesti“, *vełāti* „valjati, vrijediti“, *žęgāti* „škakljati“, *žułāti* itd.

• **ova-glagoli** (7. vrsta)**n. p. A**

<i>ńęguvati</i>	<i>ńęguvat</i>	<i>ńęgujem</i>	<i>ńęguval</i>	<i>ńęguvan</i>	<i>ńęguj!</i>
„njegovati“		<i>ńęguješ</i>	<i>ńęguvala</i>	<i>ńęguvana</i>	<i>ńęgujte!</i>
		<i>ńęguje</i>	<i>ńęguvale</i>	<i>ńęguvani</i>	
		<i>ńęgujeme</i>	<i>ńęguvaļi</i>		
		<i>ńęgujetę</i>	<i>ńęguvale</i>		
		<i>ńęguju</i>	<i>ńęguvala</i>		

Naglasak " čuva se u svim oblicima na istome slogu. Tako se konjugiraju i ovi glagoli: *apcǐguvati* „odbiti, oduzeti“, *brǐguvati se* „brinuti se“, *bužičuvati* „božićevati“ (sup. *bužičuvat*), *cǒļtuvati* & *cǒļinguvati* „isplatiti dug“, *dufurǐkuvati* „doći u žurbi“, *fāsuvati* „dobiti“, *frǒštukļuvati* „doručkovati“, *hāļtuvati* „zaustaviti, zaustavljati“, *īmēnuvati* „dati ime nekome“, *jādikuvati* „jadikovati“, *jāmičuvati* „kopati jamice“, *kaštǐguvati* „kažnjavati, kazniti“, *kumānduvati* „naređivati“, *mǐļuvati* „milovati“, *nalēcuvati se* „izlagati se opasnosti bez potrebe“, *naprēduvati* „napredovati“, *nasājuvati* „nasađivati (npr. dršku na alat)“, *pijānčuvati* „pijančevati“, *pǒprkuvati* „iza berbe brati ostatke“, *predēkuvati* „držati prodike“, *prešājuvati* „presađivati“, *spākuvati* „spremiti“, *sputičkuvati* „spoticati, metaf.stavljati pod nos“, *upētuvati* „ponavljati“, *vēruvati* „vjerovati“, *zadēkuvati* „zaštititi, skloniti“ itd.

Po toj se paradigmi mijenja i glagol *ubiēduvati* „ručati“, samo što je kod njega naglasak ^ , slično kao što je u bednjanskome (Jedvaj 1956: 319) te u govoru Gregurovca Veterničkoga (Jembrih & Lončarić 1982–83: 52) – sup. *ubiēduvat*, pz. *ubiēdujē*, *ubiēdujēš* itd., GPR *ubiēduval*, *ubiēduvala*; imp. *ubiēduj!* *ubiēdujte!*

n. p. A:

U ovoj je naglasnoj paradigmi neocirkumfleks na prvome slogu sufiksa *-uva-* u svim oblicima.

<i>kupûvati</i>	<i>kupûvat</i>	<i>kupûjē</i>	<i>kupûval</i>	<i>kupûvan</i>	<i>kupûj!/ kupûvaj!</i>
„kupovati“		<i>kupûjēš</i>	<i>kupûvala</i>	<i>kupûvanē</i>	<i>kupûvaj!</i>
		<i>kupûjē</i>	<i>kupûvalē</i>		<i>kupûjte!/ kupûvajte!</i>
		<i>kupûjēme</i>	<i>kupûvaļi</i>		
		<i>kupûjēte</i>	<i>kupûvalē</i>		
		<i>kupûju/ kupûjeju</i>	<i>kupûvala</i>		

Tako se sprežu i ovi glagoli: *blagûvati* „blagovati“, *bētegûvati* i *bulûvati* „bolovati“, *blagûvati* „jesti“, *carûvati* „carevati“, *darûvati* „darovati“, *gladûvati* „gladovati“, *imēnûvati* „zvati nekoga imenom“, *kamēnûvati* „kamenovati“, *kumûvati* „kumovati“, *kušûvati* „ljubiti“, *mirûvati* „mirovati“, *mudrûvati* „mudrovati“, *napastûvati* „napadati, opsjedati“, *nazadûvati* „zaostajati“, *puštûvati* „poštovati“, *putûvati* „putovati“, *samûvati* „samovati“, *splakûvati se* „dugo plakati“, *stanûvati* „stanovati“, *strahûvati* „strahovati“, *trgûvati* „trgovati“, *tugûvati* „tugovati“, *zimûvati* „zimovati“ itd.

• pomoćni glagoli + nepravilni (8. vrsta)

→ *štěti* „htjeti“

<u>pz.</u>	<u>neg.pz.</u>	<u>GPR</u>	<u>gl.pril.sad.</u>
<i>oču/očem</i>	<i>něču/něčem</i>	<i>štěl</i>	<i>štěči</i> „onaj kojem se svega hoće“
<i>očes</i>	<i>něčes</i>	<i>štjêla</i>	<i>štěča</i>
<i>očę</i>	<i>něčę</i>	<i>těję, štěji, štěję, děca su štjêla/štějlf</i> ²³⁶	
<i>očemę</i>	<i>něčemę</i>	*ostatak imperativa:	
<i>očetę</i>	<i>něčetę</i>	<i>Svôję ně daj, a tůžę něči!</i>	
<i>očęju</i>	<i>něčęju</i>	(„Pazi na svoje stvari, a tuđe nemoj poželjeti.“)	

→ *bīti/bīti* „biti“²³⁷

<u>pz.</u>	<u>neg.pz.</u>	<u>svrš.pz.</u>
<i>jěsam, sam</i>	<i>njěsam</i>	<i>bõudęm/budęm, bõum/bum; ně budęm, ně bum</i>
<i>jěsi, si</i>	<i>njěsi</i>	<i>bõudęš/budęš, bõuš/buš; ně budęš, ně buš</i>
<i>ję, je</i>	<i>nję</i>	<i>bõudę/budę, bõu/bu; ně budę, ně bu</i>
<i>jěsmę, smę</i>	<i>njěsmę</i>	<i>bõudęmę/budęmę, bõumę/bumę; ně budęmę, ně bumę</i>
<i>jěstę, stę</i>	<i>njěstę</i>	<i>bõudętę/budętę, bõutę/butę; ně budętę, ně butę</i>
<i>jěsu, su</i>	<i>njěsu</i>	<i>bõudęju/budęju, bõuju/buju; ně budęju, ně buju</i>

GPR: *bīl, bīla, bīli*

čestica *bī* (u kondicionalu)

stegnuti oblici neg. futura: *nēm, nēš, nę, nēmę, nętę, nęju*

imp. *bõudi//bõudi! ně budi!! ně budi! bõudętę! ně budętę!*

²³⁶ U množini srednjega roda katkad dolazi do kolebanja u slaganju; glagolski se pridjev ne mora slagati u rodu, često je on u muškome rodu.

²³⁷ Oblik s neoakutom analogijom je prema oblicima gl. pridjeva radnoga. To se vidi gore i kod glagolâ tipa *vīti* i sličnih. U spontanu se govoru ne može ni odrediti je to upravo kratki naglasak ili neoakut, međutim svakako se razlikuje od *bīti* u značenju „tući“, koji je sigurno kratak (i odsječen). Iz toga je razloga „biti, postojati“ bilježen ili s” naglaskom ili s neoakutom.

→ *jësti*

<i>jësti</i>	<i>jëst</i>	<i>jëm</i>	<i>jël</i>	<i>pujêden</i>	<i>jëč! jëčtë!</i>
„jesti“		<i>jëš</i>	<i>jêla</i>	<i>pujêdena</i>	<i>põjêč! põjêčtë!</i>
		<i>jê</i>	<i>jêli</i>	<i>pujêdenë</i>	
		<i>jême</i>	<i>põjel</i>		
		<i>jête</i>	<i>pujêla</i>		
		<i>jêju</i>	<i>pujêli</i>		
		& <i>jedôu</i>			

Tako se konjugiraju i složeni glagoli od *jësti* – *najësti së*, *prejësti* „prejesti“, *pujësti* „pojesti“ itd.

→ *ïti/ïti*

<i>ïti/ïti</i>	<i>ïdem</i>	<i>ïšël</i>	<i>õdi!/õdi!</i>
„içi“	<i>ïdeš</i>	<i>ïšla</i>	<i>õdetë!/õte!/õtë!</i>
	<i>ïde</i>	<i>ïšle</i>	
	<i>ïdeme</i>	<i>ïšli</i>	
	<i>ïdetë</i>	<i>ïšle</i>	
	<i>ïdeju</i>	<i>ïšla</i>	

negirani oblici prezenta: *nëjdëm*, *nëjdeš*, *nëjde*, *nëjdeme*, *nëjdetë*, *nëjdeju*

→ *puvëdati* „reći“ (*spuvëdati së* „isповjediti se“, *prepuvëdati së* „izdati se“ i sl.)

pz: *puvjëm*, *puvjêš*, *puvjê*, *puvjême*, *puvjête*, *puvjêju*

GPR: *puvëdal*, *puvjêdla*, *puvëdle*, *puvëdli*, *puvëdle*, *puvëdla*; *spuvëdal*, *spuvjêdla*, *spuvëdli*; *prepuvëdal*, *prepuvjêdla*, *prepuvëdli*

imp.: *põveč!*, *põvečtë!*, rjeđe *puvjêj!*, *puvjêjtë!*

→ *vëdeti* „znati“

pz. *vĭem, vĭěš, vĭê, vĭěmę, vĭěte, vĭěju*

GPR: *vĕdel, vĭedla, vĕdĕ, vĕdĭ, vĕdĕ, vĕdla*

Nepromjenjive riječi

PRILOZI

Prilozi su netipična kategorija nepromjenjivih riječi. Odnosi se to na činjenicu da se prilozi nastali od (opisnih) pridjeva mogu komparirati, odnosno razlikuju se njihovi drugi i treći stupanj – komparativ (*böļe, gôrjē/gôršē* itd.) i superlativ (*nâjböļe, nâjtēžēšē, nâjgôrjē/nâjgôršē* itd.). U nekim priložima nestaje dočetno -o (npr. *tāk, kām, tām* itd.). U nekim vremenskim priložima, npr. *nēgdar* i *nīgdar*, vidi se ostatak čestice *že (koja je rotacizmom prešla u *re*).

▪ mjesni prilozi: *bļīzu* „blizu“, *curīk* „natrag“, *daļēķe & dālķe* „daleko“, *dē* „gdje“, *dē gēt* „gdje god, bilo gdje“, *dēgdē* „ponegdje“, *dēļe* „dolje“, *dēsne* „desno“, *dīme* „kući“, *dōkut* „dokle, dokuda“, *dōma* „kod kuće“, *dōmēka* (hip.) „kući“, *drūgam* „drugamo“, *drūgut* „drugim putem“, *fkrāj* „u stranu“, *gōre, kām* „kamo“, *kōūt* „kuda“, *ļīēve* „lijevo“, *mīme* „mimo“, *nadyōl* „nizbrdo“, *nākēl* „na tlo“, *nākļe* „na tlu“, *nāpre* „naprijed“, *nazāj* „natrag“, *nēgde* „negdje“, *nīgde* „nigdje“, *ōnde* „ondje“, *ōtkut* „odakle, otkuda“, *ōvde* „ovdje“, *prōč* „odavde“, *puprēčki* „poprijeko“, *sēkujkōūt* „svukud“, *sīgdē* „svugdje“, *sīkam* „svukamo“, *sīkut* „posvuda“, *sīm* „ovamo“, *sriēdi* „na sredini“, *tām* „tamo“, *tū, udnēkut* „odnekuda“, *uduvōūt* „odovuda, odavde“, *unōūt* „onuda“, *utrāga* (sic!) „odostraga“, *uvōūt* „ovuda“, *uzādi & zādi* „odostraga, straga, iza“, *uzdōla* „odozdola, odispod“, *uzgōra* „odozgora“, *vān, vāņe* „vani“, *zvāna* „izvana“ itd.; česti su „podvostručeni“ prilozi, izrazi kojima se pokazuje nešto – npr. *tū tām, vēņe tām, ōve tū* itd.

▪ vremenski prilozi: *dā* „kada“, *dāgdā* „katkad“, *dā gēt* „kad god“, *dēņes/dēņes* „danas“, *dēņes-zūtra* „jednom“, *dīēn-dēņes* „dan-danas“²³⁸, *dupuōldan* „prije podne“, *fūrt* „uvijek“, *kēsnešē* „kasnije“, *kļētu* „sljedeće godine“, *lā(j)nske ļēte* „prošle godine“, *lā(j)nsku zīmu* „prošle zime“, *ļētes* „ove godine“, *mām* „odmah“, *napuōldan* „u podne“, *naskōrem* „uskoro“, *navjēk* „uvijek“, *nazājņe* „naposljetku“, *nēgda drūgda* „jednom drugom prilikom“, *nēgdar* „nekad“, *nīgdar* „nikada“, (*svēte*) *nīgdārjuve* „nepostojeći dan“ (fraz), *nuōgi pōūt* „često, mnogo puta“, *ōdvečer & kvēčeru* „pred večer“, *ōvu jēsēn* „jesenas“, *ōvu zīmu* „zimus“, *pāk* „opet“, *pōsļe/pōkļe* „poslije“, *prēdlāni* „pretprošle godine“, *prēgzūtra* „prekosutra“, *prēksnēčka* „preksinoć“, *prēksčēra* „prekjučer“, *prījē* „prije, nekada“, *pu dānu* „danju“, *pu nōči* „noću“, *pupuōldan* „popodne“, *rāņe* „rano“, *rāņešē* „ranije“, *snēčka* „sinoć“, *stālne* „stalno“, *ščēra* „jučer“, *tāki* „začas“, *tē ļēte* „ove godine“, *tēčka* „maloprije“, *tēgda-nēgda* „katkad“, *tū i tām* „katkada“, *udnavjēk* „oduvijek“, *ūnda* „onda“, *vē* „sada“, *vēčer* „navečer“, *vēčēres* „večeras“, (*v*)*jūtre* „ujutro“, (*v*)*lāni* „lani, prošle godine“, *vrē* „već“ – npr. *Vrē mi buš tuō vīnula.* „Vratit ćeš mi to jednom (ima vremena).“, *zanavjēk* „zauvijek“, *zmēsta* „smjesta, odmah“, *zūtra* „sutra“ itd.

▪ načinski prilozi: *bržē* „brzo“, *cākumpāk(um)* „savršeno“, *drūgač* „drukčije; inače“, *fējst* „jako“, *fkrīš* „poprijeko, ukriž“, *gānc* „potpuno, sasvim“, *grde* „ružno, grozno“, *jāķe* „jako“,

²³⁸ U ovome se prilogu vidi neobičan odraz dugoga šva u diftongu *īe* umjesto u dugo *ā*, što vidimo u riječi *dān* i u drugim takvim primjerima. U *dēņes* kratko **ə* daje zatvoreno *e*.

jëdva-jëdvice, *käk* „kako“, *läfkë* „lako“, *lijëpe* „lijepo“, *mükte* „badava“, *nadušäk* „naiskap“, *na ëks* „naiskap“, *näglë* „iznenada“, *najëmput* „odjedanput“, *napuôl* „napola“, *našrëk* „nakoso“, *natëšçë* „natašte“, *naunuôpak* „naopačke“, *navëru* „na vjeresiju“, *nëkak* „nekako“, *nïkak* „nikako“, *pëšice* & *pëški* „pješice“, (*pud*)*jëdnäk* „podjednako“, *pud müs* „obavezno“ (germ.), *puskrivëčki* „potajno“, *rät/räda* (u izrazu *ïmam të rät/räda* „volim te“)²³⁹, *sëjënë* „svejedno“, *sïkak* „svakako“, *täk* „tako“, *tëškë* „teško“, *tihë/stiha* „potiho“, *unäk* „onako“, *uväk* „ovako“, *vënäk* „onako“, *zabäduvë* „uzalud“, *žmëfkë* „teško“ itd.

▪ količinski priloz: *döst(a)*, *fäjñ* „prilično“, *külike* „koliko“, *mälë* „malo“, *pöunë* „puno“, *prëçek* „dosta, prilično“ – npr. *Vlâni smë imëli prëçek jâbuk*. „Lani smo imali prilično puno jabuka.“, *prëmälë* „premallo“, *prëvëç* „previše“, *spuçëtka* & *znuôva* „ispočetka, opet, ponovno“, *tülike* „toliko“, *vëñülike* „onoliko“ itd.

▪ uzročni priloz: *ftrüc* „u inat“, *zâtë* „zato“, *zâkë* „zašto“ itd.

▪ priloz/čestice²⁴⁰: *börmë/börmëç* „bome, doista“, *büôgznâ* „bogzna“, *jëdine* „jedino“, *jöš*, *kömë* „jedva“ – npr. *Nôga më fëjst buîi, kömë hödim*. „Noga me jako boli, jedva hodam“, *kvît* „riješeno; i točka“, *mrti(m)* „možda“, *prëm* „osobito, posebice“, *sämë* „samo“, *sëñëk* „ipak, svejedno“, *sïgurnë* „zasigurno“, *takâj* „također“, *tuböš* & u starijih *brš* „tobože“, *vëç* „već“, *zanïmër* „uspūt; kad već, onda i ...“ – npr. *Dëj zanïmër i tuô naprävi*. „Daj uspūt napravi i to (kad već nešto drugo radiš).“, *zbiïa(m)* „doista“ itd.

²³⁹ Ovo bi trebalo staviti i među pridjeve zbog upotrebe, npr. *ïmaju së rädi*, *imjêla ga jë fëjst räda* itd. Češća je međutim upotreba fraze *imëti rät* i za ženski i muški rod u jednini i množini, npr. *ïmam të rät* – to može reći i dečko djevojci, ali i ona njemu (ili kako već, da ne ulazimo sada u rodove). Isto tako, *ïmam të räda* može reći i on njoj i ona njemu itd. Prilog je sigurno oblik *räde* „rado“, odnosno njegov komparativ – *rëjši* „radije“ (češći oblik), npr. *Në da mi së vïšë pïsatï, rëjši ïdëm spât*. „Više mi se ne da pisati, idem radije spavati.“

²⁴⁰ Njima se uglavnom nešto ističe.

PRIJEDLOZI

U svezama prijedlogâ i imenicâ često dolazi do fonoloških promjena – jednačenja po zvučnosti ili po tvorbenome mjestu. To će biti vidljivo na po nekoliko primjera za svaki prijedlog. Može doći i do promjene mjesta siline, tj. do promjene kvantitete i kvalitete vokala. U primjerima *bëž mənə* (gdje se naglasak pomiče na proklitiku) i *bəs penêš* (gdje naglasak ostaje na osnovi riječi) vidi se i promjena kvalitete vokala *e/ɛ* (zatvoreno/otvoreno), koja je rezultat akcentuacijske promjene.

- *bəz/bəz* + G.

→ varijante: *bez, bež, beš, bes, be* (s otvorenim/zatvorenim *e*)

→ primjeri: *bëž nê* „bez nje“, *bež nêga* & *bëž nêga* „bez njega“, *bëž mənə, bës tətə* „bez tebe“, *bəz nâs* (kad je zamjenica istaknuta) & *bëž nas, bež nî(h)* & *bëž nî(h)* „bez njih“; *bəz Mârka, bəs püçə* „bez djevojke“, *bə sôli* „bez soli“, *bə škulołə* „bez škole“, *bəš çâstî* „bez časti“, *bəz lûbavi* itd.

- *čəz/čəz* + A.

→ varijante: *čez, čež, če, češ, čes* (s *e/ɛ*)

→ primjeri: *čəz mē* „kroz mene“, *čëž nêga, čəz nas, čə Zăgřep* „kroza Zagreb“, *čə sêļə* „kroza selo“, *čə štjēngə* „kroza stube, preko stubâ“, *čəz brjêk* „kroz brdo“, *čəs palnîcu* „kroz podrum“, *čəš Čăkuvəc* „kroz Čakovec“

- *do/du* + G.

→ primjeri: *dô mənə, du nê* „do nje“, *dô nas, du zîda, du nõsa*

- *k* + D.

→ smjenjuju se *k/g* ili prijedlog ispada, odnosno stapa se s inicijalnim suglasnikom imenice, zamjenice i sl.

→ primjeri: *k nêmu, k nê* „k njoj“, *k mənə* „k meni“; *Kristîne* „ka Kristini“, *k nâm* „k nama“, *k putëku* „k potoku“, *k čuvëku* „čovjeku“, *g bābə* „k babi“, *g dëdu* „k djedu“, *Göudekəm* „ka Gudekima“, *g žûpnîku* itd.

- *krə(j)/krə(j)* + G.

→ primjeri: *krə trëi(h) vûr* „oko tri sata“, *krëj mənə* „pokraj mene“, *krëj nas, krëj nî(h)*; *krə mămə, krə dëçə* „oko/pokraj djece“, *krə ričkə* „kraj rijeke“ itd.

- *məstə* + G.

→ primjeri: *məstə mənə* „umjesto mene“, *məstə vâs, məstə brâta* itd.

- *na* + A.

→ primjeri: *nâ mę, nâ sę, nã nas, na tãtu, na pölicu, na stöļec* itd.

• *na* + L.

→ primjeri: *nã męņę, nã tębę, nã (j)ńi* „na njima“, *nã (j)ńę* „na njoj“, *na stuõlu* „na stolu“, *na rõuke* „na ruci“ itd.

• *nad* + A. (s varijantama *nat* i *na*)

→ primjeri: *nãd mę, nãd nas, nã tę* „nad tebe“, *na dęčka* „nad dečka“, *nađ hižu* „nad kuću“ itd.

• *nad* + I.

→ primjeri: *nad męnu* „nada mnom“, *na tuõbu* „nad tobom“, *nad nãmi, nad nõu* „nad njome“, *nad glãvu, nađ knĩgami, na tĩem* „nad time“ itd.

• *o/u* ili *ob/ub* (s varijantama *op, up, u, o*) + L.

→ primjeri: *õ męņę, u nãmi* „o nama“, *u bãbę* „o babi“, *õ tęm* „o tome“, *u sęmu* „o svemu“, *õ ńę* „o njoj“, *õ ńęm* „o njemu“, *õp tęm* „o tome, od toga“, *ub vĩnu, ub męsu, u pĩlu* „o piću, od pića“ itd.

• *ober* + G.

→ primjeri: *ober męņę* „iznad mene“, *ober nãs, ober hižę* „iznad kuće“, *obe rūške* „iznad kruške“ itd.

• *od/ud* (varijante: *ot, ut, o, u*) + G.

→ primjeri: *õd męņę, õ tębę* „od tebe“, *õd nas, ud ńę* „od nje“, *ut põmeti* „od pameti“, *u drũgi(h)* „od drugih“, *u dęčka* „od dečka“ itd.

• *po/pu* + A.

→ primjeri: *pũõ mę* „po mene“, *põ nas, põ ńęga, pu brãta, pu knĩgu, pu papię* „po papir“ itd.

• *po/pu* + L.

→ primjeri: *põ męņę* „po meni“, *pu nãmi, põ ńęm, pu stuõlu* „po stolu“, *pu põsteļę* „po krevetu“, *pu põļu* „poljem, po polju“, *pu pravĩę* itd.

• *pod/pud* (*put, pot, puo*) + A.

→ primjeri: *pũõd mę* „pod mene“, *pũõ tę* „pod tebe“, *põd nas, put krãvu* „pod kravu“, *pud zęmļu, put knĩgu* „pod knjigu“, *pud rõuku* „pod ruku“ itd.

• *pod/pud* + I.

→ primjeri: *puđ mēnu* „poda mnom“, *pu tuōbu* „pod tobom“, *puđ rōuku* „pod rukom“, *puđ zēmļōu* „pod zemljom“, *puđ nāmi* „pod nama“, *pu hīžu* „ispod kuće“, *pu ctōļem* „pod stolom“, *pu cuōbu* „pod sobom“ itd.

• *poļek/puļek* + G. „zbog“²⁴¹

→ primjeri: *puļek nēga*, *puļek vās*, *puļek tōga nīēsam stīgla nīķe drūģe naprāvīti* „zbog toga nisam stigla ništa drugo napraviti“ itd.

• *pređ/pređ* (*pret, pre*) + A.

→ primjeri: *pređ mē*, *pre tē* „pred tebe“, *pre Tōmēka* „pred Tomislava“, *pređ nas*, *preť pūcu* „pred djevojku“, *pre dēčka* „pred dečka“, *pređ māčku* itd.

• *pred/pret* + I.

→ primjeri: *pred mēnu* „preda mnom“, *pred nāmi* „pred nama“, *pred Bōģem*, *preť pūcu* „pred djevojkom“, *pre drūģemi* „pred drugima“, *preť hīžu* „pred kućom“ itd.

• *prek* (*preg, pre*) + G.

→ primjeri: *prek mēnē* „preko mene“, *prek vēzē* „preko veze“, *preg brēga*, *pre krāļa* „preko kralja“, *prek cēstē* „preko ceste“ itd.

• *pri* + L.

→ primjeri: *pri mēnē* „u mene, kod mene“, *pri nēm* „kod njega“, *pri nāmi/pri nas*, *pri vučīteļu* „kod učitelja“, *pri tēm* „kod toga“, *pri muōstu* „kod mosta“; *pri cēstē*, *pri šūmē* itd.

• *v* (*f, vu*) + A.

→ primjeri: *f škuōlu* „u školu“, *fīžu* „u kuću“, *vū mē* „u mene“, *vū sē* „u sebe“, *vū nēga* „u njega“, *vū nu* „u nju“; *f cūk* „u vlak“, *Fažānu* „u Fažanu“, (*v*) *Zlatār*, *Varāžļin*, *v Zāģorje* itd.

• *v* + L.

→ smjenjuju se *v/vu*/fili se prijedlog stapa s prvim suglasnikom sljedeće riječi

→ primjeri: *f sōbē* „u sobi“, *vū nēm* „u njemu“, *fīži* „u kući“, *v Zāģrēbu*, *f Kuōňščīnē*, *vū mēnē* „u meni“, *vū tēbē*, *v rōūķē* „u ruci“, *vēčer* „uvečer“ itd.

• *z/s* (< *izs*) + G.

→ primjeri: *Zāģrēba* „iz Zagreba“, *s Krāpinē*, *zēmļē* „iz zemlje“, *zrāka*, *s hīžē* „iz kuće“, *z grāda*, *z vrmāra* „iz ormara“ itd.

• *z* (< *sš*) + G.

²⁴¹ Ovomu je prijedlogu sličan prilog *puōļek* „pokraj, u blizini“, npr. *ōn živī puōļek* „on živi blizu“ itd.

→ primjeri: *ś pöļa, sęļa* „sa sela“, *z vimāra* „s ormara“, *sębę* „sa sebe“, *z męne, ś pösteļę* „s kreveta“, *ž nīvē* „s njive“ itd.

• *z* + I.

→ primjeri: *z męnu* „sa mnom“, *ś tuōbu* „s tobom“, *ž nīēm* „s njim“, *z nāmi, ž nīmi* „s njima“; *z māmu* „s mamom“, *z dęčkęm, ś pęsęm* „sa psom“, *zęļęm* „sa zeljem“, *žīręm* „sa žirom“, *zu sęmi* „sa svima“, *Štjęfęm* „sa Štefom, Stjepanom“, *Slāvicu* „sa Slavicom“ itd.

• *za* + A. i I.

→ primjeri: *zā mę, zā nęga, zā vas; za tātu, za męnu* „za mnom“, *za nāmi* „za nama“, *za sūōbu* „za sobom“, *za dętętęm* „za djetetom“ itd.

SINTAKSA (ukratko)

O sintaksi u dijalektima, a osobito u kajkavskim govorima, dosad se nije puno pisalo, pa se i autorica ovoga opisa odlučila za kraći prikaz najznačajnijih obilježja vezanih za tu razinu (a koja već nisu spomenuta), a opširnije se time namjerava pozabaviti u budućnosti.²⁴²

• veznici: *če* „ako“, *köj* „što“; ostali kao u hrvatskome jeziku općenito, npr. *akę* „ako“, *aļi*, *da*, *dok*, *i*, *iļi*, *iļiti*, *jëdine* „jedino“, *jer*, *nęk* „nego“, *pa*, *samę* „samo“, *sămę köj* „samo što“, *zâte* itd.

• čestice: *bâr*, *băș*, *bîļę* (npr. *bîļę köj* „bilo što“), *börme*, *čäk*, *göt/gët* (*köj gët* „što god“), *jë*, *jëdva*, *jöš*, *köj* „zar“, *mrti(m)* „možda“, *nę*, *nęk* (potvrдна čestica), *niti*, *nö* (potvrдна čestica), *nörmalne* „naravno“, *öpet*, *sıgurnę* „sigurno“, *skörę(m)* „gotovo, maltene“, *tęk*, *vęč*, *zbiļa(m)* itd.

• poštapalice: *övuga*, *övaj* itd.

• pozdravi: *Bök*²⁴³, *Buögdëj!*, *Fäļemısus (i Märija)!*, *Döbrę jütřę!*, *Döbar dän!* (ovo je preuzeto iz standarda), *Döber vęčęř!*, *Läku*²⁴⁴ *nüöč!*, *Zbuögem!*, *Buög dęj sręču!* (odgovor: *Fäla*, *buögdëj!*), *Buök ti pumöjzi!* (pri kihanju) & *Buök ti dęj zdrävļę!*, *Buök ti blaguslövı!* (prije jela), *Böžę pumöjzi!* (kad se ide nešto raditi, npr. na oranicu ili sl.), *Sę näjböļę!* (kad se čestita komu što) itd.

Imenice m. roda *ā*-deklinacije (npr. *slūga*, *staręšina*) slažu se s drugim riječima „po značenju“, odnosno kao imenice *o*-osnovâ (npr. *nęguf staręšina*, *tvuöj düöbri slūga* itd).

• negacija: jd.: 1. *jâ sam nıē/nıęsam* (npr. *Ščęra sam nıē bila pri bäbice* „Jučer nisam bila kod bake.“), 2. *tı si nıē/nıęsi*, ali 3. *ön/öna nıę* (nema razdvajanja!, npr. *Öna nıę bila döma*); mn.: 1. *mı smę nıē/nıęsmę*, 2. *vı stę nıē/nıęstę*, 3. *öni su nıē/nıęsu*, futur: *Zütra nęm döšla*. *Zütra nę budęm/nę budęm (nę bum) döšla*. Tipično je ponavljanje negacije, npr. *nıgdar si nıę štıęla küpıti nıkakvu nüövu mäjcu*, *ıma sămę stäre* „nikada nije htjela kupiti kakvu novu majicu, samo stare ima“ itd.

Za razliku od bednjanskoga (Jedvaj 1956: 322), gdje (sve) enklitike mogu stajati na početku bilo koje rečenice i izgovaraju se s onom naglašenom riječju, u govoru koji se ovdje opisuje zamjeničke enklitike ne mogu stajati na početku rečenice, već samo glagolske (što znači da se glagolske enklitike ponašaju i kao en- i kao proklitike), npr. *Büş döšla zütra k męne?* „Hoćeš li sutra doći k meni?“, *Säm ti nıē rękla da ımam näjböļšuga vučıteļa?* „Nisam li ti rekla da je moj učitelj najbolji?“, *Si bıl vlāni f tupļıca?* „Jesi li bio prošle godine u toplicama?“, *Bü ti ga dāla*. „Dat će ti ga.“, *Büm naprāvıla tak kad vęč müöram*. „Napravit ću

²⁴² To se nameće i kao potreba jer svi se uglavnom bave fonologijom (eventualno i morfologijom, ako je u pitanju opširniji opis govora, kao što je ovaj), a za daljnje je istraživanje vrlo bitno opisati govor i s obzirom na sintaksu.

²⁴³ Mlađi govornici kažu tako (to i jest vjerojatno pod utjecajem, primjerice, zagrebačkoga govora). Stariji imaju oblik *Bök!*, uz češće *Buögdëj!*

²⁴⁴ Ovo je iz standarda uzeto; pridjev inače glasi *läfka/lęfka* „laka“.

tako kad već moram.“, *Bümę vıdli kâk bu tuô zişle*. „Vidjet ćemo kako će to proći.“ itd. Takve su konstrukcije češće u starijih govornika, i to u upitnim i uskličnim rečenicama.

Broj *jën/jënal/jëne* upotrebljava se katkad kao član (npr. *ön je jën vëlîki bedâk; Mârtin je jën krâsni dëççec* itd). U spojevima posvojnih pridjeva i zamjenicâ i imenicâ često se upotrebljava prijedlog *od* (npr. *tuô je kûiga öd jëga; İvana je çêr ud İvëka* itd). Često se upotrebljava konstrukcija *za* + infinitiv²⁴⁵, npr. *dëj si kûpi nêke za jësti; tuô nîje za puvëdati; kõj imame dënes za dëlati?* itd. Čest je u razgovoru uzvik/čestica *ëm*, odnosno *im* „pak, ta“, npr. *İm sam tę şçëra vıdla na cûgu*. „Ta jučer sam te vidjela na vlaku.“, *Ëm nêş vâlđa rëkel mōje māmę da nîşsam nîke zbâvila?* „Ma nećeš valjda reći mojoj majci da nisam ništa obavila?“ itd. U starijih je govornika još sasvim normalno upotrebljavati prezime u obliku pridjeva, npr. *Göüdekuva Ştëfa* (tj. Štefanija Gudek), *Krâľuf Brânke* (Branko Kralj) itd.

Upitna čestica *li* ne upotrebljava se, jedino u mlađih govornika u upitnim rečenicama koje počinju s *jël*, kao što je slučaj i u ostalim dijalektima, a što je posuđeno iz zagrebačkoga govora. Obično se pita rječcom *ę*, npr. *ę si bil şçëra pri püce?* „jesi li jučer bio kod djevojke?“ i sl. Česte su konstrukcije dviju imenica tako da je druga u instrumentalu, premda one mogu biti povezane i veznikom *i*, npr. *döşel je strîc strînu* ili *döşli su strîc i strîna* itd. Uza zamjenice *kõj, nêke, nîke*, slično kao u Bednji (Jedvaj 1956: 324), dolazi oblik u genitivu, npr. *nëma nîke nuôvuga; kõj ima finuga za jësti?; şçëra sam ti kûpil nêke lîşpuga* itd. Nema instrumentala bez prijedloga, npr. *pîsala je z uôlufku* „pisala je olovkom“; *vëna püca se bâvi s tâncanëm* „ona tamo djevojka bavi se plesanjem“ itd. Često se pita samim glagolom (vidi gore) ili zamjenicom/česticom *kõj*, npr. *Kõj nîşsi znâl zâ tę?* „Zar nisi znao za to?“ itd.

Čest je dijelni genitiv, npr. *dëj mi natôci mliëka; f trnâcu imame jâbuk, slîf, rûşek i urîşjuf* „u voćnjaku imamo jabukâ, šljivâ, kruşaka i orahâ“ itd. Katkad se upotrebljava i slavenski genitiv (kad se radnja prijelaznoga glagola niječe, objekt u akuzativu zamijenjen je genitivom), npr. *nëma ni krâfçeta ni mladînceta* „nema ni stoke ni peradi“ & *nëma ni përa ni glâkę, ud mâle mâlusti nîje pruôbal nîke lîşpuga v živôtu* „odmalena nije iskusio ništa lijepo u životu“; *püca nîje mekîvala uçij z vënuga dëçka* „djevojka nije skidala oči s onoga momka“ itd. Čest je i etički dativ (vidi više gore, kod glagolâ; povratnost glagolâ općekajkavska je karakteristika), npr. *muôramę si mâle puçînuti* „moramo se malo odmoriti“; *põjel si je şnîtu kruha* „pojeo je krišku kruha“; *sësti si, ştudjërati si* „razmişljati“ itd. Uz glagole kretanja za oznaku odmicanja od mjesta često dolazi prilog *pröç*, npr. *bëjzi pröç!* „makni se!“ itd. Infinitiv glagolâ *möçi* „moći“, *muôrati* „morati“, *trëbatî/trîşebati* „trebati“ i 3.jd.pz.gl. *bîti* česta je kombinacija, npr. *dënes nîje möçi nîke dëlati* „danas nećemo moći ništa raditi“; *tôga vrâga së nîje möçi nîşşiti* „toga se vruga ne možeš riješiti“; *nîje së trîşeba(ti) s tîëm igrâti* (ili *s tîëm së nîje za igrâti*) „bolje se ne igrati time“; *kâd ön pöçne guvurîti, trîşeba(ti) jël muôrati je napëti vûha jer ga drügaç nëmreş razmëti, kâk föufļa* „kad on progovori, trebaš napeti uha (pažljivo slušati) jer ga inače ne možeš razumjeti (jer fufla)“ itd. Česta je upotreba imperativa glagola *dâti* uz neki drugi imperativ, npr. *dëj mi dunësi kûpicu vöde!* „donesi mi čašu vode!“ i sl. Kad se izražava blaža zapovijed, upotrebljava se imperativ *ödi!* uz drugi imperativ ili supin, npr.

²⁴⁵ Utjecaj njemačkog jezika.

ödi si zëmi kulâča „uzmi si kolača“ itd. Karakteristična je upotreba imperativna u ovakvoj situaciji – *Köj sam ti një rëkla da nëjdi pëšice?* „Zar ti nisam rekla da ne ideš pješice?“

Neki prilozi služe u rečenici kao modifikatori, npr. *çüde, döst, çist, präf, prëvëç* itd (npr. *tâ slika je präf ljëpa*). Klitike mogu biti naglašene u afektiranu govoru, npr. *Köj tuô/to jë?* „Što se to događa?“ itd. Infinitiv može biti u službi imenice, npr. *Dëj dunësi mële piti!* „Donesi neko piće!“. Iza klitičkih oblika ličnih zamjenica i iza enklitike *se* kopula rijetko kad izostaje, npr. *ščëra ju jë buljêla glâva* „jučer ju je boljela glava“; *täk mi së jë štële pläkati* „tako mi se plakalo“ itd. Zapovijed se može izreći konstrukcijom (*ima*) *da* + perfekt, npr. *ima da stë napraviji to ödma!* „napravite to odmah!“; *da vas njësam çûla višë täk guvuriti!* itd. U pripovijedanju se prošlost može izraziti imperativom (2.1.jd.) glagolâ *vudriti* ili *vužgâti*, npr. *ljëpe sam mu rëkla da së vöjzi pumälu, a ön vüdri pu gäsü* „upozorila sam ga da vozi polako, a on baš pritisnuo gas“; *nâjprië su së pusvâdiji, a ûnda vüžgi pu gemišti i räkijë* „najprije se posvađашe, a onda su počeli piti“ itd. Imperativom (2.1.jd.) glagola *vudriti* izriče se i početak neke radnje (u prošlosti), npr. *sämë koj ju je mële dutëknul, ôna vüdri krëçati* „samo što ju je dotaknuo, ona stade vikati“ itd. Ovdje se, zapravo, vidi preneseno značenje tih glagola – *vudriti* kao „početi“ i *vudriti/vužgâti* kao „udariti“.

Zanimljive su sveze ličnih zamjenica s brojevima (zamjenica je u nominativu), npr. *mi dvâ, vi trî, vi dvjê* itd. Posebna je kajkavska karakteristika u tvorbi složene rečenice vezanje neupravnoga govora uz glavnu rečenicu veznikom *da*, npr. *Pitala sam ga da kâk se to punâša, da duô ga jë nâfçil tæk prustâçiti*. „Pitala sam ga kako se to ponaša i tko ga je naučio takve vulgarizme.“ Postoje neke sporne točke na koje bi se trebalo ubuduće više osvrutati, a jedna je od njih svakako i pitanje što je s oblikom *rät/râda* – je li to pridjev ili prilog? Po svemu sudeći (vidi gore), i jedno je i drugo, upotreba se koleba od pridjeva prema prilogu pa onda supostoji oboje. Sve to trebalo bi detaljnije istražiti, i ne samo u ovome govoru već i u ostalim dijalektima.

LEKSIK

U govoru koji se ovdje opisuje česta je upotreba deminutivâ i hipokoristikâ, kao i u ostalim kajkavskim govorima²⁴⁶, i oni imaju često dodatna, ekspresivna značenja. Najčešći su nastavci ovi:

- m. rod: *-ek* (npr. *pěšek* „psić“, *mědek* „medvjedić“, *čřvek* „crvić“, *cųjzək* „ždrijebe“, *mųjček* „tele“, *börek* „borić“, *grözdek*, *tęlek*, *dędek*, *krövək*, *kökutək* „pijetlić“, *cvętek*, *pıček* „pilence“, *stölek* „stolić“ itd.), *-ec* (npr. *ubloučec* „prozorčić“, *dęčec*, *bręščec* „brežuljak“, *sirumăčec* „jadničak“, *čuvjêčec* „čovjek odmilja“, *măčkec* „mačić“, *žăkļec* „vrećica“ itd.), *-ič(ek)* (npr. *lăgvíč*, *lagvíček* „burence“ i sl.) itd.

- ž. rod: *-ica* (npr. *čjěrkvica*, *röukica* „ručica“, *nögica* „nožica“, *ruôžica* „cvjetić“, *pųcica* „djevojčica“, *trăvica*, *kăpica*, *dęšćica*, *škatųlica* „kutijica“ itd.), *-čica* (npr. *mötičica*), *-ička* (npr. *dęšćička* „daščica“, *flašička* „bočica“, *kļetųčka* „mala klijet“, *kupųčka* „čašica“, *ļetvųčka* „letvica, daščica“) itd.

- sr. rod: *-ce/cę* (npr. *pěrcę*, *kurıce* „malo korito“, *driěfcę* „drvce“, *zřncę* itd.), *-ęcę* (npr. *telęcę*, *detęcę* „djetesce“, *söunčęcę* „sunašce“ itd.), *-ekę* (npr. *ökekę*, *vųhekę*, *mļękekę* itd.), *-ičę* (*zęļičę* „kupusić“, *grųōzdıčę* „grožđe“, *kamųēņıčę* „kamenje“, *grųōbičę* „groblje“, *pęričę* „perje“ itd.) itd.

Augmentativâ (koji su ujedno i pejorativi) ima znatno manje, npr. *pijăndura*, *będăča*, *glavųrda*, *bųkvān*, *bųkvęš*, *tųkvān*, *tųkvęš* i sl.

Ostalo:

- etnici: m. rod – nastavci *-an*, *-ec*, *-neç*, *-čan* (npr. *Zăgrepcăan/Zăgrepcăneç/Zăgrebec*, *Kųōňščan(ęç)*, *Varažļıneç*, *Krăpineç*, *Stubičăneç*, *Galöfčan* itd.), ž. rod – nastavci *-ka*, *-anka*, *-čanka* (npr. *Varažļinka*, *Zăgorka*, *Zăgrepcăanka*, *Kųōňščanka* itd.); konjšćinski zaseoci: *Bătıneç*, *Bătinka*, *Bătıncı*, *Galöfčan*, *Galufčăanka*, *Galufčăni*, *Jeļųöfčan(ęç)*, *Jeļųöfčanka*, *Jeļųöfčani*, *Jeřtufčan/Jeřtufčăneç*, *Jeřtufčăanka*, *Jeřtufčăni*, *Kļımeņeç*, *Kļımeņka*, *Kļımeņci*, *Šušubręščan*, *Šušubręščanka*, *Šušubręščani*, *Kųōňščan(c)ı*; ostali nemaju posebne nazive, npr. *z Bučadijera*, *z Bučăkuř*, *z Brļekuvuga*, *z Guörnę Kųōňščıneç*, *s Kusuvjęčkuga*, *s Krăpına Sęla*, *s Türmišča*; susjedna mjesta: *Bělčan*, *Beļčăanka*, *Beļčăni* (*Bęļeç*); *Budınsčăneç*, *Budınsčăanka*, *Budınsčăncı* (*Büdinšćına*); *Bıstričan*, *Bıstričăanka*, *Bıstričăni* (*Mărija Bıstrica*); *Luôboreç*, *Luôborka*, *Luôborci* (*Luôbor*); *Răščıneç*, *Răščıнка*, *Răščıncı* (*Hraščına*, odnosno *Răščına*); *Zlatărščan*, *Zlatărščanka*, *Zlatărščăni* (*Zlatăr*); *Zęļınsčăneç/Zęļınsčan*, *Zęļınsčăanka*, *Zęļınsčăni* (*Zęļına*) itd.

- ktetici: *-iečki*, *-ki*, *-ski*, *-ački* (npr. *kųōňščănski*, *zlatărski*, *ıvanjęčkı*, *zăgrebačkı*, *varažļınski*, *slovęnski*, *čakuvjęčkı* itd.); konjšćinski zaseoci: *bătınski*, *galuvjęčkı*, *jeļuvjęčkı*, *kļımeņski*; susjedna mjesta: *beļjęčkı* (*Belec*), *budınsčănski*, *luôborski* (*Lobor*), *răščınski* „hraščinski“, *zęļınski*, *bıstričkı* itd.

²⁴⁶ Usp. sličnu situaciju i u govoru Gregurovca Veterničkoga, usp. Jembrih & Lončarić 1982–83: 55–56.

- nazivi blagdanâ i imendanâ²⁴⁷: *Barbârine, Blâžuve, Bôžič (Āsus, Āsusek, Āžuš, Āžušek, Krīstuš, Buôk, Bôgek), Brâнкуve, Cvijetnica, Dumjênkusuve, Ivâne, Jânine, Jânušuve, Juôžufuve „Sv. Josip“, Jûrjuve, Kataļeņe, Križuve „Spasovo“, Marêjñe „Ime Marijino“, Martîne, Mihôle, Nikuļîne, Nuôve ļete „Nova godina“, Petrôve, Sêsvete, Štjêfaņe, Tiêluve „Tijelovo“, Trî krâļi, Trujâki „Duhovi“, Vaļentînuve, Vîncekuve, Vûzem „Uskrs“* itd.

- tradicionalna imena (dosta rijetka u mlađih ljudi²⁴⁸): *Āna (Ānča, Ānkica, Jâna), Bârica (Bârek, Bâra, Bârča), Blâš (Blâžek), Bôške (Bôžo, Bôžek, Bôža, Bôžica), Brâнке (Brâna, Brâneк, Brânka), Dâneк, Dâra, Drâgec (Drâgo, Kârļek, Kârļič, Kârlo; Drâga, Drâgica), Drâžen (Drâš, Dâšek, Āendrâš), Dumjênkus, Duôra (Duôrica, Dôrča), Frânc (Frânceк, Frâneк), Gâbro (Gâbreк, Gâber, Gâbra), Gûsta (Āugust), Āvek (Āvica, Āvač, Āvanka, Āfka, Āfkica), Jâgica (Jâga), Jâlza, Jânke (Jânuš, Jânkec), Jêla (Jêlica, Jêļisava), Jôške (Jôža, Pjêp, Pêpa), Jûra (Jûrek, Jûrke, Āûro, Āûrek, Āûrđa), Kâta (Kâtica), Lövrek (Lövro), Āubica (Āuba, Āubeк), Āudva (Āudveк), Luôjs (Løjzek, Ālojz), Mâlča (Mâlčica, AmâlĀija), Mârija (MârĀa, Mâra, Mârek, MârĀka, Mica, Micika), Mârke, Mâto (Mâteк, Mâtič, Mât, MatĀlda, TĀĀa, TĀĀika), Mihôvil (Miha, Miheк, Miške), Miļan (Miļek, Milček, Milka, Miļica), Mîrke (Mîrek), Nâda (Nâdek, Nâdica), Nêvenka (Nêna), Nikola (Mikûla, Mîka), Pâvel (Pâvleк), Pêter (Pêrek, Pêro), Râtke (Râdek, Râda), Rôza (Rôzika, Rôzica, RuzâlĀija, Rûža), Rûdolf (Rûda, Rûdek, Rûdač), Slâfke (Slâvač, Slâvek, Slâva, Slâvica), Stânke (Stânča, Stâneк), Štjêf (Štêfek, Štêfina, Štêfa, Štêfica, ŠtêfâniĀa), Tômek (Tumâš, Tômô), Tôna (Tônika, Tônček), Vâļent (Vâleк, Vaļentîn, Zdrâfke, Zdrâveк), Vêra (Vêrica, Vêrča), ViktôriĀa (Vîka, Vîkica), Vîlke (Vîlča, Vîlci, VĀĀim; Vîlma, Vîmica), Vînceк (Vînko), Vlâtke (Vlâdek, Vlâda, Vlâdo, Lâci), Zdêнке (Zdêna, Zdêneк, Zdênka), Zlâtke (Zlâteк), Zvônke (Zvônek), Žârke, Žêļke (Žêļek)* itd.

- tjedan: *pandjêļek, tork, srijêda, četriteк, pêteк, subôta, nedêļa*

- sat: *dvjê vûre „2 h & 14 h“, pêt vûr „5 h & 17 h“; pól šêst „5:30 h & 17:30 h“; fĀtal/ fĀtâl dêvet „8:15 h & 20:15 h“; trî fĀtâlĀi sêdem/ sêdam „6:45 h & 18:45 h“*

Što se tiče tuđicâ, u ovome govoru ima vrlo malo turcizama i orijentalizama, dok je karakterističan znatan broj germanizama i hungarizama, kao što je uobičajeno u kajkavskim govorima. Ovdje će biti navedeni neki primjeri, no to treba detaljno istražiti.

▫ germanizmi: *âfînger* „vješalica“, *âjmprem* „zaprška“, *beštêk/ êscajk* „pribor za jelo“, *bûfĀin* „buhtla“, *câjt* „vrijeme, čas“, *cifêrsļus* „patentni zatvarač“, *cigarêtĀin* „cigareta“, *cigêļ/ cigĀin*, *cimerman* „tesar“, *côprnica* „vještica“, *cûk* „vlak“, *cûkati* „trzati, vući“, *cuôprati* „vraćati“, *cvâncik* „20, zvanje u kartanju“, *čûšpajs* „varivo“, *drôt* „žica“, *drôtkefâ* „žičana četka“, *fâjercâjk* „upaljač“, *fâjrunт* „kraj“, *fârbati* „bojati“, *fašjêranê mêse* „mljeveno meso“, *fêder* „opruga“, *fêjst* „jako“, *fêlga* „naplatak“, *fêrgâzer* „rasplinjač“, *fêrtik* „gotov“, *flâjšmašîna* „stroj za mljevenje mesa“, *flêk* „mrlja“, *frâĀĀa* „gđica“, *friški* „svjež“, *frôštukeļ* „doručak“,

²⁴⁷ Kao i u govoru Gregorovca Veterničkoga, nastavak je -e iza palatala, a -e iza nepalatala. Usp. Jembrih & Lončarić 1982–83: 60.

²⁴⁸ „Modernija“ imena, dakako, nemaju posebnih značajki karakterističnih za taj govor, stoga ovdje nisu ispisana.

fröštukļuvati „doručkovati“, *firtaļ firtāļ* „četrvtina“, *fürt* „stalno, uvijek“, *gaļēnder* „rukohvat“, *gēmišt*, *gērtāšļin* „novčanik“, *gļētati* „izravnnavati“, *gradēnc* „kuhinjski ormar“, *grīēs* „krupica“, *grīncajk* „povrće“, *grūnt* „imanje, posjed“, *hājcati* „ložiti“, *hērcik* „simpatičan“, *hīēkļati* „kukičati“, *kājla* „klin“, *kīnderbeṭ* „dječji krevet“, *knīēdļini* „okruglice“, *krāflin* „krafna“, *krīgļin* „krigla“, *kūgļa*, *kūplunk* „kvačilo“, *ļuftāti* „prozračivati“, *ļūōgur* „logor“, *mört* „žbuka“, *nōkļēci* „žličnjaci“, *ōberļift* „gornji dio prozora“, *pājsēr* „željezna poluga“, *peḑiēnati* „njegovati“, *piēgļa* „glačalo“, *plājūka* „daska“, *prēzvušt* „tlačenica“, *prōtveṅ* „posuda za pečenje“, *pūška*, *pūṭer* „maslac“, *rājūngļa* „lonac za kuhanje“, *rāma* „okvir“, *rifātī* „sredivati“, *šājba* „staklo“, *šālṭer* „prekidač“, *šerājzļin* „žarač“, *šīēfla* „kutljača“, *škatūļa* „kutija“, *šlāfruk* „kućni ogrtač“, *šļēpati* „vući“, *šļifēr* „navlaka za pokrivač“, *šmājlati se* „umiljavati se“, *šmīrgļinpapiēr* „brusni papir“, *šnājḑerica* „krojačica“, *šōštar* „postolar“, *špājza* „smočnica“, *špecerāj* „mješovita roba“, *špēk* „slanina“, *špiģeļ* „ogledalo“, *špīlāti* „igrati“, *špōreṭ* „štednjak“, *šrāfincīēģer* „odvijač“, *štēķer* „utikač“, *štīēngē* „stube“, *štōk* „dovratnik“, *štōkrļin* „stolac bez naslona“, *štōzḑenfer* „odbojnik“, *štrūkļi* „savijača“, *šūḑer* „šljunak“, *tāncati* „plesati“, *tāneç* „ples“, *tāška* „torba“, *teļēfunīērati*, *tiplin* „tipla“, *tīšļar* „stolar“, *tūhica* „debeli pokrivač“, *ufīērati* „udvarati“, *vāga*, *vājūkuš* „jastuk“, *vāsērvāga*, *vēķerica* „budilica“, *vēšmašīna*, *zaflēkati* „umrljati“, *žnuōra* „uže“; fraze *šlāk ga je ftrēfil* „imao je srčani udar“, *puḑ mūs* „obavezno“, *imēti grīfa* „biti vješt“, *držāti fiģe* „poželjeti sreću“, *zabījati kājlu* „podmetnuti komu“ itd. Može se uočiti i čest nastavak *-ļin* u imenicâ, što je preuzeto iz njemačkog jezika, kao i sufiks glagolâ *-jērati*.

▫ hungarizmi: *beļēnduvati* „ludo, besmisleno govoriti“, *beṭēģūvati* „bolovati“, *beṭēģēṅ* „bolestan“, *beṭēģnīk* „bolesnik“ (sve izvedenice od *beṭēģ* „bolest“, koja se slabo upotrebljava), *cīpēļ*, *gāzda* „vlasnik“, *čīģa* „kolotura“, *fakīn* „vragolan“, *falāčēç* „komadić“, *fēļa* „vrsta, soj“, *fīškāļ* „odvjetnik“, *fūreķ* „trupac, komad drva“, *ģīngaf* „teturav u hodu“ (mađ. *gyōnge*), *ģōūmp* „dugme“, *ģūļlaš*, *hāsniṭi* „korisno raditi“, *hūncut* „nemiran, nestašan dečko“, *ježerāča* „tisuću“, *jēžere* „1000“, *Jēzuš Krīstuš*, *kučīja* „kočija“, *pajdāš* „prijatelj“, *sāra* „gornji dio čizme“, *zbeṭēģāti* „oboljeti“; primjećuje se i sufiks *-uš* u nekim muškim imenima, npr. *Jānuš*, *Dumjēnkuš* itd.

▫ turcizmi: (*h*)*alāt*, *bārjak*, *čēkič*, *čitāba* „popis, spisak“, *čūtura*, *kūtija*, *mīras*, *rākija*²⁴⁹, *zanāt* itd.

²⁴⁹ Inače, po naglasku u *kūtija*, *čūtura* i *rākija* (usp. štok. *kūtija*, *čūtura*, *rākija*, što upućuje na stari naglasak na slogu iza) vidi se da je to u kajkavskome zapravo došlo preko štokavskoga, a ne izravno iz turskog (inače bi bilo *rākija* itd., kako je u dij. štok.) (M. Kapović, usmeno)

OGLEDNI TEKSTOVI

*Âh, tâ snêha*²⁵⁰

Bîli su dëdëk i bābica i imëli su snêhu. Ôna nîje štîêla niš pumâgati, čak ni îti pu vödu – bîla jê fëjst liêna. Dëdëk sê jê najêmput zmîšlil kāk ju buju nadmōudriji. Rêkel jê svōjê bābê uvāk: „Stāra, îmam idêju! Zêli bumê škāfëc i, kākti, svādiji sê bumê kōji pê pu vödu. Mîti sê bu ûnda ôna punōudila da sê mî nê bi svādiji. “ I tāk su i naprāvîli, mîšlîli su da snêha pê pu vödu. Aji tâ snêha jê bîla prëfrîgana, pāk jê rêkla övê: „Tātëk, vî ôtê vê pu vödu, a māmā nāj pê pökļe.“

*Puštëni vëterinār*²⁵¹

Prëšël jê jêmput vëterinār spud Ivāncîcê pucjêpiti kōkuši. Priê nek jê zāvrsîl pôsel, zatêkla ga jê nuôc. Da sê nê bi vrācal dālke v ambulāntu, študiêral si jê da bi nêgdê mōgël prëspāti i vjûtrë nastāviti s pôslëm. F sirumāšnëm sêlu jê žîvëla duvîca kōja jê jedîna imiêla frāj pôstëlu, aji ôna sê jê zguvārjala da ga nê bi smiêla prijêti jêr bi sêļë mōgļë sêkujkōj zmîšlati. I vëļî vëterinār: „Gospodo, pa nemojte se bojati, ja sam džentlmen.“ „Döbrë, ûnda prëspëtë jênu nuôc“, puvîêdla jê bāba. Vjûtrë jê vëterinār îšël nājpriê pucjêpiti nêjnê kōkuši. Kād je ôtprl kōtëc, vidël jê šëst kōkutuf i četîri kōkuši. „Gospodo, to vam nije dobro. Trebali biste imati jednog pijetla i devet kokica“, rêkel jê vëterinār. A bāba jê nā tē rêkla uvāk: „Znām jâ tuô, al sāmë jê ôf çrlëni jëbâc, a drûgi su žëntlmenî!“

*Bājanê*²⁵²

Fālemîsus i Mārija! Nā tëm mlādëm lëtü, dëj vam Buôk sêga koj si gët žëļitë – pîcëkuuf, rācëkuuf, tëlëkuuf, žrëbëkuuf; pōunë škriñë žîtka, pōunë lāgvë vîna, a nājvišë buôžuga mîra i blāguslova!

*Krūjek s krūšnë pëçî*²⁵³

Kām su prëšli ôni cājti kād smë bîli srëçni...? Pōunë pōut sê pîtamë zākë sê nê vînëju ôna liêpa vrëmëna kād su nāšë bābîcë pëklë fîni dumāçi krūjek.

²⁵⁰ Usmena predaja. Ovu je anegdotsku priču (šalu) autorica čula od bake.

²⁵¹ Ovaj je vic autorici ispričala susjeda, gđa Štefica Priščan.

²⁵² Ovo je tradicionalna čestitka koju je muški član obitelji izgovarao na Badnju večer (u nekim obiteljima taj se običaj još uvijek čuva). Važno je pripomenuti da g. *pîcëkuuf* (oblik očekivan za n. p. A) itd. neki izgovaraju (stariji) kao *pîcëkuôf*, *racëkuôf* itd.; oblici na -*uôf* su vjerojatno analogijom prema oblicima n. p. C.

²⁵³ Ovo je autoričin tekst, s kojim je sudjelovala šk.g. 2002/03. (osmi razred OŠ) na Danima Ksavera Šandora Gjalskoga u Zaboku. Dakako, oznake za naglaske dodane su naknadno, kao i neke transkripcijske oznake kojih tada nije bilo.

Pěčeňe krüha bila je öbaveza i döžnust säke gäzdarice. Navjêk se je se stügle napraviti na vrieme i z döbru vuölu. Dän za pěčeňe krüjeka bil je pěték. Ŭnda je säki fizi bil zadöžen za nekakvi pošel. Mõži bi vjütre sprävili žitek, i tuö šenicu, kurüzu – bjëlu i žöutu, i hrš. Ŭnda bi ga na žrveň sumļëli. Kre puöldan su već si imëli pöune röuke pošla. Bäbice bi presëjale mëlu i dële dignuti kväs. Kurüznu mëlu su näjprjë pufürile z vrëlu vudöu da se läksë spēče, a űnda dödale östalu mëlu, suöl i na kräju kväs. Së to se je mjësiļe vu vëlikem drvënem kuritu näjmëne puöl vüre, pukriļe stulnäčkem i ustävile na töplem. Ŭnda su mõži zakürili pečnicu. Trjebaļe je dunësti döber mõški näručaj dff, i tuö gräbruvih jer öne dāju näjböļši žär. F pečnicu su se trjebaļe slägati f kríš jer je täkef bil vjërski öbičaj. Dëca su se zä te vrieme mutäli kre pěci. Käd su sä dřva zgurëļe, trjebaļe je željëznu gräbļu zëti žerätku na strän. Čë su se na dnü pujavļivalë iskrice, peč je bila sprëmna za pěčeňe. Bäbica bi zëla drvënu strugänicu, pumëļila ju i kļuöfala ļëbëk. Rezdjëlala je četiri vëksë ļëbë i jën mënši, kõji se je zväl pustružnäk. Lupätu je pumëļila, djëla nä nu krüjek i pumázala ga s fläšterem da bu glätki. Z ruköu je napravila kríš i djëla ga f pečnicu. Näjzäjini je bil na rëdu pustružnäk, kõji se je näjprvi snïmal vän. Krü se je pëkeļ vüru i puöl, a pustružnäk mäļe mëne. Käd je bäbica snëla pustružnäk, f künjë se je reširil näjsläjši mïris. Dëca su čakala da bäbica strga na kumäde i dä im još vrëli krü.

Të dän fizi je bila gözba. Nišci niļe niiti spumënul, a kämuļi zažëļel käckvuga mësa jer ga niļesu imëli. Mëse se je jëļe za vëlike svëtkë, a dënes je öbičaj da se mëse jë säki dän, a krüjek s krüšne pěci za vëlike svëtkë.

Popis literature

1. Adamček, Josip. 1967. *Novi dokumenti o ugušivanju seljačke bune 1573.*, u: Arhivski vjesnik, br. X., Zagreb [str. 76 – 78]
2. Barić, E., M. Lončarić, D. Malić, S. Pavešić, M. Peti, V. Zečević i M. Znika. 2005. *Hrvatska gramatika*. Zagreb: Školska knjiga
3. Budak, Neven. 1994. *Gradovi Varaždinske županije u srednjem vijeku*. Zagreb – Koprivnica
4. Brozović, Dalibor & Pavle Ivić. 1988. *Jezik srpskohrvatski/ hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski*. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod „Miroslav Krleža“
5. Damjanović, Stjepan. 2005. *Staroslavenski jezik*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada
6. Hrg, Franjo. 2011. *Kajkavski pluskvamperfekt*, u: *Kajkavski u povijesnom i sadašnjem obzorju* – II. zbornik radova sa znanstvenih skupova Krapina 2007, 2008. i 2009. godine. Zabok: Hrvatska udruga „Muži zagorskoga srca“ [str. 89 – 90]
7. Ivić, Pavle. 1986. *Funkcionalna nosivost prozodijskih sistema u kajkavskim govorima*. Filologija, br. 14 [str. 129 – 144]
8. Ivšić, Stjepan. 1996. *Jezik Hrvata kajkavaca* [prir. Josip Lisac]. Zaprešić: Matica hrvatska – Ogranak Zaprešić
9. Jakoby, Wolfgang. 1974. *Untersuchungen zur Phonologie und Prosodie einer kajkavischen Mundart (Gornja Stubica)*. München: Verlag Otto Sagner
10. Jedvaj, Josip. 1956. *Bednjski govor*. Hrvatski dijalektološki zbornik 1 [str. 279 – 330]
11. Jembrih, Alojz. 2006. *Kajkavski leksik iz 1950. u Konjščini*, Hrvatsko zagorje, XII, br. 1 – 2, Krapina [str. 83 – 95]
12. Jembrih, Alojz & Mijo Lončarić 1983. *Govor Gregurovca Veterničkoga*. Rasprave Zavoda za jezik Instituta za filologiju i folkloristiku, sv. 8 – 9 (1982 – 1983), Zagreb
13. *Kajkavski u povijesnom i sadašnjem obzorju*. 2006. Zbornik radova, Zabok
14. Kalinski, Ivo & Antun Šojat. 1973. *Zelinski tip govora*. Rasprave Instituta za jezik JAZU, br. 2, Zagreb [str. 21 – 36]
15. Kapović, Mate. 2007c. *Naglasne paradigme imeničnih i-osnovâ u hrvatskom*. Croatica et Slavica Iadertina III, Zadar [str. 71 – 79]
16. Kapović, Mate. 2008a. *Uvod u indoeuropsku lingvistiku. Pregled jezika i povijesna fonologija*. Zagreb: Matica hrvatska
17. Kapović, Mate. 2008c. *Razvoj hrvatske akcentuacije*. Filologija 51, Zagreb [str. 1 – 39]
18. Kapović, Mate. 2010b. *Naglasak o-osnovâ muškoga roda u hrvatskom – povijesni razvoj*. Filologija 54, Zagreb [str. 51 - 109]
19. Kapović, Mate. 2011a. *The Accentuation of i-verbs in Croatian Dialects*. Tijmen Pronk & Rick Derksen (ed.), *Accent matters: papers on Baltic and Slavic accentology (Studies in Slavic and General Linguistics 37)*. Rodopi, Amsterdam – New York 2011. [str. 109 – 233]

20. Kapović, Mate. 2011e. *Naglasak imenica srednjeg roda u hrvatskom – povijesni razvoj*. Hrvatski dijalektološki zbornik 17, Zagreb [str. 109 – 146]
21. Kapović, Mate. 2011f. *Naglasak ā-osnovâ u hrvatskom – povijesni razvoj*. Hrvatski dijalektološki zbornik 17, Zagreb [str. 147 – 172]
22. Kapović, Mate. 2012. *Povijest hrvatske akcentuacije. Tom I: Fonetika* (skripta). Zagreb
23. Kapović, Mate. 2013. *Povijest hrvatske akcentuacije. Tom I: Fonetika*. Zagreb: Matica hrvatska
24. László, Bulcsú. 2002. *Iz glasoslovlja opće međimurštine (L'istek na preštímâno vuredništvo)*, u: Kaj – časopis za književnost, umjetnost i kulturu, br. 1 – 2, Zagreb [str. 61 – 90]
25. Lončarić, Mijo. 2005. *Kajkaviana & Alia: ogledi o kajkavskim i drugim hrvatskim govorima* [ur. Josip Lisac]. Zagreb: IHJJ & Čakovec: Zrinski d.d.
26. Lončarić, Mijo. 1996. *Kajkavsko narječje*. Zagreb: Školska knjiga
27. March, William J. 1981. *Kajkavian Inflectional Morphophonemics: an Analysis of the Morphology of Dialects of Velika Rakovica, Virje, and Bednja*. Rad JAZU 388: 237 – 312.
28. Maresić, Jela. 1995. *O ostacima kajkavskoga vokativa*. Filologija 24 – 25, Zagreb [str. 235 – 238]
29. Maresić, Jela & Vladimir Miholek. 2011. *Opis i rječnik đurđevečkoga govora*. Đurđevac: Gradska knjižnica Đurđevac [str. 17 – 33]
30. Matasović, Ranko. 2008. *Poredbenopovijesna gramatika hrvatskoga jezika*. Zagreb: Matica hrvatska
31. Szabo, Gjuro. 1939. *Hrvatsko zagorje*. Zagreb: Spektar
32. Vranić, Stanko. 2010. *Tak se govori(le) prinās*. Zagreb – Konjščina: Vranić-dom d.o.o.
33. Zečević, Vesna. 1993. *Loborska kajkavština*. Rasprave Zavoda za hrvatski jezik, br. 19, Zagreb [str. 443 – 464]
34. <http://imehrvatsko.net/cmspage/267/konjscina-kraj-zlatara> [zadnje gledano 13.listopada 2012]

SADRŽAJ

Predgovor.....	2
Sažetak.....	3
UVOD.....	4
Kajkavsko narječje i njegovo proučavanje.....	4
Zagorsko mjesto Konjščina.....	5
Konjščinski govor i govornici.....	6
GLASOVI (iliti bilješke iz fonologije).....	9
Samoglasnici.....	9
Suglasnici.....	20
AKCENTUACIJA.....	28
OBLICI (iliti bilješke iz morfologije).....	37
Promjenjive riječi.....	37
Imenice.....	37
Pridjevi.....	64
Brojevi.....	75
Zamjenice.....	77
Glagoli.....	85
Nepromjenjive riječi.....	129
Prilozi.....	129
Prijedlozi.....	131
SINTAKSA (ukratko).....	135
LEKSIK.....	138
OGLEDNI TEKSTOVI.....	141
Popis literature.....	143